
11

Årsrapport 2011

Forskningsinstituttene

Delrapport for de samfunnsvitenskapelige instituttene

Årsrapport 2011

Forskningsinstituttene

Delrapport for de samfunnsvitenskapelige instituttene

© Norges forskningsråd 2012

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Grafisk design omslag: Design et cetera AS
Trykk omslag: 07-gruppen
Trykk innmat: Forskningsrådet
Opplag: 325

Oslo, juni 2012

ISBN 978-82-12-03091-6 (trykksak)
ISBN 978-82-12-03092-3 (pdf)

Forord

Forskningsrådets årsrapport for forskningsinstituttene for 2011 gir en samlet oversikt over hvordan bevilgningene til instituttene er brukt og hvilke resultater som er oppnådd i forhold til departementenes tildelinger og Forskningsrådets målsettinger. På grunn av forskningens langsiktige karakter vil imidlertid resultater og forskningseksempler i årsrapporten ofte være et resultat av flere års bevilgninger.

Årsrapporten for forskningsinstituttene for 2011 kommer i tillegg til Forskningsrådets ordinære årsrapport og består av én samlerapport og fire delrapporter for følgende instituttgrupperinger: Miljøinstituttene, primærnæringsinstituttene, de samfunnsvitenskapelige instituttene og de teknisk-industrielle instituttene. Rapporten omfatter forskningsinstitutter som har forskning som hovedaktivitet og som omfattes av “Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter”, men også noen andre sentrale forskningsinstitutter er omtalt. Forskningsrådet har et strategisk ansvar for utviklingen av instituttsektoren, men forskningsinstituttene er selv ansvarlig for sin egen virksomhet. Det henvises til samlerapporten og de fire delrapportene for sektor-spesifikke vurderinger.

Instituttreportene er basert på bidrag fra instituttene selv og data innhentet av NIFU på oppdrag fra Forskningsrådet. Dataene omfatter finansiering, økonomiske forhold, personale, samarbeid med andre FoU-institusjoner, kontakt med brukere, resultater av forskning og annen faglig virksomhet. NIFU har også bistått Forskningsrådet med analyse av og kommentarer til tallene for 2011 i rapporten. For enda bedre å tilpasse dataene til nytt resultatbasert basisfinansieringssystem for instituttsektoren er det gjort noen mindre endringer i spørreskjemaet for 2011, men dette har ikke betydning for de tidsserier som er brukt i rapporten.

For å kunne sammenligne på tvers av de fire instituttgrupperingene og se utviklingen innenfor de enkelte gruppene i forhold til den totale utviklingen i sektoren, er de fire delrapportene og samlerapporten i hovedsak strukturert etter samme disposisjon. Tidsserier fra 2007-2011 gjør det mulig å sammenstille data og analysere utviklingen over tid.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	5
2	Forskningsrådets instituttpolitikk	7
2.1	Generelt.....	7
2.2	Samfunnsvitenskapelige institutter og resultatbasert finansieringssystem	7
2.3	Institutter som er en del av finansieringssystemet	8
3	Resultater og nøkkeltall	10
3.1	Instituttene økonomi.....	10
4	Resultater på indikatorene	16
4.1	Vitenskapelig publisering	16
4.2	Samarbeid med UoH-sektoren	18
4.3	Konkurransutsatte inntekter fra Norges forskningsråd	20
4.4	Inntekter fra internasjonale kilder	21
4.5	Nasjonale oppdragsinntekter.....	22
4.6	Resultat av beregningene for 2011.....	23
5	Andre nøkkeltall	25
5.1	Personalressurser.....	25
5.2	Mobilitet.....	25
5.3	Eksternt samarbeid nasjonalt og internasjonalt.....	25
5.4	Prosjektportefølje.....	26
5.5	Likestilling	26
6	Evaluering og andre strategiske tiltak.....	28
7	Rapport fra de enkelte instituttene.....	29
7.1	Agderforskning	29
7.2	IRIS - Samfunns- og Næringsutvikling	32
7.3	Møreforskning.....	36
7.4	Nordlandsforskning.....	41
7.5	Norut Alta	46
7.6	Norut Tromsø, avdeling for samfunnsforskning.....	48
7.7	Telemarksforskning (TF)	52
7.8	Telemarksforskning-Notodden (TFN)	55
7.9	Trøndelag Forskning og Utvikling.....	58
7.10	Vestlandsforskning.....	62
7.11	Østfoldforskning	67
7.12	Østlandsforskning (ØF).....	70
7.13	Arbeidsforskningsinstituttet (AFI).....	76
7.14	Chr. Michelsens Institutt (CMI).....	80

7.15	Forskningsstiftelsen Fafo	84
7.16	Fridtjof Nansens institutt (FNI).....	88
7.17	Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning	93
7.18	Institutt for fredsforskning (PRIO)	96
7.19	Institutt for samfunnsforskning (ISF)	101
7.20	Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)	104
7.21	Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)	109
7.22	Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI).....	112
7.23	NTNU Samfunnsforskning	115
7.24	Samfunns- og næringslivsforskning (SNF).....	118
7.25	SINTEF Teknologi og samfunn	121
7.26	Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)	126
7.27	Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS).....	129
7.28	Uni Rokkansenteret.....	131
Vedlegg 1 – Nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2011		135

1 Innledning

Denne rapporten beskriver virksomheten ved de 28 samfunnsvitenskapelige instituttene som rapporterer til Avdeling for instituttpolitikk og analyse i Forskningsrådet. Teksten i kapittel 1-6 er basert på tall fra de 26 instituttene som er omfattet av *Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter*. Disse instituttene er delt inn i to grupper; regionale og nasjonale institutter. Vi har valgt å opprettholde denne inndelingen i årsrapporten selv om vi ved beregning av basisbevilgning behandler alle instituttene som én gruppe. Fra 2011 er Frischsenteret, NTNU Samfunnsforskning og Uni Rokkansenteret inkludert i basisfinansieringssystemet. To samfunnsvitenskapelige institutter er ikke omfattet av finansieringsordningen.

De samfunnsvitenskapelige instituttene har store likhetstrekk, men er også forskjellige, når det gjelder historie, finansiering, oppgaver etc. Tallene som brukes til å beskrive hele instituttgruppen kan skjule slike forskjeller. En mer utfyllende beskrivelse av hvert institutt finnes i kapittel 7 Rapportering fra de enkelte instituttene, samt i nøkkeltallene i vedlegg.

De regionale instituttene

er nasjonale forskningsinstitutter med regional forankring. De regionale instituttene har organisert seg i et interessefellesskap, FOKUS. Dette gjelder 12 institutter:

- Agderforskning
- IRIS Samfunns og næringsutvikling
- Møreforskning
- Nordlandsforskning
- Norut Alta
- Norut Tromsø Samfunn
- Telemarksforskning
- Telemarksforskning Notodden
- Trøndelag Forskning og Utvikling
- Vestlandsforskning
- Østfoldforskning
- Østlandsforskning

De nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene

får sin basisbevilgning via Forskningsrådet, men flere av instituttene har en nær tilknytning til "sitt" departement. Følgende 14 institutter inngår i denne gruppen:

- Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)
- Christian Michelsens institutt (CMI)
- Forskningsstiftelsen Fafo
- Fridtjof Nansens institutt (FNI)
- Institutt for fredsforskning (PRIO)
- Institutt for samfunnsforskning (ISF)
- Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)
- Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)
- Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)

- Samfunns- og næringslivsforskning (SNF)
- SINTEF Teknologi og samfunn
- Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning
- NTNU Samfunnsforskning
- Uni Rokkansenteret

To nasjonale samfunnsvitenskapelige institutter er ikke omfattet av finansieringssystemet

Disse instituttene har betydelige forvaltningsoppgaver for offentlig forvaltning og får basisbevilgning direkte fra sine sektordepartement:

- Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)
- Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS)

I tabellene som følger som vedlegg blir resultatene vist etter inndelingen over.

2 Forskningsrådets instituttpolitikk

2.1 Generelt

Norges forskningsråd har et vedtektsfestet strategisk ansvar for instituttsektoren. Dette ivaretas av Divisjon for vitenskap.

Nytt resultatbasert finansieringssystem for instituttsektoren ble innført fra 1.1.2009. Arbeidet med det nye basisfinansieringssystemet startet opp etter at Regjeringen, i St. meld. nr. 20 (2004-2005) *Vilje til forskning*, foreslo at Norges forskningsråd skulle utarbeide forslag til nytt finansierings- og tildelingsregime for basisbevilgningene til forskningsinstituttene og forslag til nye retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Hovedprinsippene for det nye basisfinansieringssystemet ble omtalt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Kunnskapsdepartementet (KD) og ytterligere omtalt i St.prp. nr. 1 (2008-2009).

Nye *Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter* ble fastsatt ved Kongelig resolusjon av 19. desember 2008 og ble gjort gjeldende ved innføringen av finansieringssystemet i 2009. Retningslinjene gjelder for finansierende departementers behandling av saker som gjelder tildeling av statlig basisbevilgning og Norges forskningsråds strategiske og administrative ansvar for basisfinansieringen. Retningslinjene beskriver grunnleggende krav til institutter som er omfattet av ordningen. Norges forskningsråds strategiske ansvar for instituttene er styrket gjennom retningslinjene. Forskningsrådet skal blant annet bidra til at instituttene leverer forskning av høy kvalitet og at de inngår som en effektiv og hensiktsmessig del av det norske forsknings- og innovasjonssystemet. Forskningsrådet skal også bidra til at instituttene leverer kunnskap på områder som er relevante for forvaltning, næringsliv og samfunnsliv, bidra til økt internasjonalisering av instituttene og gi generelle instituttpolitiske råd og anbefalinger til departementene. Rådet skal gi forslag til årlig budsjett for instituttene og gi råd om institutter bør inn eller ut av ordningen. Forskningsrådet skal samle inn og kvalitetssikre årlige nøkkeltall for instituttene som grunnlag for basisfinansieringssystemet og øvrig resultatvurdering, samt rapportere om utviklingen i sektoren.

Det resultatbaserte finansieringssystemet skal evalueres etter at det har virket i tre år. KD gjennomfører våren 2012 en evaluering av systemet. Det er forventet at evalueringen følges opp i forskningsmeldingen som skal legges fram for Stortinget i 2013.

2.2 Samfunnsvitenskapelige institutter og resultatbasert finansieringssystem

I det resultatbaserte finansieringssystemet fordeles instituttene på fire fordelingsarenaer etter bl.a. faglig innretning og brukergrupper: Miljøinstitutter, primærnæringsinstitutter, samfunnsvitenskapelige institutter og teknisk-industrielle institutter. Ansvar for finansiering av basisbevilgning til de enkelte arenaene er samlet på bestemte departementer. KD har ansvar for finansiering av basisbevilgning til de samfunnsvitenskapelige instituttene.

Instituttens basisbevilgning inndelt i:

- En delvis resultatbasert grunnbevilgning

- Strategiske instituttsatsinger

Grunnbevilgningen er sammensatt av en fast del og en resultatbasert del. Den resultatbaserte delen utløses av hvilke resultater instituttene oppnår på følgende indikatorer (prosentvis vektning gitt i parentes):

1. Vitenskapelig publisering (publiseringspoeng, 30 prosent)
2. Samarbeid med universiteter og høyskoler (avlagte doktorgrader og bistillinger, 5 prosent hver)
3. Internasjonale inntekter (15 prosent)
4. Inntekter fra Norges forskningsråd (10 prosent)
5. Nasjonale oppdragsinntekter (35 prosent)

Instituttene skår på hver av de fem resultatindikatorerne skal vektet med en resultatkomponent som består av summen av de konkurranseutsatte inntektene (indikator 3, 4 og 5) som andel av instituttets totale FoU-inntekter.

Alle instituttene må oppleve systemet som rettferdig og likeverdig. Alle aktører må ha mulighet til å kvalitetssikre tallmaterialet som legges til grunn. Videre er det nødvendig at instituttene forstår og rapporterer de ulike typer inntekter og andre nøkkeltall på samme måte, basert på en felles forståelse av definisjoner og klassifiseringer.

I noen tilfeller kan det være utfordrende å skille mellom oppdragsinntekter og bidragsinntekter finansiert av departementene. Instituttene opplever at en del av bidragsinntektene har oppdragskarakter. For å klargjøre skillet mellom nasjonale oppdragsinntekter og bidragsinntekter har KD gitt følgende definisjoner:

- Med nasjonale oppdragsinntekter menes vederlag (betaling) for leveranse av anvendt forskning som 1) i hovedsak er definert av norsk oppdragsgiver og 2) har vært utlyst i åpen konkurranse. Med ”i hovedsak definert av norsk oppdragsgiver” menes at det eksisterer en skriftlig kontrakt mellom oppdragsgiver og oppdragstaker der oppdragsgiver angir formålet og rammene for oppdraget. Med åpen konkurranse menes for offentlige oppdragsgivere at minst tre tilbydere er invitert til å delta i konkurransen om oppdraget på ikke-diskriminerende vilkår.
- Med bidragsfinansiert virksomhet forstås prosjekter instituttet henter støtte til fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder uten krav til leveranser (uten motytelse) ved avtale/kontraktinngåelse. Inntektene er ikke konkurranseutsatte og vil ikke gi uttelling ved utregning av den resultatbaserte grunnbevilgningen.

De strategiske instituttsatsingene (SIS) skal bidra til at instituttene utvikler langsiktig kunnskap og bygger opp kompetanse på forskningsfelt av spesiell interesse for sektoren og som ikke kan realiseres gjennom andre finansieringsordninger. Bare unntaksvis kan sektordepartementene tildele midler direkte til et institutt. Etter forslag fra Forskningsrådet har KD besluttet at inntil videre skal *hele* basisbevilgningen gis som grunnbevilgning til de samfunnsvitenskapelige instituttene.

2.3 Institutter som er en del av finansieringssystemet

Forskningsrådet forvaltet i 2011 midler til basisbevilgning til 26 navngitte institutter, jfr. pkt. 1. Midlene bevilges over Kunnskapsdepartementets budsjett med unntak av basisbevilgningen til CMI som bevilges over Utenriksdepartementets budsjett og overføres til KD ved en belastningsfullmakt. Den samlede rammen for basisbevilgninger fra Forskningsrådet var 182,4 mill. kroner.

Av de 26 instituttene som er omfattet av finansieringssystemet er 11 stiftelser, 13 er aksjeselskap, mens 2 er forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Aksjeselskapene er alle relativt nydannet. De siste årene er flere av instituttene blitt omorganisert til aksjeselskap som et ledd i å formalisere et mer forpliktende samarbeid med nærliggende høyskoler. Tabell 1 gir en oversikt over instituttene med opplysning om finansierende departement og rettslig status.

Tabell 1 Samfunnsvitenskapelige institutter fordelt etter finansierende departement og rettslig status

Finansierende departement	Stiftelse	A/S	Forvaltningsorgan
KD (regionale institutter)	Telemarksforskning Telemarksforskning - Notodden Vestlandsforskning	Agderforskning Nordlandsforskning IRIS Samfunn Møreforskning NORUT Alta NORUT Tromsø samfunn Trøndelag Forskning og Utvikling Østfoldforskning Østlandsforskning	
KD (nasjonale institutter)	Forskningsstiftelsen Fafo FNI PRIO ISF NIFU SINTEF Teknologi og samfunn Frischsenteret	AFI SNF NTNU Samfunnsforskning Uni Rokkansenteret	NOVA NUPI
UD	CMI		
BLD			SIFO
HOD			SIRUS

3 Resultater og nøkkeltall

NIFU har fra 1997 innhentet data om instituttene virksomhet fra alle forskningsinstitutter som har vært underlagt *Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter* og fra enkelte andre utvalgte institutter. Innsamlingen foretas på oppdrag fra Norges forskningsråd gjennom et standardisert rapporteringsskjema til instituttene.

I årsrapporten presenteres og kommenteres de mest sentrale forholdene ved instituttene virksomhet. Framstillingen er basert på instituttene egen beskrivelse og innrapporterte nøkkeltall.

Det er lagt vekt på å utforme rapporteringsskjemaet slik at det er mulig å gjøre sammenligninger over tid. Skjemaet for 2011 er bare marginalt endret i forhold til tidligere år.

I tabellene i vedlegg blir resultatene inndelt etter:

- Regionale institutter som omfattes av finansieringsordningen
- Nasjonale institutter som omfattes av finansieringsordningen
- Institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen

Frischsenteret, NTNU Samfunnsforskning og Rokkansenteret kom med i finansieringsordningen fra og med regnskapsåret 2011.

Rapporten beskriver utviklingen i de siste fem årene (2007-2011). I forbindelse med at SINTEF Helse fra 2009 ble en del av SINTEF Teknologi og samfunn, er tallene for dette instituttet fra 2009 ikke sammenlignbare med tidligere år. Frischsenteret og Uni Rokkansenteret ble inkludert i rapporteringen fra og med 2008.

Instituttene er heterogene med hensyn til historie, finansieringsstruktur, oppgavetyper osv, slik at tallene kan skjule ulike tolkninger av begreper og kategorier. Det er viktig at nøkkeltallene leses og tolkes på denne bakgrunn.

Datamaterialet i rapporten er basert på de nøkkeltall som forelå ved utgangen av mai 2012.

3.1 Instituttene økonomi

3.1.1 Driftsinntekter

De samfunnsvitenskapelige instituttene som omfattes av finansieringsordningen hadde driftsinntekter på i overkant av 1,3 milliarder kroner i 2011 (tabell 4 i vedlegg). Driftsinntektene var rundt 30 mill. kroner høyere enn i 2010, noe som innebærer at inntektene økte med 2 prosent sammenliknet med året før.

De nasjonale instituttene som omfattes av finansieringsordningen hadde driftsinntekter på 988 mill. kroner mot 954 millioner i 2010, en økning på 3,5 prosent. Ved de regionale instituttene utgjorde driftsinntektene 334 mill. kroner, en nedgang på 5 mill. kroner eller 1,5 prosent sammenliknet med 2010.

Ved de to samfunnsvitenskapelige instituttene som ikke omfattes av finansieringsordningen var driftsinntekter 92 millioner kroner i 2011. Det var en økning på 5 prosent fra året før.

Fra 2007 har det vært en gjennomsnittlig årlig vekst i instituttene driftsinntekter på vel 9 prosent. Dersom det korrigeres for institutter som har kommet til de siste årene og for utvidelsen ved SINTEF Teknologi og samfunn blir økningen noe under 7 prosent per år fra 2007.

Utviklingen i driftsinntekter målt per forskerårsverk viser en økning i perioden fra 2007 (tabell 9 i vedlegg). Gjennomsnittsinntekten per forskerårsverk for de instituttene som omfattes av finansieringsordningen var 1.194.000 kroner i 2007, mens den har økt til 1.412.000 kroner per forskerårsverk i 2011. Økningen i gjennomsnittsinntekten per forskerårsverk har økt med 16 prosent ved de regionale instituttene sammenlignet med 2007, mens den har økt 18 prosent ved de nasjonale instituttene.

3.1.2 Driftsresultat

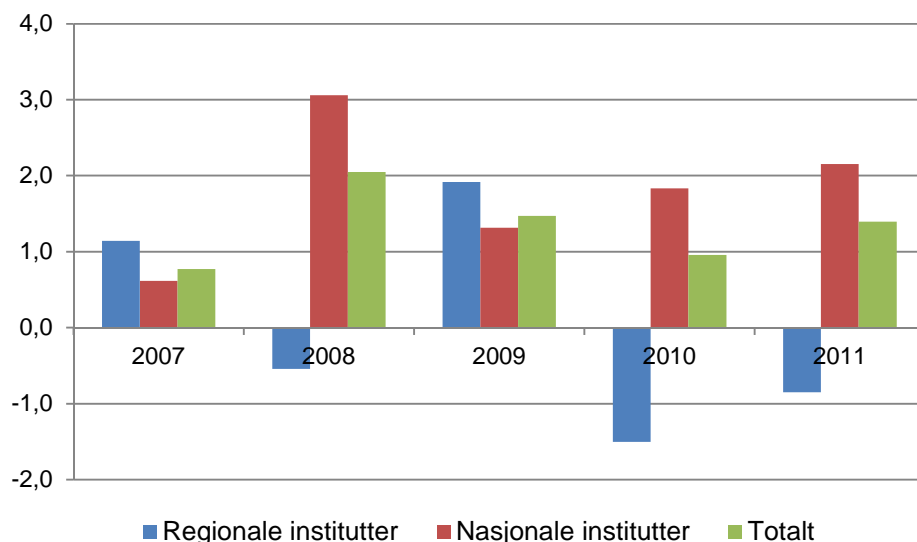
De samfunnsvitenskapelige instituttene som omfattes av finansieringsordningen hadde et samlet positivt resultat på 18 mill. kroner i 2011 (tabell 4 i vedlegg). Det var stor variasjon i driftsresultatene, fra underskudd på nær 3 mill. kroner til overskudd på mer enn 5 mill. kroner som ytterpunktene.

De nasjonale instituttene hadde et samlet driftsresultat på 21 mill. kroner. Tolv av fjorten institutter hadde positivt driftsresultat i 2011.

De regionale instituttene fikk et samlet negativt driftsresultat på 3 mill. kroner i 2011. Fem av tolv institutter kunne vise til positive driftsresultater.

Figur 1 viser samlet driftsresultat i prosent av driftsinntekter de siste fem årene for de to instituttgruppene som omfattes av finansieringsordningen. Sette under ett har de nasjonale instituttene hatt positive resultater alle årene, mens de regionale instituttene har vekslet mellom positive og negative resultater.

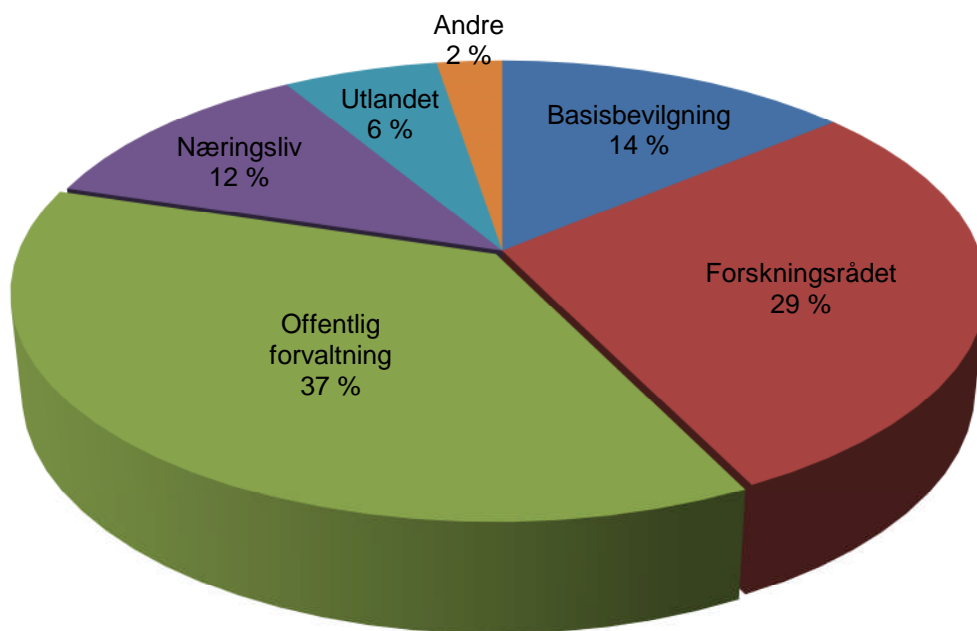
Figur 1 Driftsresultat i prosent av driftsinntekter ved samfunnsvitenskapelige institutter som omfattes av finansieringsordningen. 2007-2011.

3.1.3 Inntektsstruktur

Inntektene kan brytes ned på flere ulike inntektskategorier (tabell 2 og 7 i vedlegg). Instituttene inntekter består av basisbevilgninger, bidrags- og oppdragsinntekter. I tillegg kommer inntekter som formelt ikke er å betrakte som basisbevilgninger, men som kan ha en lignende funksjon. Dette vil som regel være bevilgninger knyttet til å ivareta forvaltningsrettede oppgaver. Instituttene har også noen mindre inntekter som ikke er direkte knyttet til driften, dvs. finansinntekter og ekstraordinære inntekter. Disse holdes normalt utenfor analysene. Instituttene finansieringskilder og inntektsstruktur er viktige rammebetingelser for FoU-arbeidet ved instituttene. Omfanget av oppdragsinntekter gir en god indikasjon på instituttene inngrep med oppdragsmarkedet og deres evne til å konkurrere om forskningsrådsmidler. På den annen side kan et høyt omfang av oppdrag føre til at arbeidet ved instituttet blir mer preget av kortsiktige utredningsoppdrag enn av langsiktig forskning.

Figur 2 Driftsinntekter i 2011 etter finansieringskilde ved samfunnsvitenskapelige institutter som omfattes av finansieringsordningen.

Forskjellene mellom instituttene gjelder blant annet ulikt nivå på basisbevilgningen. Mens snittet for de to instituttgruppene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet utgjør 14 prosent av de samlede inntekter (tabell 2), er snittet 12 prosent for de regionale instituttene og 15 prosent for de nasjonale instituttene.

Den største andelen av inntektene kommer fra offentlig sektor, der de regionale instituttene hentet 43 prosent og de nasjonale instituttene 35 prosent av driftsinntektene. De nasjonale instituttene hadde 31 prosent av inntektene fra Forskningsrådet (utenom basisbevilgning), mens blant de regionale instituttene utgjorde forskningsrådsinntektene 21 prosent. De regionale instituttene har på sin side en noe større andel fra næringslivet, 20 prosent mot 9 prosent ved de nasjonale instituttene. Andelen inntekter fra utlandet er lav ved regionale miljøer, mens den utgjør 7 prosent ved de nasjonale instituttene.

Tabell 2 Driftsinntekter i 2011 etter finansieringskilde ved samfunnsvitenskapelige institutter som omfattes av finansieringsordningen.

Finansiering	Regionale institutter	Nasjonale institutter	Totalt
Basisbevilgning			
mill. kr	40	145	185
prosent	12 %	15 %	14 %
Forskningstildeling NFR			
mill. kr	70	310	380
prosent	21 %	31 %	29 %
Offentlig forvaltning			
mill. kr	143	347	490
prosent	43 %	35 %	37 %
Næringsliv			
mill. kr	68	86	154
prosent	20 %	9 %	12 %
Utlandet			
mill. kr	7	73	80
prosent	2 %	7 %	6 %
Andre			
mill. kr	7	27	34
prosent	2 %	3 %	3 %
Totalt			
mill. kr	334	988	1322
prosent	100 %	100 %	100 %

3.1.4 Basisbevilgninger

Basisbevilgningene til de samfunnsvitenskapelige instituttene er en viktig rammebetingelse for å styrke instituttene rolle i det norske forskningssystemet. I basisbevilgningene ligger mulighetene til grunnleggende kompetanseutvikling gjennom doktorgradsprogram, publisering, konferanser og nettverksbygging.

Samlet mottok instituttene som omfattes av finansieringsordningen 185 mill. kroner i basisbevilgning i 2011 (tabell 6 i vedlegg)¹. Dette var en økning på nær 6 mill. kroner eller 3 prosent fra året før. Basisbevilgningene utgjorde i gjennomsnitt 14 prosent av instituttene driftsinntekter i 2011. Det var 4 prosentpoeng lavere enn tilsvarende andel i 2007.

Basisfinansierings andel varierer en del på instituttnivå. Den er generelt noe lavere blant de regionale instituttene (12 prosent) enn blant de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene (15

¹ I vedleggstabellene refereres regnskapstall. Disse er ikke alltid identiske med de tall som vises i tabell 9 som er bevilgningstall.

prosent). Gjennomsnittlig andel ved de regionale instituttene økte litt fra 2010. Ved disse instituttene varierte basisbevilgningsandelen fra 9 til 38 prosent. Også ved de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene var basisbevilgningens andel av samlede driftsinntekter den samme i 2011 som i 2010. Andelen for disse instituttene lå i intervallet 2 til 30 prosent. I gjennomsnitt utgjorde basisbevilgningene 197 000 kroner per forskerårsverk i 2011 (tabell 10 i vedlegg). Dette var en liten økning fra året før. Ved de regionale forskningsinstituttene var gjennomsnittlig basisfinansiering per forskerårsverk 154.000 kroner, mens den var 213 000 kroner ved de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene.

Ved innføring av nytt finansieringssystem i 2009 ble ordningen med strategiske instituttprogrammer avviklet og erstattet av strategiske instituttsatsinger. For de samfunnsvitenskapelige instituttene har KD besluttet å ikke ta i bruk strategiske instituttsatsinger inntil videre. Nær all basisfinansiering i 2011 gjelder derfor grunnbevilgning (tabell 2 i vedlegg).

3.1.5 Forskningsfinansiering fra Forskningsrådet

I Forskningsrådet konkurrerer instituttene om prosjektbevilgninger fra forskningsprogrammer, FoU-prosjekter og andre virkemidler. Forskningsrådet utlyser også midler som ikke har forskning som hovedformål, for eksempel evalueringer, analyser og utredninger etc.

I 2011 mottok instituttene som omfattes av finansieringsordningen 380 mill. kroner i prosjekttildelinger (inkl. andre inntekter) fra Forskningsrådet (tabell 2 i vedlegg). Legger vi til basisbevilgningen fra Forskningsrådet, er den samlede finansiering fra Forskningsrådet til institutter som omfattes av finansieringsordningen 561 mill. kroner i 2011, som er 7 mill. kroner mer enn i 2010 (tabell 5 i vedlegg).

Forskningsrådets betydning som finansieringskilde varierer. Blant instituttene som omfattes av finansieringsordningen varierte Forskningsrådets finansieringsandel fra 17 til 87 prosent, med et gjennomsnitt på 42 prosent.

3.1.6 Instituttens øvrige oppdragsinntekter

Instituttens samlede oppdragsinntekter utgjør summen av inntekter fra forskningsfinansiering fra Forskningsrådet, innenlandske og utenlandske bidragsinntekter og innenlandske og utenlandske konkurranseutsatte inntekter. Oppdragsinntekter kan dermed utgjøre både konkurranseutsatte og ikke-konkurranseutsatte inntekter.

Oppdragsinntekter fra andre institusjoner enn Forskningsrådet utgjorde vel 1,1 milliard kroner i 2011 for institutter som omfattes av finansieringsordningen, en økning på 23 mill. kroner sammenlignet med året før (tabell 7 i vedlegg). Fra 2007 har det vært en gjennomsnittlig årlig vekst på 10 prosent i slike inntekter.

Offentlig forvaltning, næringslivet og utenlandske oppdragsgivere er viktige oppdragsgivere:

- *Offentlig forvaltning* er største oppdragsgiver for de samfunnsvitenskapelige instituttene. Driftsinntekter fra offentlig forvaltning (utenom basisbevilgninger og inntekter til forvaltningsoppgaver) utgjorde 462 mill. kroner i 2011. Dette var 44 mill. kroner mer enn i 2010, en økning på nesten 11 prosent. Den gjennomsnittlige årlige veksten har vært 12 prosent siden 2007.
- *Næringslivet* kjøpte tjenester for 154 mill. kroner fra instituttene i 2011. Inntekter fra næringslivet gikk ned 6 mill. kroner eller rundt 3 prosent fra 2010. Den årlige

gjennomsnittlige veksten fra 2007 i finansiering fra næringslivet har vært 8 prosent. De regionale instituttene har i alt 20 prosent av sine driftsinntekter fra næringslivet, mens næringslivsandelen utgjør 9 prosent av de nasjonale instituttene driftsinntekter i 2011.

- *Utenlandske oppdragsgivere* finansierte 80 mill. kroner av instituttene aktivitet i 2011 mot 92 millioner i 2010. 6 prosent av driftsinntektene i 2011 kom fra utlandet. Gjennomsnittlig årlig vekst i finansiering fra utlandet har vært 4 prosent i perioden fra 2007.

4 Resultater på indikatorene

Den resultatbaserte finansieringsmodellen ble tatt i bruk ved tildeling av basisbevilgning for 2009. En andel av grunnbevilgningen beregnes etter skår på følgende indikatorer: publiseringspoeng, samarbeid med UoH-sektoren, konkurranseutsatte inntekter fra Forskningsrådet, internasjonale kilder og nasjonale oppdragsinntekter. For 2011 besluttet KD at 10 prosent av grunnbevilgningen skulle resultatbaseres.

I de konkurranseutsatte inntektene er basisbevilgning og bevilgninger til forvaltningsrettede oppgaver holdt utenfor. Bidragsinntekter og midler som er overført til andre er også trukket fra, slik at beløpene oppgitt her gjelder nettoinntekter (tabell 25 i vedlegg).

4.1 Vitenskapelig publisering

Etter at ordningen med å måle omfanget av vitenskapelig publisering gjennom registrering av publikasjonspoeng ble innført 2007/2008, har de samfunnsvitenskapelige instituttene i økende grad lagt vekt på publisering i tidsskrifter med fagfellevurdering. Instituttene har gjennom ulike tiltak lagt vekt på å kvalifisere og stimulere forskerstaben til å publisere.

Omregnet til publikasjonspoeng utgjorde den vitenskapelige publiseringen ved institutter som omfattes av finansieringsordningen 822 poeng i 2011 (tabell 3 og tabell 23 i vedlegg). Tilsvarende poengberegning for den vitenskapelige produksjonen i 2010 ga 830 poeng. Samlet var det en nedgang i publiseringspoengene på 1 prosent fra 2010 til 2011, mens nedgangen var på 6 prosent sammenliknet med 2009.

Instituttene publiserte til sammen om lag 870 bidrag i vitenskapelige kanaler i 2011 (tabell 22 i vedlegg). Vel 60 prosent gjaldt artikler i periodika eller serier, mens artikler i antologier utgjorde 36 prosent. 28 prosent av de vitenskapelige arbeidene ble publisert i kanaler på nivå 2.

Målt per forskerårsverk hadde de regionale instituttene 0,46 publikasjonspoeng per forskerårsverk i 2011. I de to foregående årene var tilsvarende forholdstall henholdsvis 0,48 poeng i 2010 og 0,47 poeng i 2009. Tilsvarende hadde de nasjonale instituttene et forholdstall på 1,04 poeng i 2011 mot 1,03 i 2010 og 1,07 i 2009.

Instituttene har betydelig publiserings- og formidlingsvirksomhet utenfor de vitenskapelige kanalene (tabell 24 i vedlegg). Forskere ved instituttene leverte 64 bidrag til fagbøker, lærebøker og andre selvstendige publikasjoner, og de bidro med over 250 kapitler og artikler i lærebøker og andre bøker og allmenntidsskrifter. Utover dette publiserte instituttene godt over 1000 rapporter i egne eller eksterne serier eller for oppdragsgivere. Instituttene medarbeidere holdt nærmere 1300 foredrag og presentasjoner av papers eller posters, de hadde over 1400 populærvitenskapelige presentasjoner, og de publiserte nesten 700 lederartikler, kommentarartikler, anmeldelser, kronikker og lignende. I tillegg medvirket instituttene som arrangør av mer enn 200 konferanser og seminarer av minst én dags varighet.

Tabell 3 Publikasjonspoeng ved samfunnsvitenskapelige institutter som omfattes av finansieringsordningen. 2009-2011.

Institutt	2009	2010	2011	Prosentvis endring 2010-2011
Agderforskning	12,4	11,1	12,1	9 %
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	22,7	18,4	21,9	19 %
Møreforskning	5,8	6,3	1,8	-72 %
Nordlandsforskning	14,0	23,3	13,0	-44 %
Norut Alta	0,5	5,6	5,8	3 %
Norut Tromsø, samfunn	22,8	18,0	8,9	-51 %
Telemarksforskning	7,8	9,5	17,3	82 %
Telemarksforskning - Notodden		0,7		-100 %
Trøndelag Forskning og Utvikling	0,7	1,1	1,2	9 %
Vestlandsforskning	15,0	17,4	9,9	-43 %
Østfoldforskning	1,0	2,6	14,5	460 %
Østlandsforskning	21,3	8,7	11,1	29 %
AFI	42,4	33,9	32,6	-4 %
CMI	60,7	37,7	62,3	65 %
Fafo	56,4	43,0	47,5	11 %
FNI	32,6	70,2	24,8	-65 %
Frischsenteret	12,1	13,6	18,6	37 %
ISF	58,9	53,7	57,2	6 %
NIFU	45,4	67,4	50,2	-26 %
NOVA	95,1	92,5	52,1	-44 %
NTNU Samfunnsforskning	24,1	22,0	21,3	-3 %
NUPI	105,2	109,1	105,3	-3 %
PRIO	102,3	91,4	133,9	46 %
Rokkansenteret	68,7	30,8	48,0	56 %
SINTEF Teknologi og samfunn	39,9	24,0	41,3	72 %
SNF	10,3	18,1	9,0	-50 %
Totalt	878,2	830,2	821,6	-1 %

4.2 Samarbeid med UoH-sektoren

Indikatorer for samarbeid med universiteter og høyskoler er avlagte doktorgrader og bistillinger.

Avlagte doktorgrader

I 2011 ble det avlagt 30 doktorgrader ved de samfunnsvitenskapelige instituttene der minst 50 prosent av arbeidet ble utført ved instituttene eller der instituttene økonomiske bidrag utgjorde minst 50 prosent av doktorgradsarbeidet. Det var en liten økning fra de to foregående årene. Det ble avlagt 25 doktorgrader i 2010 og 27 doktorgrader i 2009 (tabell 4 og tabell 17 i vedlegg).

Tabell 4 Doktorgrader avlagt i 2009-2011 der minst 50 prosent av arbeidet ble utført ved instituttene eller der instituttene finansierte minst 50 prosent av arbeidet.

Institutt	2009	2010	2011
Agderforskning	2	1	1
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling			3
Møreforskning			
Nordlandsforskning	1	2	1
Norut Alta			
Norut Tromsø, samfunn		1	
Telemarksforskning			
Telemarksforskning - Notodden			
Trøndelag Forskning og Utvikling		1	
Vestlandsforskning			1
Østfoldforskning			2
Østlandsforskning	3		
AFI	1	1	
CMI		1	2
Fafo		2	1
FNI	2	2	1
Frischsenteret		1	
ISF	1		1
NIFU	1		1
NOVA	2	2	3
NTNU Samfunnsforskning	5	4	4
NUPI	3		3
PRIO	1	4	1
Rokkansenteret	3	1	1
SINTEF Teknologi og samfunn			3
SNF	2	2	1
Totalt	27	25	30

Antall årsverk i bistillinger

I 2011 ble det i alt utført 48,6 årsverk i bistillinger i samarbeid med institusjoner i universitets- og høyskolesektoren. Det var en økning på 0,5 årsverk fra 2010. Mer enn to tredeler av bistillingsårsverkene ble utført ved instituttene av ansatte med hovedstilling i UoH-sektoren, mens vel 30 prosent gjaldt arbeid utført ved UoH-institusjoner av instituttansatte (tabell 5 og tabell 14 og 15 i vedlegg).

Tabell 5 Bistillingsårsverk i samarbeid med UoH-sektoren. 2009-2011.

Institutt	Arbeid utført i bistilling ved instituttet av pers fra UoH-sektoren			Arbeid utført i bistilling i UoH-sektoren av instituttansatte			Sum årsverk i bistillingstilling		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Agderforskning	0,7	0,6	1,0	0,2	0,4	1,0	0,9	1,0	2,0
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	0,7	0,4	1,4	1,1	1,2	1,0	1,8	1,6	2,4
Møreforskning	1,2	1,6	1,7	0,4	0,6		1,6	2,2	1,7
Nordlandsforskning	1,9	2,4	0,5	1,0	0,3	0,2	2,9	2,6	0,7
Norut Alta	0,2		0,4			0,2	0,2		0,6
Norut Tromsø, samfunn	0,3	0,8	0,6	0,3	0,3	0,2	0,6	1,1	0,8
Telemarksforskning	0,4	0,7	0,8	0,2	0,2	0,2	0,6	0,9	1,0
Telemarksforskning - Notodden	0,4						0,4		
Trøndelag Forskning og Utvikling	0,7	0,2	0,4	0,5	0,2	0,8	1,2	0,4	1,2
Vestlandforskning	0,2	0,2		0,5	0,0		0,7	0,2	
Østfoldforskning		0,0	0,0		0,6	0,5		0,6	0,5
Østlandforskning	2,6	2,4	1,8	0,6	0,6	0,2	3,2	3,0	2,0
AFI	0,7	0,7		0,4	0,0	0,2	1,1	0,7	0,2
CMI	1,3	0,7	1,8	0,1	0,2	0,5	1,4	0,9	2,3
Fafo		0,0	0,2	0,4	0,5	0,9	0,4	0,5	1,1
FNI		0,2		0,4	0,8	0,6	0,4	1,0	0,6
Frischsenteret	3,4	3,1	3,9	0,6	0,6	0,3	4,0	3,7	4,2
ISF	1,1	1,5	2,0	1,5	1,4	1,0	2,5	2,9	3,0
NIFU	1,7	1,6	1,6	1,3	1,0	0,4	3,0	2,6	2,0
NOVA	1,3	1,1	0,8	1,4	1,4	1,3	2,7	2,5	2,1
NTNU Samfunnsforskning	2,1	4,1	4,9		1,2	0,2	2,1	5,3	5,1
NUPI	0,8	1,0	1,0	0,6	1,4	1,4	1,4	2,4	2,4
PRIO	4,1	4,0	4,6	1,0	0,9	1,0	5,1	4,9	5,6
Rokkansenteret	3,2	3,5	3,7	1,2	1,3	0,9	4,4	4,8	4,6
SINTEF Teknologi og samfunn		0,2	0,3	0,5	1	1,3	0,5	1,2	1,6
SNF	3,1	1,2	1,0			0,1	3,1	1,2	1,1
Totalt	32,1	32,0	34,2	14,2	16,0	14,4	46,3	48,1	48,6

4.3 Konkurransetsatte inntekter fra Norges forskningsråd

Institutter på den samfunnsvitenskapelige arenaen hadde 326 mill. kroner i prosjektinntekter og lignende finansiering fra Forskningsrådet i 2011 (tabell 6 og tabell 25 i vedlegg). Denne type inntekter hadde en samlet økning på 3 prosent sammenlignet med 2010. To av de regionale instituttene og sju av de nasjonale instituttene hadde vekst i inntekter fra Forskningsrådet sammenlignet med 2010.

Tabell 6 Konkurransetsatte inntekter fra Norges forskningsråd 2009-2011. Millioner kroner.¹⁾

Institutt	2009	2010	2011	Prosentvis endring 2010-2011
Agderforskning	5,0	4,1	3,1	-24 %
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	17,4	13,3	13,9	5 %
Møreforskning	5,1	3,9	3,8	-4 %
Nordlandsforskning	11,5	12,4	9,4	-24 %
Norut Alta	2,6	3,0	2,8	-7 %
Norut Tromsø, samfunn	5,2	5,1	4,6	-9 %
Telemarksforskning	3,2	1,9	1,2	-37 %
Telemarksforskning - Notodden				
Trøndelag Forskning og Utvikling	3,1	5,4	3,1	-43 %
Vestlandsforskning	6,6	8,4	4,2	-50 %
Østfoldforskning	0,7	2,6	4,1	58 %
Østlandsforskning	2,1	3,3	2,5	-23 %
AFI	9,4	9,8	8,1	-18 %
CMI	16,5	15,1	16,4	9 %
Fafo	10,3	8,5	15,3	81 %
FNI	9,5	7,0	14,4	104 %
Frischsenteret	19,5	20,1	23,0	14 %
ISF	16,4	17,6	19,8	12 %
NIFU	26,3	27,8	27,5	-1 %
NOVA	16,4	18,2	15,5	-15 %
NTNU Samfunnsforskning	32,5	26,6	19,9	-25 %
NUPI	7,4	7,4	11,7	58 %
PRIO	28,8	28,3	29,2	3 %
Rokkansenteret	26,7	26,8	28,9	8 %
SINTEF Teknologi og samfunn	14,3	16,0	12,7	-21 %
SNF	30,7	24,5	31,2	27 %
Totalt	327,3	317,1	326,1	3 %

¹⁾ Inntekter overført til andre er her holdt utenfor.

4.4 Inntekter fra internasjonale kilder

Utenlandske kilder finansierte nesten 80 millioner kroner ved de samfunnsvitenskapelige instituttene i 2011 (tabell 7 og tabell 25 i vedlegg). Det var en nedgang i denne type inntekter på 12 prosent sammenlignet med 2010, men det er store forskjeller mellom instituttene når det gjelder inntekter fra utlandet. Tre av de nasjonale instituttene sto for nesten 60 prosent av utenlandsinntektene i 2011.

Tabell 7 Inntekter fra internasjonale kilder 2009-2011. Millioner kroner.¹⁾

Institutt	2009	2010	2011	Prosentvis endring 2010-2011
Agderforskning	0,1	0,2	1,5	558 %
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	1,0	1,2	0,4	-69 %
Møreforskning	0,8	0,4	0,1	-63 %
Nordlandsforskning	0,7	0,3		-100 %
Norut Alta	0,5	0,1	0,2	121 %
Norut Tromsø, samfunn	0,6	0,2	0,9	269 %
Telemarksforskning	0,4	0,5	0,3	-41 %
Telemarksforskning - Notodden				
Trøndelag Forskning og Utvikling	0,0	0,2	0,8	330 %
Vestlandsforskning	2,5	2,7	1,2	-56 %
Østfoldforskning	0,5		0,0	
Østlandsforskning	1,2	1,9	1,5	-19 %
AFI	1,6	2,6	1,6	-36 %
CMI	14,5	16,8	16,6	-1 %
Fafo	9,8	11,4	4,4	-61 %
FNI	1,7	2,7	1,1	-58 %
Frischsenteret		1,1	0,7	-31 %
ISF	0,7	0,5	0,2	-57 %
NIFU	8,2	8,4	6,8	-19 %
NOVA	7,8	4,0	4,5	12 %
NTNU Samfunnsforskning	11,0	12,2	14,0	14 %
NUPI	1,0	2,3	2,0	-12 %
PRIO	7,9	11,5	14,0	22 %
Rokkansenteret	3,2	2,9	1,6	-43 %
SINTEF Teknologi og samfunn	3,3	5,7	4,0	-29 %
SNF	0,5	0,4	0,4	-13 %
Totalt	79,7	90,2	79,0	-12 %

¹⁾ Inntekter overført til andre er her holdt utenfor.

4.5 Nasjonale oppdragsinntekter

I de nasjonale oppdragsinntektene inngår inntekter fra departementer og underliggende enheter, fylker og kommuner, bedrifter i næringslivet og fra private, fond og andre kilder. Til sammen hadde de samfunnsvitenskapelige instituttene 526 mill. kroner i nasjonale oppdragsinntekter i 2011 (tabell 8 og tabell 25 i vedlegg). 375 mill. kroner (71 prosent) gjaldt oppdrag utført for det offentlige, 135 mill. kroner (26 prosent) var oppdragsinntekter fra næringslivet og 15 mill. kroner (3 prosent) kom fra oppdrag for andre kunder.

De samfunnsvitenskapelige instituttene hadde en samlet økning på 9 prosent i nasjonale oppdragsinntekter sammenlignet med 2009. Det er store variasjoner mellom instituttene, der ti av instituttene hadde nedgang i denne type inntekter.

Tabell 8 Nasjonale oppdragsinntekter 2009-2011. Millioner kroner.¹⁾

Institutt	2009	2010	2011	Prosentvis endring 2010-2011
Agderforskning	10,7	8,7	12,4	43 %
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	23,4	19,6	21,7	11 %
Møreforskning	22,4	24,4	31,3	28 %
Nordlandsforskning	9,7	8,0	10,8	34 %
Norut Alta	5,7	8,3	6,5	-21 %
Norut Tromsø, samfunn	8,5	8,0	8,8	10 %
Telemarksforskning	15,8	16,5	20,0	21 %
Telemarksforskning - Notodden	2,8	2,2	1,1	-50 %
Trøndelag Forskning og Utvikling	13,7	12,5	12,8	2 %
Vestlandsforskning	10,2	8,5	11,6	37 %
Østfoldforskning	14,6	24,7	18,8	-24 %
Østlandsforskning	10,7	10,7	14,0	31 %
AFI	17,8	14,5	14,7	1 %
CMI	19,6	17,5	24,1	38 %
Fafo	49,5	63,0	62,3	-1 %
FNI	5,2	4,7	2,5	-46 %
Frischsenteret	4,4	5,0	2,9	-42 %
ISF	17,5	13,2	12,9	-2 %
NIFU	18,4	23,1	27,4	19 %
NOVA	23,0	30,2	39,1	30 %
NTNU Samfunnsforskning	41,1	42,6	45,8	8 %
NUPI	28,0	32,5	19,6	-40 %
PRIO	18,4	5,2	24,3	371 %
Rokkansenteret	12,5	17,1	15,7	-8 %
SINTEF Teknologi og samfunn	53,8	42,0	39,9	-5 %
SNF	18,7	19,9	25,3	27 %
Totalt	475,9	482,2	526,2	9 %

¹⁾ Inntekter overført til andre er her holdt utenfor.

4.6 Resultat av beregningene for 2011

Ut i fra hvordan instituttene skårer på definerte indikatorer, jfr. pkt. 4.1 - 4.5, ble det beregnet hvor mye hvert institutt skal tildeles i grunnbevilgning. KD bestemmer hvor stor andel av grunnbevilgningen som skal omfordeles. For 2009 ble det fastsatt at bare veksten i tildelingen av basisbevilgning var gjenstand for omfordeling. For 2010 ble omfordelingen økt til 10 prosent av basisbevilgningen. Samme prosentandel ble opprettholdt for 2011. Tabell 9 viser resultatet av beregningene av basisbevilgning med fordeling på instituttene for 2010 og 2011.

Tabell 9 Basisbevilgning til institutter som er omfattet av finansieringsordningen. 2010-2011. (1000 kroner)²

Institutt	2010		2011	
	Sum resultatfordelt	Samlet basisbevilgning	Sum resultatfordelt	Samlet basisbevilgning
Agderforskning	299	3 554	312	3 511
IRIS Samfunn	630	5 496	746	5 692
Møreforskning	390	3 815	503	3 937
Nordlandsforskning	387	4 201	448	4 228
NORUT Alta	129	2 118	153	2 059
NORUT Tromsø samf.	308	2 782	382	2 886
Telemarksforskning - Bø	295	3 515	383	3 547
Telemarksforskning - Notodden	90	697	72	699
Trøndelag forskning og utvikling	216	2 078	298	2 167
Vestlandsforskning	380	3 209	474	3 362
Østfoldforskning	262	2 767	359	2 848
Østlandsforskning	363	2 905	512	3 127
AFI	673	6 695	828	6 854
CMI	984	14 197	1 288	14 065
FAFO	1 814	13 129	2 069	13 885
FNI	466	8 714	516	8 359
ISF	642	10 541	863	10 350
NIFU STEP	936	13 149	1 007	12 841
NOVA	1 285	26 917	1 475	25 700
NUPI	840	16 640	1 016	15 992
PRIO	1 928	12 617	1 947	13 302
SINTEF Teknologi og samfunn	1 373	10 619	1 695	11 252
SNF	1 015	6 328	1 000	6 695
Sum	15 703	176 681	18 345	177 358

I 2011 ble tre nye institutter innlemmet i basisfinansieringssystemet; Frischsenteret, NTNU Samfunnsforskning og Uni Rokkansenteret. KD bestemte at 5,0 mill. kroner av den samlede

² Her refereres bevilgningstall. Disse er ikke alltid identiske med de tall som vises i vedleggstabellene som er regnskapstall.

basisbevilgningen til de samfunnsvitenskapelige instituttene skulle settes av til disse tre instituttene. Frischsenteret fikk tildelt 0,7 mill. kroner, NTNU Samfunnsforskning fikk 2,8 mill. kroner og Rokkansenteret fikk 1,5 mill. kroner i basisbevilgning. Tallene inngår ikke i tabell 9 over.

Gjennom arbeidet med å tildele basisbevilgning følger Forskningsrådet utviklingen både for sektoren og ved hvert institutt. Dialogmøter, systematiske evalueringer og årlig rapportering er tiltak som gjør det mulig å fremme kvalitet i forskningen, rekruttering, samarbeidsrelasjoner og hensiktsmessig arbeidsdeling.

5 Andre nøkkeltall

5.1 Personalressurser

Det ble utført 1230 årsverk ved de samfunnsvitenskapelige instituttene i 2011 (tabell 12 i vedlegg). 1003 årsverk, eller 82 prosent av personalinnsatsen, ble utført av forskere og faglig personale. Kvinneandelen blant forskerårsverkene var 49 prosent. Ved instituttene som omfattes av finansieringsordningen ble det utført 1138 årsverk, hvorav 936 forskerårsverk.

Siden 2007 har det totale antallet årsverk økt med vel 200. Korrigert for institutter som har kommet til de siste årene og for utvidelsen ved SINTEF Teknologi og samfunn blir økningen 100 årsverk fra 2007. Fra 2007 har kvinneandelen økt 2 prosentpoeng både for totale årsverk og for forskerårsverk.

Totalt var 469 personer med doktorgrad ansatt i hovedstilling ved de samfunnsvitenskapelige instituttene i 2011 (tabell 18 i vedlegg). Av disse var 219 kvinner, noe som gir en kvinneandel på 47 prosent. Målt mot forskerårsverk var det 0,47 ansatte med doktorgrad per årsverk. Doktorgradshyppigheten var høyere ved de nasjonale instituttene (0,50) enn ved regionale institutter (0,40) og ved de to instituttene som ikke omfattes av finansieringsordningen (0,46).

41 personer med tilknytning til de samfunnsvitenskapelige instituttene disputerte for doktorgraden i 2011. To tredeler av doktorgradene ble avlagt av kvinner (tabell 17 i vedlegg). Av disse oppfylte 30 doktorgrader kriteriet om at instituttets bidrag skal ha vært minst 50 prosent.

Til sammen var 185 doktorgradsstudenter tilknyttet instituttene i 2011 (tabell 16 i vedlegg). 64 prosent av doktorstudentene var kvinner. Videre hadde vel 100 mastergradsstudenter arbeidsplass ved instituttene. To tredeler av disse var kvinner. I 2011 ga nesten 130 instituttansatte veiledning til mastergradsstudenter, mens 90 ansatte veiledet doktorgradskandidater. Det ble rapportert 18 avlagte doktorgrader der instituttene bidro med veiledning.

5.2 Mobilitet

I alt sluttet 114 forskere ved de samfunnsvitenskapelige instituttene i 2011, mens det ble rekruttert 122 personer (tabell 13 i vedlegg). Dette gir en netto tilgang på 8 forskere i 2011. De største sektorene for avgang var UoH-sektoren og offentlig virksomhet som til sammen sto for nesten 60 prosent av mobiliteten ut av instituttene. De samme sektorene ble det også i første rekke rekruttert fra; 40 prosent av tilveksten i 2010 kom fra UoH-sektoren og øvrig offentlig virksomhet.

5.3 Eksternt samarbeid nasjonalt og internasjonalt

Det er utstrakt samarbeid mellom de samfunnsvitenskapelige instituttene og andre forskningsmiljøer. Dette omfatter universiteter og høyskoler, institutter og næringslivet, både i Norge og utlandet.

Instituttene har først og fremst forskerutveksling med universiteter og høyskoler (tabell 14 og 15 i vedlegg). 20 årsverk ble utført i bistillinger andre steder av forskere med hovedstilling ved

instituttene. 39 årsverk utført i bistilling ved instituttene av personale med hovedstillinger andre steder. De aller fleste bistillingsårsverkene utveksles mot UoH-sektoren.

Deltakelse i internasjonale prosjekter og samarbeid er nødvendig for å kunne utvikle norsk forskning. Forskningsrådet har knyttet krav til internasjonalisering både til programmer og prosjekter. Internasjonalisering er også en av indikatorene i finansieringssystemet, jfr. pkt. 4.4. Internasjonalt samarbeid måles også i utveksling av forskere mellom norske og utenlandske forskningsinstitusjoner. I 2010 hadde 25 gjesteforskere fra utlandet opphold ved de samfunnsvitenskapelige instituttene (tabell 19 i vedlegg). Oppholdenes gjennomsnittlige lengde var i overkant av 4 måneder. Nær halvparten av gjesteforskerne kom fra Europa.

25 ansatte ved instituttene hadde utenlandsopphold i 2011 (tabell 20 i vedlegg). Gjennomsnittlig varighet på oppholdene var nærmere 6 måneder. Halvparten av oppholdene fant sted i USA.

5.4 Prosjektportefølje

Prosjektenes størrelse forteller mye om FoU-arbeidet ved instituttene og forskernes arbeidsvilkår. Små prosjekter har vanligvis et langt større utredningspreg enn større prosjekter, der det er mulig å gå i dybden og drive nyskapende og kumulativ forskning. Blir andelen små prosjekter for høy, kan dette gå ut over forskningens kvalitet.

Til sammen rapporterte de samfunnsvitenskapelige instituttene vel 3300 prosjekter i 2011 (tabell 21 i vedlegg). En firedel av prosjektene hadde en total kostnadsramme på inntil 0,1 mill. kroner. Inntektene fra småprosjektene utgjorde imidlertid bare 2 prosent av prosjektinntektene. Prosjekter i størrelsen 0,1 til 0,5 mill. kroner utgjorde 38 prosent av porteføljen og om lag 16 prosent av inntektene, mens tilsvarende tall for prosjekter i intervallet 0,5 til 2,0 mill. kroner var 23 prosent av antall prosjekter og nesten en tredel av inntektene. Store prosjekter, med en samlet ramme større enn 2 mill. kroner, utgjorde 15 prosent av prosjektene, og genererte halvparten av instituttene inntekter i 2011.

5.5 Likestilling

Forskningsrådet har som mål å øke andelen kvinnelige forskere. I 2010 ble 49 prosent av alle forskerårsverkene ved de samfunnsvitenskapelige instituttene utført av kvinner (tabell 26 i vedlegg). Over tid har andelen kvinner vist en jevn stigning og har økt med 2 prosentpoeng i forhold til 2007.

Stillingsstrukturen varierer mye ved instituttene. Basert på data instituttene har rapportert til NIFUs forskerpersonalregister er forskere i hovedstilling per utgangen av 2010³ kategorisert på to nivåer; toppstillinger og øvrige stillinger. Toppstillingsnivået omfatter ansatte med doktorgrad og ansatte som ut fra realkompetanse er vurdert til stilling tilsvarende "forsker I" (professor-kompetanse) eller "forsker II" (førstestillingskompetanse). Øvrige stillinger tilsvarer forsker III-nivå, og omfatter forskerstillinger, doktorgradsstipendiater, forskningsassistenter og tilsvarende.

Dataene fra forskerpersonalregisteret viser at 51 prosent av forskerne med hovedstilling ved de samfunnsvitenskapelige instituttene per utgangen av 2011 var kvinner. I toppstillingsgruppen var

³ Data for 2011 er ikke ferdigstilt per mai 2012.

43 prosent kvinner, mens andelen var 62 prosent i øvrige stillinger.

Ved de samfunnsvitenskapelige instituttene var 9 kvinner og 19 menn tilsatt som instituttets øverste daglige leder per 31.12.2011.

Instituttene styrer besto av 106 mannlige og 98 kvinnelige styremedlemmer ved utgangen av 2011 (tabell 26 i vedlegg). Det gir en kvinneandel på 48 prosent blant styremedlemmene. I instituttene øverste ledergrupper var det 67 menn og 48 kvinner, som gir en kvinne-representasjon på 42 prosent. Tilsvarende tall for forskningsledelse var 42 menn og 37 kvinner, eller en kvinneandel på 47 prosent.

6 Evaluering og andre strategiske tiltak

Styret i Divisjon for vitenskap vedtok i juni 2011 å evaluere de 12 regionale instituttene som er organisert i FOKUS. Styrets beslutning ble fattet ut fra at det er lenge siden de regionale instituttene er blitt evaluert, og det har store skjedd endringer både i forskningssystemet og forskningspolitikken, i Forskningsrådets virkemidler og blant instituttene selv. Disse endringene har påvirket de regionale instituttenes rammebetingelser, deres rolle i det norske forskningssystemet, og har stilt instituttene overfor en rekke nye utfordringer. Det forventes at evalueringen av de regionale instituttene vil gi oppdatert kunnskap om disse instituttene slik at Forskningsrådet kan føre en kunnskapsbasert og målrettet instituttpolitikk. Styret oppnevnte et evalueringsutvalg som startet opp evalueringsarbeidet i oktober 2011. Rapport fra evalueringen av de regionale instituttene skal foreligge i 2012.

7 Rapport fra de enkelte instituttene

7.1 Agderforskning

Agderforskning			
Nøkkeltall 2011			
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte
Basisbevilgning	3,5	10	Årsverk totalt 29
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner 17
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	5,8	17	Årsverk forskere totalt 24
			herav kvinner 14
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad 11
Offentlig forvaltning	16,6	49	herav kvinner 4
Næringsliv	3,9	12	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk 0,46
Utlandet	1,5	4	
Annet	2,1	6	Vitenskapelig produksjon
Sum totale driftsinntekter	33,4	100	Antall artikler i periodika og serier 7
			Antall artikler i antologier 6
Driftskostnader	35,5		Antall monografier 0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-2,0	-6 %	
Årsresultat	-2,5		Publikasjonspoeng per forskerårsverk 0,51
Egenkapital (% av totalkapitalen)	8,8	41 %	

www.agderforskning.no

Agderforskning er et solid samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt og en del av universitetsmiljøet på Agder. Det innebærer en tydelig prioritering av langsiktig forskning og vektlegging av Universitetet i Agder som sentral samarbeidspartner. Agderforskning er også en aktiv partner for næringsliv og offentlig sektor i utviklingen av landsdelen. Hovedaktiviteter er forskning og utviklingsarbeid regionalt og nasjonalt. Agderforskning har et økende internasjonalt engasjement og søker å trappe opp den internasjonale porteføljen. Det overordnede mål er å utvikle ny kunnskap og forståelse for offentlige beslutningstakere og i næringslivet.

Agderforskningens faglige arbeid er organisert i tre faggrupper: Faggruppe innovasjon, Faggruppe velferd og faggruppe kultur. Faggruppene arbeider også på tvers og et utstrakt tverrfaglig samarbeid finner sted. Gruppene leder eller er engasjert i en rekke sentrale satsingsområder.

Arbeids- og velferdsstudier, herunder barn og oppvekst, likestilling, levekår, skole, arbeidsliv, folkehelse og samhandlingsreform, migrasjon og mobilitet.

Kultur og næringsliv, herunder prosjektlederansvaret for ARENA-usus for utvikling av samarbeid innen kultur og opplevelsesindustrien, kulturelt entreprenørskap og evalueringer av kulturtiltak. Faggruppen arbeider med større prosjekter innen publikumsutvikling. Kultur er også del av VRI-satsingen i Agder.

Innovasjonsmiljøet arbeider med næringslivsrettet innovasjonsforskning, bedrifters samfunnsansvar og fornybar energi. I tillegg omfatter innovasjonsmiljøet omfattende forskning på regionale utviklingsstudier, bygdeutvikling, og regionale innovasjonsprosesser. Samarbeidet er organisert rundt Centre for Advanced studies in Regional Innovation Strategies (RIS-senteret) som er etablert i samarbeid med Universitetet i Agder.

Fagmiljøet har også et nært samarbeid med nettverk i hele Europa, og spesielt knyttet til instituttet Orkestra, som er vår samarbeidspartner i Baskerland i Spania. Samarbeidet omfatter utveksling, prosjektsamarbeid og felles faglige aktiviteter som konferanser og publikasjoner.

Aktuelle aktiviteter:

- De langsiktige forskningsprogrammene innen levekår og kultur og næring som ble etablert i 2009 ble videreført i 2010. Begge programmene er 5-årige med støtte fra Sørlandets kompetansefond og fylkeskommunene i Aust- og Vest-Agder.
- Agderforskning er prosjektansvarlig for VRI-satsingen i Agder og har fått tilsagn om tre nye år for å videreføre dette arbeidet. Samarbeidet har vært en suksess og VRI-Agder framheves som særlig vellykket av Forskningsrådet.
- Agderforskning er også prosjektleder for ARENA-Usus – en større satsing fra Innovasjon Norge om utvikling innen turisme og kultur i regionen. Prosjektet omfatter både forskning og utvikling i nært samarbeid med næringslivet.
- Samarbeidet med det teknisk-industrielle instituttet Teknova, som ble etablert for få år siden, omhandler omfattende prosjektledelse, samarbeid om de samfunnsmessige sidene ved teknologisk innovasjon og framtidige behov knyttet til miljø og klima.

7.1.1 Disponering av grunnbevilgningen

Agderforskning mottok 3,511 millioner kroner i basisbevilgning for 2011. Basisbevilgningen ble i sin helhet anvendt til finansiering av doktorgradsløp, nettverksbygging, egeninitiert forskning innen instituttets kjerneaktiviteter samt til publisering og formidling.

Bruk av basisbevilgningen 2011:

Kategori	Mill. kroner	Prosent
Instituttorientert forskning, inkludert kvalitetssikring, publisering og formidling	9,8	28
Forprosjekter	0,2	4
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	2,3	66
SUM	3,5	100

Basisbevilgningen har blitt disponert for følgende langsiktige, strategiske satsingsområder:

- Delfinansiering av forskningsprogrammet for kultur og næring som også har tilsagn fra fylkeskommunene i Agder

- Delfinansiering av levekårsprogrammet til Faggruppe velferd, herunder til produksjon av en regional monitor for levekår i Agder
- Ruralitetsforskning (forlengelse av SIP)

7.1.2 Høydepunkter fra forskningen

How do metal musicians become entrepreneurial?

Seniorforsker Elisabet Hauge i Faggruppe kultur disputerte på BI i 2011 med avhandlingen “How do metal musicians become entrepreneurial? A phenomenological investigation on opportunity recognition”.

Avhandlingen undersøker hvordan musikere innen black metal blir entreprenører. Entreprenørskap blir definert som en prosess der økonomiske aktiviteter blir igangsatt som en nødvendighet for kunstnerisk kreativitet og fremførelse. Hauge fokuserer på en gruppe metal musikere og hvilke strategier de har for å lykkes. Entreprenørskap er en av flere mulige strategier for å levedegjøre og kommersialisere musikernes livsprosjekter. I studien har hun anvendt et fenomenologisk perspektiv. Avhandlingen avdekket at måten musikerne tilnærmer seg entreprenørskap på, kaster lys over flere nyanser og aspekter knyttet til entreprenørskapsprosesser. Musikerne definerer musikken som sitt livsprosjekt på en slik måte at de bygger egne artistiske univers. Prosjektet var finansiert 50 prosent av Sørlandets Kompetansefond og 50 prosent over basisbevilgningen til Agderforskning.

Knowledge structures and patterns of engagement

Prosjektet tar for seg spørsmålet om et universitets rolle i sine omgivelser. Dette er et sentralt spørsmål for politiske myndigheter i hele Europa i forhold til ønsket om å stimulere utdanningsinstitusjoner til en mer aktiv rolle i nasjonale og regionale økonomier. I denne sammenheng har spørsmålet om universiteters evne til å engasjere seg i og bidra i regionale innovasjons- og utviklingsprosesser. Forskningslitteraturen på dette området gir en rekke eksempler på slike prosesser, men behandler gjerne universitetene som en monolittisk størrelse. I dette prosjektet har man sett på variasjoner mellom ulike enheter og faglige disipliner ved hjelp av en større undersøkelse som omfattet 21 enheter ved Universitetet i Agder. Studien avdekket store variasjoner mellom enhetene og fagdisipliner i forhold til deres eksterne engasjement. Studien kaster lys over betydningen av hvordan kunnskapsstrukturer og ulike former for kunnskapsproduksjon både innen og mellom ulike enheter ved et universitet spiller inn for deres regionale engasjement.

Husrom uten hjerterom – kan bolig motvirke marginaliseringsprosesser?

Agderforskning har undersøkt betydningen av bolig for å motvirke marginaliseringsprosesser blant vanskeligstilte på boligmarkedet. Vanskeligstilte på boligmarkedet har de siste tiårene vært en særlig prioritert målgruppe innen norsk boligpolitikk. Metodisk er studien basert på et brukerperspektiv gjennom kvalitative intervjuer med rusavhengige og tidligere barnevernsbarn.

Funnene viser at et flertall av informantene føler seg hjemløse, til tross for at de ikke er bostedsløse. De bor ofte i midlertidige boliger med lav kvalitet. En ser at boligene ofte ikke er tilpasset deres individuelle behov når det gjelder helse, livsløp, rehabilitering eller relasjoner. Ikke minst er boligene lite tilpasset barn. Mange av informantene har en høy risiko for

bostedsløshet i forbindelse med overganger i livet. Informantene lever ofte ustabile liv, hvor de kan være relativt hyppig innom fengsel eller institusjoner, slik at overganger og brudd til dels må ses som en vanlig del av deres liv. Noen av utfordringene for tjenesteapparatet blir hvordan det kan tas høyde for overganger i disse menneskenes liv, og gjøre boligsituasjonen mindre usikker. En trygg og stabil boligsituasjon synes grunnleggende for å kunne ta fatt i andre problemer i livet. Studien understreker betydningen av bolig dersom en skal forbedre situasjonen til vanskeligstilte på boligmarkedet. Studien er finansiert av Husbanken.

7.2 IRIS - Samfunns- og Næringsutvikling

IRIS - Samfunns- og næringsutvikling				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	5,7	9	Årsverk totalt	46
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	23
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	22,7	36	Årsverk forskere totalt	38
			herav kvinner	18
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	19
Offentlig forvaltning	18,8	29	herav kvinner	8
Næringsliv	15,8	25	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,50
Utlandet	0,4	1		
Annet	0,5	1	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	63,9	100	Antall artikler i periodika og serier	24
			Antall artikler i antologier	3
Driftskostnader	62,0		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	1,9	3 %		
Årsresultat	1,3		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,57
Egenkapital (% av totalkapitalen)	81,6	37 %		

www.iris.no/internet/sn.nsf

IRIS – Samfunns- og Næringsutvikling inngår i forskningskonsernet International Research Institute of Stavanger AS (IRIS). Avdelingen utførte rundt 36 årsverk fordelt på 45 høyt kvalifiserte medarbeidere. Avdelingen fikk i 2011 et tilfredsstillende økonomisk resultat.

Avdelingens overordnede målsetting er gjennom forskning og utvikling å bidra til økt kunnskap som kan fremme en bærekraftig, helsefremmende og verdiskapende utvikling i samfunns og næringsliv.

Avdelingens medarbeidere er inndelt i fire forskningsgrupper med kontorer i Stavanger og Bergen. Samarbeidet med miljøer ved Universitetet i Stavanger skjer fortrinnsvis via en rekke for avdelingen relevante sentrer: Senter for Innovasjonsforskning, PreSenter (sykefravær), CENSE (miljøvennlig energi), SEROS (risikostyring og samfunnssikkerhet).

Avdelingens fire forskningsgrupper arbeider innen følgende forskningsfelt:

7.2.1 Forskningsgruppen Arbeidshelse og sykefravær

Forskningsgruppen ser på ulike forhold ved personers deltagelse i arbeidslivet. Spesielt er forskningen rettet mot å forstå forholdene på arbeidsplassen, i relasjon til grupper og individer. Eksempler på temaer man forsker på er inkluderende arbeidsliv, skiftarbeid, oppfølging av sykmeldte, arbeidsrettet rehabilitering, omorganisering, arbeidskrav, nærværskultur, HMS, funksjonsevne, ergonomi og evidensbasert praksis. Det forskes både på offentlig- og privat sektor, og overfor en rekke bransjer. Flere prosjekter har fokus på tiltak, hva som virker og hvorfor tiltakene virker.

7.2.2 Forskningsgruppen for Arbeidsliv og sikkerhet

Arbeidsliv og sikkerhetsgruppen forsker på ulike sider ved arbeidslivet og dets tilgrensende institusjoner ut fra ulike samfunnsvitenskapelige perspektiver. Sentrale forskningstema i gruppen er teknologi og arbeidsorganisering, arbeidslivsrelasjoner, arbeidsmiljø/HMS og konflikthåndtering i arbeidslivet. Det er en utpreget tverrfaglig sammensetning i gruppen, med forskere som har bakgrunn innen samfunnsvitenskap, økonomi og juridiske fag. Gruppens forskning favner både om grunnforskning og forsknings- og utviklingsprosjekter rettet mot næringslivet og offentlige aktører. Gruppens strategiske fokus er rettet mot følgende tre områder: (1) Teknologiers betydning for beslutningstaking og samhandling i organisasjoner, (2) Medarbeiderdrevet innovasjon og (3) Sikkerhetskultur.

7.2.3 Forskningsgruppen Politikk og Samfunn

Forskningen retter her søkelyset mot politikkutforming og samfunnsutvikling og sammenhengen mellom disse. Innenfor temaet politikkutforming dreier forskningen seg om hvordan offentlig politikk utformes, hvilke konsekvenser implementering av politikk får og det faglige grunnlaget for utforming av politikken. Innenfor temaet samfunnsutvikling fokuseres det særlig på utviklingstrekk og trender innenfor næringslivet, offentlig virksomhet, arbeidsmarkedet, frivillig sektor, kultur og miljø og om befolkningens holdninger og tilpasninger til utviklingen.

7.2.4 Forskningsgruppen Innovasjon

Utgangspunktet for forskningsområdet Innovasjon er tidligere og pågående forskning om innovasjonsprosesser regionalt, i nettverk og i bedrifter. Dette bygger på en bred prosjektportefølje finansiert av Forskningsrådet og regionale offentlige og private aktører. Forskningen på feltet er basert på et bredt sett av hovedsakelig økonomisk og sosiologisk inspirert organisasjonsteori, samt teorier om ledelse og innovasjon.

Gruppen fokuserer på følgende hovedområder: Regional Innovasjon – IRIS er en sentral deltager i programmet Virkemidler for regional innovasjon (VRI) i Rogaland, med et særskilt ansvar for forskningsdelen i VRI Rogaland.

FoU-veiledning overfor SMB knyttet blant annet til programmet European Enterprise Network EEN – INNOWAY og Kompetansmegling energi i Rogaland.

Produktutvikling gjennom samarbeid i regionale nettverk mellom næringsliv, FoU-institusjoner, det offentlige virkemiddelapparatet og interesseorganisasjoner.

7.2.5 Disponering av grunnbevilgningen

Grunnbevilgningen ble i 2011 anvendt til:

- Forskeropplæring. Herunder videreutvikling av forskerkompetansen innen fokuserte satsingsområder og støtte til doktorgradsutdanning.
- Støtte for definerte faglige satsinger. Grunnbevilgningen ble brukt til å støtte faglige tematiske satsinger som blant annet omfattet følgende tema: (1) Sykefravær, (2) Organisatorisk sikkerhet, Teknologiers betydning for beslutningstaking og samhandling i organisasjoner, (3) Trafikksikkerhet og samferdsel, Regioner og regionalisering og (4) Innovasjon og kommunikasjon, Teknologioverføring.
- Støtte til utvikling av prosjektideer og -søknader i tilknytning til NFRs programutlysninger.
- Vitenskapelig publisering.

Generelt styres midlene fra grunnbevilgningen gjennom opprettelsen av egne prosjekter i IRIS med dedikerte prosjektledere og med fast rapportering til avdelingsledelsen.

7.2.6 Høydepunkter fra forskningen

Kunstnere med innvandrerbakgrunn

Kunstnere med innvandrerbakgrunn representerer en ny, men fremdeles liten gruppe aktører i det norske kulturlivet. Deres situasjon har vært gjenstand for offentlig oppmerksomhet, både i kulturdebatt og via kulturpolitiske tiltak. Forskning om denne gruppen av norske kunstnere har vært en mangelvare. I dette prosjektet har forskerne intervjuet 20 personer som er født i Norge av innvandrete foreldre eller som flyttet hit som barn, som har begitt seg inn på en kunstnerisk eller artistisk karriere. De er skuespillere, dansere, forfattere, billedkunstnere, musikere. Forskerne drøfter ulike årsaker til at relativt få minoritetsnordmenn enn så lenge er synlige suksesser i det norske kulturlivet. Sentrale forklaringer finner de i sosial klasse og sosial mobilitet, kulturelle bakgrunner og sosiale nettverk. Dernest søkes det også forklaringer ved kulturlivet selv, hvor forfatterne blant annet diskuterer portvokternes betydning, det kommersielle kontra institusjonelle kulturfelt, samt hva det har å si at en kulturutøver har synlig minoritetsbakgrunn. En viktig konklusjon er at sosial klasse spiller en stor, men dels oversett, rolle for at minoritetsnordmenn i beskjeden grad er synlige som utøvere i kulturlivet. Et godt stykke på vei er dette en generell mekanisme, da den økonomiske risikoen forbundet med et kunstneryrke vil være vesentlig større for den som kommer fra lavere sosiale lag enn for andre. Dessuten kan et kunstneryrke stå i veien for den sosiale mobilitet som mange innvandrerfamilier aspirerer mot.

Prosjektet har vært finansiert av Norsk kulturråd. Studien tar sitt utgangspunkt i ett etablert forskningstema ved IRIS, kulturforskning, og ett fremvoksende tema: forskning på migrasjon og etniske relasjoner. Kulturforskningen ved IRIS har bl.a. omfattet studie av Stavanger som europeisk kulturhovedstad i 2008, samt det pågående NFR-prosjektet om kulturelle endringsprosesser i oljebyen Stavanger («prismeprojektet»). Innenfor migrasjonsfeltet har IRIS gjennomført forskning på bl.a. innvandrerorganisasjoner, inkludering i idrettslag, samt innvandrere og trafikksikkerhet.

Buzz og pipelines i regional innovasjon

Samarbeid mellom bedrifter har lenge vært en viktig del av det norske innovasjonssystemet. I de senere årene har både forskning og politikk i stor grad vektlagt regionalt samarbeid som nøkkelen til innovasjon, basert på tanker om næringsklynger og regionale innovasjonssystemer. Data fra en spørreundersøkelse blant 1600 bedrifter i de fem største norske byregionene, publisert i tidsskriftet *Environment and Planning A* i juni 2011, viser imidlertid at norske bedrifter som samarbeider tett med mange regionale partnere, ikke er mer innovative enn andre bedrifter. Derimot er bedrifter som samarbeider med internasjonale partnere, ofte langt mer innovative. Om man ser på hvorfor bedriftene velger å samarbeide internasjonalt, viser det seg at holdninger og verdier har stor betydning. Ledere som er åpne for nye ideer og fremmede kulturer, initierer oftere internasjonalt samarbeid enn ledere som primært er opptatt av regionen.

Funnene har fått stor oppmerksomhet både innenlands og utenlands, med medieomtale i blant annet *Washington Post*, kanadiske *Globe and Mail* og *Dagens Næringsliv*, samt på et stort antall utenlandske nettsteder knyttet til innovasjonsforskning eller -politikk. Studien har også blitt referert i utredninger av EU-kommisjonen og av Lisbon Council og slik bidratt til å forme europeisk innovasjonspolitik. Studien bygger på en tidligere spørreundersøkelse blant bedrifter på sørvestlandet, publisert i *European Planning Studies* i april 2011, som kom til den samme konklusjonen. Prosjektet er organisert gjennom Senter for Innovasjonsforskning med støtte fra Regionalt Forskningsfond Vestlandet, og det gjennomføres i samarbeid med London School of Economics.

EUs Interreg-program har påvirket norsk regionalpolitikk

Effektene av fylkeskommunenes deltakelse i Interreg-prosjekter kan karakteriseres som en europeisering og "nordifisering" av den regionale utviklingspolitikken. Interreg er EUs program for å fremme sosial og økonomisk integrasjon over landegrensene gjennom regionalt samarbeid. Programmet ble etablert i 1991 for å styrke samarbeidet mellom naboregioner som var delt av nasjonale grenser innenfor og på grensen av EU. Norge har deltatt i Interreg-samarbeidet siden 1996 på lik linje med medlemslandene.

IRIS har gjennomført en studie på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet med siktemål å finne ut hvordan Interreg-prosjekter blir fulgt opp i fylkeskommunenes utviklingsarbeid etter at de er avsluttet, og hvilke faktorer som spiller inn på om prosjektene påvirker det regionale utviklingsarbeidet. Hovedkonklusjonen er at Interreg-prosjektene har satt varige spor i det regionale utviklingsarbeidet. Oppfølgingen av prosjektene har gitt strategiske effekter i fylkeskommunene i form av økt kompetanse, økt omfang av nettverkssamarbeid med regioner i andre land, økte bevilgninger, nye tjenestetilbud og infrastrukturtiltak. For en tredjedel av prosjektene har oppfølgingen også ført til nye politiske veivalg i fylkeskommunenes regionale utviklingsarbeid. Det er flere ulike faktorer som fremmer og hemmer oppfølging av Interreg-prosjekter. Blant annet ser det for flere av oppfølgingsformene ut til at det har vært viktig å være lead partner, samt at ledelsen var aktiv i prosjektene.

Resultatene fra prosjektet er publisert via en IRIS-rapport, en artikkel i tidsskriftet *Plan*, på seminarer i Oslo, Bodø og i Brussel og den har vært omtalt på KRDs nettsider og i media. En engelskspråklig artikkel er underveis og resultatene vil også bli presentert på Regional Studies Associations konferanse. Denne studien har utgangspunkt i IRIS sin policyforskning om regional utvikling og bygger blant annet på tidligere forskning om innenrikspolitikken

internasjonalisering. Nye prosjekt om Nordland fylkeskommunes internasjonale engasjement og evaluering av Osloregionens Europakontor representerer en videreutvikling av denne porteføljen.

7.3 Møreforskning

Møreforskning				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	5,3	12	Årsverk totalt	44
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	18
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	3,9	9	Årsverk forskere totalt	37
			herav kvinner	15
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	11
Offentlig forvaltning	20,4	45	herav kvinner	4
Næringsliv	15,1	33	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,30
Utlandet	0,2	0		
Annet	0,6	1	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	45,5	100	Antall artikler i periodika og serier	2
			Antall artikler i antologier	2
Driftskostnader	45,0		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,5	1 %		
Årsresultat	0,7		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,05
Egenkapital (% av totalkapitalen)	15,7	33 %		

www.moreforsk.no

Møreforskning driv forskning innan samfunnsplanlegging, velferd, logistikk, nærings- og transportøkonomi, og anvendt forskning og utviklingsarbeid retta mot marine og maritime næringar.

Møreforskning har eit tett fagleg og forskingsmessig samarbeid med dei tre høgskulane i Møre og Romsdal (som og er deleigarar i Møreforskning AS), og er deira hovudreiskap for handtering av eksternt finansierte forskingsoppdrag. Møreforskning er ein del av den nasjonale instituttsektoren, men har samstundes eit særleg ansvar for å arbeide med forskning og kompetanseoverføring til næringsliv, lokalmiljø og offentleg forvaltning i Møre og Romsdal.

Møreforskning AS har egne forskingsavdelingar i Volda og Ålesund, og eig 51 prosent av dotterselskapet Møreforskning Molde AS. Einingane arbeider på følgjande forskingsfelt:

- *Møreforskning Volda* driv samfunnsvitenskapleg forskning med vekt på velferd og regional utvikling. Folkehelse, inkludering og utdanning er hovudtema innanfor velferdsforskninga, medan samfunnsplanlegging, menneskestad og småskala næringsutvikling er faglege hovudtema innanfor regionalforskninga. Fagfelte er utvikla i nært samarbeid med Høgskulen i Volda, som ein samarbeider tett med både om fagleg utvikling og gjennomføring av forskingsprosjekt.

- *Møreforskning Marin (Ålesund)* driv forskning og utviklingsarbeid retta mot marine næringer, organisert i fire faggrupper der ein kombinerer kunnskap frå ulike delar av verdikjeda – frå hav til bord. Sentrale fagområde innan forskingsfeltet ressursar og fangst er fiskeribiologi, fangstmetodar, fangstbehandling, levande lagring og havbruk. Viktige fagområde innan foredling er råstoffbehandling, vidareforedling, utnytting av restråstoff og produktutvikling. Innan fagområdet marknad arbeider vi med marknadsundersøkingar/analysar, produktuttesting og merkevarebygging. Innan fagområdet marin bioteknologi arbeider ein på forskingsfelt innan aquamedisin, biofilm, marin bioprospektering, marine oljar og protein. Avdelinga har eit tett fagleg og operativt samarbeid med Høgskolen i Ålesund, og samarbeidsavtale med Havforskningsinstituttet, Grønlands Naturinstitut, SINTEF Fiskeri&Havbruk mfl.
- *Møreforskning Molde* driv samfunnsøkonomisk oppdragsforskning på tre fagfelt. Innan forskingsfeltet transportøkonomi utarbeider ein økonomiske analysar av infrastrukturtiltak, ein driv utvikling av transportmodellar, og studerer effektar i høve til anbod/kontraktar av offentleg innkjøp av transporttenester. Innan logistikk driv vi analyse og design av logistikksystem, utvikling av modellar, metodikk og styringssystem og analysar av verdikjeder. Forskningsfeltet næringsøkonomi omfattar forskning på effektar av offentleg støtte til næringsutvikling og utvikling av verkemiddel, analyse av næringsklynger (t.d. maritim næring og petroleumsnæring), utvikling av nytte/kostnadanalysar brukt på ulike problemstillingar, mellom anna større offentlege investeringsprosjekt (KS1). Avdelinga er tett kopla til fagmiljøa ved Høgskolen i Molde, og har FoU-samarbeid med bl.a. Sintef, SNF/NHH, TØI og Cambridge University. Det er etablert rammeavtalar med fleire oppdragsgjevarar.

For å byggje ny kompetanse starta Møreforskning i 2011 seks strategiske kompetanseprosjekt i samarbeid med fagmiljø på høgskulane i fylket. Satsingane går over tre år og har ei samla ramme på 9 mill. kr, som vert finansierte med midlar frå grunnløyvinga frå Forskningsrådet i kombinasjon med eigne midlar frå Møreforskning. Satsingane inneheld metodeutvikling, fagleg oppbygging, nettverksbygging, forskarutveksling og publisering.

Dei seks satsingane er:

- *Kontraksstrategiar for internasjonalisering av lokal leverandørindustri*, der ein studerer korleis lokale bedrifter posisjonerer seg for å oppnå leveransar i større offshoreutbyggingar i Midt-Noreg, og gjennom dette klarer å bygge opp aktivitet og ei merkevare også internasjonalt. Prosjektet går i regi av Høgskolen i Molde, Møreforskning Molde og Høgskolen i Ålesund.
- *Utvikling av globale verdikjeder for regionale maritime næringer*, der målet er å bygge opp kompetanse, nettverk og forskningssamarbeid på feltet Global Value Chains Development. Prosjektet går i regi av Møreforskning Molde og Høgskolen i Molde, i samarbeid med Centre for International Manufacturing ved Cambridge University, som er leiande på dette feltet internasjonalt.
- *Bu- og arbeidsmarknader i endring* i regi av Møreforskning Volda. Endra kompetansekrav i arbeidslivet, nye vegsamband og kommunikasjonsmønster, endra strukturar og funksjonsfordeling i både næringsliv og offentleg tenesteproduksjon er faktorar som påverkar dynamikken i regionale bu- og arbeidsmarknader. Med bakgrunn i dette bygger ein opp kompetanse og nettverk med andre forskingsmiljø rundt tema som arbeidskraftmobilitet, integrering av arbeidsinnvandrarar, bustadattraktivitet og tilhøvet mellom regionale utdanningsinstitusjonar og arbeidsliv.

- I prosjektet *Med sans for kvalitet* er målet å utvikle metodar og nettverk og å bygge kompetanse innanfor sensorisk analyse av ulike produkt av sjømat. Prosjektet går i regi av Møreforskning Marin og Møreforskning Volda.
- Møreforskning Marin bygde i 2011 opp ein ny lokalitet for forsøk på levande marine organismar på Atlanterhavsparken i Ålesund, og gjennom prosjektet *Levande sjømat* vil ein utvikle relevante biokjemiske/fysiologiske og atferdsmessige metodar som kan brukast til å studere kvalitet, velferd og vitalitet hos levande marine organismar.
- Gjennom prosjektet *Nye bioteknologiske analysemetodar for marine lipid og protein* er målet å bygge kompetanse på nye metodar og analyseteknikkar for å karakterisere nye råstoff og produkt basert på marine lipid og protein. Fokus er retta mot å analysere oksydasjonsprodukt og innhaldet av antioksydantar. Prosjektet går i regi av Møreforskning Marin.

7.3.1 Disponering av grunnløyvinga

I 2011 vart 31 prosent av grunnløyvinga brukt til dei seks langsiktige strategiske satsingane som er omtala ovanfor.

Dei andre delane av grunnløyvinga blir brukt til nettverksbygging/internasjonalisering, kompetanseutvikling og fagleg fornying av forskarstaben, kvalitetssikring av forskingsresultat, publisering og formidling i form av vitenskaplege artiklar og liknande, samt doktorgradsutdanning innanfor instituttet sine forskingsområde. Grunnløyvinga har ikkje vore brukt til investeringar i infrastruktur i 2011.

Grunnløyvinga vert fordelt mellom dei ulike avdelingane etter ein fastsett nøkkel. Tabellen nedanfor oppsummerer fordelinga på ulike aktivitetstypar i dei ulike avdelingane i 2011 (1000 kr).

Aktivitetstype	MF Volda	MF Marin	MF Molde	SUM
Strategiske instituttsatsingar	156	462	420	1 038
Forprosjekt/ideutviklingsprosjekt	50	0	147	197
Nettverksbygging – deltaking på konferansar, fagsamlingar og nettverk med ulike fagmiljø	0	136	112	248
Formidling – artikkelskriving, bidrag i fagpubl, kronikkar, presentasjonar på fagsamlingar	279	284	157	720
Eigenutvikling – fagleg fordjuping og oppdatering, dr.gradsarbeid, artikkelstudiar og litteratursøk, metodekurs, statistikk-kurs mv.	380	416	712	1 508
Fagleg rettleiing, kvalitetssikring og forskingsleiing	29	136	61	226
SUM	894	1 434	1.609	3 937

Møreforskning Volda har brukt grunnløyvinga til kompetansebygging gjennom deltaking i ulike doktorgradskurs, støtte til vitenskapleg publisering og tiltak for å utvikle den faglege kompetansen på prioriterte område. Ein tilsett deltok på doktorgradskurs i forskingsdesign og metodeval arrangert av Høgskolen i Ålesund i samarbeid med Handelshøgskolen i Bergen. To tilsette deltok på doktorgradskurs i diskursanalyse ved Aalborg Universitet. Ein tok også eit oppfølgjande kurs innanfor det same teoretiske og metodiske feltet. Alle desse kursa har stor relevans for planar om doktorgradsprosjekt. Det er skrive ein vitenskapleg artikkel på grunnlag av materiale frå prosjekt som er gjennomført av Møreforskning Volda. Artikkelen er til vurdering i tidsskriftet *Local Government Studies*.

Det blei også brukt midlar til to forprosjekt om arbeidsinnvandring. Det eine prosjektet har hatt fokus på korleis offentleg sektor møter arbeidsinnvandringa og det andre ser på dette i lys av rekrutteringsutfordringar i helse- og omsorgssektoren. Ein mindre del av grunnløyvinga har blitt brukt til nettverksbygging rundt ei felles satsing på arbeidsinnvandring mellom fleire forskingsmiljø på Vestlandet. Planen i 2012 er å utvide dette nettverket med FoU-miljø i landa som arbeidsinnvandrane kjem frå.

Forskarar frå *Møreforskning Marin* har med delfinansiering frå grunnløyvinga delteke på ulike seminar og møteplassar i inn- og utland på dei sentrale fagfelta til avdelinga. Slike arenaer er viktige for å presentere forskning som avdelinga driv, delta i fagleg utvikling og for å utvikle faglege nettverk. Som regel deltek forskarane med posters eller andre publikasjonar. I tillegg kjem ei rekke nasjonale fagmøte og næringsretta møteplassar der ein har delteke med presentasjonar. Det blir laga årlege handlingsplanar for kompetansetiltak og publisering for avdelinga. Mange tilsette har delteke på kurs i Unscrambler, qPCR-analyse, samt kurs i fiskehelse og immuniologi. Grunnløyvinga finansierer produksjon av artikkelar og vitenskaplege publikasjonar, så vel som populærvitenskaplege artikkelar. Delar av grunnløyvinga vert brukt til kvalitetssikring av forskingsresultat og -rapportar.

For *Møreforskning Molde* vert mykje av grunnløyvinga brukt til fagleg eigenutvikling. Ein fekk utgitt tre vitenskaplege publiseringar i 2011 og presenterte to bidrag på vitenskaplege konferansar. Ein heldt ei rekkje føredrag på faglege arrangement og i næringsretta forsamlingar innan dei aktuelle fagfelta. Innan logistikk har ein etablert eit nettverk knytt opp til berekraftig energi og logistikk i samarbeid med Høgskolen i Molde, Sintef og regionalt næringsliv. Innan transportøkonomi har ein eit fagleg sterkt miljø saman med Høgskolen i Molde. Det blir arbeidd mykje med publisering, og ein er kreditert ein artikkel publisert med bakgrunn i eit prosjekt om regionale verknader av flyplassar. Innan næringsøkonomi er det gitt prioritet til å vidareutvikle det faglege grunnlaget innan samfunnsøkonomisk nytte/kost, realopsjonar og metodikk for kartlegging av eksterne effektar frå prosjekt med offentleg subsidiering. Ein deltek her mellom anna i utvalet som arbeider med utvikling av metodikk knytt til 'wider impacts' av infrastrukturinvesteringar. I tillegg starta ein hausten 2011 oppbygginga av helseforskning i samarbeid med Høgskolen i Molde.

I høve til *internasjonalisering* har ein i 2011 prioritert nettverksbygging og deltaking på internasjonale forskarkonferansar. Møreforskning Marin leia i 2011 ein internasjonal workshop under ICES i Vigo i Spania. Vidare presenterte ein prosjekt på «The 9th International Conference and Workshop on Lobster Biology and Management» som var lagt til Noreg og på «The 8th International Flatfish-symposium» i Nederland, WEFTA i Gøteborg og Arctic Frontiers i Tromsø. Tre tilsette deltok på Nordic Lipid Symposium og Nordic Lipid Academy i juni 2011. Saman med forskarar fra CIM ved Cambridge University presenterte forskarar frå Møreforskning Molde "A network mapping approach to understanding High Value Manufacturing: A case study of the Norwegian Maritime cluster" på POMS-konferansen i Reno, USA. Presentasjonen, med tilhøyrande artikkel, er basert på et felles prosjekt der Brunvoll and Ulstein International har delteke som industripartnerar. Dette samarbeidet omfattar også doktorgradsopphald og anna forskarutveksling med CIM.

7.3.2 Høgdepunkt frå forskinga

Kortreist mat på fleire fat?

På kva måte går reiselivsnæringa fram for å kunne tilby kortreist og lokal mat til sine gjestar, og kva er motivasjonen for å bruke lokal mat? Dette har vore sentrale spørsmål i eit forprosjekt finansiert av Regionalt forskingsfond Midt- Norge og Innovasjon Norge i Møre og Romsdal. Forprosjektet har studert fire hotell i fire ulike kontekstar; Gloppen Hotell på Sandane (Sogn og fjordane), Union Hotell i Geiranger, Finnøy Havstuer (Møre og Romsdal, og Rica Nidelven i Trondheim (Sør Trøndelag). Desse fire hotella har alle valt å satse på lokal mat som eit konkurransefortrinn. Motivasjonen for å nytte kortreist mat, anten det er eit byhotell eller eit utkanthotell, er såleis å kunne nytte uforedla råvarer. Studien viser at reiselivet etterspør meir råvarer enn foredla produkt, dei vil ha topp kvalitet, og dei samarbeider tett med produsent og leverandør for å få det dei vil ha. På ulike måtar har bruk av lokal og kortreist mat bidrege til å styrke hotella sin eigen identitet og konkurransevne.

Tidlegare undersøkingar har gjerne konkludert med at tilgang, kvalitet og leveringsdyktigheit har vore dei største utfordringane for dei som vel å satse på kortreist mat. Funn tyder på at desse utfordringane framleis gjeld, men at dei kan taklast gjennom å stille krav til leverandørane, gå i dialog med dei som har eit potensiale for å bli gode og kvitte seg med dei som ikkje held mål. Lokal og kortreist mat gjev identitet, stoltheit og bidreg verdiskaping for aktørar i alle ledd av produksjonskjeda. Til no har mykje av merksemda vore knytt opp mot gamle mattradisjonar, handtverk og kultur. Dette har vore viktig. Vel så viktig er å tilføre noko nytt og uventa. Her har inspirasjon frå fjerne kontinent i lag med gode lokale råvarer vist seg å gje suksess.

Stabilisering av kvalitet på torsk

Prosjektet testar og dokumenterer effektane av fosfat som tilsetningsstoff eller som prosesshjelpemiddel under produksjon og lagring av lettsalta og fullsalta torsk. Prosjektet er kome i stand etter initiativ frå Fiskeri- og havbruksnæringens Forskingsfond (FHF), og er gjort i eit samarbeid mellom Møreforskning Marin og Nofima Marin i Tromsø. Mange medieinnslag om bruk av fosfat har skapt stor interesse for temaet både blant forbrukarane, styresmakter og næringsaktørar. Forbrukarane er skeptiske til bruk av fosfat og det er uklart kva som er lovleg praksis og korleis bedriftene skal tolke gjeldande regelverk. Fiskerinæringa viser til at Island handhevar forbodet mot bruk av fosfat i lettsalta torsk og fullsalta fisk på ein annan måte enn Noreg.

Ei av utfordringane ved produksjon av saltfisk er blod i råstoffet og at fisken blir misfarga under produksjon og lagring. Fosfat vert oppfatta å gi en kvitare og fyldigare fisk, samtidig som evna til å binde vatn aukar. Det meste av kunnskapen om effekten fosfat har på salta fisk er erfaringsbasert og lite er dokumentert i vitenskaplege arbeid. Prosjektet har gitt klare indikasjonar på at fosfat kan påverke farge, oksidasjon og utbytte av saltet og lettsaltet torsk. Resultata viser samtidig at effektane av å tilsette fosfat er variabel, spesielt når det gjeld råstoffkvalitet. Prosjektet går vidare i 2012 for å utvikle dokumentasjon frå storskala produksjon.

Betre dokumentasjon og informasjonssikring av skip

Dei fleste fartøya som vert bygde på norske skipsverft er avanserte fiskefartøy eller service/spesialfartøy til olje- og gassproduksjon. Det typiske er at design vert utarbeidd lokalt

i tett samarbeid mellom reiar og skipskonsulentar, med eit konsept og teknisk grunnlag som tilfredsstillar krav frå myndigheiter og klassifikasjonsselskap. Samtidig blir mye av konstruksjonsarbeidet gjort heilt andre stader, og fartøyet blir utrusta med eit spekter av komponentar og avansert utstyr frå ei rekke ulike leverandørar. Ein analyse gjort av Møreforskning Molde i 2011 viste at for kvart årsverk på verft er det i dag 3,2 årsverk hos underleverandørar i Noreg.

Når eit fartøy blir levert over frå verft til reiar, skal det følgje eit komplett sett av all teknisk dokumentasjon og brukarinformasjon, til bruk både ombord og hos reiar. I mange tilfelle er det tilstrekkeleg med papirkopiar, og dette blir samla for kvar fagdisiplin. Dette gjer at dokumentasjonen frå dei ulike leverandørane ikkje er koordinert og samkøyrd når det gjeld fysisk format, innhald og namngjeving. I praksis inneber dette at mykje om bord er mangelfullt dokumentert og seinare ombygging /reparasjonar blir mye dyrare enn nødvendig. Det er difor behov for å samla all slik dokumentasjon i elektronisk format, på ein felles og standardisert plattform. Seinare reparasjonar, ombyggingar og klassing kan lettare skje utan at dokumentasjonen av fartøy og utrustning må gravast fram eller lagast på nytt.

Møreforskning Molde har gjennom eit prosjekt i regi av VRI utarbeidd felles malar, standard format og utvekslingsteknikkar for samanstilling av slik dokumentasjon om fartøyet. Plattformen kan brukast til å samle all dokumentasjon om teknisk utrusting, byggeprosess, testing, overlevering og seinare drift. Dette kan bidra til betre miljø, sikkerheit og lønsemd i fartøyet si levetid. Det er gjort lite forskning på slik informasjonsforvaltning i skipsindustrien tidligare, og temaet har potensial både for å utvikle nye tenestebedrifter og vidare forskning.

7.4 Nordlandsforskning

Nordlandsforskning			
Nøkkeltall 2011			
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte
Basisbevilgning	4,2	12	Årsverk totalt
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	12,2	34	Årsverk forskere totalt
			herav kvinner
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad
Offentlig forvaltning	18,5	51	herav kvinner
Næringsliv	0,4	1	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk
Utlandet	0,0	0	
Annet	0,9	2	Vitenskapelig produksjon
Sum totale driftsinntekter	36,2	100	Antall artikler i periodika og serier
			Antall artikler i antologier
Driftskostnader	36,4		Antall monografier
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,2	0 %	
Årsresultat	0,1		Publikasjonspoeng per forskerårsverk
Egenkapital (% av totalkapitalen)	7,6	32 %	

Nordlandsforskning har som formål å drive forskning, formidling, utvikling og nyskaping i aktivt samarbeid med private og offentlige virksomheter og andre forsknings- og utdanningsmiljøer. Instituttet ble opprettet av Nordland fylkeskommune i 1979, og er lokalisert i Bodø. Fra 1.1. 2010 ble virksomheten overført fra stiftelsen Nordlandsforskning til Nordlandsforskning AS, et selskap som eies av Høgskolen i Bodø (51 %) og Stiftelsen Nordlandsforskning (49 %).

Nordlandsforskning har en nasjonal forskningsprofil med regional forankring og utfører forsknings- og utviklingsarbeid på oppdrag fra Norges forskningsråd, nasjonale og regionale myndigheter, EU og privat næringsliv. De viktigste forskningsområdene er:

- *Ressursforvaltning, miljø og klima*
Bruk og vern av naturressurser og kulturminner, forvaltningsregimer, medvirkning i forvaltningsprosesser, miljø- og klimapolitikk, samt sårbarhet og tilpasningsevne i forhold til klimaendringer.
- *Forskning om velferd, inkludering og arbeidsliv*
Forskning om funksjonshemmedes situasjon på ulike livsområder, barnevernstjenester, rehabilitering, unge og marginalisering, psykisk helsevern, inkluderende arbeidsliv, helse-, pleie- og omsorgstjenester, kommunale tjenesters legitimitet, samt rettssikkerhet for særlig sårbare grupper.
- *Utdanning og skole*
Gjennomføring av utdanningsreformer, klasseromsforskning, tilpasset opplæring, spesialpedagogiske tjenester og elevmedvirkning. Instituttet har bygd opp en portefølje på prosjekter om språksituasjon og undervisning rettet til den samiske befolkningen.
- *Entreprenørskap, innovasjon, bedrifts- og næringsutvikling*
Bedriftsetablering, innovasjon i bedrifter og innovasjonssystemer, blant annet i ressursbaserte næringer, opplevelsesnæringer og tjenestesektoren, samt næringsrettede virkemidler og nærings- og distriktspolitikk.
- *Kultur- og naturbaserte næringer og regional utvikling*
Bruk av kultur og natur som grunnlag for næringsutvikling og lokal samfunnsutvikling, reiseliv og opplevelsesnæringer, innovasjon og strategi i landbruks- og havbruksnæringsen, regional nærings- og samfunnsutvikling, relasjonen sentrum - periferi og utviklingen i småsamfunn.

Nordlandsforskning har en forskerstab med høy kompetanse innen samfunnsvitenskapelige og økonomiske fagområder. Et flertall av forskerne har doktorgrad. I tillegg arbeider ti forskere med doktorgradsavhandling. Instituttet driver forskning i hele spekteret fra grunnforskning til anvendt utviklingsarbeid, og man bestreber seg på å gjennomføre prosjekter langs hele spekteret innenfor alle hovedområder. Instituttet har relativt høy andel av prosjekter finansiert av Forskningsrådet og andre kilder som finansierer forskningsaktivitet med høye krav til vitenskapelig kvalitet. I 2011 arbeidet man blant annet med forskningsrådsprosjekter om eierskifte i landbruk og andre familiebedrifter, markedsføring av nordnorsk lammekjøtt med arktisk kvalitet, regional innovasjon, næringsutvikling i tilknytning til vernede landområder, implementering av miljøpolitikk, konsekvenser av klimaendringer og klimapolitikk for landbruket, forvaltningspolitikk ift. havområder, forskningsløft Nord – reiseliv, samt funksjonshemming som diskurs, praksis og erfaring. Nordlandsforskning var også involvert i EU-prosjektet Femcit, samt et større forskningsprosjekt om barnevern.

Forskningsbaserte evalueringer er også en viktig del av instituttets aktivitet.

Nordlandsforskning har blant annet ansvaret for to større prosjekter i evalueringen av

Kunnskapsløftet, evalueringen av sykestueprosjektet i Finnmark, evaluering av innovasjonsselskaper, flere tiltak rettet mot barn og unge, samt for en rekke evalueringer av næringspolitiske virkemidler.

Nordlandsforskning arbeider også aktivt i forhold til brukernær forskning og forskningsformidling. Instituttet har gått inn som en aktiv aktør i forhold til VRI Nordland der instituttet har ansvar for forskerprosjektet og er involvert i delprosjekt opplevelsesbasert reiseliv. Innen reiseliv- og opplevelsesnæringer har instituttet etablert et godt samarbeid med næringsklyngene. Samarbeidet med Nordnorsk landbruksråd om utvikling og gjennomføring av næringsrelevante forskningsprosjekter har ført til stor forskningsaktivitet knyttet til landbruk, mat og naturbaserte næringer. Instituttet arbeider også nært opp til kunnskapsbrukere på skole-, oppvekst- og velferdsområdet. Blant annet er instituttet koordinator for prosjektet "Det nye barnevernet" som er et nasjonalt samarbeidsprosjekt mellom forskning, utdanning og praksisfelt på barnevernsområdet. Instituttet deltar i flere brukernetter på ulike områder, og bidrar med en rekke populærvitenskapelige foredrag.

Nordlandsforskning var arrangør av den største europeiske entreprenørskapskonferansen RENT, Research on Entrepreneurship 2011 i Bodø med 200 deltakere.

7.4.1 Disponering av grunnbevilgningen

Grunnbevilgningen for 2011 er benyttet i tråd med retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter til følgende formål:

- Strategisk instituttsatsinger
- Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Nordlandsforskning mottok for 2011 tilsagn om kr 4 231 000 i grunnbevilgning. Tabellen nedenfor viser fordelingen på formål av grunnbevilgningen benyttet i 2011.

Formål	Mill kr	Prosent
Strategisk instituttsatsinger	1,7	39
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	1,8	43
Herunder kvalitetssikring	0,8	18
Totalt	4,2	100

Strategisk instituttsatsinger omfatter kompetanseoppbygging på opplevelsesbasert reiseliv, utdanning og skole /arbeid for funksjonshemmede samt medfinansiering av doktorgradsarbeid og videre kvalifisering av forskere med doktorgrad gjennom artikkel skriving.

Formålet *nettverksbygging og kompetanseutvikling* inkluderer blant annet deltakelse på vitenskapelige konferanser med presentasjon av forskningspapers, samt til deltakelse i nasjonale og internasjonale forskernetter. Det benyttes også midler til deltakelse i nasjonale brukernetter og til bygging av nettverk i forbindelse med utvikling av nye strategiske satsingsområder. Det er etablert en ordning for å støtte publiseringsprosesser etter mottatt fagfelle vurdering.

Formålet *kvalitetssikring* omfatter i hovedsak frikjøp av forskningsledere til kvalitetssikring av forskningen og for å styrke den faglige koordineringen og utviklingen ved instituttet. Det er benyttet til sammen ca. 0,75 forskningslederårsverk til dette, fordelt på tre forskningsledere.

7.4.2 Høydepunkt i forskningen

Landbrukets tilpasningskapasitet til klimaendringer

«Klimaendring, sårbarhet og tilpasningskapasitet i Nord Norsk landbruk» er et tverrfaglig forskningsprosjekt mellom Nordlandsforskning, Bioforsk, Cicero og Meteorologisk Institutt. Prosjektet er initiert av Nordnorsk Landbruksråd og finansiert som KMB-prosjekt gjennom Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Forskningsmidlene over jordbruksavtalen (FF/JA), og slutføres før sommeren 2012. Hovedmål med prosjektet var å se på hvilke konsekvenser klimaendringene kan få for nordnorsk landbruk, og hvilken kapasitet næringen har til å tilpasse seg slike endringer. Målet er å bidra til å øke tilpasningskapasiteten og redusere sårbarheten til den kombinerte effekten av endringer i klima og politiske rammevilkår i landbruksnæringen.

Hovedkonklusjonen i prosjektet er at bøndene i Nord Norge er svært tilpasningsdyktige, både til endrede vekstvilkår og til skiftende rammebetingelser gjennom landbrukspolitikken og markedsmuligheter. Det er likevel utfordringer i forhold til agronomi og forhold i landbrukspolitikken og samfunnsutviklingen som reduserer bondens tilpasningskapasitet.

Posteren «Agriculture in Northern Norway in a Changing Climate» ble kåret til beste poster under Nordområdekongressen 2011 i Bodø. Juryen fremhevet at man uten å være fagperson umiddelbart forstod budskapet, og at det var et førsteklasses eksempel på tverrfaglig samarbeid og formidling.

Avhandlingen «Synshemming, embodiment og meningsdannelse – om bevegelse gjennom landskap av erfaringer» er Cecilie Høy Anviks doktorgradsarbeid, basert på etnografiske studier blant personer med synshemming. Formålet har vært å få innsikt i synshemmedes hverdagsliv og livssituasjon, og å videreformidle synshemmedes erfaringer av levd, praktisk liv. Gjennom å beskrive, synliggjøre og analysere konkrete vilkår for den enkelte synshemmedes erfaringer, har avhandlingen søkt innsikt i, og forsøkt å utvide vitenskapelige forståelser av, synshemming. Avhandlingen har også en kunnskapsteoretisk ambisjon om å bidra til økt forståelse av kroppen som utgangspunkt for vår tenkning, oppmerksomhet, følelser og orientering i verden.

Tema for avhandlingen er sammenbindinger av menneskelig erfaring og materialitet, hvor kroppsliggjorte og romliggjorte erfaringer knyttes inn i forståelsesrammen. Innen det som betegnes som en kulturell fenomenologisk forståelse, handler kroppsliggjøring ikke om noe privat eller som kun tilhører det enkelte individ, men om selv, kultur og erfaring. Fokus ligger derfor på å forene de umiddelbare kroppslige erfaringene med mangfoldet av kulturelle meninger som vi til en hver tid forholder oss til. Dette er et fruktbart utgangspunkt for å vise hvordan synshemming, som erfaring, får betydning i møte med sosiale og kulturelle, men vel så viktig, materielle omgivelser.

Studien rommer omfattende feltarbeid blant synshemmede nordmenn, og det meste av det empiriske materialet er sprunget ut av situasjoner hvor forskeren har deltatt som ledsager for blinde og svaksynte. Fokus rettes mot kroppen som utgangspunkt for vår tenkning, oppmerksomhet, følelser og orientering i verden, ikke bare i det praktiske liv, men også i akademisk kunnskapsutvikling. Erkjennelsen av antropologens egen kropp og dens oppmerksomhet og betydning i feltarbeidssituasjoner er typer av erfaringer som sjeldent tematiseres i forbindelse med metodologiske og teoretiske redegjørelser og refleksjoner. Antropologen ses i dette forskningsarbeidet som en sanselig deltaker som involverer og

engasjerer seg i verden og den andre, og det argumenteres for at slike typer engasjement kan gi tilgang til kunnskap og innsikt man ellers ikke vil få. Det er i relasjoner og vekselspill mellom sanselige og erfarende kropper og bestemte rom og steder, at forutsetningen for etnografiske studier og analyser ligger i dette avhandlingsprosjektet.

Menn i omsorgstjenesten

I dette forskningsprosjektet studerer Nordlandsforskning hvordan kommunal sektor skal lykkes i å rekruttere og beholde flere menn i omsorgsykker i årene fremover. Til tross for at Norge på mange områder har stor grad av likestilling mellom kjønnene, er likevel arbeidsmarkedet et av de mest kjønnsdelte i europeisk sammenheng. Endringer i befolkningens alderssammensetning, iverksetting av samhandlingsreformen, fremtidige kapasitetsutfordringer og kommunens nye rolle i helse- og omsorgstjenestene er noen av de bakenforliggende faktorene som gjør at kommunesektoren må tenke innovativt i arbeidsgiverpolitikk og rekruttering av kompetansepersonell til omsorgstjenestene. Én strategi er knyttet til rekruttering av flere menn inn i disse yrkene, som i dag domineres av kvinnelig arbeidskraft.

Prosjektet drøfter dagens situasjon med hensyn til arbeidskraft og kjønnsfordeling i helse-, pleie- og omsorgsykene: Hva kjennetegner kommunens arbeidsgiverpolitikk, rekrutteringsstrategier og personalpolitikk innenfor pleie- og omsorgssektoren – og i hvilken grad er kjønn eksplisitt adressert som tema? Videre studerer man erfaringene til de menn som er i omsorgsykene i dag: Hva har de lagt vekt på i sine yrkesvalg? Hvilke tanker har de om fremtiden i yrket, videre karriereplaner og utviklingsmuligheter? Man studerer dessuten hvordan kvinner og menn i omsorgsykker, unge sommervikarer, menn i rekrutteringsstillinger, sykepleiestudenter og omsorgsarbeiderlæringer i praksis oppfatter yrket med hensyn til lønn, status, arbeidsvilkår, kjønne yrkesroller mv. En del av studien tar spesielt for seg erfaringene fra satsningen «Menn i helse» som Trondheim kommune gjennomfører.

Prosjektet gjennomføres med midler fra KS Storbyforskning og er særlig opptatt av rekrutteringssituasjonen i de fem største bykommunene.

7.5 Norut Alta

NORUT Alta				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	2,1	16	Årsverk totalt	12
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	6
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	2,8	21	Årsverk forskere totalt	11
			herav kvinner	5
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	5
Offentlig forvaltning	4,4	33	herav kvinner	3
Næringsliv	3,7	28	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,45
Utlandet	0,2	2		
Annet	0,1	1	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	13,2	100	Antall artikler i periodika og serier	2
			Antall artikler i antologier	5
Driftskostnader	13,7		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,5	-4 %		
Årsresultat	-0,5		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,52
Egenkapital (% av totalkapitalen)	1,8	19 %		

www.norut.no/alta

Norut Altas vedtekter slår fast at instituttets formål er å produsere og bidra med kunnskap på en proaktiv, aktiv og analytisk måte i utviklingsprosesser i samfunn og næringsliv i Finnmark og nærliggende områder. Instituttet skal på oppdragsbasis utføre forsknings- og utviklingsarbeid, undersøkelser og utredninger for næringsliv, offentlige myndigheter, organisasjoner og andre. Det skal videre gjennom samarbeid med brukere klarlegge behov for forsknings-, utviklings- og utredningsoppgaver i regionen og bidra til at disse blir løst, samt fungere som et bindeledd mellom forsknings- og undervisningsmiljøene og fylkets næringsliv og forvaltning. Instituttet skal tilstrebe et nært samarbeid med Høgskolen i Finnmark og andre grunnforsknings- og høyere utdanningsinstitusjoner i Nord-Norge, med andre selskap i Norut-konsernet og ellers med andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt.

I 2011 var 18 personer tilsatt ved instituttet. Blant disse var det 16 forskere (inkl. adm. direktør), en administrasjonskonsulent og en vasker. I tillegg ble det kjøpt regnskapstjenester. I løpet av 2011 har instituttet hatt tilgjengelig 11,2 forskerårsverk. Birgit Abelsen ble tilsatt som ny direktør 1. august 2011.

Forskere ved instituttet har i 2011 deltatt i viktige regionrelevante initiativ fra Forskningsrådet, i form av deltagelse i to Forskningsløft Nord satsinger (ColdTech og Opplevelser i Nord), samtidig som instituttet ledet forskerprosjektet i VRI-Finnmark. Norut Alta har fått god uttelling for søknader til det regionale forskningsfondet i nord. Man har også jobbet med et stort følgeforskningsoppdrag knyttet til utbyggingen av oljefeltet Goliat. Blant annet er det forsket på hvordan petroleumsvirksomhetens inntog i Finnmark virker inn på lokale ungdommers fremtidsplaner og yrkesvalg. Det er drevet forskning på sametingsvalg som må anses som nybrottsarbeid, all den tid det har ikke vært forsket systematisk på sametingsvalget tidligere. Det er også forsket på samepolitikk i regional utvikling hvor man

har vært opptatt av samepolitikkenes formelle plass i politiske beslutnings- og utviklingsprosesser er forankret i en rekke lover, inkludert plan- og bygningsloven. Norut Alta har, blant annet gjennom studier av møtet mellom Sametinget og det fylkeskommunale nivået, i reinbeitesaker, forskning på FeFo og ressursforvaltning, opparbeidet seg en sterk posisjon i dette kunnskapsfeltet. I 2011 er det jobbet med en større evaluering av Tiltakssonen (Finnmark og Nord-Troms) på oppdrag fra Kommunal og regionaldepartementet.

7.5.1 Disponering av grunnbevilgningen

Strategiske instituttsatsninger

I 2011 er grunnbevilgningen brukt til å lønne en bistilling for en professor II (Per Selle) for å styrke den langsiktige strategiske satsning mot forskning på samisk samfunnsutvikling og institusjonskunnskap. Denne satsningen er også et ledd i å styrke samarbeidet med UoH-sektoren. Videre er det arbeidet med å utvikle et nettsted hvor man presenterer aktuelle analyser om Finnmark (www.finnmarksanalyser.no). Dette for å synliggjøre kunnskapen om regionen for aktuelle oppdragsgivere og en større allmennhet. Det er også brukt av grunnbevilgningen til å finansiere egeninnsats i de to strategisk viktige Forskningsløft Nord prosjektene instituttet deltar i (ColdTech og Opplevelser i Nord). Ellers er det brukt midler til å styrke instituttets posisjon for å drive regionrelevant forskning om utviklingen av petroleumsnæringen i nord.

7.5.2 Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter

Det er brukt av grunnbevilgningen til å posisjonere instituttet faglig i forhold til utlysninger i det regionale forskningsfondet. Man har også hatt noen forprosjekter med regional forskningsfond finansiering som er støttet ytterligere ved bruk av grunnbevilgningen. Dette er spesielt gjort for å styrke instituttets faglige posisjon i forhold til regionale analyser av petroleumsnæringen og samiskrelaterte forskningsmuligheter.

7.5.3 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Det er brukt midler til å delta på relevante fagkonferanser og andre faglige fora. Som regel er det presentert egen forskning, men i enkelte sammenhenger har man deltatt i den hensikt å knytte kontakt med relevante samarbeidspartnere. Det er også gitt støtte til skriving av vitenskapelig tellende artikler til tidsskrift og bokkapitler.

7.5.4 Internasjonalt samarbeid

Norut Alta har deltatt i prosjektet Coast Adapt som har finansiering fra Norther Periphery Program. I 2011 er det brukt noe av grunnbevilgningen for å styrke tilknytningen til det internasjonale faglige nettverk instituttet har oppnådd gjennom deltagelse i prosjektet.

7.5.5 Høydepunkter fra forskningen

Norut Alta har ytterligere styrket den næringsrettede forskning. Dette gjelder spesielt forskning om regionale virkninger av petroleumsvirksomheten i nord.

Utgivelsen av boka "Sametingsvalg - velgere, partier, medier" representerer et faglig høydepunkt i 2011. Boka er et resultat av det første valgforskningsprogrammet om

sametingsvalget. Forskningen er nybrottsarbeid og Norut Alta har i samarbeid med Samisk høgskole og Institutt for samfunnsforskning bidratt til å etablere et nytt kunnskapsgrunnlag omkring Sametinget, valg og urfolksdemokrati.

Norut Alta fikk i 2011 i knallhard konkurranse med andre søkere, 3 millioner kroner fra det regionale forskingsfondet i nord til et prosjekt for å forske på hvordan folk opplever Finnmarkseiendommen (FeFo) sine eierdisposisjoner og forvaltning. FeFo er en ny Finnmarksinstitusjon som skal forvalte den nye Finnmarkseiendommen, og vitenskapelig kunnskap om hvordan dette endrer og utvikler Finnmark vil være både ny og høyst relevant for dem som bor her. Instituttet skal undersøke om befolkningen oppfatter at FeFo ivaretar deres interesser i sin ressurs- og arealdisponering. Videre skal det undersøkes hvordan dette påvirker oppslutningen om FeFo som henholdsvis forvaltningsorgan og næringsaktør. Instituttet skal gjennomføre prosjektet i samarbeid med Universitetet i Tromsø, Senter for samiske studier og Universitetet i Saskatchewan i Canada.

7.6 Norut Tromsø, avdeling for samfunnsforskning

Norut Tromsø, samfunn				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	2,9	16	Årsverk totalt	15
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	8
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	4,6	26	Årsverk forskere totalt	13
			herav kvinner	7
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	7
Offentlig forvaltning	6,5	37	herav kvinner	4
Næringsliv	2,1	12	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,56
Utlandet	0,9	5		
Annet	0,7	4	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	17,6	100	Antall artikler i periodika og serier	10
			Antall artikler i antologier	3
Driftskostnader	17,7		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,1	-1 %		
Årsresultat	-0,2		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,70
Egenkapital (% av totalkapitalen)	21,5	72 %		

www.norut.no

Norut (Northern Research Institute) har virksomhet innen teknologi, samfunnsvitenskap og innovasjon. Norut er lokalisert i Nord-Norge og har et særlig fokus på nordområdene. Noruts visjon er: Vi forsker for bærekraftig vekst i nord. Norut er organisert som et konsern med Norut Tromsø som morselskap. I konsernet inngår videre Norut Alta - Áltá, Norut Narvik, Barents Biocentre Lab og Norinnova Technology Transfer. Norut samlet har ca. 120 ansatte. Den teknisk-industrielle virksomheten foregår i instituttene Norut Tromsø og Norut Narvik. Den samfunnsvitenskapelige aktiviteten i Norut Tromsø og Norut Alta-Áltá.

Per 31.12.2011 hadde avdeling for samfunnsforskning ved Norut Tromsø 17 forskere, som til sammen utførte 12,5 forskerårsverk. Tematiske områder er:

- Planlegging, forvaltning og styring
- Næring og innovasjon og regional utvikling
- Nordområdene
- Teknologi og samfunn

Avdelingen har et særlig tett samarbeid med Norut Alta og med samfunnsvitenskapelige miljø ved Universitetet i Tromsø, men samarbeider også med andre samfunnsvitenskapelige, naturvitenskapelige og teknologiske forskningsmiljøer i Norge og internasjonalt, samt relevante brukergrupper. Integreringen mot Norut Alta styrkes kontinuerlig, for at det samfunnsvitenskapelige miljøet i Norut i all hovedsak skal fungere som ett miljø. Formålet med det er økt faglig robusthet og kvalitet, og fleksibilitet i forhold til prosjektgjennomføring og akkvisisjon.

Norut Tromsø har blitt samlokalisert i et nybygg i Forskningsparken i Tromsø. Tidligere var den samfunnsvitenskapelige delen av selskapet lokalisert et annet sted enn de teknologiske. For samfunnsforskningsavdelingen er den største forskjellen nå at forskerne er plassert mikset sammen med forskere fra andre avdelinger, med det formål at samarbeidet mellom forskerne fra teknologi og samfunnsfag skal utvikles videre. Instituttet ser allerede frukter av dette, i form av flere søknader og felles prosjekter på tvers av teknologi og samfunnsfag.

Norut åpnet i 2011 kontor i Harstad, bemannet med en person fra samfunnsforskningsavdelingen. Formålet er å få bedre kontakt og økt samarbeid med brukere og forsknings- og utviklingsmiljø i Harstad og Sør-Troms, på vegne av hele Norut.

7.6.1 Disponering av grunnbevilgningen

Grunnbevilgningen er en forutsetning for avdelingens langsiktige kompetanseutvikling og er anvendt i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer fra Forskningsrådet. De viktigste strategiske målene for bruk av basisbevilgningen har vært vitenskapelig publisering, kompetanseheving og nettverksbygging. Noe bruk av basisbevilgningen innebærer overlapp mellom kategoriene, og da er forbruket fordelt skjønnsmessig mellom kategoriene. Totalt var grunnbevilgningen 2,886 millioner kroner i 2011.

7.6.2 Strategiske instituttsatsinger

Avdelingen har ikke hatt klart definerte langsiktige forskningsprosjekter (av mer enn to års varighet) finansiert over basisbevilgningen.

7.6.3 Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

Til sammen er det brukt kr 896 000 på dette i 2011. Strategiske satsinger har vært innenfor fornybar og miljøvennlig energi, miljø og klima-relaterte problemstillinger, inkludert miljøgifter og helse. Det har også spesifikt vært brukt midler på å få til et godt samarbeid med andre institusjoner som er med i Framsenteret, særlig gjennom å jobbe fram felles søknader.

7.6.4 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Til sammen er det brukt kr 1 850 000 på dette i 2011. Midler har blitt brukt som støtte til publikasjonsaktivitet, både for vitenskapelige artikler, populærvitenskapelige artikler, konferansebidrag og kronikker, inkludert deltagelse på konferanser og workshops. Noe har blitt brukt for å dekke arbeid i vitenskapelige komiteer og planleggingskomiteer for konferanser, inkludert Arctic Frontiers i Tromsø. Den har også gått til å støtte arbeid med en doktorgradsavhandling. Midler har også blitt brukt til kompetanseutvikling for nyansatte.

7.6.5 Internasjonalt samarbeid

Til sammen er det brukt kr 141 000 på dette i 2011. Deltagelse på internasjonale konferanser er et sentralt element i internasjonale arbeid. Midler har også blitt brukt til å betale for deltagelse i to arbeidsgrupper under ICES, det internasjonale havfiskerådet. Det har vært for marine spatial planning og kystsoneforvaltning, samt på de sosiale dimensjonene av akvakultur.

7.6.6 Høydepunkter fra forskningen

Innovasjon og næringsutvikling

Prosjektet *Innovasjonsprosesser i norske kommuner*, utført for KS, skulle avdekke faktorer viktige for å lykkes med innovasjon i kommunene. Gjennom en praksisnær studie av syv kommunale innovasjonsprosesser kunne man peke på følgende faktorer: Åpning for nye ideer, pådrivere, samarbeid, mellomromskompetanse, involvering av ledere på ulike nivå, samt tillit og evne til å ta risiko. En litteraturstudie over forskning på innovasjon i kommuner fra Norge, Danmark og Sverige var også en del av prosjektet. Gjennom forskningsprosjektet i VRI Troms *Innovasjon gjennom samhandling* og prosjektet *Et kunnskapsbasert Nord-Norge* vises det hvordan innovasjoner i nordnorsk næringsliv bl.a. er resultat av en mobilisering og involvering av ansatte på ulike nivå i bedriftsorganisasjonen. Forutsetningene for ulike typer kunnskapsbidrag fra de ansatte er knyttet til selve organiseringen av innovasjonsprosessene, samt kulturelle kjennetegn ved virksomheten. Basert på den empiriske forskning i VRI Troms prosjektet rettes det også et kritisk blick på bruken av næringsklynger som oppskrift for næringsutvikling i Norge

Arbeidskraft, rekruttering, migrasjon og bostedsvalg

Det er nære sammenhenger mellom arbeidsmarked, bosettingsmønster, rekruttering av kompetansearbeidskraft og nasjonal- og internasjonal migrasjon. Dette har vært tema for flere prosjekter hos Norut i 2011. Gjennom *Kunnskapsstatus om utfordringer og strategier i rekruttering av arbeidskraft til distriktskommuner* og prosjekt om kompetanse i fiskeindustrien og følgeforskning i petroleumsnæringen er det bidratt med kunnskap om hvilke utfordringer privat og offentlig sektor i det distriktpolitiske virkeområdet har med arbeidskrafttilgang. Dette dokumenteres også i oppdaterte analyser i Konjunkturbarometret for Nord-Norge. Det er vist hvordan en betydelig del av arbeidskraftbehovet dekkes av arbeidsinnvandrere, flyktninger, medfølgende ektefeller og ekteskapsmigranter. Også analyser av integreringsutfordringer bedrifter, innvandrere og offentlige myndigheter står overfor inngår i dette, men også hvordan innvandrere utgjør en høyt utdannet arbeidskraftreserve. Hovedtyngden av arbeidskraft rekrutteres likevel lokalt og fra andre deler av landet som

tilbakeflyttere, nytilflyttere og pendlere. I studier av bo- og flyttemotiv beskriver og analyseres hva som driver flytte- og bosettingsprosessene.

Naturressurser og miljø

Forskning på miljø og naturressurser er sentralt for Norut. I NFR-prosjektet iKyst studeres reiselivsnæringen og oppdrett og fiskeri i Altafjorden og Lofoten, inkludert prosessen rundt å etablere et verdensarvområde i Lofoten, og hvordan utviklingen i den regionale fordelingen av verdiskapning fra oppdrett i Altafjorden påvirker kommunale holdninger til oppdrett i kystzoneplanleggingen. Resultater fra NFR-prosjektet om verdiskapning i norske fisketurismenæring har fått mye oppmerksomhet. Fisketurisme var også et tema i EU-prosjektet Science and Policy Integration for Coastal Systems Assessment hvor Norut var med å lagde kvantitative modeller av bruk og forvaltning av kystsonen som integrerte økonomi, biologi og sosiale forhold. Norut bidro i 2011 også til en stor tverrfaglig rapport om The State of the Arctic Coasts.

Norut har i mange år gjort både naturvitenskapelig, tverrvitenskapelig og samfunnsvitenskapelig forskning på reindrift og reinbeiter, både i Norge og andre land. I 2011 er det publisert studier som har påvist et bemerkelsesverdig samsvar mellom naturvitenskapelige klimaobservasjoner og samisk tradisjonskunnskap, og også hentet inn tradisjonskunnskap som har veiledet klimaforskningen videre. Dette arbeidet er lagt merke til internasjonalt. Norut har også bistått Samisk høgskole i deres arbeid med tradisjonskunnskapsprosjektet Árbodiehtu. I Finland har instituttet vært med på analyser av reindriftnas kulturelle forutsetninger og tilrådd endringer i den finske reindriftnsloven, og i Sverige arbeides det med integrasjon av reindriftnsamisk tradisjonskunnskap inn i klimaforskningen. Kunnskap om reindriftnas og samenes tilpasningssituasjon oppfattes som relevant for urfolk i andre verdensdeler og Norut blir derfor både invitert til internasjonale seminarer og inkludert i sirkumpolare publikasjoner.

7.7 Telemarksforsking (TF)

Telemarksforsking				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	3,9	15	Årsverk totalt	26
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,5	2	herav kvinner	9
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	1,2	5	Årsverk forskere totalt	22
			herav kvinner	8
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	3
Offentlig forvaltning	18,6	70	herav kvinner	1
Næringsliv	1,1	4	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,14
Utlandet	0,4	1		
Annet	1,1	4	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	26,7	100	Antall artikler i periodika og serier	7
			Antall artikler i antologier	1
Driftskostnader	26,0		Antall monografier	1
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,8	3 %		
Årsresultat	0,7		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,79
Egenkapital (% av totalkapitalen)	9,6	42 %		

www.tmforsk.no

I følge gjeldende strategiplan er hovedformålet for virksomheten:

”Telemarksforsking skal være et nasjonalt forskningsinstitutt med regional forankring og internasjonal relevans”. Telemarksforsking er organisert som en stiftelse med et styre på 8, valgt av en rådsforsamling.

Virksomheten ved instituttet er organisert etter en nettverksmodell der forskerne inngår i en pool som i prinsippet kan benyttes på alle de fem faglige satsingsområdene, og som hver ledes av en fagkoordinator:

- Fagområde Kulturforsking
- Fagområde Kommunalforsking
- Fagområde Regional utvikling
- Fagområde Helse og velferdsforsking
- Fagområde Natur- og kulturbasert nyskaping

Større prosjekter/temaer det har blitt arbeidet med i 2011 (oppdragsgiver i parentes)

7.7.1 Kulturforsking

- Norsk kulturindeks (egenfinansiert)
- Skaper kultur bostedsattraktivitet? (egenfinansiert)
- Evaluering av UD's delegerte støtteordninger (Utenriksdepartementet)
- Kunstneres levekår i det nye kulturarbeidslivet (NFR)

7.7.2 Kommunalforskning

- Rammeavtale om kommunaløkonomisk dokumentasjon i Telemark, Agder, Vestfold (ca. 55 kommuner)
- Barnehageøkonomi (diverse kommuner, fylkesmenn, KD, PBL)
- Er øremerking treffsikker? (KS)
- Kommunale barnevernsutredninger (ulike kommuner)

7.7.3 Helse- og velferdsforskning

- Evaluering av barnevernsreformen (Barne-, likestillings- og inkluderingsdep.)
- Bekjempelse av barnefattigdom i Horten, Notodden, Drammen mfl. (flere)
- Kostnader og kvalitet i pleie- og omsorgssektoren (KS)
- Brukermedvirkning i pleie- og omsorgssektoren (KS)

7.7.4 Regional utvikling

- 35 forskjellige nærings-, innovasjons- og attraktivitetsanalyser (kommuner, regioner, fylker)
- ”NM i næringsliv” – en rangering av norske kommuners næringsliv (NHO)
- VRI forskningsprosjekt – Regional innovasjon (NFR/Telemark fylkeskommune)
- Suksessrike distriktskommuner (Distriktsenteret)

7.7.5 Natur- og kulturbasert nyskaping

- Evaluering av Naturarven som verdiskaper (Direktoratet for naturforvaltning)
- Følgeevaluering av LUK - lokal samfunnsutvikling i kommunene (KRD)
- VRI – Kompetansemegling i foretak og nettverk i opplevelsesnæringene (NFR/Telemark fylkeskommune)
- VRI – Attraksjonskraft og stedsinnovasjon (NFR/Telemark fylkeskommune)

7.7.6 Disponering av grunnbevilgningen

For 2011 mottok Telemarksforskning kr 3,547 millioner kroner i grunnbevilgning.

Strategiske instituttsatsinger

40 prosent av grunnbevilgningen har blitt brukt til to internt finansierte dr.gradsstipendiater innen hhv. kommuneøkonomi og helse/velferdsfeltet; Samfunnsøkonom Trond Erik Lunder arbeidet videre med sin doktorgrad om kommuneøkonomi og statlig styring (ved NTNU), og sosialantropolog Heidi Haukelien fortsatte på sin doktorgrad om kulturelle modeller i politikk og profesjon i helse Norge (ved UiB). Det er også brukt av disse midlene til å forberede to andre doktorgradsløp – innen hhv. kommuneregnskap og attraktivitetsforskning.

Ca. 10 prosent er brukt til faglig kvalitetssikring, faglig ledelse og fagstrategisk arbeid innen instituttets fem satsingsområder.

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

Ca. 0,5 millioner kroner av grunnbevilgningen har blitt brukt til å videreutvikle kulturpolitikkforskningen ved instituttet gjennom et forprosjekt med arbeidstitel ”Digital kulturpolitikk”. Forprosjektet ender opp i et seminar/workshop om temaet våren 2012, hvorpå videre satsing blir besluttet.

Nettverksbygging, formidling og kompetanseutvikling:

Vi har lagt stor vekt på at flest mulig forskere skal delta med papere på konferanser og deretter utvikle disse til vitenskapelige artikler. Ca. 40 prosent av grunnbevilgningen har blitt benyttet til dette. Instituttet har sett det som særlig viktig at forskerne får delta i internasjonale nettverk, for derigjennom å gjøre seg kjent og aktuelle for samarbeid om internasjonale prosjekter.

Internasjonalt samarbeid

Et mindre beløp av grunnbevilgningen har blitt brukt som egenandel telemarksforskning er pålagt å finansiere som deltakere i Baltic Sea/Interreg-prosjektet Trans In Form.

7.7.7 Høydepunkter fra forskningen

Kostnader og kvalitet i pleie- og omsorgssektoren

I dette prosjektet, gjennomført for KS, studerte Telemarksforskning kostnader og kvalitet i den kommunale pleie- og omsorgssektoren. Rapporten viste at det er store variasjoner i hvordan kommunene setter sammen tjenestetilbudet, men de aller fleste kommunene har en profil som kjennetegnes av å ha satset mye på hjemmetjenester. Analyseresultatene viste at kommuner som har lagt mest vekt på hjemmetjenester, også har best dekningsgrad i eldreomsorgen. Kommunens frie inntekter har dessuten en sterk positiv effekt på dekningsgraden. Man fant store ikke-utnyttede stordriftsfordeler i fire typer eldretjenester (langtidsopphold, korttidsopphold, omsorgsbolig med heldøgns omsorg og hjemmetjenester). Med det menes at man kan senke kostnadene per enhet omsorgsplass ved å øke omfanget av hver enkelt, mens en holder hver av de resterende tre konstant. Man fant dessuten kostnadmessige ulemper ved å produsere de fire tjenestene samtidig. Disse samdriftsulempene, samtidig med at produktspesifikke stordriftsfordeler, innebærer at økt spesialisering av pleie- og omsorgstilbudet er kostnadmessig gunstig. Man fant dessuten gunstige kostnadmessige, så vel som kvalitetsmessige effekter av høyt kompetansenivå i pleie- og omsorgssektoren. Prosjektet fikk mye presseomtale, og resultatene ventes å få innvirkning i utformingen av lokal eldreomsorgspolitik. Fra prosjektet er det publisert en vitenskapelig artikkel i Samfunnsøkonomen, og en engelskspråklig artikkel er under arbeid.

Norsk kulturindeks/ Skaper kultur attraktive steder?

Med intern finansiering har Telemarksforskning utviklet en første versjon av en årlig indeks som tar mål av seg til å gi et objektivt mål på kulturaktivitet og kulturtilbudet i norske kommuner. Det synes mye på dette feltet, både når det gjelder kulturomfanget og, ikke minst, om kulturens instrumentelle effekter på bl.a. tilflytting, innovasjon og næringsutvikling. Det finnes mange gode datakilder i Norge som kan si noe om kulturaktiviteten og kulturtilbudet rundt om i kommunene. Telemarksforskning har nå sammenstilt en rekke relevante kulturregister på kommunenivå, fordelt på 10 kategorier. Denne vil hvert år framover bli presentert under tittelen Norsk kulturindeks. Norsk kulturindeks for 2011 plasserte Gloppen kommune på første plass, tett fulgt av Bø kommune (i Telemark) og Lillehammer kommune. Blant kommuner med +50 000 innbyggere kommer Kristiansand (11. plass) på topp før Oslo (14.) og Trondheim (15.).

Et kvalifisert måltall for ”kulturnivået” ga oss umiddelbart også en mulighet til å koble kulturindeksen med andre registeropplysninger for å etablere ny kunnskap om kulturens instrumentelle effekter. Det er for eksempel en utbredt oppfatning at kultur gjør steder mer attraktive for tilflytting. Man har nå analysert sammenhengen mellom flytting og kulturnivå i

norske kommuner og regioner, uten å finne noen slik sammenheng: Kommuner med mye kultur trekker ikke til seg flere innflyttere enn kommuner med lite kultur. Dette gjelder også når det korrigeres for ulik størrelse, pendlingsmuligheter, boligbygging og andre faktorer. Hvis disse funnene viser seg å holde stikk også for videreutviklede versjoner av Norsk kulturindeks, mener man at det bør få konsekvenser for måten kultur brukes som begrunnelse for stedsutvikling og regional utvikling.

Helt siden 1994 har TF hatt rammeavtaler på kommuneøkonomifeltet med et stort antall kommuner i Sør-Norge. Hovedformålet med avtalene er å tilby samfunnsøkonomisk kompetanse, samt økonomiske og demografiske analyser, som bistår og kvalitetssikrer budsjettarbeid og økonomistyring i kommunene. En bieffekt av rammeavtalene er at Telemarksforskning tilføres praksisnær kunnskap som kanaliseres over i forskningsprosjekter og mer avanserte analyser for andre oppdragsgivere, for eksempel knyttet til videreutvikling av inntektssystemet for kommunene. Våren 2011 ble rammeavtalen i Telemark – som omfatter de 18 kommunene, fylkeskommunen og fylkesmannen – lyst ut på anbud. Telemarksforskning gikk seirende ut av konkurransen og har i tillegg inngått liknende avtaler med 26 Agder-kommuner, seks kommuner fra Vestfold, én fra Møre og Romsdal og én fra Buskerud.

7.8 Telemarksforskning-Notodden (TFN)

Telemarksforskning - Notodden				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	0,7	38	Årsverk totalt	5
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	4
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	0,0	0	Årsverk forskere totalt	4
			herav kvinner	3
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	2
Offentlig forvaltning	1,0	57	herav kvinner	2
Næringsliv	0,1	3	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,50
Utlandet	0,0	0		
Annet	0,0	1	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	1,8	100	Antall artikler i periodika og serier	0
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	4,2		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-2,4	-131 %		
Årsresultat	-2,1		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,00
Egenkapital (% av totalkapitalen)	2,2	79 %		

www.tfn.no

Telemarksforskning-Notodden har som hovedformål å drive forskning og utviklingsarbeid samt gi sakkyndig bistand med sikte på å styrke kvaliteten i barnehage, skole og annen pedagogisk virksomhet. I den grad forholdene ligger til rette for det, skal oppgavene utføres i samarbeid med personale ved Høgskolen i Telemark eller med andre som arbeider i

utdanningssektoren i Telemark. Oppdragsgivere er i hovedsak offentlige institusjoner på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. I tillegg har stiftelsen en del oppdrag knyttet til opplæring og utdanning for bedrifter.

Telemarksforskning-Notodden har i 2011 hatt tre satsingsområder:

- Oppvekst og læring
- Språk og interkultur
- Organisasjon og endringsledelse

Hovedtyngden av virksomheten har vært innenfor satsingsområdene: Oppvekst og læring og Språk og interkultur.

7.8.1 Viktige forskningsoppgaver i 2011

- Sluttevaluering av Språkløftet og Utviklingsprosjektet i skoler med mer enn 25 prosent minoritetsspråklige elever
- Følgeforskning i prosjektet "Fra talent til fagarbeider"
- Internasjonaliseringsarbeid i skolene i Notodden
- "Geoparken" som utgangspunkt for den lokale naturfagsekken
- EU-prosjektet "The Multilingual City"

7.8.2 Disponering av grunnbevilgning

Telemarksforskning-Notodden (TFN) fikk tildelt 699 000 kroner i grunnbevilgning for 2011. Virksomheten er et nisjeinstitutt innenfor pedagogikk og utdanningsforskning, med spesiell fokus på pedagogisk utviklingsarbeid og evaluering, samt språkdidaktikk (fremmedspråk). Dette er faglige satsingsområder som er av stor strategisk betydning for virksomheten. For å styrke den pedagogiske kompetansen ble det ansatt en person, i 100 prosent stilling, og en person i 36 prosent stilling i august 2011. En del av grunnbevilgningen er også brukt til nettverksbygging med høgskoler og andre forskningsinstitutt. Totalt ble ca. 45 prosent av grunnbevilgningen benyttet til ovennevnte områder.

Artikkel og deltakelse på konferanser. I 2011 ble det brukt en del midler til artikkelskriving. En av artiklene ble publisert i det nye fagdidaktiske tidsskriftet *Communicare*, i mars 2012 og første kapittel i fagbok/lærebok for *Young Language Learners* (kommer ut i juni 2012) ble skrevet i 2011. Totalt ble ca. 20 prosent av grunnbevilgningen benyttet til ovennevnte område.

Mastergrad. En av TFNs ansatte begynte på et masterstudium i pedagogikk ved Høgskolen i Telemark sist høst. Deler av dette studiet blir dekket av arbeidsgiver. Totalt ble ca. 20 prosent av grunnbevilgningen benyttet til ovennevnte område.

EU-prosjektet The Multilingual City. TFN har inngått partnerskap i EU-prosjektet LUCIDE. Det er et nettverk som skal knytte bånd mellom europeiske byer og har som mål å forske på den "Flerspråklige byen" (The Multilingual City). Nettverket ønsker å utveksle og utvikle politiske ideer rundt den "21. århundrets by" i Europa i henhold til politikk, holdninger og handlemåter. Prosjektet pågår i fire år. Totalt ble ca. 15 prosent av grunnbevilgningen benyttet til ovennevnte område.

7.8.3 Høydepunkter fra forskningen

Sluttevaluering av Språkløftet og Utviklingsprosjektet i skoler med mer enn 25 prosent minoritetsspråklige elever.

Telemarksforskning-Notodden har på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet sluttevaluert Språkløftet og Utviklingsprosjektet i skoler med mer enn 25 prosent minoritetsspråklige elever. Disse to prosjektene har foregått i ni store kommuner, samt i fem bydeler og har vart i fire år. Prosjektene er to modellutviklingsprosjekter som gjennom satsing på språkstimulering, språkutviklingstiltak og utvikling av sosial kompetanse skal bidra til å realisere regjeringens intensjon om å utjevne sosiale forskjeller og til å styrke barn og unges læringsutbytte. NAFO (Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring) har hatt den overordnede prosjektledelsen.

Datainnhenting har foregått gjennom kvalitative metoder (intervju og dokumentanalyse) og kvantitative metoder (spørreundersøkelse). Våren 2011 besøkte TFN 22 skoler og 27 barnehager i prosjektkommunene og intervjuet prosjektledere og ledere og ansatte i barnehager og skoler. TFN har gjennomført liknende undersøkelser av pedagogiske tilbud til minoritetsspråklige barn og elever tidligere, men denne sluttevalueringen ga TFN mulighet til å utvikle kompetansen og kunnskapen på dette feltet ytterligere. TFN antar at kunnskap om flerspråklighet og hvordan barnehager og skoler skal kunne gi en god tilpasset opplæringen til alle, vil være aktuelle forskningsområder i tiden fremover.

Geoparken som utgangspunkt for ”Den lokale naturfagsekken”.

Prosjekt Geoparken som utgangspunkt for ”Den lokale naturfagsekken” har Nome kommune som oppdragsgiver. I Nome arbeides det planmessig med å videreutvikle formidlingstilbudet knyttet til kultur, natur og næringsliv. Nome er del av en rekke nettverk, bl.a. Geo Norvegica Geopark og Telemarkskanalen regionalpark. Lokalt har prosjektet Drømmemila som ambisjon å skape en godt organisert klynge for opplevelsesturisme i og omkring Ulefoss. Geoparken lokalt inngår i dette.

TFN-prosjektet knytter seg opp mot arbeidet med Drømmemila, men med elevene som målgruppe. Prosjektet tar dessuten også for seg Lunde-delen av kommunen.

- I samarbeid med Fentsfeltet geologiforening og skolene i Nome har TFN ansvar for å utarbeide skriftlige opplegg knyttet til besøk til geologiutstillingen, med forarbeid på skolen og tematiske oppgaver under besøket.
- TFN følger opp og er med på å legge til rette for arbeidet med å videreutvikle opplegget ”Skiensvassdraget og Telemarkskanalen - en samling med kunnskap”. Hovedaktør her er OBU-Skribenten (Skien).
- Dessuten skal TFN utvikle grunnlag for utarbeidelse av undervisningsopplegg knyttet til jernproduksjon, bruk av leire, grus og fast fjell og utnyttelse av ulike energikilder. I denne sammenheng skal det legges vekt på bruken av naturressursene i utviklingen av næringslivet og å gi elevene praktiske tilnærminger til viktige emner i grunnskolens læreplan.

Fra talent til fagarbeider

Fra talent til fagarbeider er et samarbeidsprosjekt mellom Telemark fylkeskommune, NAV, NHO, LO og Norsk Industri som startet våren 2011. Croftholmen videregående skole er prosjektskole. 10 elever gikk rett over fra ungdomsskolen til lærlingplass i bedrift og skal avlegge fagbrev innen studieprogrammet Teknikk og industriell produksjon (TIP) i løpet av

fire år. Telemarksforskning-Notodden har i oppdrag å følgeforske på prosjektet gjennom de fire årene prosjektet varer. I følgeforskningen legges det vekt på å dokumentere hvilke sider som fører til kvalitet i opplæringen og gjennomføringsgraden for disse læringene og om det eventuelt er sider som kan virke hemmende på lærlingenes læringsutbytte og resultater. Datainnhenting foregår gjennom intervju av lærlingene, instruktørene og prosjektledelsen i ulike faser av prosjektperioden, samt dokumentstudier. TFN gir jevnlig tilbakemelding til prosjektledelsen om utviklingen. Prosjektet følges med stor interesse fra flere hold, både i Telemark og landet for øvrig, med tanke på om denne modellen for videregående opplæring kan være et tiltak for at flere elever innen yrkesfag gjennomfører videregående opplæring.

7.9 Trøndelag Forskning og Utvikling

Trøndelag Forskning og Utvikling				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	2,2	11	Årsverk totalt	19
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	7
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	3,1	16	Årsverk forskere totalt	18
			herav kvinner	6
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	4
Offentlig forvaltning	9,0	46	herav kvinner	2
Næringsliv	3,8	20	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,22
Utlandet	0,8	4		
Annet	0,4	2	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	19,4	100	Antall artikler i periodika og serier	1
			Antall artikler i antologier	2
Driftskostnader	17,7		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	1,7	9 %		
Årsresultat	1,3		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,07
Egenkapital (% av totalkapitalen)	8,5	48 %		

<http://www.tfou.no/>

Trøndelag Forskning og Utvikling AS sitt formål er å utvikle og formidle forskningsbasert kunnskap i nært samarbeid med Høgskolen i Nord-Trøndelag og andre regionale, nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljø.

Trøndelag Forskning og Utvikling har prioriterte områder innen regional utvikling, landbruk og opplevelsesnæring. I tillegg har instituttet en tverrfaglig tilnærming, med aktiviteter innen offentlig sektor, bedriftsutvikling og regional utvikling. Innen regional utvikling er det oppnådd gjennomslag for et Arenaprogram innen SmartGrid. Klyngeprosjektet startet i november og over 30 bedrifter deltar i klyngen.

En betydelig del av virksomheten er rettet mot landbrukssektoren. Verdiskaping i trebransjen, landbruksøkonomi og utfordringer knyttet til verdikjedene i landbrukssektoren er sentrale

tema i FoU-arbeidet. Instituttet har en stipendiat innen landbruksøkonomi.

Innen opplevelsesnæring er det et tett samarbeid med Høgskolen i Nord-Trøndelag. Sammen arbeides det på et felles forskningsprogram innen kulturbasert samfunns- og næringsutvikling. I 2011 er det laget en antologi innen området.

VRI Trøndelag har satt sitt preg på aktiviteten i 2011 ved at Trøndelag FoU bidrar i samhandlingsaktivitetene og forskningsaktiviteten. Sammen med SINTEF gjennomføres forskningsprosjektet IVERS. I tillegg har Trøndelag FoU bidratt med delprosjektleder innen opplevelsesnæring.

I 2011 har Trøndelag FoU satset på formidling. Resultater i prosjektene blir formidlet med populariserte artikler på hjemmesiden som også distribueres til interesserte via nyhetsbrev.

7.9.1 Disponering av grunnbevilgning

Strategiske instituttsatsinger

Som samfunnsvitenskapelig institutt gis all basisbevilgning som en grunnbevilgning, og ikke som strategiske instituttprogram. Egeninitiert aktivitet rapporteres under neste punkt.

Forprosjekter/Ideutviklingsprosjekter

Egeninitiert forskning innenfor instituttets kjerneaktiviteter

Sammen med Høgskolen i Nord-Trøndelag er det i ferd med å utvikles felles FoU-programmer:

- Kulturbasert samfunns- og næringsutvikling.
- Grønn samfunns- og næringsutvikling
- Skape og lede læring
- Hjemmet og lokalmiljøet som oppvekst- og omsorgsarena

På hvert av disse er det en egen FoU-leder for programmet. Det er spesielt i de to første hvor instituttets områder med opplevelsesnæring og landbruk inngår som sentrale elementer.

Innenfor opplevelsesnæring er det laget en antologi (publisert i 2012), har felles forskningsprosjekter, samt at Trøndelag FoU stiller med koordinator for VRI Trøndelag sine aktiviteter innen opplevelsesnæring.

Innen Grønn samfunns- og næringsutvikling har Trøndelag FoU satset med en stipendiatstilling innen landbruksøkonomi. Sammen med mange aktører fikk en gjennomslag for en større søknad om logistikk innen matsektoren hos regionalt forskningsfond. Det er startet et arbeid med antologi knyttet til dette satsningsområdet.

I tillegg legges det ned betydelig arbeid på å ta i bruk velferdsteknologi og at det innenfor programmet *Skape og lede læring* utarbeides et større FoU-prosjekt på dette.

7.9.2 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

For et relativt lite forskningsinstitutt er samarbeid og nettverk svært viktig for å kunne konkurrere i oppdragsmarkedet. Regionalt nettverk har vært prioritert også i 2011.

Samarbeidet med de øvrige FoU-institusjonene i regionen er ytterligere styrket. Samarbeidet i VRI Trøndelag har bidratt til dette. I 2011 har det vært et trekantsamarbeid mellom HiNT, HiST og TFOU, hvor vi blant annet samarbeider om en felles prosjektmeidler som arbeider for

fellesprosjekter. Under høydepunkter er det beskrevet hvordan TFoU sammen med HiNT har utviklet satsinger gjennom forskningsprogrammer.

Det er en medarbeider som har gjennomført sin doktorgradsutdanning og en annen medarbeider som arbeider med sin doktorgradsutdanning. Det er stimulert til økt vitenskapelig publisering gjennom å utgi antologier og gjennomføre skriveseminarer i tilknytning til dette. Dette tiltaket og det at instituttet rekrutterer nye medarbeidere med doktorgrad, øker publiseringsaktiviteten.

Det satses betydelig på allmennrettet formidlingsaktiviteter. Instituttet har ansatt to medarbeidere som har forskningsformidling som en del av sin stilling. Dette har medført stor aktivitet på formidlingssiden. Dette har gitt 7 populærvitenskapelige artikler på forskning.no. Det er skrevet 112 artikler på eget nettsted (tfou.no). Det er registrert 166 ulike artikler i pressen om TFoUs aktiviteter og formidling.

7.9.3 Internasjonalt samarbeid

I 2011 har det vært internasjonalt samarbeid på fire prosjekter. Alle disse har vært finansiert gjennom Interreg. TREff er et totalprosjekt innen tre som arbeider med tre som råvare og økt lønnsomhet i verdikjeden. Et annet av prosjektene er Kvinnelige vekstentreprenører. Dette er et samarbeid mellom Mittuniversitetet, NTNU, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Trøndelag FoU. Det tredje prosjektet er ringvirkninger av idrettsanlegg, hvor det er Trøndelag FoU, Jämtlands läns institut for landsbygdsutveckling (JiLU), Høgskolen i Nord-Trøndelag og Mittuniversitetet som samarbeider. Det fjerde prosjektet er Interregional innovasjon hvor Mid Nordic Business Arena og Sintef er samarbeidspartnere.

Trøndelag FoU har en samarbeidsavtale med University of Finance and Management in Warsaw og International School of Management Slovakia. I 2011 var det en gjesteforsker fra Polen som gjennomførte et prosjekt med sammenligninger av innovasjon innen bedrifter.

7.9.4 Høydepunkter fra forskningen

Fire forskningsprogrammer

Sammen med Høgskolen i Nord-Trøndelag er det laget fire forskningsprogrammer som ble iverksatt høsten 2011. Målet er å øke forskningsaktivitet i HiNT og TFoU og å øke konkurransekraften i forhold til utlyste forskningsmidler. Utvikling av forskningsprogrammene har også foregått i samråd med andre regionale utviklingsaktører, som blant annet fylkeskommunen. Det ble tilsatt fire programledere i 50 prosent stilling. Disse er ansatt i HiNT. Forskningsprogrammene er:

- Kulturbasert samfunns- og næringsutvikling
- Grønn samfunns- og næringsutvikling
- Skape og lede læring
- Hjemmet og lokalmiljøet som oppvekst- og omsorgsarena

Det er først og fremst de to første programmene hvor Trøndelag FoU er sterkest involvert, siden områdene opplevelsesøkonomi og landbruk passer inn i dette. Innen kulturbasert samfunns- og næringsutvikling er det utgitt en antologi. Satsingen innen Grønn samfunns- og

næringsutvikling har oppnådd finansiering fra regionalt forskingsfond til et prosjekt med temaet logistikk innen mat.

Innen forskningsprogrammene arbeides det med flere søknader og tilrettelegging for publisering gjennom nye antologier.

Klynger

I 2011 fikk TFoU gjennomslag for to prosjekter i Arenaprogrammet til Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet. Det sentrale i dette programmet er næringsklynger. Det ene prosjektet er *Arena Smart Water Communities*, hvor det er Leksvik Industriell Vekst og 12 bedrifter som står bak. Trøndelag FoU bidro med forprosjektleder og prosjektet ble tatt opp i programmet. Dette utgjør en viktig næringsssatsing i regionen, og tar tak i en stor internasjonal utfordring med ferskvannstilgang.

Det andre klyngeprosjektet er *Arena Smart Grid Services*. I dette prosjektet er Trøndelag FoU prosjektleder på vegne av 30 bedrifter i klyngen. Også dette er en viktig næringsssatsing i regionen, og nært knyttet til forskning innen området. Det er også etablert en uttestingsarena for nye løsninger i Demo Steinkjer. Dette er et geografisk område hvor man har begynt å installere nye løsninger. På forskningssiden er det etablert et Smart Grid Center ved NTNU, mens arenaprosjektet arbeider med kommersialisering. Så klyngeprosjektet er en del av en større satsing.

Regionalt samarbeid

Regional utvikling er en av målsettingene med instituttets virksomhet, og en forutsetning for å lykkes med dette er regionalt samarbeid. Man har fått bra gjennomslag i tilknytning til næringsutvikling gjennom klyngeprosjekter. Også på FoU-siden har 2011 vært preget av god utvikling i samhandlingen regionalt. Av større samarbeidsprosjekter nevnes:

- VRI Trøndelag. Samarbeid mellom FoU, næringsliv og offentlig sektor.
- Kunnskap og innovasjon i Indre Namdal. Samarbeid mellom SINTEF, TFoU og regionen Indre Namdal om utvikling og bruk av FoU i utviklingen. Dette er et 10-årig program.
- Samhandling Høgskolen i Sør-Trøndelag, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Trøndelag FoU. Dette har ført til etablering av Trondheimskontor som vi har som felles satsing.
- Samarbeidet innen Smart Grid (se punktet om klynger ovenfor)
- Egenandelsfond. Dette er et samarbeid med Nord-Trøndelag Fylkeskommune og NTE om å øke FoU-aktiviteten.

7.10 Vestlandsforskning

Vestlandsforskning				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	3,4	14	Årsverk totalt	26
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	10
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	4,6	19	Årsverk forskere totalt	22
			herav kvinner	6
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	8
Offentlig forvaltning	10,4	43	herav kvinner	2
Næringsliv	4,4	18	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,36
Utlandet	1,2	5		
Annet	0,1	0	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	24,1	100	Antall artikler i periodika og serier	11
			Antall artikler i antologier	4
Driftskostnader	24,0		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,1	0 %		
Årsresultat	0,1		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,45
Egenkapital (% av totalkapitalen)	9,0	49 %		

www.vestforsk.no

Vestlandsforskning skal utvikle kunnskap for eit ope og berekraftig samfunn. Instituttet skal utføre kritisk og uavhengig forskning som møter kunnskapsutfordringar i samfunnet. Verksemda skal vere kjenneteikna ved tverrfagleg forskning, høg kvalitet, openheit, kunnskapsdeling og godt arbeidsmiljø. Vestlandsforskning skal gje synlege bidrag i forskingsfronten nasjonalt og internasjonalt. Arbeidet i instituttet skal bidra til ei kunnskapsbasert samfunns- og næringsutvikling.

Dei viktigaste forskingsområda:

7.10.1 Brukarvennlege it-system

- Brukargrensesnitt
- Informasjonsstruktur- og arkitektur
- Kravspesifikasjonar
- Semantiske Teknologiar

7.10.2 Endring og nyskaping

- Endringsleing
- E-forvaltning og offentleg organisering
- Infrastruktur og nettverksutvikling
- Regional utvikling og næringsutvikling

7.10.3 Berekraftig reiseliv

- Berekraftig reiseliv
- Fritidsbruk
- It og reiseliv

7.10.4 Miljø, klima, energi og transport

- Lokal miljø- og klimapolitikk
- Berekraftig mobilitet
- Fornybar energi
- Industriell økologi

7.10.5 Organisering

Forskarmiljøet ved instituttet har fleirfagleg samansetting med tyngda i samfunnsvitskaplege og tekniske fag. Arbeidet skjer både innan og på tvers av faggrupper. Ved instituttet er det utført 25,7 årsverk i 2011, av desse 22,2 forskarårsverk. Tal forskarar er ved årsskiftet er 24, av desse er 6 kvinner, 2 har professorkompetanse, 8 har doktorgrad og 6 er i doktorgradsløp.

Strategisk fokus - forskingsrelevans og -kvalitet gjennom internasjonalt samarbeid

Vestlandsforskning er aktiv i internasjonalt forskingssamarbeid med vekt på Europa. I dei internasjonale prosjekta samarbeider instituttet med næringsliv og forvaltning i S&Fj og i andre regionar. Gjennom internasjonalt forskingssamarbeid løftar instituttet regionalt relevante problemstillingar inn i nasjonal og internasjonal forskning, og vice versa bringer internasjonal forskning tilbake til partnerskapen i eigen region.

Faglege satsingar i 2011 har vore klimasårbarheit, reiseliv, transport og miljø, fornybar energi og semantiske vevtenester. Ved hjelp av grunnløyving og eigne oppsparte ressursar har fagmiljøet bygd kompetanse og arbeidd strategisk for å posisjonere seg fagleg nasjonalt og internasjonalt på desse områda.

Det er eit langsiktig mål å auke tal forskarar med doktorgrad og å auke vitskapleg publisering i anerkjende tidsskrift, i størst muleg grad i open access tidsskrift. Ein medarbeidar disputerte i 2011 og seks medarbeidarar er i PhD-løp. Med dette gjer medarbeidarar og instituttet eit krafttak for å auke andelen forskarar med doktorgrad. Strategiske midlar på område der instituttet har samarbeid med gode europeiske forskingsmiljø er vesentlege for fagutvikling.

Instituttet samarbeider med regionale styresmakter, Høgskulen i Sogn og Fjordane og med regionalt næringsliv om Forskingssenter for reiseliv og om Forskingsprogram for fornybar energi. Dette er to store satsingar for instituttet på område der innovasjonspotensialet og kunnskapsbehovet er særleg stort.

Instituttet har merksemd på korleis redusere miljøkonsekvensar av verksemda. Viktigast er å redusere reisinga og i større grad nytte videokonferanse og nettmøte som møteform. For å redusere utsleppa frå bilkøyring i arbeidet, har ein annankvart år internkurs i drivstoffeffektiv køyring. Vestlandsforskning kompenserer for klimagassutsleppa frå flyreiser ved kjøp av CO2 kvoter. Instituttet vart sertifisert som Miljøfyrtårnbedrift i 2011.

Vestlandsforskning ruller årleg strategiane for utviklinga av instituttet i perioden 2011-2015. Strategien er delt i tematiske og funksjonelle faglege strategiar, samt interne strategiar. Strategiane er konkretiserte og periodiserte og er styrande for årleg budsjettprioriteringar.

7.10.6 Disponering av grunnløyvinga

Grunnløyving (inkl tidlegare SIP) frå Norges Forskningsråd utgjorde 14 prosent av inntektene i Vestlandsforskning i 2011, mot 11 prosent i 2010. Grunnen til 3 prosent auke er både at omsettinga i instituttet er redusert i 2011 ifht 2010, men instituttet har også score godt på resultatindikatorane for grunnløyving siste åra. Storleiken på grunnløyvinga gir utfordringar ifht finansiering av vitenskapleg publisering og fagleg utviklingsarbeid som ikkje blir finansiert i oppdragsmarknaden.

Det samla forbruk av midlar til aktivitet som skal finansierast av grunnløyvingsmidlar, var i 2011 på kr 4.162' og kr 776' større enn tildelte grunnløyvingsmidlar frå Forskningsrådet inkl tidlegare SIP i 2011 på kr 3.362'. Resten er dekkja av årleg grunnløyving på kr 800' frå Sogn og Fjordane fylkeskommune.

7.10.7 Strategiske instituttsatsingar

Vestlandsforskning arbeider med tre langsiktige, strategiske utviklingsområde:

- Forskingssenter for reiseliv inkl, fagleg utvikling og eigeninitiert forskning og publisering, delfinansiering av professor Stefan Gössling, til samarbeid med Scientific Advisory Board og sampublisering med SAB, samt delfinansiering av PhD-student Agnes B.Engeset (rural tourism, NTNU) og og PhD student Eivind Brendehaug (reiseliv og nasjonalparkforvaltning, NTNU)
- Fagutvikling innan semantikk og språk inkl webtenester, utvikling av samarbeid med oljenæringa og med offentleg sektor, heri også til arrangering av den internasjonale forskarkonferansen WIMS' 11 i Sogndal i mai 2011, der 90 forskarar frå 26 land var samla i 3 dagar .
- Forskingsprogram for fornybar energi inkl delfinansiering av professor Erling Holden, delfinansiering av PhD student Ole Inge Gjerald (rammevilkår for fornybar energi i næringslivet, NTNU) og delfinansiering av PhD student Geoffrey Gilpin (livsløpsanalyse bioenergi, UMB) og delfinansiering av PhD student Hans Jakob Walnum (LCA i energi- og transport, Universitetet i Aarhus)

7.10.8 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

VF har nytta ein stor del av grunnløyvinga i 2011 til fagleg rettleiing (forskingsleiing og bistillingar), metodeutvikling, delfinansiering av doktorgradsstipend (stipendsatsane i Forskningsrådet dekkjer i 2011 ikkje VF sine kostnader til erfarne PhD-stipendiatar), til deltaking på fagseminar nasjonalt og internasjonalt, til skriving av vitenskaplege artiklar der oppdragsfinansieringa ikkje dekkjer det, og til faglege seminar (overlapp med "strategiske satsingar over på PhD-stipend og på publiseringsaktivitet):

- Publisering; vitenskaplege artiklar med referee, bokprosjekt og populærvitenskapleg formidling
- Delfinansiering av PhD-stipendiatar: PhD student Geir Strand (IKT og omstillingsleiing, NTNU – disputerte mai 2011), PhD student Eivind Brendehaug

(reiseliv og nasjonalparkforvaltning, NTNU), PhD student Hans Jakob Walnum (LCA i energi- og transport, Universitetet i Aarhus), PhD student Ole Inge Gjerald (rammevilkår for fornybar energi i næringslivet, NTNU), PhD student Geoffrey Gilpin (livsløpsanalyse bioenergi, UMB), PhD-student Agnes B.Engeset (rural tourism, NTNU), PhD-student Kyrre Groven (klimasårbarhet i bygningar, NTNU)

- Forskingsleiing innan dei tre forskingsgruppene
- Bistillingar for Dr Robert Engels (IT) og Professor Karl Georg Høyser (miljø og transport)
- Fagseminar som t.d. Jostedalseminaret, WIMS' 11 og ulike Campus Seminar

7.10.9 Internasjonalt samarbeid

Grunnløyvinga er også nytta til utvikling av internasjonale nettverk, partnerskap og prosjektsamarbeid. I 2011 har medarbeidarar presentert papers på internasjonale konferansar og har delteke på work-shops og partnerskapsmøte for nye internasjonale forskingsprosjekt; 7FP i EU, Interreg IVc, Northern Periphery, EEA Grants. VF arrangerte forskarkonferansen WIMS' 11 i 2011 med deltaking av 90 forskarar frå 26 land. Medarbeidarar har hatt søknadsevalueringssoppdrag for EU. Eitt medlem av SAB i Forskingssenter for reiseliv har hatt gjesteopphald i VF i 2011. Ein PhD-stipendiat frå Tyrkia har hatt opphald ved VF.

Grunnløyvingsmidlar	R-2010 Mill k r	R-2011 Mill kr
Strategisk instituttsatsing inkl. eigeninitiert forskning for å møte framtidige behov i næringsliv og offentleg sektor	0,5	0,5
Nettverksbygging, kompetanseutvikling inkl. fagleg fornying 2,3		1,5
Kvalitetssikring av forskingsresultat	0,9	0,8
Publisering og formidling knytta til eigne forskingsresultat	0,2	0,2
Oppbygging av eigen kompetanse, herunder rettleiing og doktorgradsutdanning	0,7	1,1
Sum	4,6	4,2

7.10.10 Høgdepunkt frå forskinga

Innblanding av biodiesel; miljø- og helseeffekt

I Noreg har det lenge vore vanleg å blande inn biodiesel i mykje av den dieselen som vert selt. Kva er helse- og miljøeffektane ved ein slik innblanding? Det var eit av hovudspørsmåla for Vestlandsforsking i prosjektet BIODEG (Influence of bio-components content in fuel on emission of diesel engines and engine oil deterioration). Prosjektet var finansiert gjennom EØS-ordninga, og utført i samarbeid med Oil and Gas Institute of Krakow i Polen og Abgasprüfstelle Fachhochschule Biel i Sveits. Vestlandsforsking gjorde ei livsløpsvurdering av klimagassar og ei vurdering av potensiell auka eksosgiftigheit frå bio-innblanding. Dei molekylærdynamiske simuleringane viser at nanopartiklar i eksos frå bio-innblanda diesel kan auke giftigheita til tjærestoff. Resultatet har vekt nasjonal og internasjonal merksemd.

Kunnskap kryssar grenser: Videomøte og nettoverføring

Saman med regionale og nasjonale partnarar har Vestlandsforsking gjennomført prosjektet Kunnskap kryssar grenser med støtte frå Transnova-programmet. Prosjektet har stimulert til

reduksjon av tenestereiser ved meir bruk av videomøte og nettoverføring, og på den måten bidrege til ein reduksjon av CO₂-utslepp. Prosjektet viste også at det er store summar å spara på reduserte reiseutgifter og spart arbeidstid.

Eit tilgrensande prosjekt var utgreiinga ”Kommunikasjon uavhengig av stad” utført for Distriktssenteret. Der viste vi at teknologi framleis er ein viktig barriere for meir bruk av videomøte, og at distrikta generelt er betre utstyrte til bruk av videomøte enn verksemder i sentrale strøk.

Sustainable Destination Norway (SDN)

Prosjektet, som var finansiert av Nærings- og handelsdepartementet gjennom Norges Forskningsråd, starta i 2008 og vart avslutta i 2011. Prosjektet ga ulike former for faglege dialogar; Balestrand Summit som blei arrangert tre år på rad og var ein dialogkonferanse for reiselivsnæringa og forskingsmiljøa, dialogar og formidlingsaktivitet i møte med enkeltbedrifter og bedriftsnettverk, samt ca. 20 tidskriftsartiklar i vitenskaplege tidsskrift.

SDN viser at den globale utviklinga i inntektsnivå og folketal er av stor betydning for utviklinga i norsk reiselivsnæring. Ein ambisiøs klimapolitikk, kombinert med eigne nasjonale politiske mål, har små konsekvensar for utvikling av lønsemd i reiselivsnæringa. Funna peikar på behov for langt strengare verkemiddel for å nå noverande nasjonale mål for utvikling av eit meir berekraftig reiseliv i Norge. Vestlandsforskning sin scenariomodell viser at det er konflikt mellom den noverande reiselivsutviklinga i Norge og landets ambisjonar om karbonnøytralitet. Scenariomodellen viser t.d. at eit effektivt tiltak for å

reducere utsleppa av CO₂ frå reiselivet kan vere å omprioritere investeringar frå flyplassar til offentleg transport og høgastigheitstog. Scenariomodellen viser også at ein ambisiøs klimapolitikk kan kombinerast med god auke i lønsemda i reiselivsnæringa og med stor auke i tal utanlandske turistar til Norge.

7.11 Østfoldforskning

Østfoldforskning				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	2,8	10	Årsverk totalt	23
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	12
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	5,4	19	Årsverk forskere totalt	19
			herav kvinner	9
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	5
Offentlig forvaltning	3,7	13	herav kvinner	2
Næringsliv	15,1	54	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,26
Utlandet	0,0	0		
Annet	0,8	3	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	27,9	100	Antall artikler i periodika og serier	7
			Antall artikler i antologier	1
Driftskostnader	29,6		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-1,7	-6 %		
Årsresultat	-1,1		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,76
Egenkapital (% av totalkapitalen)	3,4	12 %		

ostfoldforskning.no

Østfoldforskning ble etablert 1. mars 1988 og gikk over til å bli et FoU-selskap fra 01.juli 2007. Instituttet holder til i Fredrikstad, på Værste-området. I 2011 var det ca. 18 forskerårsverk, og hadde en omsetning på 27,9 mill.

Østfoldforskningens visjon er at å være ledende på bærekraftig innovasjon. Mot denne visjonen arbeider man med anvendt FoU for å bidra til bærekraftig utvikling med fokus på verdiskaping og effektiv utnyttning av tilgjengelige ressurser.

Østfoldforskning har siden det ble etablert arbeidet med både nasjonale og regionale forsknings- og utviklingsprosjekter. Gjennom de regionale FoU-prosjektene har Østfoldforskning opparbeidet en solid kunnskap om de regionale forholdene i Østfold. Av pågående store prosjekter kan nevnes *Et kunnskapsbasert Østfold* og *VRI Østfold*. I disse prosjektene fremhentes faktagrunnlag for Østfolds næringsliv, fremtidsvisjoner etableres, det arbeides med næringsutvikling og nye samarbeidskonstellasjoner og samhandlingsformer utvikles og benyttes. I tillegg har instituttet deltatt i Interreg-prosjektet *GrensEraser* knyttet til film og media.

Flere store prosjekter innen emballasje og næringsmidler ble avsluttet eller gikk inn i en avsluttende fase i 2011. Det satses på å videreføre noen av disse når Bionær-programmet i Forskningsrådet begynner høsten 2012. Innen energisystemer og avfall økte prosjektporteføljen i løpet av året. Prosjektene innen disse temaene varierer fra små, kortvarige prosjekter (eksempelvis å analysere klimagassutslippene knyttet til behandling av én avfallsfraksjon i en kommune) til store, langvarige prosjekter (som for eksempel å utvikle metoder for miljøvurdering av karbonfangst). Innen temaene bygg, energibruk og tjenesteytende sektor er det få store prosjekter gjennomført, men Østfoldforskning har utført flere mellomstore prosjekter (mellom 100 og 1 000 kNOK) både alene og i samarbeid med andre organisasjoner.

Det satses fortsatt betydelige ressurser på videreutvikling av strategiske nettverk, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Østfoldforskning AS er bevisst aktive i nettverket av FOKUS-institutter, i Emballasjeforsk og Avfallsforsk og i regionale tematiske nettverk som Østfold energiforum, Østfold Nyskappingsnettverk og Lean Forum Østfold. Østfoldforskning har også vært aktive deltagere i ISO-komiteer. Regionalt er samarbeidet med Høgskolen i Østfold (HiØ) blitt utvidet mot helsefag gjennom VRI-samarbeidet, og gjennom at en av de faglige ansatte har hatt en 20 prosent stilling ved Innovasjon på HiØ. Samarbeidet med UMB har fortsatt gjennom en 30 prosent professor II stilling, og gjennom at tre studenter hadde sommerjobb i Østfoldforskning.

I tillegg er det videreført et tett samarbeid innenfor et nettverk av FoU-miljøer rundt Skagerrak og det strategiske samarbeidet med Aalborg Universitet om dr. gradsutdanning, gjesteprofessorat og prosjektsamarbeid med Gøteborg Universitet og IVL.

7.11.1 Disponering av grunnbevilgning

Østfoldforskning mottok 2,8 millioner kroner i grunnbevilgning for 2011. Disse midlene har blitt benyttet til fem hovedformål:

- Å støtte opp under dr. gradsprogrammene i Østfoldforskning
- Deltagelse i internasjonale forskerkonferanser og workshops, og presentasjon av forskningsarbeid i tilknytning til disse gjennom foredrag og postere
- Nettverksbygging med andre fagmiljøer for å styrke den faglige utviklingen i Østfoldforskning
- Publiseringsarbeid
- Strategisk forprosjekt

Strategiske instituttsatsninger

Østfoldforskningens flerårige og langsiktige satsninger har vært knyttet til doktorgradsprosjekter. To kvinnelige ansatte disputerte i 2011. Den ene avhandlingen ble levert inn til vurdering i desember 2010, mens den andre ble levert i juni 2011. Den ene avlagte dr .graden er knyttet til virksomhets- og næringsutvikling med relevans for VRI-satsingen i Østfoldforskning, mens den andre er knyttet til forebyggende miljø, og har fokus på miljø- og klimaforskning . Ytterligere tre ansatte har gjennom 2011 jobbet med doktorgradsprosjekter, hvorav to er planlagt levert i løpet av 2012, mens den siste er planlagt levert i 2013. Alle tre er knyttet til forebyggende miljø, og har fokus på miljø- og klimaforskning. To av dr. gradskandidatene er kvinner, mens en er mann. Sluttfinansieringen for de to som disputerte i 2011 har vært basert på midler fra instituttet. Det samme gjelder midler til den ene av de pågående doktorgradsløpene, hvor arbeidet er knyttet til en tidligere SIP. For de to andre som fortsatt pågår er finansieringen i stor grad dekket opp via stipendmidler gjennom ulike forskningsprogrammer og/eller andre finansieringskilder. Østfoldforskning har i 2011 brukt ca. 28 prosent av grunnbevilgningen til å dekke opp finansieringen av dr. gradsprogrammene.

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

Østfoldforskning har gjennomført et forprosjekt/strategisk prosjekt rettet mot offentlig sektor for å kartlegge hvilke behov og muligheter som ligger innenfor dette området (9 prosent).

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Det har vært gjennomført systematiske gruppeprosesser knyttet til artikkelskriving, som har resultert i tre innsendte artikler til fagfellevurderte tidsskrifter i tillegg til økt

artikkelskrivingskompetanse i organisasjonen. Samtidig har individuelle artikkelprosjekter blitt støttet, slik at grunnbevilgningen direkte har vært involvert i at minst syv artikler er sendt til fagfelleverderte tidsskrifter.

Østfoldforskning har også benyttet en større del av grunnbevilgningen til å støtte opp under produksjon av papers/postere på internasjonale forskningskonferanser, der de fleste har reviewordning og publikasjon i Proceedings etter konferansen. Disse midlene har vært viktige for å presentere Østfoldforskning FoU-virksomhet på en internasjonal arena, og ikke minst knytte kontakter og skape grunnlag for nettverksbygging med andre fagmiljøer. Midlene er prioritert inn mot større europeiske/internasjonale konferanser innenfor organisasjoner som er sentrale for de fagområdene Østfoldforskning arbeider på, og det er også prioritert deltagelse fra to til tre forskere på utvalgte større konferanser, for å få større effekt av deltagelsen.

Endelig er en mindre del av grunnbevilgningen benyttet til nettverksbygging, for å styrke samarbeidet inn mot andre FoU-institusjoner nasjonalt og internasjonalt. Dette er blant annet gjort via deltagelse i ISO-komiteer.

Totalt har 63 prosent av grunnbevilgningen blitt benyttet til nettverksbygging og kompetanseutvikling.

Internasjonalt samarbeid

Internasjonalt samarbeid som har vært finansiert av grunnbevilgningen i 2011 var deltagelse på internasjonale konferanser og deltagelse i ISO- komiteer (16 prosent). Det internasjonale samarbeidet som er en del av doktorgradsprosjektene er ikke regnet med inn i denne andelen.

7.11.2 Faglige høydepunkter fra forskningen

Food Waste Prevention og ForMat

Hver fjerde handlepose du kommer hjem med går faktisk rett i søpla! Det tilsvarer 51,1 kilo per person i året. Hensikten med ForMat er først og fremst å redusere det som kastes av mat som egentlig kunne ha vært spist. Man definerer det som matsvinn eller nyttbart matavfall. Selv om prosjektet lykkes i sine målsettinger, vil det fremdeles finnes betydelige mengder matavfall. ForMat-prosjektet skal derfor også arbeide for at dette matavfallet kan utnyttes best mulig som en verdifull ressurs, til produksjon av biogass. ForMat er et prosjekt der dagligvarebransje, næringsmiddelindustri, organisasjoner og myndigheter samarbeider om å kartlegge og begrense matsvinnet i Norge. Hovedmålet med ForMat-prosjektet er å redusere matsvinnet med 25 prosent innen 2015. For å få til det er det nødvendig både med mer kunnskap og konkrete tiltak. I tilknytning til ForMat-prosjektet skal det også gjøres forskning. Food Waste Prevention er et fireårig forskningsprosjekt finansiert av Matprogrammet i Forskningsrådet, med Østfoldforskning, Nofima Mat og SIFO som samarbeidspartnere. Forskningsprosjektet vil søke ny kunnskap om hvorfor matsvinn oppstår, og hva som kan gjøres for å begrense dette. Prosjektet søker svar på hvorfor forbrukerne kaster så mye mat og hva bedre rutiner, løsninger og samarbeid i bransjen kan gjøre for å redusere matsvinnet.

Innochem

Hvordan snu et nytt kjemikalier regelverk (REACH) fra å være en trussel til å fremme innovasjon? Det var et av de grunnleggende spørsmålene i Innochem. Prosjektet, som ble avsluttet i 2011, tok utgangspunkt i det nye europeiske regelverket for kjemikalier, REACH, og hjalp bedriftene med å utvikle økodesignverktøy for mer miljøriktige produkter. Både Jotun og HÅG har benyttet verktøy utviklet i prosjektet, hvilket blant annet resulterte i HÅGs Capisco Puls som vant den

internasjonal Red Dot Design Award i 2011. En av doktorgradene som ble fullført i Østfoldforskning i 2011 var tilknyttet prosjektet. Det har åpnet veien for bedre kommunikasjon som kan gi innspill både til regelverk og til videreutvikling av designverktøy.

Et kunnskapsbasert Østfold

Prosjektet skal bidra til langsiktig økonomisk vekst i Østfold og til bevaring av livskraftige og attraktive lokalsamfunn. Dette skal gjøres ved å identifisere årsaker til de store utfordringene i regionen, kartlegge løsningsmuligheter på utfordringene og foreslå konkrete tiltak til forbedringer. Prosjektet er basert på teori om næringsklynger. Gjennom en større analyse er nøkkeltall og utviklingstrekk fremskaffet, og Østfold er sammenlignet med de øvrige Oslofjordfylkene og mot hele Norge. Analysen viser at næringsstrukturen i Østfold avviker betydelig fra strukturen i norsk næringsliv generelt. Analysene viser at 44 prosent av bedriftene i Østfold ikke inngår i noen av de 13 nasjonale EKN-næringene. I tillegg faller en del større industribedrifter ut av datagrunnlaget fordi de er produksjonsenheter innenfor foretak som er registrert utenfor Østfold. Prosjektet har resultert i ny kunnskap om Østfold og anses som svært nyttig for å sette kunnskapsutvikling og kunnskapsdynamikk i sentrum for videre næringsutvikling i fylket. Det er videre tatt strategiske valg om å fokusere på områdene: bygg og anlegg, energi og miljø, næringsmiddel, emballasje, logistikk og handel, samt helse/IKT som er et prioritert område i fylket.

7.12 Østlandsforskning (ØF)

Østlandsforskning				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	3,1	13	Årsverk totalt	24
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	11
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	3,6	15	Årsverk forskere totalt	22
			herav kvinner	10
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	9
Offentlig forvaltning	14,2	58	herav kvinner	1
Næringsliv	2,0	8	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,41
Utlandet	1,5	6		
Annet	0,1	0	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	24,6	100	Antall artikler i periodika og serier	6
			Antall artikler i antologier	12
Driftskostnader	25,4		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,9	-3 %		
Årsresultat	-0,3		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,51
Egenkapital (% av totalkapitalen)	10,2	52 %		

www.ostforsk.no

Stiftelsen Østlandsforskning (ØF) ble etablert som et oppdragsforskningsinstitutt i 1984. Forskningsvirksomheten ble i 2011 overført til det nyetablerte Østlandsforskning AS som eies av Stiftelsen ØF, Hedmark og Oppland fylkeskommune, Høgskolen i Lillehammer og Sparebanken Hedmark. Instituttets formål er å være en sentral aktør i Innlandets innovasjons-

og kompetansesystem og utvikle nasjonal og internasjonal spisskompetanse innenfor sine satsingsområder. En viktig oppgave for ØF er å ivareta regionale FoU-behov for både næringsliv og offentlige institusjoner og slik bidra til kunnskapsutvikling, innovasjon og verdiskaping i Innlandet. ØFs faglige virksomhet har i 2011 vært organisert i to hovedområder og forskningsgrupper:

Virksomhetsområder innen Regional- og næringsforskning (RN)

- Reiselivs - kultur- og opplevelsesnæringer. Her inngår analyser av kulturnæringer, festivaler, klyngeanalyser, studier av fritidsboliger og rekreasjonssamfunnet, mm.
- Naturressursbaserte næringer. Jordbruk, skogbruk og disse næringenes foredlingsindustri er i fokus her. Prosjekter rettet mot bioenergi, næringsmiddelindustri, treindustrien, skogbruk mm.
- Klassiske regionale analyser. Dette omfatter analyser av befolkning, flytting, pendling, sysselsetting, næring, klynger, innovasjon, infrastruktur, mm, Dette har alltid vært en sentral del av Østlandsforskningens virksomhet.
- Evaluering, planlegging og forvaltning. Evalueringene er ofte nasjonale, mens virksomheten på planlegging og forvaltning ofte retter seg mot det lokale eller regionale nivået, eller til forholdet mellom forvaltningsnivåene, ikke minst på området bruk og vern forholdet mellom forvaltningsnivåene sentralt.

Virksomhetsområder innen Velferds-, organisasjons- og kommunalforskning (VOK)

- Helsetjenester i distriktene. Velferdsforskning har siden etableringen vært et viktig forskningsfelt ved ØF. Etableringen av distriktsmedisinske sentre og samhandlingsreformen har gitt god anledning til å kombinere flere av ØFs forskningsinteresser og samarbeidsønsker.
- Barn og unge, oppvekst og kompetanseutvikling Barn og unge i velferdsstaten (og skole og arbeid) er det andre av VOKs to "bein". Det arbeides her bl.a. med å utvikle tettere samarbeid med regionens høgskole.
- Entreprenørskap i opplæringen har vært et av våre profilerte områder de senere årene. Her jobber vi både med regionale, nasjonale og internasjonalt prosjekter (eksempelvis evalueringer av UE i Europa samt prosjekter i Namibia og Uganda).
- Evaluering, følgeevaluering og egenevaluering. Det er stor etterspørsel etter bistand til små og store evalueringer. I tillegg til at ØF påtar seg evalueringer på vanlig måte har instituttet utviklet et eget "egevalueringstøttekonsept".

Satsingsområdet innenfor VOK-gruppen har de senere åra vært innovasjon og omstilling i offentlig sektor hvor man bl.a. har hatt en NFR-finansiert SIP som ble avsluttet i 2010.

Satsingsområdet innenfor RN-guppen har vært naturbasert næringsutvikling og utmarksforskning, hvor en også i 2011 har hatt en delvis NFR-finansiert strategisk instituttsatsing (SIS) på landbruk og fornybar energi, se senere omtale. I tillegg jobbes det på tvers av gruppene med innovasjon, men hvor RN har hatt hovedfokus på næringslivet bl.a. gjennom VRI-Innlandet i samarbeid med både næringsliv, regionale utviklingsaktører, regionale høgskoler og nasjonale institutter. Av andre viktige oppgaver ved instituttet i 2011 kan nevnes en ekstraordinær satsing på prosjektutvikling siden prosjektdekningen ved inngangen til året var svært lav. Dette resulterte i langt bedre prosjektdekning ved utgangen av året enn ved inngangen. Et nytt forskningsområde som har vokst frem gjennom 2011 er militær sosiologi, hvor man nå har relaterte oppdrag for både Forsvarsdepartementet, Krigsskolen og Forsvarets forskningsinstitutt.

7.12.1 Disponering av grunnbevilgningen

Midlene avsatt til *Strategiske instituttsatsinger (SIS)* (10 prosent av basisbevilgningen) er i 2011, som i 2010 brukt til oppbemanning, nettverksbygging og strategisk akkvisisjon innenfor landbruk og (landbruksbasert) fornybar energi. ØF har de siste 10-15 åra hatt betydelig forskning på bioenergiområdet og har vært en sentral utreder og premissleverandør for nasjonale myndigheter og organisasjoner når det gjelder samfunnsvitenskapelig bioenergiforskning. ØF har de siste åra satset strategisk på å videreutvikle dette for Innlandet så viktige næringssegmentet gjennom bruken av kompetanseutviklingsmidler:

- ØF tok i 2010, i samarbeid med Arena Bioenergi Innlandet og VRI Innlandet, initiativ til å samle de mest sentrale FoU-aktørene på bioenergi i Innlandet innenfor det vi nå kaller Alliansen for bioenergiforskning i Innlandet (Allbio). Her deltar forskere ved alle regionens tre høyskoler, Bioforsk Øst og ØF, Energigården og Skogbrukets kursinstitutt, sentrale enkeltpersoner foruten næringsaktørene Eidsiva Bioenergi, Solør Bioenergi og Mjøsen Skog. Denne gruppen har i 2011 arbeidet med to forprosjekter delfinansiert fra Regionalt Forskningsfond (RFF): et som går på videreutvikling av samarbeidet/alliansen og et som går på å utvikle større forskningsprosjekter rundt kombinerte produksjoner basert på Innlandets Bioenergiressurser. Disse forprosjektene ledes av professor Bengt Hillring på Evenstad, men administreres av ØF. RFF-prosjektene forutsetter krav til egeninnsats i form av kompetanseutviklingsmidler.
- Høsten 2010 ble det jobbet frem et opplegg for en stor innovasjonsstudie av norsk bioenergisektor med Innlandet som studieområde (Bioenergy in Norway - systems, actors, institutions and framework conditions). Prosjektet omfattet bl.a. en doktorgradsstipendiat ved ØF og omfattet et spennende samarbeid mellom ØF, Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Hedmark, NIFU-STEP og forskere fra Sverige og USA. Søknad om støtte ble sendt til NFRs RENERGI-program. Mot slutten av 2010 arbeidet ØF også aktivt for å gi Innlandet et bein innenfor et av de nye nasjonale Samfunnsvitenskaplige forskningssentre for miljøvennlig energi (FME-Samfunn). Vi var derfor med på en søknad fra UMB/Ås-miljøet. Dessverre ble ingen av disse søknadene innvilget, men vi har i 2011 jobbet videre med partnerskaps- og prosjektutviklingen.
- I forbindelse med VRI-søknadene høsten 2010 og våren 2011, og ikke minst i revisjons- og planleggingsarbeidet høsten 2011, har det vært mye fokus på bioenergi og på hvordan VRI kan bidra til å forsterke bioenergisatsingen i Innlandet og hvilken rolle Østlandsforskning kan spille her sammen med Samarbeidsalliansen for bioenergiforskning i Innlandet.
- ØF har gjennom 2011 samarbeidet nært med Norges Bioenergiforening og Norges Bondelag om utvikling av forskning på nærings- og distriktsmessige konsekvenser av økt satsing på bioenergi.
- Sentral i den nye satsingen på bioenergiforskning (og landbruksforskning) ved ØF er professor Gudbrand Lien som fra 2011 har jobbet 50/50 mellom høgskolen i Lillehammer og ØF for å bygge opp et forskningsmiljø rundt naturressurser og fornybar energi. I tillegg har ØF spennende deltidsforskere med tilknytning til UMB og UiO foruten vår egen stab av høyt kvalifiserte heltidsforskere.

7.12.2 Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

Etter mye mislykket prosjektutviklingsarbeid i 2010 var prosjektdekningen ved inngangen til 2011 historisk lav og fordret en ekstraordinær satsing på prosjektutvikling og på mindre egenfinansierte forskningsprosjekter (om lag 40 prosent av basisbevilgningen). Prosjektutviklingsarbeidet har vært konsentrert rundt tre områder: Helsetjenester i distriktene. Partnerskap for karriereveiledning samt Kultur, opplevelse, reiseliv. I tillegg er forskningslederrollen styrket ifbm. prosjektutvikling.

Av egenfinansiert forskning kan særlig nevnes:

- Raufoss-miljøet har vært igjennom omfattende omstillinger de siste årene. Det var ingen selvfølge at dette skulle gå greit, og det gjorde heller ikke det i en periode. I dag fremstår Raufoss-klynga som en suksess og et eksempel regionalt og nasjonalt. Hvilke faktorer ligger bak dette? Hva kan andre lære av miljøet? Dette er noen av de spørsmål som krever svar fra de som har vært involvert. Østlandsforskning har fulgt dette arbeidet relativt tett i snart 10 år og ønsket å dokumentere og analysere utviklingsarbeidet på Raufoss. Dette arbeidet ble igangsatt i 2011 med midler fra grunnbevilgningen. Senere har det kommet på plass medfinansiering fra både NCE Raufoss og Oppland fylkeskommune.
- Innlandet utgjør et hull i det norske regionhistoriekartet og et større prosjekt rundt Innlandets historie vil foruten den rent historiske verdien kunne brukes både som et viktig element i arbeidet med «å skru sammen» de tre høgskolene som skal bli ett universitet og mer generelt i identitetsbyggingen i Innlandet (eller Opplandene om man heller ønsker denne betegnelsen eller geografiske avgrensingen av prosjektet). Det har gjennom årene vært flere initiativ ift. et slikt prosjekt, men de har som oftest strandet på at det har manglet en driver. ØF valgte derfor gjennom 2011 å ta ett nytt initiativ ved å engasjerte dr. philol Harald Utter til å gjennomføre en forstudie finansiert av grunnbevilgningen. Dette arbeidet er nå avsluttet og initiativet har fått unison støtte i alle relevante miljø og ØF har fått etablert en meget sterk aktørgruppe bak prosjektet. Dette omfatter alle de tre høgskolene, museene i Hedmark og Oppland, Statsarkivet og sentrale enkeltpersoner.

7.12.3 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Om lag 50 prosent av basisbevilgningen brukes på nettverksbygging og kompetanseutvikling. Her gis det støtte til etablering og drift av forskernettverk, deltakelse på forskerkonferanser, til utarbeidelse av konferansepaper og vitenskapelige artikler og til doktorgradsarbeid og andre individuelle og felles kompetanseutviklingstiltak og til kvalitetssikring. Bruke av disse midlene sprer seg på instituttets og de ansattes faglige virksomhets- og interesseområder. To av Østlandsforskning ansatte arbeidet i 2011 med dr. grad.

7.12.4 Internasjonalt samarbeid

Østlandsforskning har formalisert samarbeidsavtale med Centrum for forskning om regional utveckling ved Karlstads Universitet. Gjennom samarbeid med dem og Högskolan i Dalarna har ØF i flere år hatt et EU-Interreg IVA-finansiert regionalforskningsprosjekt. ØF har også de senere par hatt flere prosjekter finansiert av Nordisk Ministerråd og Nordic Innovation Centre med nordiske samarbeidspartnere. I 2011 hadde instituttet et oppdrag knyttet til studier av entreprenørskapsutdanning i Uganda for NORAD/UE og igangsatte to EU-Interreg IVC-

finansierte prosjekter: BUTTON som er et grenseregionsamarbeid knyttet til å tiltrekke og beholde attraktiv og høyt utdannet arbeidskraft og «Best Practice in Cluster Management» som komparerer strategier for clusterorganisering og -ledelse mellom land. I tillegg har ØF internasjonale samarbeidspartnere på flere av nasjonalt finansierte prosjekter, spesielt NFR-prosjektene.

I 2011 har ØF hatt konkret prosjektsamarbeid med følgende utenlandske FoU-miljø: Karlstads Universitet, Uppsalas Universitet, Umeå Universitet, Högskolan i Dalarna, Dalarnas Forskningsråd, Copenhagen Business School, National Consumer Research Centre, Helsinki, Radboud University Nijmegen, Nederland, Twente University, Nederland, The Institute for Work and Technology, Tyskland, Navarra de Suelo Residencial, S.A.-Nasursa, Spania, Regio Basiliensis, Sveits, .MONTURBAN Regionalforschung, Sveits, Perth College, Centre for Mountain Studies, Scotland, International Amenity Migration Centre, Canada, University of North Carolina og University of Toronto.

7.12.5 Høydepunkter fra forskningen

Rekruttering, sosialisering og militær kjernekompetanse

Prosjektet *Rekruttering, sosialisering og militær kjernekompetanse* er ett av to prosjekter innenfor forskningsprogrammet Militærsosiologi, som er etablert av Forsvarsdepartementet. Østlandsforskning fikk sommeren 2011 i oppdrag å gjennomføre en forstudie som skal legge grunnlag for en toårig hovedstudie i 2012 -2013. Forprosjektet er gjennomført som en kvalitativ studie basert på dokumentstudier, intervjuer og observasjoner. Sentrale spørsmål som reises i prosjektet er betydningen av uformelle nettverk i rekrutteringsprosessene, hvordan uformelle vurderingskriteriene spiller inn i prosessen og på hvilken måte uuttalte normer og regler dominerer kulturen i Forsvaret. Det er også lagt vekt på å få fram oppfatninger om hvordan begrepet militær kjernekompetanse forstås og brukes i disse prosessene. Forstudien danner nå utgangspunkt for et toårig hovedprosjekt hvor målet er å øke kunnskapen om sammenhengen mellom rekrutterings- og sosialiseringprosessene i Forsvaret og mulighetene for økt mangfold i organisasjonen. Det skal i hovedprosjektet arbeides med fire delprosjekter: 1) Krigsskolene som sosialiseringsarena, 2) Veien til høyere militære stillinger, 3) Yngre kvinnelige offiserers karriereløp og 4) Sammenstilling og syntese – muligheter for mangfold?

Utfordringer til en fjellpolitikk

Dette er et forskningsprosjekt finansiert over DEMOSREG-programmet til Norges forskningsråd. Prosjektet startet opp i 2011 og skal avsluttes i 2014. Det gjennomføres i samarbeid med Høgskolen i Lillehammer; NTNU, Institutt for geografi; Norut Tromsø; Umeå Universitet; University of Highlands and Islands, Centre for Mountain Studies, Skottland; Monturban, Sveits og International Amenity Migration Centre, Canada/USA. Fjellområdene i Norge står ovenfor betydelige utfordringer når det gjelder befolknings- og næringsutvikling, samtidig som fjellområdene forvalter store verdier for "storsamfunnet" i form av naturressurser og rekreasjonsområder. Politikken for å håndtere disse utfordringene er lite målretta og koordinert og i liten grad rettet mot fjellområdene som helhet/samfunn. Ennå er det i første rekke vernepolitikken som dominerer. Prosjektet har tre hovedtemaer: (1) næringsutvikling innen reiseliv/rekreasjon og landbruk, (2) planlegging og forvaltning av verna områder og (3) deltakelse og innflytelse. Hovedmålet for prosjektet er å videreutvikle

kunnskapsgrunnlaget for fjellpolitiske virkemidler innen og mellom disse temaene, som kan bidra til å styrke den næringsøkonomiske utviklinga i fjellområdene. Prosjektet har en transdisiplinær tilnærming med et forskerteam som er interdisiplinært sammensatt og en forskningsprosess i nær kontakt og samarbeid med praksisfeltet, det vil si de som problemstillingene direkte angår. ØF gjennomfører case studier i seks utvalgte kommuner i fjellområdene Hardangervidda, Jotunheimen/Breheimen/Reinheimen, Blåfjella-Skjækerfjella og Nord-Troms. Prosjektet har ei «nasjonal brukergruppe» som foreløpig har representanter fra: Utmarks kommunenes Sammenslutning, Norges Fjellstyresamband, Fjellregionsamarbeidet, Rådet for nasjonalparkkommuner, Direktoratet for naturforvaltning, Statens Naturoppsyn og Statskog.

Attraktivitet, regionalisering og globalisering i Indre Skandinavia

Indre Skandinavia er en av tre regioner innenfor Interregs IVAs Sverige-Norge-program. Regionen består på svensk side av Värmlands og Dalarnas län med 31 kommunene og

550 000 innbyggere og på norsk side av Hedmark fylke og deler av Akershus og Østfold fylker med totalt 75 kommuner og 475 000 innbyggere. Dette området har de siste to årene vært i fokus i et forskningssamarbeid mellom Østlandsforskning, Karlstads Universitet og Högskolan i Dalarna foruten regionale myndigheter i Indre Skandinavias fem fylker/län i tillegg til Oppland. Formålet har vært å frambringe ny forskningsbasert kunnskap om regionale utviklings- og omstillingsprosesser i grenseområdene med fokus på attraktivitet, regionalisering og globalisering. Slik kunnskap skal igjen bidra til å nå overordnede mål om bedre utvikling i, og økt integrasjon mellom, grenseområdene på begge sider av den norsk svenske riksgrensen. Skal forskningsbasert kunnskapsproduksjon kunne ha slike virkninger er det nødvendig at forskningen har høy relevans og at den formidles til, og forankres hos, lokale, regionale og nasjonale utviklingsaktører. Forskningsarbeidet er derfor utviklet i nær dialog med brukerne og løpende blitt formidlet gjennom mer enn 50 populærvitenskapelige kronikker og foredrag i regionen, i tillegg til den vitenskapelige formidlingen. Forskningen har bl.a. påpekt at bosetting har fått økt betydning som kilde til næringsutvikling, samtidig som det har skjedd en betydelig regionforstørring i Indre Skandinavia. Foruten de vanlige driverne for regionforstørring som bedre fysisk infrastruktur mv. har ulik makroøkonomisk utvikling i Sverige og Norge gitt en kraftig økning i svensker i det norske arbeidsmarkedet de senere åra. Dette gjelder både de nå mer enn 28 000 svenskene som pendler fast til Norge, de 26 000 svenskene mellom 20 og 66 som nå bor i Norge og de 27 000 «sesongarbeiderne» som årlig har periodisk arbeidsinntekt i Norge.

7.13 Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)

AFI				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	6,9	19	Årsverk totalt	34
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	19
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	8,9	25	Årsverk forskere totalt	28
			herav kvinner	15
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	15
Offentlig forvaltning	10,3	29	herav kvinner	8
Næringsliv	4,5	13	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,54
Utlandet	1,6	5		
Annet	3,1	9	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	35,3	100	Antall artikler i periodika og serier	21
			Antall artikler i antologier	22
Driftskostnader	35,1		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,1	0 %		
Årsresultat	0,5		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	1,16
Egenkapital (% av totalkapitalen)	12,4	47 %		

www.afi-wri.no

AFIs forskning skal bidra til utviklingen av et bærekraftig arbeidsliv. Instituttets forskere jobber i nært samarbeid med det praktiske arbeidsliv for å styrke verdiskapingen, øke deltakelsen i arbeidslivet og bidra til innovasjon i offentlig og private organisasjoner. AFIs forskning skal bistå de som fatter beslutninger og løser oppgavene i politikken, bedriftene, organisasjonene og i forvaltningen. Samtidig skal forskningen bidra til den vitenskapelige kunnskapsutviklingen rundt organisering og utvikling av arbeidslivet.

AFIs forskning dreier seg i hovedsak om fire forhold:

- Betingelser for å styrke arbeidslivsdeltakelsen i samfunnet
- Arbeidsorganisering og arbeidsmiljø
- Organisering av offentlig tjenesteproduksjon
- Innovasjon i virksomheter

Et sentralt tema i 2011 har vært problemstillinger knyttet til styrking av utsatte gruppers tilknytning til arbeidslivet. AFI har evaluert en rekke prosjekter og tiltak hvor særlig organisering og gjennomføring av tiltakene har vært underlagt et kritisk blikk. AFI har med en case-orientert tilnærming undersøkt hva som faktisk skjer i gjennomføringen som et grunnlag for å kunne forbedre praksis og som grunnlag for å vurdere effekter.

HIOA, i samarbeid med AFI, fikk i 2011 støtte innenfor EUs 7. rammeprogram til et prosjekt som skal utvikle en metodikk for hvordan bedrifter skal ta samfunnsansvar i sine innovasjonsprosesser. Prosjektet har lagt grunnlag for etablering av en forskningsgruppe Responsible Innovation som er et samarbeid mellom HIOA og AFI.

AFI har de siste årene økt den vitenskapelige publiseringsvirksomheten markant. AFIs forskere produserte 34,5 publikasjonspoeng i 2011. Utover vitenskapelig publisering har AFI utgitt 16 AFI-rapporter/notater, holdt 128 foredrag/fremlegging av paper/poster og bidratt med 62 populærvitenskapelige artikler og foredrag, samt skrevet 29 kronikker/innlegg i dagspresse.

AFI arrangerer jevnlig AFI-forum hvor AFIs forskning blir presentert og diskutert med oppdragsgivere, fagmiljø, interesseorganisasjoner og myndigheter. Forumet har hatt seks godt besøkte seminarer.

I 2011 ble den faglige virksomheten i AFI omorganisert. AFI gikk fra å ha to til fire forskningsgrupper ledet av forskningsledere.

De nye forskningsgruppene er:

- Innovasjon og virksomhetsutvikling (IVU).
- Mestring, arbeid og mangfold (MAM)
- Samfunn, arbeidsliv og politikk (SAP)
- Velferdsstatens organisering (VSO)

Aksjene i AFI forvaltes av Høgskolen i Oslo og Akershus, Høgskolen i Vestfold og Universitetet i Agder på vegne av Kunnskapsdepartementet. AFI sammen med HIOA og NOVA utredet mulighetene for nærmere organisatorisk samarbeid.

7.13.1 Disponering av grunnbevilgningen

Arbeidsforskningsinstituttet mottok i 2011 en grunnbevilgning på kr 6 854 000 som ble disponert slik:

7.13.2 Strategisk satsing

Langsiktig - Strategisk satsing på styrking av vitenskapelig posisjon innen instituttets

kjerneområder 600 000

Kortsiktig - Interne strategiske instituttsatsninger med sikte på å tilpasse

kompetansen til markedet på kort og lang sikt 848 000

Nettverksbygging, kompetanseutvikling og faglig fornyelse av forskerstaben 2 094 000

Dekker utgifter til deltakelse på ulike seminarer og forskerkonferanser i inn- og utland i tillegg til forskernes tid til egen kompetanseheving gjennom litteraturstudier mv.

Kvalitetssikring av forskningens resultater 1 513 000

Kvalitetssikring skjer ved alle ledd i forskningsprosessen, ved tilbud/søknad, i den empiriske gjennomføringen og ved rapportering. Hovedansvaret for kvalitetssikring av instituttets publikasjoner og prosjekter ligger hos forskningslederne.

Publisering og formidling knyttet til egeninitiert forskning 1 799 000

Instituttet fikk i 2011 publisert totalt 43 vitenskapelige arbeider (monografier og artikler i antologier/tidsskrifter med referee). I tillegg har instituttets forskere hatt en omfattende

formidlingsvirksomhet gjennom forelesninger/foredrag, fremleggelse av papers på konferanser, kronikker i pressen mv.

7.13.3 Høydepunkter fra forskningen

Tidsbruksundersøkelse blant vitenskapelig ansatte i universitets- og høyskolesektoren

Arbeidsforskningsinstituttet har i 2011 gjennomført en tidsbruksundersøkelse blant de vitenskapelig ansatte i den norske universitets- og høyskolesektoren. Tidligere undersøkelser av tidsbruk i denne sektoren har vært basert på spørreskjemaundersøkelser blant de ansatte. AFIs tidsbruksundersøkelsen har utvidet tidsbruksundersøkelsen tematisk ved å introdusere nye perspektiver og problemstillinger, og metodisk ved å utvide det metodiske repertoaret med kvalitative metoder slik at AFI nå har flere data om flere aspekter ved tidsbruk.

Tidsbruksundersøkelsen viser blant annet at vitenskapelig ansatte i heltidsstillinger ved universiteter og høyskoler i Norge i 2010 i gjennomsnitt jobbet 47,6 timer per uke i hovedstillingen sin. Menn uten barn jobber flest timer, mens kvinner med barn jobber færrest. Lange arbeidsdager til tross viser undersøkelsen at mange vitenskapelig ansatte opplever at arbeidstiden ikke strekker til i forhold til arbeidsoppgavene de skal utføre. Den største frustrasjonen i universitets- og høyskolesektoren knytter seg til mangelen på sammenhengende tid til forskning.

Undersøkelsen viser at lange arbeidsdager med arbeidsinnsats ut over normalarbeidsdagen er et viktig premiss for å gjøre karriere som vitenskapelig ansatt i universitets- og høyskolesektoren. Slaget om karrieren i denne sektoren står utenfor normalarbeidsdagen. Lykkes man her har man gode sjanser for å lykkes i møte med den akademiske karrierelogikkens spilleregler. Imidlertid er det ikke tilfeldig hvem som kan nedlegge en arbeidsinnsats ut over normalarbeidsdagen i universitets- og høyskolesektoren. Noen av de viktigste funnene i undersøkelsen er knyttet til kjønn og likestillingsutfordringen i sektoren. Når førsteamanuensene som omfattes av undersøkelsen isoleres viser det seg at kvinnene, til forskjell fra mennene, arbeider betraktelig mindre etter den ordinære arbeidsdagens slutt. Det vil si at de kvinnelige førsteamanuenser er nødt til å få gjort det de skal, inkludert forskning, innenfor normalarbeidsdagen, eventuelt at de i mindre grad er villig til å bruke en stor del av tiden på kveldstid på arbeid. I det partners arbeidstid og omsorg for barn trekkes inn, tydeliggjøres forskjellen. Dette får blant annet konsekvenser for kvinnenes publiseringsgrad. Denne er generelt lavere for kvinnene enn mennene i sektoren. Her er stillings- og institusjonstype utslagsgivende for forskjellene; kvinner er i mindretall blant professorene og befinner seg oftere i undervisningsbaserte stillinger i høyskolesektoren enn hva menn gjør. Undersøkelsen viser at systematiske forskjeller mellom kjønn påvirker karrieremulighetene i universitets- og høyskolesektoren.

Regional innovasjon i Telemark

AFIs forskergruppe for Innovasjon og virksomhetsutvikling har et omfattende FoU-prosjekt i Telemark knyttet til utvikling av nettverk og klynger. Siden 2008 har AFI deltatt i NFR-programmet "Virkemidler for regional FoU og innovasjon" (VRI), og gikk fra 2011 inn i en ny treårsperiode i samarbeid med aktørene i Telemark. VRI-programmet strekker seg til 2017, og er bygget opp med en samhandlingsdel og en forskningsdel i hvert av landets fylker (www.forskningsradet.no/vri). AFI deltar både i den utviklingsorienterte samhandlingsdelen, og den mer akademisk orienterte forskningsdelen i VRI Telemark.

VRI Telemark skal fremme bærekraftig attraksjons- og innovasjonskraft i kunnskapsintensive og opplevelsesrettede næringer. Målet er å styrke regionen som bosted, reisemål og arena for næringsutvikling. Denne ambisiøse målsetningen skal i VRI forfølges gjennom å etablere og utvikle produktive samarbeidsrelasjoner mellom virksomheter, kunnskapsmiljøer og offentlige aktører. Et hovedfokus er derfor utvikling av klynger og nettverk.

I Telemark finner vi i dag ni etablerte bedriftsnettverk med til sammen over 280 bedrifter og 7800 ansatte. Fire av disse nettverkene har vokst fram i prosjektperioden, og i tillegg er fem nye nettverk under etablering. I forskningsdelen av VRI Telemark utvikles kunnskap om samspillet mellom arbeidsorganisatoriske forhold, klyngebaserte læringsstrategier og regional innovasjonsevne. Nye former for fleksible og temporære teamstrukturer fremstår som sentrale i innovasjonsprosessene i de vellykkede bedriftseksemplene som studeres. Så langt har AFI produsert 11 fagartikler basert på arbeidet i Telemark.

Evaluering av kvalifiseringsprogrammet

Høsten 2006 la regjeringen fram Stortingsmeldingen Arbeid, velferd og inkludering med kvalifiseringsprogrammet for sosialhjelpsmottakere (KVP) som ett av hovedtiltakene. KVP skal bidra til bedre arbeidsmarkedstilknytning og levekår for personer som står langt fra arbeidsmarkedet og som har store og sammensatte problemer. Kommunen har koordineringsansvaret for programmet, som legges til NAV som utførende instans. En vesentlig nyskaping i forbindelse med KVP er at hele tiltaksspekteret i stat og kommune samt tilbud fra frivillige organisasjoner kan tas i bruk parallelt, og det kan også settes av tid til helsehjelp, opptrening, egenaktivitet mv.

Arbeidsforskningsinstituttet har på oppdrag av Arbeidsdepartementet (AD) foretatt en forskningsbasert evaluering av kvalifiseringsprogrammet i perioden 2008 til 2010. AFI har stått for den kvalitative følgeforskningen og samarbeider med Frischsenteret som skal gjennomføre en registerdatabasert effektevaluering i perioden 2012 – 2013. Følgeforskningen besto av casestudier i tolv kommuner, landsomfattende spørreundersøkelser og dokumentanalyser av blant annet interne rapporter fra NAV. AFIs evaluering peker på følgende forutsetninger for å lykkes med programmet: Parallellitet – kombinasjoner av ulike typer tiltak, kvalifiseringsstønning som en fast og forutsigbar inntekt, tett individuell oppfølging til og i arbeidsliv eller utdanning, over lengre tid, samt etter programmets avslutning. I startfasen fikk KVP et større fokus på ”aktivitet”, ”livskvalitet” og brukerens behov for struktur i hverdagen, enn på samarbeid med næringslivet og fokus på arbeidstrening og jobbsøking i ordinært arbeidsliv. Evalueringen påpeker at KVP-deltakere kan ha god nytte av tilnærminger hvor de raskt kommer ut på vanlige arbeidsplasser og der tilrettelegging og tett individuell oppfølging i det ordinære arbeidslivet er en del av den sosialfaglige innsatsen.

7.14 Chr. Michelsens Institutt (CMI)

CMI				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	14,1	16	Årsverk totalt	61
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	33
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	22,4	26	Årsverk forskere totalt	43
			herav kvinner	22
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	27
Offentlig forvaltning	31,7	36	herav kvinner	14
Næringsliv	0,6	1	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,63
Utlandet	16,8	19		
Annet	2,2	2	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	87,7	100	Antall artikler i periodika og serier	27
			Antall artikler i antologier	21
Driftskostnader	86,1		Antall monografier	4
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	1,6	2 %		
Årsresultat	0,8		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	1,46
Egenkapital (% av totalkapitalen)	18,6	20 %		

www.cmi.no

Chr. Michelsens Institutt (CMI) er et samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt med fokus på internasjonale utviklingspolitiske utfordringer og menneskerettigheter, herunder politiske, sosiale og økonomiske rettigheter. CMI holder til i Bergen og er et av Nordens ledende miljøer for anvendt utviklingsforskning. CMI har en flerfaglig forskningsprofil. Forskningsvirksomheten er organisert omkring ti tematiske forskningsklynger som utgjør kjernen i instituttets langsiktige forskningsagendaer:

- Fattigdom
- Rettigheter og rettsinstitusjoner
- Fred og konflikt
- Global helse og utvikling
- Kjønn
- Religion, kultur og politikk
- Offentlig finansforvaltning
- Styresett og korrupsjon
- Naturressursforvaltning
- Bistand

I 2011 vedtok instituttet en ny strategiplan for perioden 2011-15. CMI's målsetting er å generere og kommunisere forskningsbasert kunnskap som kan bidra til å redusere fattigdom og fremme menneskerettigheter og en bærekraftig samfunnsutvikling. CMI's forskning fokuserer på de muligheter og utfordringer man står overfor i lav- og mellominntektsland. Instituttets geografiske fokus er Afrika, Asia, Midtøsten og Latin Amerika.

CMI's forskningsaktivitet skal kjennetegnes av:

- Høy akademisk kvalitet og utstrakt bruk av flerfaglige tilnærminger
- Grundig innsikt i lokale forhold, utviklet i samarbeid med våre partnere i Sør
- Omfattende forskningskommunikasjon

CMI's kjerneverdier, som skal gjennomsyre alt arbeidet, er kvalitet, integritet, respekt og engasjement.

Formidling og kommunikasjon er avgjørende for kvaliteten og betydningen av forskningen. CMI ønsker at kunnskapen skal bli brukt i politiske beslutningsprosesser, og er derfor opptatt av å delta i det offentlige ordskifte og av å skape gode arenaer for dialog slik at forskning og kunnskap kan være en sentral premiss i utforming av politikk lokalt, nasjonalt og internasjonalt. 2011 var et svært godt år både i forhold til akademisk publisering og kommunikasjon. Spesielt viktig er økning i mediedekning i de landene hvor forskningen foregår. CMI var vertskap for over hundre arrangement, de fleste av dem i samarbeid med Universitetet i Bergen på Bergen ressurscenter for internasjonal utvikling. CMI hadde blant annet en egen dialogserie om nye stormakter i Afrika i samarbeid med UD's dialogprogram Refleks.

CMI prioriterer tett samarbeid og partnerskap med andre forskningsinstitusjoner både nasjonalt og internasjonalt. En viktig milepæl i 2011, var ny fireårig samarbeidsavtale med det Katolske Universitetet i Luanda, Angola, bygget rundt et omfattende forskningsprogram på det angolanske samfunn. Lokalt jobber CMI stadig tettere med Universitetet i Bergen og Norges Handelshøyskole både gjennom prosjekter og gjennom arrangement på Bergen ressurscenter for internasjonal utvikling.

7.14.1 Disponering av grunnbevilgningen

CMI mottar basisbevilgning fra Norges Forskningsråd som brukes til finansiering av grunnforskning og instituttets forskningsprogrammer. Grunnbevilgningen utgjorde i 2011 ca. 20 prosent av instituttets omsetning. CMI velger å bruke store deler av grunnbevilgningen til å utvikle ny og relevant forskning og kompetanse, samt styrke langsiktige forskningsprosjekter med særskilt relevans for beslutningstakere i inn og utland. Instituttet har i tråd med strategien fokus på akademisk kvalitet, innsikt i lokale forhold og utstrakt forskningskommunikasjon gjennom publisering og annen formidling. Grunnbevilgningen er et viktig virkemiddel i instituttets arbeid med dette.

7.14.2 Strategiske instituttsatsinger

Instituttet har over tid bygget opp særlig kompetanse på områdene «Global Health», «Transitional Justice and Social Transformation», «The Human Rights Programme», «Women and Peacebuilding», «Politics of Faith» and «Poverty and Entrepreneurship». 1,25 millioner kroner ble benyttet til dette. I tillegg ble vel 2 millioner benyttet til faglig utvikling og direkte styrking av forskningsklyngene som utgjør kjernen for CMI's langsiktige forskningsagendaer.

7.14.3 Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

Etter interne søknadsrunder ble ca. 1 millioner kroner bevilget til utvikling av nye prosjekter på områder hvor kunnskapsbehovet er stort, og instituttet ønsker å satse. 0,7 millioner kroner av denne millionen ble i 2011 benyttet på områder som «Impact assessment/anti-corruption», «Arabic Spring – Youth in Middle East» og «Emerging World powers – Implications for Norwegian Foreign and Development policy».

7.14.4 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

I tråd med CMIs strategi som legger sterk vekt både på forskningskvalitet og kvalitetssikring av resultater, relevans og formidling, ble store deler av grunnbevilgningen benyttet til dette formålet. En viktig arena for formidlingsaktiviteten, Bergen ressurscenter for Internasjonal Utvikling, ble tilgodesett med ca. 1,5 millioner kroner. Publisering og formidlingsaktivitet for øvrig sto for ca. 3,4 millioner kroner i tillegg til at møter og annen nettverksvirksomhet utgjorde 3,3 millioner kroner. Til forskningsledelse og annen kvalitetssikring ble det benyttet 2,2 millioner kroner.

7.14.5 Internasjonalt samarbeid

Dette handler for CMI i stor grad om internasjonalt samarbeid med partnere i Sør og oppdragsgivere fra internasjonal forvaltning. Store deler av formidlingen skjer på internasjonale arenaer og sammen med lokale samarbeidspartnere. Det samme gjelder møter og annen nettverksvirksomhet. Ca. halvparten av CMIs nettverksbygging og formidlingsaktivitet er relatert til internasjonalt samarbeid.

7.14.6 Høydepunkter fra forskningen

Det internasjonale eksperimentet i Afghanistan

I boken *When More is Less: The International Project in Afghanistan*, (også utgitt i norsk oversettelse) analyserer Astri Suhrke det internasjonale engasjementet i Afghanistan. Boken er et viktig bidrag til å forstå hvilke faktorer som er avgjørende for å lykkes med internasjonale engasjementer generelt, og Afghanistan spesielt. Suhrke hevder at Vesten har skapt en avhengighetsstat hvor de viktige politiske relasjonene er mellom den afghanske regjeringen og eksterne støttespillere, ikke mellom regjeringen og det afghanske folket. Det internasjonale engasjementet var for stort, for overveldende og for inngripende. Det internasjonale samfunnet ble dypere og dypere engasjert etter hvert som problemene tårnet seg opp, og klarte ikke å snu utviklingen. Vesten har ikke sett at vi ble en del av problemet, ikke løsningen, sier Suhrke. Afghanerne må få politisk spillerom til å finne en maktbalanse de kan leve med. Tilbaketrekkingen kan ikke bare omfatte militære styrker, den må også foregå på et politisk plan, sier hun.

Mission Impossible: Norge som fredsmegler på Sri Lanka

En evaluering av Norges fredsengasjement på Sri Lanka konkluderer med at Norge burde satt klarere rammer for sin deltakelse i fredsprosessen, og trukket seg fra en ikke-eksisterende fredsprosess da krigen begynte igjen i 2006. I ti år jobbet Norge med å skape fred på Sri Lanka. Evalueringen hevder Norge ble brukt som en brikke i et politisk spill mens et globalt maktskifte med skepsis mot vestlige modeller for konfliktløsning og ideer om suverenitet og

ikke-innblanding, støttet av Kina og andre land, vokste fram. En annen lærdom fra Norges engasjement på Sri Lanka er at bistand ikke kan erstatte politikk. På Sri Lanka ble den internasjonale bistanden brukt for å fremme fred så vel som økonomisk liberalisering, men bistanden ble viklet inn i komplekse politiske prosesser på en måte som var ødeleggende for fredsprosessen. I etno-nasjonalistiske konflikter er det også mye som taler for en multilateral tilnærming til konfliktløsning med bredere deltakelse, men da må Norge senke sin egen profil og vil miste noe av sitt rykte som "trailblazer".

Økt motivasjon vil gi bedre helsetjenester

Prosjektet *Strengthening Human Resources for Health: A study of health worker availability and performance in Tanzania* ble avsluttet i 2011. Prosjektet har gitt detaljert innsikt i hvordan helsearbeidere på landsbygda i Tanzania diagnostiserer og behandler sine polikliniske pasienter. Prosjektet, som har sett spesielt på hvordan helsearbeidere tar imot pasienter med symptomer på lungebetennelse, diare og malaria, viser at helsearbeidere ikke følger de lokale retningslinjene for pasientundersøkelse, selv ikke når det er observatører til stede. Enkle kliniske undersøkelser som kunne reddet liv, blir ikke gjennomført. En oppfølgingsstudie viste at manglende undersøkelser førte til fatale forsinkelser og mistro til moderne helsetjenester. Tiltak for å bedre helsetjenestetilbudet må fokusere på å forbedre kvaliteten i primærhelsetjenesten. Helsearbeidere har mer kunnskap og kompetanse enn de viser i sitt daglige arbeid. Verken stor arbeidsmengde eller dårlig tid kan forklare lav kvalitet og manglende kliniske undersøkelser. Helsearbeiderne selv mener at de gjør en for dårlig jobb fordi de mangler motivasjon. De hevder at rettferdighet, tilgang til etterutdanning, transparens og åpenhet rundt lønn og forfremmelser, anerkjennelse og økonomiske incentiver er avgjørende for økt motivasjon og dermed et helsevesen som bedre ivaretar pasientenes behov.

7.15 Forskningsstiftelsen Fafo

FAFO				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	13,9	13	Årsværk totalt	93
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	56
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	15,3	14	Årsværk forskere totalt	80
			herav kvinner	46
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	24
Offentlig forvaltning	39,2	36	herav kvinner	13
Næringsliv	32,7	30	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,30
Utlandet	4,4	4		
Annet	3,5	3	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	108,9	100	Antall artikler i periodika og serier	35
			Antall artikler i antologier	22
Driftskostnader	108,3		Antall monografier	1
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,6	1 %		
Årsresultat	-0,7		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,60
Egenkapital (% av totalkapitalen)	30,2	23 %		

www.fafo.no

Forskningsstiftelsen Fafo har som vedtektsfestet formål å drive, eller eie aksjer i selskaper som driver anvendt forsknings- og utredningsarbeid som belyser viktige trekk i utviklingen nasjonalt og internasjonalt. Forskningsstiftelsen kan drive, eller eie aksjer i selskaper som driver arbeid relatert til forskning, dokumentasjon og informasjon. Stiftelsen har ikke erverv til formål.

Forskningsstiftelsen Fafo eier samtlige aksjer i de to selskapene Fafo Institutt for arbeidsliv- og velferdsforskning as (Fafo AVF) og Fafo Institutt for anvendte internasjonale studier as (Fafo AIS). Gjennom denne aktiviteten er Forskningsstiftelsen Fafo Norges største samfunnsvitenskapelige institutt målt i omsetning og antall forskerårsverk.

Forskningsstiftelsen Fafo eier kontor og møte- og seminarlokaler i Borggata 2b. Dette sikrer begge forskningsinstituttene gode arbeidsforhold samtidig som det er kapasitet i bygget i Borggata til å drive utleie til andre kompetansebaserte virksomheter.

Målet med Forskningsstiftelsen Fafo er å utvikle kunnskap om deltakelse, levekår, demokrati, utvikling og verdiskaping. Basert på høye forskningsetiske og metodiske standarder er ønsket å bidra til samfunnsmessig fornyelse. Med et historisk utgangspunkt i norsk fagbevegelse er Fafos aktivitet basert på å levere kritisk og handlingsorientert forskning om arbeidsliv og velferdspolitik til sentrale beslutningstakere og beslutningsprosesser.

Stiftelsens forsknings- og utredningsaktivitet er konsentrert om organisert arbeidsliv og velferdspolitik nasjonalt og internasjonalt. Fafos institutter jobber innenfor en empirisk forskningstradisjon og har utviklet særlig kompetanse på innsamling og analyse av kvantitative data. Fafo jobber i nær kontakt og dialog med brukere og oppdragsgivere, og samarbeider med et omfattende faglig nettverk. Det legges stor vekt på å skape møteplasser

og formidle kunnskap fra prosjektene. Fafo har som mål å være en åpen og utadvendt forskningsstiftelse basert på oppdrag fra partene i arbeidslivet, bedrifter, offentlig administrasjon, frivillige organisasjoner, internasjonale organisasjoner og fond samt Norges forskningsråd, EU og andre internasjonale forskningsprogrammer.

I 2011 har det vært en svak økning i staben, prosjektinngang har variert noe i løpet av året, men den faglige aktiviteten har vært høy. Det har blitt produsert nesten 60 vitenskapelige artikler i løpet av året, og de ansatte har holdt over 400 brukerrettede foredrag. Det har blitt arrangert en rekke seminarer, med til sammen 3000 besøkende. Mange av Fafos prosjekter gjennomføres i samarbeid med andre forskningsinstitutter, både nasjonalt og internasjonalt, og andelen samarbeidsprosjekter er økende.

7.15.1 Disponering av grunnbevilgningen

Forskningsstiftelsen Fafo mottok en grunnbevilgning fra Norges forskningsråd på 13,885 millioner kroner i 2011, dvs. 12,8 prosent av total omsetning, mot 11,8 prosent året før. Fafo har hatt en økning i grunnbevilgning de senere årene, men har fremdeles en relativt lav grunnbevilgning sammenlignet med andre forskningsinstitutter. I 2010 lå gjennomsnittlig basisbevilgning i de nasjonale samfunnsvitenskapelige instituttene på ca. 18 prosent.

Forskningsrådet har valgt å gi basisbevilgningen direkte til Forskningsstiftelsen som fordeler denne videre til sine to heleide institutter i henhold til styrevedtak. I 2011 ble basisbevilgningen fordelt mellom Fafo AVF og Fafo AIS med utgangspunkt i antall ansatte forskere i instituttene. De to instituttene fordeler deretter bevilgningen til doktorgradfinansiering, publiseringsstøtte, strategisk forskningsledelse, strategisk faglig utvikling og kvalitetssikring. Alle aktiviteter fordeles som prosjektmidler og bruken følges opp og det føres prosjektrekskap. Publiseringsstøtte til vitenskapelige artikler fordeles etter åpen utlysning og søknad fra den enkelte forsker i begge instituttene.

7.15.2 Strategiske instituttsatsinger

I 2011 har Fafo ikke hatt strategiske instituttsatsinger i den størrelsesorden som antydes i Forskningsrådets veileder. Langsiktige satsinger, der Fafo benytter mindre beløp av grunnbevilgningen årlig for å bygge opp et tema, er regnet inn i postene nedenfor.

7.15.3 Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

Fafo har i løpet av 2011 investert 3,8 millioner kroner av grunnbevilgningen til idé- og prosjektutvikling. I 2011 startet for eksempel utviklingen av en langsiktig satsing på registerdatabaserte studier av det flerkulturelle samfunnet. Satsingen omfatter kartlegging av migrasjonsstrømmer, arbeidsmarkedstilknytning i ulike etniske grupper, fagorganisering og bruk av velferdsstatlige ordninger. Registerdatabasen som er etablert vil også kunne anvendes til andre typer studier, blant annet har Fafo søkt om å bruke dataene til kartlegging av innenlandsk arbeidskrafts bevegelser mellom bransjer. Fafo vurderer denne satsingen som viktig for å møte framtidig kunnskapsbehov i både offentlig og privat sektor.

Generelt kanaliseres utviklingsmidler til ledere og stab på en slik måte at det bygger opp om satsingsområder og ambisjoner og slik at en eller flere forskere i fellesskap får utviklet ideer som kan lede til fremtidige prosjekter. Flere av disse investeringene har allerede gitt resultater i form av nye prosjekter. På andre områder videreføres satsingen i 2012.

7.15.4 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Som en kunnskapsintensiv virksomhet som opererer i et marked der det kan være vanskelig å bedrive kompetanseheving gjennom den ordinære driften, er det viktig for Fafo at staben får muligheten til å holde seg oppdatert på sine forskningsfelt, gjennomføre et doktorgradsløp, reise på konferanser og arbeide med vitenskapelige publiseringer. Det er også av stor betydning at man har anledning til å investere i fremtidig samarbeid med forskningsinstitusjoner i Norge og internasjonalt gjennom nettverksbygging, og at Fafo kan ha rigorøse kvalitetssikringsrutiner. I 2011 brukte Fafo 10,0 millioner kroner av grunnbevilgningen på slike aktiviteter.

7.15.5 Internasjonalt samarbeid

Fafo er et stort og bredt orientert forskningsmiljø som inngår i internasjonale samarbeid på svært mange prosjekter. I tillegg inngår slik kontakt i investering i kompetanse, kvalitet og relevans. Omtrent halvparten av grunnbevilgningen i 2011 kan sies å involvere internasjonalt samarbeid. Det er for det første snakk om Fafos investering i stabens doktorgradsutdanninger som for nesten alle involverer et utstrakt internasjonalt samarbeid og eventuelt også datainnsamling i utlandet og gjesteforskeropphold ute. For det andre gjelder dette hvordan Fafo benytter grunnbevilgningsmidler til å finansiere en del av forskernes internasjonale konferansedeltakelse. For det tredje, blir en del av grunnbevilgningen brukt til idéutviklingsprosjekter i samarbeid med internasjonale partnere, og til slutt; den investeringen Fafo gjør i nettverksbygging ved hjelp av grunnbevilgningsmidler er hovedsakelig koblet opp mot internasjonale aktører.

	AVF Mill. kr.	AIS Mill. kr.	Totalt Mill. kr.
Strategiske instituttsatsninger	0	0	0
Forprosjekter /idéutviklingsprosjekter	2,9	0,8	3,8
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	6,3	3,8	10,1
Vitenskapelig utstyr	0	0	0
SUM	9,3	4,6	13,9

7.15.6 Høydepunkter fra forskningen

Arbeids- og bedriftsvandringer – konsekvenser for lønns- og arbeidsvilkår

Arbeids- og bedriftsvandringer og virkningene for lønns- og arbeidsvilkår, arbeidsmarkedets virkemåte og reguleringsystemer, har blitt et stadig mer sentralt forskningsfelt på Fafo. I 2011 ble det gjennomført en rekke prosjekter som på ulike måter knytter seg til dette området. I samarbeid med Frischsenteret leder Fafo et fireårig forskningsprogram om arbeidsinnvandring, finansiert av Arbeidsdepartementet. Målet er å øke kunnskapen om hvilke faktorer som påvirker tilgangen av arbeidsmigranter i Norge, hvordan deres lønns- og arbeidsvilkår er, og hvordan arbeidsmarkedets virkemåte, økonomien og samfunnet i Norge påvirkes av arbeidsmigrasjon. Et annet prosjekt finansiert av NFRs Europaprogram, er Formula, som i samarbeid med Universitet i Oslo og en rekke europeiske forskere, gjennomfører sammenliknende studier av utviklingen i regulering av arbeids- og tjenestemobilitet i Europa. Blant de avsluttede prosjektene kan for eksempel nevnes

”Evaluering av tiltak mot sosial dumping”, gjennomført i perioden 2010–2011, på oppdrag av Arbeidsdepartementet, der en rekke av tiltakene i regjeringens handlingsplaner ble evaluert. Et annet eksempel er ”Polonia i Oslo 2010”. Arbeids- og levekårsundersøkelsen blant polakker i Oslo-området var en oppfølging av en tilsvarende studie i 2006.

Fafos forskning på seniorpolitikk og eldres yrkesdeltakelse

Et kjerneområde i Fafos forskning er hva som hemmer og fremmer deltakelse i arbeidslivet. Gjennom det siste tiåret har Fafo bygget seg opp og markert seg som et av de mest sentrale miljøene på seniorpolitikk og eldres yrkesdeltakelse. Tematikken er belyst fra ulike innfallsvinkler: virksomhetenes arbeidskraftstrategier, tiltaksapparatets virkemidler, betydningen av pensjonsreformen og komparative studier av arbeidslivsrettede seniortiltak. Det har vært en omfattende formidling fra dette forskningsfeltet, både vitenskapelig og allmennrettet. I 2011 er det også utviklet nye prosjekter som ytterligere styrker instituttets posisjon på feltet, for eksempel prosjektet ”Seniorpolitiske framtidbilder”, som omhandler utviklingen for seniorer i arbeidslivet to tiår fram i tid. Et annet nytt prosjekt som ble startet i 2011, er et eget formidlingsprosjekt hvor hovedmålsettingen er å gjøre Fafos omfattende kunnskap og innsikt om seniorpolitikk mer tilgjengelig, og å nå ut til en videre målgruppe enn rene forskningsmiljøer.

Når katastrofen rammer: Konsekvenser av jordskjelvet i Sichuan

Jordskjelvet som rammet det sørvestlige Kina 12. mai 2008 var det sjette største regnet i antall døde siden 1900, og ødela like mange boliger som det finnes i Norge. I samarbeid med Chinese Academy for Science and Technology for Development (CASTED) har Fafo gjennomført tre studier av folks behov og tilpasning etter katastrofen, i 2008, 2009 og 2011, og disse har tjent som grunnlag for kinesiske myndigheters plan for gjenoppbyggingen etter katastrofen. Kunnskapsgrunnlaget er surveyer, data fra de rammede landsbyene og utvalgsundersøkelser av bedrifter i et av de jordskjelvrammede fylkene. I oktober 2011 lanserte CASTED og Fafo rapporten Toolbox for Policy Oriented Post-Disaster Needs Assessments på en konferanse i Beijing. Denne og prosjektets andre rapporter er og vil være viktig for forståelsen av katastrofeberedskap og gjenoppbygging, og dataene vil framover utgjøre et verdifullt forskningsmateriale som kan utnyttes til å forstå virkningen av store katastrofer og gjenoppbyggingsstrategier.

7.16 Fridtjof Nansens institutt (FNI)

FNI				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	8,4	26	Årsverk totalt	32
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	11
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	19,7	61	Årsverk forskere totalt	26
			herav kvinner	9
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	11
Offentlig forvaltning	2,2	7	herav kvinner	4
Næringsliv	0,5	1	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,43
Utlandet	1,1	3		
Annet	0,5	1	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	32,3	100	Antall artikler i periodika og serier	12
			Antall artikler i antologier	11
Driftskostnader	31,9		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,4	1 %		
Årsresultat	0,6		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,97
Egenkapital (% av totalkapitalen)	8,9	38 %		

www.fni.no

FNI's forskningsvirksomhet er innrettet mot å forstå drivkreftene i internasjonal miljø-, energi- og ressursforvaltningspolitikk og å identifisere mulige politiske løsninger på problemer på disse områdene. Et hovedanliggende for FNI er å avklare betingelsene for effektivt internasjonalt samarbeid. Instituttets prosjekter retter seg dels mot internasjonale forhandlingsprosesser og organisasjoner, herunder utformingen av nasjonale posisjoner i toneangivende land, og dels mot gjennomføringen av internasjonale forpliktelser ned til nasjonalt og lokalt nivå. Forskningen ved FNI retter også oppmerksomhet mot den rolle store selskaper spiller. De fleste prosjekter tar opp forhold på det internasjonale plan som har stor direkte eller indirekte betydning for Norge.

Instituttet arbeider med grunnforskningsprosjekter, anvendte forskningsprosjekter, utredninger og evalueringer. Kjernedisiplinen er statsvitenskap, men FNI har også kompetanse innenfor juss, økonomi, biologi, sosialantropologi og historie, og spesiell språk- og regionalkompetanse på Russland og Kina. Instituttet samarbeider med en rekke institusjoner og forskere i inn- og utland for å belyse tverrvitenskapelige problemstillinger.

FNI's forskning er samlet rundt seks fokusområder, og i 2011 ble det bl.a. jobbet med følgende prosjekter:

7.16.1 Globalt samarbeid og bærekraftig utvikling

- Toxics Diplomacy: Norway in International Cooperation Concerning Hazardous Substances and Trade

- International Law for an Anthropocene Epoch? Shifting Perspectives in the Law of the Sea, Environmental Law and Genetic Resources Law
- Managing Protected Areas in a Time of Internationalization
- Strategic Challenges in International Climate and Energy Policy (CICEP)
- International Health as Foreign Policy
- Conditions for Change in International Climate Policy: The Role of China, the EU and the US
- International Environmental Governance: Lessons Learned from Human Rights Institutional Reform

7.16.2 Havpolitikk og havrett

- Norwegian Maritime Boundaries and the Rule of International Law
- Marine Bioprospecting and Law
- Post-Agreement Bargaining in the Barents Sea Fisheries: Strategies for Coping with Overfishing

7.16.3 Biologisk mangfold og biosafety

- Norwegian Biodiversity Policy in the Interface between European Legislation and Multilateral Environmental Treaties: the Seed Issue
- Stimulating Sustainable Innovation in Aquaculture
- Implementing Farmers' Rights under the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture
- Payments for Ecosystem Services in Latin America: Evaluation of PES Cost-Effectiveness in Landscape and Policy Mosaic
- Evaluation of Need for Legislation on Access and Rights to Forest Genetic Resources in the Nordic Region
- ABS Capacity Development Initiative for Africa

7.16.4 Polar- og russisk politikk

- Russian and Caspian Energy Developments and Their Implications for Norway and Norwegian Actors (RUSSCASP)
- Russian Climate Policy: Domestic Dynamics and International Ramifications
- Federal Russian Politics: Modernizing Northern Economies
- Geopolitics in the High North: Climate Change, Energy Development, and Environmental Protection

7.16.5 Europeisk energi- og miljøpolitikk

- The EU Energy and Climate Package: Causes, Content and Consequences (ECPack)
- Reforming the EU Emissions Trading System: Causes and Consequences
- Climate change Altering Nordic Energy Systems (CANES)
- Responding to Climate Change: The Potentials of and Limits to Adaptation in Norway (PLAN)

7.16.6 Kinesisk energi- og miljøpolitikk

- Province Plan in Sichuan on Climate Change Adaptation and Biodiversity Management
- Assessment of Environmental Impacts of a Free Trade Agreement Between Norway and China

7.16.7 Disponering av grunnbevilgningen 2011

FNI mottok i 2011 en grunnbevilgning på i alt NOK 8 359 000 fra Norges forskningsråd. Nedenfor redegjøres det for hvordan dette beløpet er anvendt til ulike formål/aktiviteter.

7.16.8 Strategiske instituttsatsinger

Toppfinansiering av doktorgradsprosjekter: I alt NOK 2 204 373 ble brukt til dette formålet i 2011. En rekke av FNIs medarbeidere er i doktorgradsløp, de fleste som doktorgradsstipendiater støttet av Norges forskningsråd. Toppfinansieringen dekker forskjellen mellom stipendet vi mottar, og de faktiske timekostnadene for doktorgradsstudentene i henhold til Forskningsrådets timesatser.

Strategiske, flerårige instituttsatsinger: I alt NOK 375 000 ble brukt til dette formålet i 2011. I 2011 var det kun ett prosjekt som falt innenfor denne kategorien, nemlig FNIs deltakelse i prosjektet *International Law for an Anthropocene Epoch?*

7.16.9 Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

Mindre og mellomstore kompetanseutviklingsprosjekter: I alt NOK 2 059 885 ble brukt til dette formålet i 2011. Dette dreier seg i hovedsak om mellomstore, egeninitierte prosjekter/aktiviteter med formål å bygge opp ny, sentral kompetanse ved instituttet.

Prosjektinitiering: I alt NOK 616 165 ble brukt til dette formålet i 2011. I hovedsak dreier det seg om dekning av timeutgifter for forskere som har vært involvert i utforming av prosjektsøknader til ulike NFR-programmer, EUs 7. rammeprogram og andre større prosjekter.

7.16.10 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Bearbeiding av rapporter o.l. til fagfelleverderte publikasjoner: I alt NOK 2 713 753 ble brukt til dette formålet i 2011, fordelt på en lang rekke artikler og bøker. Dette dreier seg i hovedsak om forskningsresultater som er samlet inn i oppdragsfinansierte prosjekter, og hvor vi gjennom relativt beskjedne tilleggsbevilgninger fra grunnbevilgningen gir forskerne timer til å bearbeidet resultatene til en slik form at de egner seg for publisering i fagfelleverderte tidsskrifter og bøker.

Publiseringsstøtte: I alt NOK 174 259 ble brukt til dette formålet i 2011. Dette dreier seg om støtte til fagfelleverderte bokutgivelser på akademisk forlag.

Faglig profilering: I alt NOK 136 000 ble brukt til dette formålet i 2011. Her dreier det seg bl.a. om dekning av timeutgifter til faglige foredrag i viktige fora, arrangering av åpne fagseminarer, produksjon av populærvitenskapelige publikasjoner og andre formidlingstiltak hvor aktivitetene ikke faller inn under og kan finansieres over pågående prosjekter.

Reiser/konferanser: I alt NOK 44 715 ble brukt til dette formålet i 2011. Det dreier seg hovedsakelig om utgifter i forbindelse med deltakelse i viktige akademiske konferanser som ikke lot seg dekke av prosjektmidler.

Veiledning: I alt NOK 34 850 ble brukt til dette formålet i 2011. Det dreier seg om dekning av timeutgifter til seniormedarbeidere ved FNI i forbindelse med deres rolle som veiledere for PhD-studenter.

7.16.11 Internasjonalt samarbeid

Veldig lite av grunnbevilgningsmidlene i 2011 ble brukt utenlands, men gitt FNIs forskningsfokus på internasjonalt miljø- ressursforvaltnings- og energisamarbeid har de aller fleste av våre prosjekter – også de finansiert av grunnbevilgningen – en internasjonal komponent. Hvis definisjonen innsnevres til prosjekter og aktiviteter hvor FNI deltar i internasjonale prosjektgrupper/arrangementer, eller hvor det eksplisitte målet med prosjektet/aktiviteten er å opprette/styrke samarbeid med utenlandske miljøer, så går anslagsvis rundt 20 prosent av grunnbevilgningen til denne typen aktiviteter.

7.16.12 Høydepunkter fra forskningen

Forvaltningen av plantemangfoldet i jordbruket i Norge

Norge ønsker å bli best i verden til å ta vare på genressurser, men hvor står Norge egentlig, og hva skal til for å nå dette målet? En ny FNI-studie gjør for første gang opp status for forvaltningen av plantemangfoldet i det norske jordbruket. Studien dokumenterer at det aller meste av sortsmangfoldet Norge hadde for 100 år siden er gått tapt. En rekke tiltak er imidlertid satt inn for å ta vare på det sortsmangfoldet som er igjen. Studien finner at den viktigste barrieren mot dette arbeidet er forskriftene om godkjenning av plantesorter og omsetting av såvare, ettersom de begrenser bøndenes muligheter til å omsette såvare seg imellom og setter grenser for hvilke plantesorter som tillates på markedet. Likevel har norske myndigheter strukket seg langt for å tøyne det ennå strengere EU-regelverket som Norge er underlagt. Studien viser hvordan de økonomiske incentivstrukturene ikke virker motiverende for arbeid med plantemangfold blant bønder, og at slik virksomhet er basert på ren idealisme. Et viktig funn er at mulighetene for deltakelse i beslutninger for bønder er relativt gode i Norge, men at EØS-medlemskapet begrenser den reelle innflytelsen, da EUs regler i praksis overstyrer de norske meningene som kommer til uttrykk gjennom høringer.

Studien konkluderer med at alt i alt har Norge oppnådd en god del i arbeidet for å ta vare på sortsmangfoldet i jordbruket, men mye gjenstår. Forutsetningene for framgang synes imidlertid gode, da myndighetene fronter temaet som viktig, et institusjonelt apparat er på plass, Norge er et rikt land og det finnes mange ildsjeler på dette området.

Kinas, USAs og EUs rolle i internasjonal klimapolitikk

Et flerårig FNI-prosjekt har fulgt tett på de viktigste aktørene i de internasjonale klimaforhandlingene. En interessant observasjon i prosjektet er den store betydningen eksterne faktorer har for nasjonal og internasjonal klimapolitikk. Da prosjektet startet forventet man endring i pro-aktiv retning hos de tre hovedaktørene USA, EU og Kina, og at det skulle bli enklere å komme frem til et mer kraftfullt klimasamarbeid. Finanskrisen høsten 2008 forandret dette bildet. Økonomisk vekst og arbeidsplasser ble førsteprioritet og

oppmerksomheten om klimaspørsmål minsket. Dette danner bakteppe for de beskjedne resultatene som ble oppnådd i klimatoppmøtet i København, og som senere ble kodifisert i Cancun i 2010.

Hovedgrunnen til manglende fremdrift er en intern utvikling i USA som har satt effektiv stopper for Obamas relativt ambisiøse klimaplaner. EU er fremdeles ambisiøs, men det er tungt å dra lasset alene og nye geopolitiske realiteter har gitt BASIC-landene, ikke minst Kina, større innflytelse i prosessen. Det er ingen tvil om at Kina tar spørsmålet langt mer alvorlig enn tidligere, men det er uenighet om hvorvidt Kina vil kunne innta mer av en lederrolle i forhandlingene eller om Kinas nåværende posisjon ville vedvare.

Foreløpige funn gir liten grunn til optimisme foran de to partskonferansene (COPene) som gjenstår før Kyotoprotokollen løper ut. En forlengelse av Kyotoprotokollen er lite trolig, da er nye 'bottom-up'-ordninger mer sannsynlige. Man må også trolig basere seg på 'soft-law' og midlertidige ordninger før en mer helhetlig juridisk bindende avtale eventuelt kommer på plass.

Hvorfor har fiskerisamarbeidet i Barentshavet lyktes?

Barentshavet er én av verdens mest produktive fiskeriregioner. Norge og Russland har forvaltet fiskeressursene her sammen, i det som ser ut til å være et unntak fra regelen om mislykket, internasjonal fiskeriforvaltning: Bestandene er i god form og det institusjonelle samarbeidet er konstruktivt og i utvikling. Hvordan har det blitt slik?

En FNI-studie av samarbeidet ser at uformelle forhandlinger hjelper til med å aktivere normer og få på plass prosedyrer som fremmer føre-var-basert fiskeriforvaltning. Russland har, oppsiktsvekkende, i det store og hele overholdt sine internasjonale forpliktelser til å basere fiskeriforvaltningen i Barentshavet på føre-var-prinsippet, samtidig som landet høylytt har kritisert de samme prinsippene som anti-russiske. I forvaltningen av Barentsfiskeriene har Russland mer eller mindre motstrebende fulgt etter Norges ledelse. Internasjonale sjøfartsnormer og godt naboforhold kan ha påvirket forhandlerne i en kompromissvennlig retning, men Russlands gode overholdelse kan også forklares med institusjonelle faktorer. Norge har hatt betydelig suksess i sine forsøk på å påvirke Russland gjennom uformelle forhandlinger på teknisk og vitenskapelig nivå, og i direkte kontakt mellom delegasjonslederne. På denne måten har Russland gradvis blitt dratt inn i stadig mer kompliserte beslutningsprosedyrer. Det har også vært en sterk tendens mot kompromisser i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen som til tider har fått partene til å tolke sine nasjonale interesser på en så positiv måte som mulig, veid opp mot mulighetene til å oppnå enighet. Kompromiss har blitt Kommisjonens kjennemerke.

7.17 Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Frischsenteret				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	2,7	8	Årsverk totalt	25
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	7
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	26,6	80	Årsverk forskere totalt	21
			herav kvinner	6
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	12
Offentlig forvaltning	2,7	8	herav kvinner	1
Næringsliv	0,4	1	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,56
Utlandet	0,9	3		
Annet	0,0	0	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	33,4	100	Antall artikler i periodika og serier	21
			Antall artikler i antologier	0
Driftskostnader	32,5		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,9	3 %		
Årsresultat	1,3		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,87
Egenkapital (% av totalkapitalen)	19,7	42 %		

www.frisch.uio.no

Frischsenteret er en uavhengig stiftelse opprettet av Universitetet i Oslo. Frischsenteret utfører anvendt samfunnsøkonomisk forskning i samarbeid med Økonomisk institutt og andre enheter ved universitetet og støtter den utdanningen som gis i samfunnsøkonomi ved Universitetet i Oslo. Forskningen ved Frischsenteret dekker en lang rekke felt, men er konsentrert om fem hovedområder: Arbeidsmarked og utdanning, Energi og miljø, Offentlig økonomi og produktivitetsanalyser, Helseøkonomi og Pensjoner.

Ved slutten av 2011 var det 26 ansatte, derav 23 vitenskapelige ansatte. Av disse var 8 stipendiater. For 2011 hadde Frischsenteret en omsetning på ca. 33 mill., fordelt med 11 mill. på Arbeidsmarked og utdanning, 14mill. på Energi og miljø, 0,5 mill. på Offentlig økonomi og produktivitetsanalyser, 5 på Helseøkonomi og Pensjoner. Av omsetningen utgjorde inntekter fra Norges Forskningsråd omkring 86 prosent.

7.17.1 Arbeidsmarked og utdanning

Dette feltet har et stort omfang på Frischsenteret. Sentrale temaer i 2011 har vært sykefravær, tilstrømning til uføretrygd, innvandreres tilpasning i det norske arbeidsmarkedet, og entreprenørskap. Den empiriske basisen for arbeidsmarkedsforskningen er koblede administrative registerdata som gjør det mulig å analysere lønns- og inntektsforhold sammen med befolkningens bevegelser mellom ulike arbeidsmarkeds- og trygdetilstander over tid. Forskningen søker å kombinere bidrag til metodeutvikling med politikkrelevante anvendelser.

7.17.2 Energi og miljø

Ett viktig tema er internasjonale avtaler om tiltak for å redusere miljøproblemer, som global oppvarming og forsuring. Et annet tema er studier av moralske handlinger og virkninger på miljøet. Et tredje tema er teoretisk og numerisk modellering av virkninger av miljøpolitikken på internasjonale energimarkeder, med vekt på olje-, og gass- og elektrisitetsmarkedene. Frischsenteret er vertsinstusjon for et senter for miljøvennlig energi – *CREE Oslo Centre for Research on Environmentally friendly Energy*. Mye av senterets energi- og miljøforskning vil være knyttet til CREE, og ofte i samarbeid med de to andre hovedmiljøene bak senteret; Økonomisk institutt, UiO og Statistisk Sentralbyrå.

7.17.3 Offentlig økonomi og produktivitsanalyser

Her blir analyser av sektorer som arbeidskontorer, transport og telekommunikasjon, elektrisitetsmarkedet, utdanning og pleie og omsorg koblet til teorier for incentiver, regulering og moderne næringsøkonomi. Problemstillinger knyttet til finansiering av virksomhet som ikke er underlagt privatøkonomiske lønnsomhetsmotiver studeres også.

7.17.4 Helseøkonomi

Dette fjerde hovedområdet er nært knyttet til offentlig økonomi og produktivitet, men har vært organisert som et eget hovedområde gjennom Frischsenterets deltakelse i HERO - Helseøkonomisk forskningsprogram ved Universitetet i Oslo sammen med Institutt for helseledelse og helseøkonomi og Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo. Sentrale temaer er finansiering og organisering av helsesektoren; etterspørselen etter helse, helsetjenester og helseforsikring; og prioritering og nyttekostnadsanalyser av helsetiltak.

7.17.5 Disponering av grunnbevilgningen

Frischsenteret har for 2011 mottatt 0,7 millioner kroner i grunnbevilgning. I behandlingen av budsjett 2011 vedtok Stortinget at Uni Rokkansenteret, NTNU Samfunnsforskning og Frischsenteret skulle motta statlig basisfinansiering, men da med øremerket tildeling. For 2012 inngår disse tre instituttene i beregningene på lik linje med de øvrige instituttene. Størrelsen på grunnbevilgningen vil endres over tid gjennom den resultatbaserte omfordelingen mellom instituttene.

Midlene ble for 2011 øremerket til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, og utgjør - sammen med strategiske instituttsatsinger - basisfinansieringen fra Forskningsrådet.

7.17.6 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Frischsenteret har brukt sin grunnbevilgning for 2011 på kompetanseutvikling. Dette har delvis skjedd gjennom opphold ved utenlandske forskningsmiljøer. Midlene har dels blitt brukt til å fornye kompetansen innenfor fagområdet økonomisk vekst og miljø. Dette er knyttet opp til undervisning ved Johns Hopkins University (SAIS) i Bologna i Italia. En del av grunnbevilgningen ble også brukt til å dekke reise og oppholdsutgifter ved forskningsopphold ved University of California, Berkeley.

Frischsenteret har i tillegg brukt omkring 540 000 av totalt 700 000 kroner til å sette av midler til å dekke opparbeidet kompetansetid for forskerne. Fra år til år vil de direkte kostnadene til

uttak av kompetansetid avvike fra opparbeidete rettigheter, og i enkelte år (som i 2011) vil grunnbevilgningen kunne overstige de direkte kostnadene. Derfor setter senteret av økonomiske midler i 2011 for å kunne dekke utgifter til kompetansetid for forskerne i 2012. Rettighet til kompetansetid er en del av forskernes arbeidsavtale og det drøftes nå mulige endringer i avtalen slik at kostnadene kommer mer i takt med utbetaling av grunnbevilgning.

7.17.7 Høydepunkter fra forskningen

Dagpenger og arbeidsledighet

I Norge fungerer dagpengeordningen som en forsikring mot arbeidsledighet. I 2003 ble vilkårene for dagpenger skjerpet. Hvordan påvirket denne reformen atferden i arbeidsmarkedet - anstrengte arbeidstakere seg mer for å holde på jobben? Frischsenterets analyse viser at reformen som skjerpet inntektskravet bidro til at berørte arbeidstakere i noe større grad holdt på jobbene sine. For dem som forlot jobbene sine forårsaket reformen et markert fall i tilbøyeligheten til å registrere seg på arbeidskontoret (NAV) og økt tilbøyelighet til å motta sosialhjelp.

Arbeidsgiverfinansiering av korttids sykefravær

I Norge, som i mange andre land, finansieres sykelønnsordningen ved at arbeidsgivere dekker kostnadene for en begrenset tidsperiode i begynnelsen av fraværet. Deretter overtar staten regningen. Dette har som konsekvens at arbeidsgivere har sterke økonomiske insentiver til å forebygge hyppig korttidsfravær, men svake insentiver til å forebygge langtidsfravær. I et prosjekt har en gruppe forskere evaluert effektene av denne formen for arbeidsgiverfinansiering ved å ta utgangspunkt i at det fra april 2002 har vært unntak fra arbeidsgiverfinansieringen for graviditetsrelatert sykefravær. Resultatene fra analysen tyder på at reformen hadde betydelige effekter på fraværsmønsteret. Opphevelse av bedriftenes betalingsplikt for korttidsfravær medførte (ikke overraskende) at hyppigheten av korttidsfravær økte noe (ca. 5 %). Tilsvarende ble friskmeldingsraten noe redusert i den perioden som tidligere var betalt av arbeidsgiver (de første 16 dagene). Samtidig økte friskmeldingsraten (med ca. 9 %) for fraværsløp som strakk seg ut over arbeidsgiverperioden.

Tildeling av klimakvoter i Europa

EUs kvotesystem for CO₂-utslipp startet i 2005, og omfatter rundt halvparten av EUs og Norges CO₂-utslipp. Fra og med 2013 vil EU endre regelverket, noe som vil påvirke hele energiindustrien i Europa. Frischsenteret har gjennomført en studie der man sammenlikner kvotetildelingsmekanismer som hver rendyrker et tildelingsprinsipp som kan bli nedfelt i EUs nye regler.

Den første tildelingsmekanismen legger til grunn at hver bedrift får tildelt kvoter proporsjonalt med sitt historiske utslipp i basisåret, og får beholde kvotene selv om den legger ned virksomheten ("Ubetinget historisk utslipp"). Den andre tildelingsmekanismen legger også til grunn at bedriftene får tildelt kvoter basert på historiske utslipp, men i dette tilfellet mister bedriften kvotene dersom den ikke vedlikeholder sin installerte kapasitet ("Betinget historisk tildeling"). Ved den tredje tildelingsmekanismen - "Produksjonsbasert tildeling" - får bedriftene tildelt kvoter proporsjonalt med hvor mye de produserer.

Den numeriske likevektsmodellen for energimarkedene i Europa LIBEMOD ble brukt til å sammenlikne tildelingsreglene når samlet utslipp alltid er 20 prosent lavere enn i et basisscenario i 2010. Man finner at CO₂-prisen kan være svært følsom for valg av tildelingsmekanisme, og videre at også prisøkningen på elektrisitet som følge av CO₂-politikken avhenger i betydelig grad av hvordan kvotene tildeles. Produksjonsbasert tildeling fører til klart høyere CO₂-pris og klart mindre økning i kraftprisen sammenlignet med ubetinget tildeling av kvoter.

7.18 Institutt for fredsforskning (PRIO)

PRIO				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	13,3	15	Årsverk totalt	69
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	32
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	31,0	35	Årsverk forskere totalt	53
			herav kvinner	24
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	27
Offentlig forvaltning	29,7	33	herav kvinner	9
Næringsliv	0,2	0	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,51
Utlandet	14,1	16		
Annet	1,1	1	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	89,4	100	Antall artikler i periodika og serier	54
			Antall artikler i antologier	55
Driftskostnader	87,1		Antall monografier	5
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	2,3	3 %		
Årsresultat	2,6		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	2,55
Egenkapital (% av totalkapitalen)	39,3	43 %		

www.prio.no

Institutt for fredsforskning har siden grunnleggelsen i 1959 stått sentralt i det internasjonale arbeidet med å utvikle fredsforskning som akademisk fagfelt. PRIO har en internasjonal stab. Gjennomsnittlig antall ansatte i 2011 var 94, som til sammen utførte 69 årsverk. Antall årsverk utført av forskerstaben utgjorde 52,6, hvorav 12,4 årsverk ble utført av forskere med professorkompetanse (Forsker I) og 14,4 årsverk ble utført av forskere med doktorgrad (Forsker II). Totalt 18 doktorgradskandidater arbeidet ved PRIO i 2011 og i løpet av året ble to doktoravhandlinger ferdigstilt og graden oppnådd. I tillegg hadde 2 mastergradsstudenter stipend fra og/eller arbeidsplass på PRIO i 2011.

Instituttet forsker særlig på:

- Årsaker til krigsutbrudd.
- Grunner til at kriger varer lenge.
- Betingelser for å skape varig fred etter at væpnede konflikter er avsluttet.

PRIO eier de to tidsskriftene *Journal of Peace Research* og *Security Dialogue*, og legger vekt på at forskerne utgir artikler i tidsskrifter med fagfelleevaluering. I 2011 utga PRIO-forskere 50 fagfellevurderte artikler, 5 monografier og 52 kapitler i redigerte bøker.

PRIO drev i 2011 et omfattende informasjonsarbeid gjennom kurs, konferanser og seminarer og var engasjert i forskning, dialog og informasjonsarbeid, fra sine lokaler i Hausmanns gate i Oslo såvel som ved et avdelingskontor på Kypros. PRIOs bibliotek videreutviklet sin dekning av fredsforskning, demokrati, utenriks- og sikkerhetspolitikk, nedrustnings- og miljøspørsmål.

PRIOs årlige 6-ukers kurs i fredsforskning ble avviklet ved Den internasjonale sommerskolen ved Universitetet i Oslo (UiO). PRIO videreførte sitt samarbeid med Stellenbosch University, Australian National University og Bjørknes om MA-studier i internasjonal politikk og deltok i undervisning og sensurarbeid ved freds- og konfliktstudiene på Universitetet i Tromsø og UiO. PRIO opprettet også i 2011 en forskerskole for doktorgradskandidater i samarbeid med UiO og NTNU.

I 2011 var instituttets samlede omsetning 89,4 millioner kroner. Basisbevilgningen fra Norges forskningsråd utgjorde 15 prosent. I tillegg fikk PRIO et bidrag til sitt SFF, som utgjorde 10 prosent av omsetningen. Ytterligere 24 prosent av omsetningen kom i form av regulære tildelinger fra Forskningsrådets programmer og virkemidler. De øvrige inntektene kom fra mange ulike oppdragsgivere, med Utenriksdepartementet (29 prosent), EU-kommisjonens rammeprogrammer, Forsvarsdepartementet og SAGE Publications som de viktigste.

Forskningen ved PRIO var i 2011 organisert i ett senter og tre programmer:

- Senter for borgerkrigsstudier – CSCW
- Sikkerhetsprogrammet
- Program for etikk, normer og identitet
- Program for konfliktløsning og fredsskaping

7.18.1 Disponering av grunnbevilgningen

PRIO mottok en grunnbevilgning på kr. 13 302 000 i 2011. Grunnbevilgningen har blitt anvendt til strategiske instituttsatsinger, forprosjekter/utviklingsprosjekter, nettverksbygging og kompetanseutvikling, vitenskapelig utstyr, samt internasjonalt samarbeid som følger:

Strategiske instituttsatsinger (2,142 millioner kroner):

Strategisk bruk av grunnbevilgningen

Siden 2005 er det foretatt interne utlysninger av grunnbevilgningsmidler, med søknadsfrist to ganger per år, med adgang til å søke om støtte fra grunnbevilgningen til prosjekter som har til formål å fremme akademisk karriereutvikling (slik som det å fullføre en bok eller en artikkel) eller til å utvikle et nytt prosjekt. I 2011 ble kr. 1 583 665 av grunnbevilgningen benyttet til slike aktiviteter.

Publikasjonsinsentiv

PRIO har institusjonalisert en ordning for å belønne publikasjoner som er akkreditert innenfor NSDs liste over akademiske publiseringskanaler (bedømte tidsskriftartikler; bokkapitler; monografier). I 2011 ble totalt kr. 558 608 disponert til dette formålet. Den enkelte forsker

disponerer i første rekke disse pengene til konferansereiser, forskningsopphold eller i arbeidet med nye publikasjoner (språkvask etc.).

Forprosjekt/idéutviklingsprosjekt (1,521 millioner kroner):

Forskingskole i fred og konflikt

Universitetet i Oslo, Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet og PRIO har etablert en forskerskole i fred og konflikt lokalisert på PRIO. Ved å bygge på og utvide UiOs, NTNUs og PRIOs nettverk og ekspertise tilbyr Forskerskolen i fred og konflikt avansert forskeropplæring for framtidens generasjon av spesialister innenfor feltet. Samarbeidet kjennetegnes ved en flerfaglig tilnærming til freds- og konfliktspørsmål, en internasjonal profil, samt en fremragende forskning. Forskerskolen startet i april 2011 og i løpet av 2011 ble det benyttet kr. 513 560 av grunnbevilgningen til å dekke relaterte oppstartskostnader.

Tilskudd til etableringen av the Peace Research Endowment

Det er en strategisk målsetning for PRIO å styrke instituttets internasjonale finansiering. Som et ledd i dette arbeidet har instituttet vedtatt å etablere en stiftelse basert i USA. Formålet med The Peace Research Endowment (PRE) (<http://www.prio.no/peace-research-endowment>) er å formidle kontakt mellom givere og mottagere, ved å invitere bidragsytere til å støtte og, gjennom dette, ta del i spennende, innovativ fredsforskning. I 2011 ble kr. 721 794 av grunnbevilgningen allokert til etableringen av denne stiftelsen.

PRIOs årlige fredsforedrag

PRIOs årlige fredsforedrag (PRIO Annual Peace Address) inviterer høyt anerkjente gjester til å reflektere omkring hvordan skape en verden der fred er normen og vold er unntaket. Foredragsholderne omfatter forskere, beslutningstakere, forfattere, artister og andre som har markert seg med en tydelig stemme i verden i spørsmål knyttet til krig og fred. Den 28. september 2011 holdt kongressmedlem John Lewis et foredrag på PRIO om rollen ikkevold spiller i kampen for uavhengighet. I 2011 ble kr. 285 824 av grunnbevilgningen benyttet til å dekke kostnadene ved denne begivenheten.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling (NOK 9,639 millioner kroner):

Toppfinansiering av EU prosjekter

I 2011 ble kr. 553 956 av grunnbevilgningen benyttet til å topp-finansiere åtte EU-finansierte prosjekter på PRIO.

Sikkerhetsprogrammet

Sikkerhetsprogrammet omfatter tverrfaglige forskningsprosjekter som fokuserer på hvordan stater, EU og FN svarer på ulike sikkerhetsutfordringer, samtidig som det utforsker nye tilnæringsmåter som ikke legger vekt på staten som fremste referanse for sikkerhet. I 2011 ble kr. 309 432 av grunnbevilgningen benyttet til å finansiere 2,5 månedesverk for programlederen, samt til kompetanseutviklingstiltak blant forskerstaben.

Etikk, normer og identitet

Forskningsprogrammet Etikk, normer og identitet omfatter forskning innenfor områdene etikk, politisk filosofi og teori, internasjonal rett, sosialpsykologi og sosialantropologi. Målet for forskningen er å utforske filosofiske og normative spørsmål knyttet til krig og fred, og å relatere etiske betraktninger til forståelsen av identitet, samfunn og rettigheter, med særlig fokus på konfliktsituasjoner og fredsskapende prosesser. I 2011 ble kr. 309 432 av grunnbevilgningen

benyttet til å finansiere 2,5 månedsværk for programlederen, samt til kompetanseutviklingstiltak blant forskerstaben.

Konfliktløsning og fredsbygging

Dette forskningsprogrammet omfatter forskning, opplæring, utdanning, politikktutforming og institusjons- og nettverksbygging som har til hensikt å fremme fredsinnsett i konfliktområder. Programmet søker å integrere disse aktivitetene på en måte som skaper en gjensidig utveksling mellom forskning, praksis og politikk gjennom å skape et miljø hvor forskere, spesialister og utøvende fagfolk kan samarbeide og lære av hverandre. I 2011 ble kr. 270 368 av grunnbevilgningen benyttet til å finansiere 2,5 månedsværk for programlederen, samt til kompetanseutviklingstiltak blant forskerstaben.

Doktorgradsutdanning

Som vertsinstusjon for doktorgradskandidater bidrar PRIO til utvikling av egen forskningskompetanse, samt til den generelle utviklingen av forskningskompetansen i Norge. For å være intellektuelt innovativ og for å sikre rekruttering av nye forskere, er det nødvendig å ha doktorgradsstudenter ved PRIO som mottar veiledning her, samtidig som de er del av et universitetsprogram. I 2011 ble kr. 1 998 649 av grunnbevilgningen benyttet til å støtte 11 doktorgradsprosjeKter som ikke var fullfinansiert av eksterne midler.

Annen utdannings- og opplæringsvirksomhet

I 2011 ble kr. 220 592 av grunnbevilgningen benyttet til å dekke kostnader relatert til PRIOs engasjement ved Den internasjonale sommerskolen ved Universitetet i Oslo. Ytterligere kr. 206 911 ble benyttet til internopplæringstiltak for instituttets forskere.

Direktør- og stabsfunksjoner

Direktøren og hans stab er ansvarlig for ledelse, strategisk planlegging, prosjektutvikling, finansiering og innovasjon, informasjon, samt nettverksbygging. Direktørkontoret spiller en nøkkelrolle i å sikre instituttets langsiktighet og koherens. Det koordinerer velfungerende rutiner for kvalitetssikring, rådgivning og veiledning til yngre forskere, doktorgradskandidater og studenter. Direktøren utfører også egen forskning, holder seg faglig oppdatert på samtidsspørsmål, og deltar i offentlig debatt omkring temaer innenfor sitt kompetanseområde. I 2011 ble kr. 2 790 783 av grunnbevilgningen benyttet til direktørkontoret.

PRIOs nestleder innehar en viktig rolle i det å sikre instituttets stabilitet og kontinuitet.

Nestlederen deltar aktivt i ledelsen av instituttet og 1/3 av hennes tid blir brukt på strategiske, organisatoriske og administrative oppgaver. Kr. 408 000 av grunnbevilgningen ble benyttet til dette i 2011.

Tidsskriftene

PRIO eier og redigerer to internasjonale tidsskrifter, *Journal of Peace Research* og *Security Dialogue*, som begge blir utgitt på Sage forlag i London. I 2011 ble kr. 835 534 av grunnbevilgningen benyttet som bidrag til å dekke kostnadene forbundet med redigering av de to tidsskriftene (som i all hovedsak finansieres ved royalty fra Sage).

7.18.2 Høydepunkter fra forskningen

Ledende på konfliktdata

PRIO og Universitetet i Uppsala har gjennom mange år samarbeidet om en database over væpnede konflikter i verden. Databasen er internasjonalt anerkjent for høy kvalitet, et bredt

spekter av kildemateriale og bruk av transparente prosedyrer for koding. For ytterligere å forbedre tilgangen og sammenligningsgrunnlaget for data, har PRIO blitt tildelt midler fra Norges forskningsråd til et INFRASTUKTUR-prosjekt. Forskerne ved Senter for borgerkrigsstudier (CSCW) ved PRIO skal etablere en standard for datasamling og kompatibilitet på tvers av datasett ved å dele konfliktdata inn i mindre enheter. Et eksempel er datasettet PRIO-Grid (utviklet som en del av dette prosjektet). Det består av kvadratiske celler som står for geografiske områder over hele jorden. Hver celle inneholder informasjon om områdets væpnede konflikter, sosioøkonomiske forhold, etniske grupper, geografi, klimatiske forhold mm. Steven Pinker, Azar Gat og Joshua Goldstein har alle brukt data fra PRIO-Uppsaladatabasen for å vise at konfliktnivået i verden faktisk er fallende, i kontrast til det inntrykket man kan få fra media. I boken *The Better Angels of our Nature* sier Pinker at denne nedgangen i vold er den viktigste hendelsen i vår historie. Håvard Hegre og et team av CSCW-forskere har også jobbet med databaserte konfliktprognoser. Disse beregningene viser en sannsynlig fortsatt nedgang i væpnet konflikt over hele verden, særlig i Midtøsten, og de spår at konflikt kan være totalt fraværende i 2050, unntatt i Afrika sør for Sahara.

Forskerskole i fred og konflikt

En ny forskerskole i fred og konfliktstudier er blitt etablert av PRIO i samarbeid med UiO og NTNU. Skolen ble offisielt åpnet 11. april 2011 og koordineres fra PRIO. Den er forankret i et mål om å tilby best mulig forskerutdanning for neste generasjon av forskere på fred og konflikt. Dette skal gjøres ved å trekke på – og ytterligere forsterke – eksisterende nettverk og kompetanse ved UiO, NTNU og PRIO. Samarbeidet vektlegger tverrfaglige tilnærminger til fred- og konfliktspørsmål, en internasjonal profil og fremragende forskningskvalitet. Skolen tok inn 14 studenter i 2011 (og ytterligere 12 i 2012), som tilbys tematiske kurs (f.eks. på samfunnssikkerhet) og metodekurs (kvantitativt, kvalitativt, feltarbeid, bruk av GIS). I tillegg gis det trening i akademisk skriving, å gi presentasjoner, utvikle prosjekter og forskningsformidling gjennom skreddersydde og regelmessige symposier. Forskerskolen er en hjørnestein i samarbeidet mellom UiO, NTNU og PRIO.

Internasjonale akademiske tidsskrifter

PRIO huser redaktørene for fire anerkjente internasjonale tidsskrifter. Man ser dette som et grunnlag for og symbol på PRIOs internasjonale nettverk, PRIOs omdømme og instituttets sterke publikasjonskultur. *Journal of Peace Research (JPR)*, redigert av Henrik Urdal, og *Security Dialogue (SD)*, redigert av Peter Burgess, eies av PRIO, og begge har nettopp fornyet kontrakter med SAGE Publications etter en åpen anbudsprosess. De to tidsskriftene tilhører begge toppsjiktet innen internasjonal politikk, og fra 2011 er begge plassert på nivå to i det norske systemet. I *Journal Citation Report* for 2010 (ISI Thompson) rykket SD opp til en niendeplass i internasjonal politikk-kategorien, med en impact factor på 1,6. JPR falt ned fra sin sensasjonelle tredjeplass i 2009 til en meget anstendig tolvteplass av de 73 tidsskriftene i nevnte kategori, og er nummer 21 av 139 innen statsvitenskap generelt. PRIO huser også en av to redaktører av tidsskriftet *Journal of Military Ethics* (Taylor & Francis), Henrik Syse. Fra 2011 har Scott Gates tatt på seg redaktørvervet for *International Area Studies Review* (SAGE).

7.19 Institutt for samfunnsforskning (ISF)

ISF				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	10,4	18	Årsverk totalt	47
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	30
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	24,9	44	Årsverk forskere totalt	35
			herav kvinner	21
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	29
Offentlig forvaltning	19,7	35	herav kvinner	16
Næringsliv	0,0	0	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,83
Utlandet	0,3	0		
Annet	1,5	3	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	56,7	100	Antall artikler i periodika og serier	25
			Antall artikler i antologier	30
Driftskostnader	59,6		Antall monografier	2
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-2,9	-5 %		
Årsresultat	-2,5		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	1,63
Egenkapital (% av totalkapitalen)	15,1	31 %		

www.samfunnsforskning.no

ISFs overordnede mål er å frambringe nyttig forskning for samfunnet og øke kunnskapen om samfunnsmessige forhold. Instituttet realiserer denne målsettingen gjennom å være en møteplass for grunnforskning og anvendt forskning. Forskningen er flerfaglig, men samtidig forankret i de samfunnsvitenskapelige disiplinene. Instituttet rekrutterer og skolerer yngre forskere, og bidrar gjennom populærvitenskapelig formidling, seminarer og konferanser til den allmenne samfunnsdebatt.

ISF skal ifølge sine vedtekter drive forskning vedrørende samfunnsmessige problemstillinger innenfor industri og arbeidsliv, samfunnsliv og politikk. Selv om forskningsporteføljen tidvis har vært bredere enn formålsparagrafen skulle tilsi, har arbeidsliv, politikk og samfunnsliv hele tiden vært sentrale temaer for forskningsvirksomheten, etter hvert sterkt influert av en omfattende velferdsstat. Porteføljen blir langt på vei reflektert i navnene på de tre forskningsgruppene som forskningen er organisert innenfor:

- Arbeid og Velferd
- Likestilling, Inkludering, Migrasjon
- Politikk, Demokrati, Sivilsamfunn

Resultater i 2011:

- *Omfang på aktiviteten:* Det ble utført 46,5 årsverk, herav 35 forskerårsverk.
- *Prosjektaktivitet:* 59 prosjekter var under arbeid i 2010. I tillegg kommer 14 underprosjekter ved Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, hvorav alle er helt eller delvis bemannet av ISF-forskere.

- *Oppdragsprofil:* 45 prosent av prosjekttinntektene kom fra Norges forskningsråd, 34 prosent fra departementene og rundt 2 prosent fra næringsliv og utenlandske finansieringskilder (grunnbevilgningen er da holdt utenfor).
- *Publisering:* 5 bøker, hvorav 2 er monografier, 65 poenggivende tidsskrift- og bokartikler, 9 rapporter.
- *Konferanser:* 29 papere og foredrag ved vitenskapelig konferanser, hvorav 66 på engelsk.
- *Kompetanseheving:* 4 fikk opprykk til forsker I – kompetanse.
- *Redaksjonelt arbeid:* 22 forskere har vært aktive i redaksjonskomiteer for vitenskapelige tidsskrifter. 25 har vært konsulenter for 47 forskjellige vitenskapelige tidsskrifter
- *Samarbeid med universitetene:* Tre forskere har vært professor II ved UiO, én professor II ved Menighetsfakultetet, én førsteamanuensis II ved NIH og én forsker I ved ISF har hatt en 20 prosent forskerstilling ved Sámi allaskuvla. I tillegg har en forsker II hatt en 20 prosent stilling ved universitetet i Utrecht. ISF-forskere har sittet i 10 komiteer for doktorgrads- og stillingsbedømmelse. 12 har undervist ved universitet/høgskoler, 23 har hatt sensorarbeid og 14 har veiledet 23 doktorgradskandidater, mens 16 forskere har veiledet 42 masterstudenter.
- *Utenlandske forskningsinstitusjoner:* 21 ISF-forskere hadde samarbeidsprosjekter med utlandet. En hadde forskningsopphold ved utenlandske universiteter. (uendret)
- *Deltakelse i faglige styrever, råd og utvalg:* ISF-forskere har hatt 16 verv i vitenskapelige styrever og råd, hvorav en i Norges Forskningsråd og en i styringsgruppe. 7 har vært konsulent på prosjektsøknader, 8 har fylt 19 verv i internasjonale faglige organisasjoner.
- *Formidling:* I 2011 opprettholdt vi nivået på formidling fra 2010. I 2011 arrangerte vi 12 konferanser og seminarer, Flere av arrangementene var svært godt besøkt, med mellom 100 og 150 påmeldte. Instituttets forskere fikk trykt 22 kronikker/kommentarartikler i aviser og tidsskrifter, deltok i 154 intervjuer i presse/på internett, deltok i 96 innslag i radio og TV, mot 34 i 2010, og holdt 193 foredrag rettet mot et allment publikum, mot 167 i 2010. Formidlingsarbeidet har vært rettet inn mot synliggjøring av instituttets forskningsprofil, og de tre pilarene forskningen bygger på: arbeidsliv, politikk og samfunnsliv.

7.19.1 Disponering av grunnbevilgningen for 2011

Strategiske instituttoppgaver

ISF har siden 1988 hatt valgforskning som en definert, strategisk oppgave. Stortinget besluttet i behandlingen av statsbudsjettet for 1988 å øke instituttets grunnbevilgning øremerket finansiering av en valgforsker, samt noe driftsmidler. Valgundersøkelsene er en videreføring av et forskningsprogram som kom i gang ved Institutt for samfunnsforskning i 1957, og som med unntak av valget i 1961 omfatter samtlige senere stortingsvalg. ISF opprettholder samme innsats som forutsatt i stortingsvedtaket fra 1987. Dette er imidlertid ikke uten utfordringer: valgforskningen blir ikke fanget opp i kriteriene for tildeling av den konkurranseutsatte delen av grunnbevilgningen og omfordelingselementet i ordningen fører til en gradvis lavere grunnbevilgning for ISF.

ISF har redaksjonen av Tidsskrift for samfunnsforskning. Grunnbevilgningen er benyttet til å dekke månedsverk for redaksjonsmedlemmene. Noen midler er også benyttet til redigering av årboken Comparative Social Research.

7.19.2 Nettverksbygging og kompetanseutvikling

ISF hadde i 2011 tre forskningsledere delfinansiert over grunnbevilgningen. Forskningslederne leder hver sin forskningsgruppe og deltar i instituttets ledergruppe. Arbeidet består i hovedsak i faglig veiledning, prosjektakkvisisjon, strategisk utvikling av instituttet og kvalitetssikring av den faglige produksjonen. Grunnbevilgningen er videre benyttet til å delfinansiere stipendiater arbeid med sin doktorgradsavhandling. Deler av grunnbevilgningen er benyttet på månedsverk til enkeltforskere for å skrive artikler. Grunnbevilgningen har også finansiert deltakelse på konferanser hvor forskerne har presentert paper. Paper og foredrag på konferanser bidrar både til kompetanseheving og til nettverksbygging.

7.19.3 Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

Midler fra grunnbevilgningen har også blitt benyttet til å utvikle prosjekter innenfor instituttets kjerneområder.

7.19.4 Internasjonalt arbeid

Noe midler er benyttet for internasjonal nettverksbygging og til skolering i å søke og forvalte internasjonale midler.

7.19.5 Høydepunkter fra forskningen

ISF bestreber seg på å utvikle en akademisk beredskap som innenfor instituttets hovedprofil er i stand til å studere nye samfunnsmessige utfordringer. Betydningen av en slik beredskap ble understreket i forbindelse med terrorangrepet 22. juli. I samarbeid med kolleger ved Uni Rokkansenteret i Bergen analyserte instituttets forskere i løpet av kort tid angrepets virkninger for tillit, sosialt samhold og politisk mobilisering. Funnene ble først formidlet på instituttets sensommertreff 24. august og i en kronikk i Aftenposten samme dag. De samme forskerne fikk også antatt en artikkel i det prestisjetunge tidsskriftet *Political Science & Politics* (45:1) med tittelen «After Utøya. How a high trust society reacts to terror. Trust and Civic Engagement in the Aftermath of 22/7».

Stortingsvalgundersøkelsen lanserte 18. august boken *Det politiske landskap. En studie av stortingsvalget 2009* (Cappelen Damm Akademisk). Bernt Aardal er prosjektleder for stortingsvalgundersøkelsene og redaktør for boken. Innledere på seminaret var Bernt Aardal, Rune Karlsen, Hanne Marthe Narud, Anders Todal Jenssen og Andreas Tjernshaugen.

Boken *Sametingsvalg: velgere, partier, medier* (Abstrakt forlag) ble lansert 28. november i Sametinget, Karasjok. Boken er redigert av Eva Josefsen og Jo Saglie og er basert på prosjektet *Samisk Valgforskningsprogram*; et samarbeid mellom Sámi Allaskuvla i Kautokeino, Norut Alta-Álta og ISF. Bidragsyttere til boken fra ISF i tillegg til Jo Saglie er Johannes Bergh, Bernt Aardal og Rune Karlsen.

ISF utgjør sammen med Justis- og politidepartementet og Utlendingsdirektoratet det norske kontaktpunktet for European Migration Network (EMN), et nettverk som koordineres av EU-kommisjonen. EMN arrangerte to konferanser i 2011. Konferansen *Migration in Europe - Control versus Rights* ble avholdt i Justis- og politidepartementets lokaler i R5. Blant innleiderne var representanter fra departementet, skandinaviske forskere og FNs høykommissær for flyktninger. 10. oktober ble konferansen *Pathways out of Irregularity*

avholdt på Hotell Bristol i Oslo. Talelisten inkluderte statssekretær Pål K. Lønseth, norske og internasjonale forskere, og representanter fra andre EMN kontaktpunkter og organisasjoner som jobber med migrasjonsspørsmål. Begge konferansene hadde stor pågang, og opererte med ventelister.

7.20 Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)

NOVA				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	25,7	30	Årsverk totalt	76
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	42
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	15,5	18	Årsverk forskere totalt	63
			herav kvinner	34
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	47
Offentlig forvaltning	31,4	37	herav kvinner	29
Næringsliv	0,0	0	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,75
Utlandet	4,5	5		
Annet	7,9	9	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	85,0	100	Antall artikler i periodika og serier	44
			Antall artikler i antologier	15
Driftskostnader	79,4		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	5,6	7 %		
Årsresultat	5,6		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,83
Egenkapital (% av totalkapitalen)	9,3	18 %		

www.nova.no

NOVA har som formål å drive forsknings- og utviklingsarbeid som kan bidra til økt kunnskap om sosiale forhold og endringsprosesser. Instituttet skal fokusere på problemstillinger om livsløp, levekår og livskvalitet samt velferdssamfunnets tiltak og tjenester.

NOVA har et særlig ansvar for å utføre forskning om sosiale problem, offentlige tjenester og overføringsordninger. Instituttet skal forske på familien, barn, unge og oppvekstvilkårene deres. Videre skal instituttet drive forsknings- og utviklingsarbeid med særlig vekt på utsatte grupper og på ulike områder knyttet til barnevern, samt videreutvikle den gerontologiske forskningen. Instituttet legger i sin profil vekt på en bred sosialvitenskapelig tilnærming kombinert med et livsløpsperspektiv. Forskningsvirksomheten ved NOVA var i 2011 organisert gjennom følgende seks forskningsseksjoner: Barnevern, Ungdom, Helse og tjenesteyting, Sammenliknende velferdspolitik, Migrasjon og transnasjonalitet og Aldring og livsløp.

NOVA har i 2011 arbeidet målbevisst for å øke kompetansen på sine kjerneområder: aldring og livsløp, barnevern, ungdom og sammenlignende velferdspolitik, samt bidra til å tilpasse kompetanseprofilen nye faglige utfordringer. Innenfor temaet ungdom har den positive veksten innen skole- og utdanningsforskning fortsatt i 2011.

Tverrfaglige aktiviteter har også i fjor vært et prioritert satsingsområde. De siste årene har det vært lagt ned mye ressurser på å styrke instituttets internasjonale aktiviteter, herunder publisering, nettverksbygging og prosjektsøknader. I 2010 ble det etablert en internasjonal gruppe på huset, hvor representanter fra samtlige forskningsseksjoner deltar. Den har et spesielt ansvar for internasjonaliseringsarbeidet ved NOVA. I gruppen drøftes erfaringer fra internasjonale prosjekter, og her vurderes internasjonale prosjektutlysninger og mulige internasjonale samarbeidspartnere. I løpet av året ble det sendt en rekke søknader på internasjonale prosjekter, blant annet flere i forbindelse med utlysninger knyttet til EUs 7 rammeprogram. Innsatsen i 2011 førte blant annet til at NOVA nå er partner i tre prosjekter under EUs syvende rammeprogram.

Den relativt kraftige økningen i antallet internasjonale fagfellevurderte artikler fra 25 i 2010 til 38 i 2011 kan tyde på at den internasjonale satsingen er i ferd med å gi resultater. Det ble i 2011 utført 63 forskerårsverk. Kvinnelige forskere stod for 34 årsverk, menn for 29. Forskerstaben bestod ved utgangen av 2011 av 86 forskere. Tre av NOVAs forskere tok i løpet av året doktorgrad. Basisbevilgningen utgjorde i 2011 30,2 prosent av inntektene, mens oppdrag og andre inntekter stod for 69,8 prosent. Salgsinntektene fra publiseringsvirksomheten ved instituttet viste en nedgang fra 260 000 kr til 211 000 kr. Oversikten over nedlastede publikasjoner viser fortsatt en jevnt stigende kurve med 17 384 (sidevisninger) mot 14 882 (sidevisninger) i 2010.

NOVAs vitenskapelige produksjon i 2011 viser en svak økning når det gjelder artikler i tidsskrifter med referee (nasjonale og internasjonale) - med 44 mot 42 året før. Andelen refereebaserte artikler i antologier (nasjonale og internasjonale) går imidlertid ned fra 35 i fjor til 15 i år. Her har det særlig vært en nedgang i de nasjonale antologiene. Det ble ikke publisert noen vitenskapelige antologier i 2011, mot fire året før. Den totale vitenskapelige produksjonen må sees i sammenheng med at andelen vitenskapelige årsverk har gått ned fra 69 årsverk i 2010 til 63 i 2011 samt etablering av nye rutiner og praksis for godkjenning av vitenskapelige publikasjoner (Cristinsystemet). Det kan også nevnes at det har vært en økning i antallet utgivelser i NOVAs egne publikasjonsserier (rapporter og notater) – med 35 mot 31 publikasjoner året før.

NOVAs strategi for perioden 2010–2013 la grunnlaget for instituttets arbeid med retningslinjer for faglig utvikling, kompetanse og forskningsprofil ved instituttet i 2011. I tillegg til å opprettholde og styrke sin posisjon på instituttets kjerneområder, nevnes følgende to tematiske satsingsområder i den strategiske planen: Helse og tjenesteyting og Migrasjon og transnasjonalitet.

NOVA fikk i løpet av året tilslag på flere store prosjekter. Her kan nevnes det fireårige forskningsprosjektet «Kvalifisering og sosial inkludering i yrkesfaglig utdanning i videregående skole» (SAFETY – VET). I prosjektet skal man se nærmere på hva det er som kjennetegner elever som mot alle odds fullfører sin yrkesfaglige utdanning. Det er finansiert gjennom programstyret for forskningsprogrammet Utdanning 2020 i regi av Norges forskningsråd. Prosjektet omfatter både kvalitative og kvantitative undersøkelser, og har knutepunkter til et større internasjonalt forskningsprosjekt. Nevnes kan også prosjekt «Evaluering av leksehjelp 1-4 klasse», som NOVA utfører for Utdanningsdirektoratet. Prosjektet avsluttes i 2013. I prosjekt «Contested spaces. Exploring how policy and practice shape Norwegian nursing homes» skal NOVA prøve å identifisere hvilke fysiske og organisatoriske forutsetninger som må ligge til grunn for at både brukere og ansatte skal ha det best mulig på sykehjemmet. Dette treårige forskningsprosjektet er finansiert av Forskningsrådet, og gjennomføres i samarbeid med Senter for omsorgsforskning Vest ved Høgskolen i Bergen.

NOVA er stadig opptatt av å forbedre ulike sider ved instituttets virksomhet. I løpet av året ble det etablert rutiner for innhenting av oppdragsgiveres evaluering av prosjekter utført av NOVA. I tillegg ble det i løpet av året etablert nye rutiner for registrering av den vitenskapelige produksjonen ved at instituttet ble en del av det nasjonale Cristin- systemet.

7.20.1 Disponering av grunnbevilgningen

Strategiske instituttsatsinger

NOVAs strategiske instituttsatsinger har i 2011 vært knyttet til bidrag til prosjekter fra Norges Forskningsråd. Dette er prosjekter innenfor sammenlignende velferdspolitik (Velferdsholdninger i endring), prosjekter knyttet til den norske studien aldring, livsløp og generasjon (The Norwegian Life-course, Ageing and Generation Panel Study, The Access Life Course Database og Equal opportunities and long-term care - The mediating role of the welfare State), prosjekter knyttet til helse og omsorgssektoren (manouvering in the hybrid health care orgnizations) og trygdeforskningsprosjektet Trygd i kontekst. Rettferdighet. Effektivitet Fordeling. I tillegg har NOVA bidratt med egne midler til et prosjekt ledet av UiO Inclusion and exclusion in the suburb.

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

NOVA har i 2011 ikke brukt midler fra grunnbevilgningen til kortvarige FoU prosjekter, jf. definisjonen fra NFR.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

NOVA bruker midler fra grunnbevilgningen til å dekke differansen mellom det Forskningsrådet og andre organisasjoner finansierer for stipendiater og reell avlønning, og til å få avhandlinger fullført.

Deltakelse på kurs og konferanser er et viktig virkemiddel i oppbygging av den enkelte ansatte forskers kompetanse. NOVA har prioritert deltakelse på internasjonale konferanser med krav til paper-presentasjon som virkemiddel til å fremme internasjonal publisering og internasjonalt forskningssamarbeid.

NOVA er organisert i seks forskningsseksjoner. Hver seksjon ledes av en forskningsleder i 60 prosent stilling. I tillegg har NOVA en forskningssjef ansatt i 100 prosent stilling. Forskningslederne har bl.a. ansvar for prosjektadministrasjon, faglig utvikling, kontakt utad, intern oppfølging av egen forskergruppe, og de deltar i den daglige ledelsen av instituttet. Det legges ned et betydelig arbeid av dem og av andre erfarne forskere med kvalitetssikring både av prosjektsøknader, oppstart av prosjektene og de ferdige forskningsrapportene. Forskningssjefen har spesielt ansvar for det internasjonale samarbeidet og for tverrgående faglig virksomhet ved NOVA. Forskningslederne og forskningssjef tilstår studietermin etter avsluttet forskningslederperiode. Midler til dette avsettes løpende over grunnbevilgningen. I tillegg til forskningsledernes ansvar for kvalitetssikring av arbeidet ved NOVA, er det etablert en redaksjonskomite for kvalitetssikring av NOVAs publikasjoner. NOVA bruker også av grunnbevilgningen til å lønne professorer i bistillinger, noe som gir en verdifull kontakt med universitetene og høgskolene.

Internasjonalt samarbeid

NOVA har i 2011 arbeidet målrettet for å styrke internasjonalt samarbeid og deltakelse i EU-finansierte prosjekter. Instituttets rådgiver for internasjonal forskning bistår forskningsledere og forskere med å knytte kontakter med forskningsinstitusjoner i andre europeiske land, skape grunnlag for deltakelse i prosjekter initiert av disse institusjonene, og sikre NOVA

samarbeidspartnere for de prosjektene som NOVA selv ønsker å koordinere. Som resultat av innsatsen i 2011 deltar NOVA nå i tre prosjekter under EUs syvende rammeprogram:

- Et prosjekt om alternativ konfliktløsning og «restorative justice» i interkulturelle konflikter (Alternative) som tar sikte på et samspill mellom teoriutvikling og aksjonsforskning med pågående konflikter i Nord-Irland, Serbia, Ungarn og Østerrike som cases. NOVA samarbeider her med institusjoner i Belgia (koordinator), Nord-Irland, Serbia, Ungarn og Østerrike.
- Et prosjekt om bekjempelse av fattigdom i europeiske land (COPE). Prosjektet er vinklet mot utforming av ordninger for minsteinntekt (sosialstønad o.l.) og utfordringer i et styringssystem med aktører på flere nivåer (EU, nasjonale, regionale og lokale myndigheter) og i offentlig, kommersiell og frivillig sektor. NOVA samarbeider med universiteter i Italia, Polen, Skottland, Sverige og Tyskland (koordinator).
- Et prosjekt om forskerutdanning innen feltet funksjonshemming, med innretning mot realisering av FN-konvensjonen om rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse (DREAM). Som ledd i prosjektet er NOVA vertsinstusjon for to doktorgradsstudenter (fra Ukraina og USA). NOVA samarbeider med institusjoner i Irland (koordinator), Nederland, Spania, Storbritannia og Sveits.

NOVA har spilt en meget aktiv rolle i utformingen av alle prosjektene. I 2011 og 2012 sender NOVA flere internasjonale søknader enn i 2010, og man har grunn til å tro at dette vil kunne gjenfinnes i inntektene.

7.20.2 Høydepunkter fra forskningen

Større trivsel blant ungdomsskoleelever

En ny undersøkelse viser at det har skjedd en rekke positive utviklingstrekk ved læringsmiljøet ved norske ungdomsskoler de senere årene. Flere av elevene oppgir at de trives, færre skulker og andelen av skolekonflikter har gått ned.

Hull i kunnskapsgrunnet fra ungdomsskolen er en viktig årsak til det store frafallet blant elever i den videregående skolen. På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har NOVA gjennomført et prosjekt for å gi en nærmere beskrivelse av unges skolemotivasjon. Datamaterialet har vært en omfattende nasjonal undersøkelse gjennomført i 2010 (Ung i Norge) med et utvalg på rundt 4000 ungdomsskoleelever. Med tilgang på data fra tilsvarende undersøkelser foretatt i 1992 og 2002 har man også hatt anledning til å se på endringer over tid de siste 18 årene.

Hvilke faktorer er det som hemmer eller fremmer skolemotivasjonen, og dermed forutsetninger for mestring og læring? Det er sett på forhold knytta til læringsmiljøet på skolen som trivsel, framtidige utdanningsplaner, konsentrasjonsvansker og bråk og uorden i undervisningen. Videre er det trukket inn en rekke sider ved de unges liv på andre arenaer enn skolen. Det gjelder forholdet til foreldrene, men også ulike typer fritidsaktiviteter, vennerelasjoner og ulike former for marginalisert atferd som bruk av rusmidler, kriminalitet og mobbing.

Studien viser at en rekke faktorer påvirker elevenes motivasjon for å lære, og dermed deres evne til å mestre de utfordringene skolehverdagen gir. Trivsel i undervisningssituasjonen er en slik faktor. Undersøkelsen viser at antallet elever som er «helt» eller «litt» enige i at de trives på skolen, økte fra 73,9 prosent i 1992 til 88,2 prosent i 2010. Dessuten har andelen som oppgir at de gruer seg til å gå på skolen, blitt halvert fra 28 til 14 prosent. Samtidig viser studien at sju av ti elever er helt eller litt enige i at de kjeder seg. Tendensen er at noen færre kjeder seg i 2010

sammenlignet med data fra 1992. Forskerne finner videre en nedgang i antallet som skulker, og at mål på konsentrasjonsvansker, samlet sett, var større i 2002 enn i 2010.

I skvis mellom barn, jobb og eldre foreldre

Mange arbeidstakarar har eldre foreldre med hjelpebehov, men arbeidslivet gjer det ikkje lett å kombinere omsorg for foreldre og fulltidsjobb. 21 000 personer har dessutan omsorg for eldre foreldre samstundes som dei har barn med hjelpebehov. Som regel er det kvinnene som er viktigaste omsorgsgjevar, og dei kjem fort i ein skvis mellom omsorg og arbeid.

Dette kan ende i ei tidsklemme, særleg blant dei middelaldrande som slit med å foreine familie- og arbeidsforpliktingar. Det er difor behov for meir kunnskap om kor mange dette gjeld, og om kva følgjer slike klemmer kan ha for yrkesdeltakinga til kvar enkelt og deira subjektive velvære. I ein ny artikkel brukar forskarar frå NOVA data frå Den norske studien om livsløp, aldring og generasjon (NorLAG) og LOGG (N=15.109) for å sjå på akkurat dette. I artikkelen har dei undersøkt kor mange som er i klemme, og kva konsekvensane er for yrkesdeltakinga. Resultata syner at dei fleste i aldersspennet 35–45 år (75–80 prosent) har både barn og foreldre i live, samstundes som dei sjølve er i arbeid. Men berre nokre få (8–9 prosent) har barn og foreldre med hjelpebehov. Endå færre (3 prosent) er omsorgsgjevarar for sine foreldre samstundes som dei har barn med hjelpebehov. Prosentdelen er låg, men bak dei tre prosentane finn vi om lag 21 000 personar som er i ei slik klemme.

Analysane syner òg at det er kvinner, ikkje menn, som reduserer arbeidstida si for å møte desse familieforpliktingane. Å ha foreldre eller barn med hjelpebehov er ei kjelde til stress og noko redusert velvære (målt ved negativ affekt). Å vere i arbeid er generelt sett ei kjelde til trivsel meir enn stress.

Redusert institusjonsbruk – en tilsiktet, men uheldig utvikling?

Forskere ved NOVA og Fafo har i en ny evaluering sett på hva som har skjedd med institusjonstilbudet siden barnevernsreformen kom i 2004. Evalueringen viser at tilbudet har blitt mer likeverdig, men ikke tilstrekkelig differensiert. Samtidig finner forskerne at institusjonsbruken er redusert, noe som var en viktig målsetting i reformen. Nå stiller forskerne bak evalueringen spørsmål om denne utviklingen kan ha gått for langt.

Forskerne finner at tilbudet er blitt mer likeverdig, ikke minst på grunn av et omfattende arbeid med å utvikle kriterier for godkjenning, kvalitets- og internkontroll. De finner imidlertid ikke at målsettingen om tilstrekkelig differensiering av tilbudet er nådd. Helt siden før reformen trådte i kraft har det vært en målsetting å redusere bruken av institusjon og satse mer på hjelpetiltak i hjemmet og fosterhjem. Strukturelt er derfor institusjonsplassering det minst ønskelige alternativet. Dette har dels vært faglig begrunnet med at det ser ut til å gå dårligere med de som har vært i institusjon enn med de som har vært i fosterhjem. Dels har det vært et behov for å få kontroll med utgiftsveksten i barnevernet, altså en tydelig økonomisk begrunnelse.

Det har imidlertid ikke vært presisert hvor omfattende en slik dreining av barnevernstiltakene skulle være, utover at det har vært ønskelig med en reduksjon av antall akutt plasseringer og av bruken av institusjon for barn under 13 år. Det har heller ikke vært presisert hva som anses som en tilstrekkelig reduksjon av institusjonsbruken, vurdert i forhold til hvilke grupper av barn og unge som skal tilbys institusjonsopphold. Forskerne mener at denne utviklingen kan være uheldig fordi det er snakk om ulike grupper barn og unge. Halvparten av de som bor i institusjon er plassert på grunn av atferdsvansker eller rusproblemer. Dette er gjerne unge som svært lett opplever mislykte

fosterhjemsplasseringer. Det bør være tilgjengelige og differensierte institusjonsplasser for å gi disse barna og ungdommene et godt tilbud.

7.21 Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)

NIFU				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	12,7	16	Årsverk totalt	68
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	37
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	27,5	34	Årsverk forskere totalt	57
			herav kvinner	30
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	24
Offentlig forvaltning	30,8	39	herav kvinner	10
Næringsliv	1,8	2	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,42
Utlandet	6,8	9		
Annet	0,0	0	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	79,6	100	Antall artikler i periodika og serier	32
			Antall artikler i antologier	11
Driftskostnader	75,5		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	4,1	5 %		
Årsresultat	3,3		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,88
Egenkapital (% av totalkapitalen)	35,1	46 %		

www.nifu.no

NIFU er en uavhengig og allmenntilgjengelig forskningsstiftelse som utvikler og formidler statistikk og forskningsbasert kunnskap om innovasjon, forskning og utdanning. Instituttets visjon er å videreutvikle studier av utdanning, forskning og innovasjon som flerfaglige og tverrfaglige forskningsfelt i globalt perspektiv, og gjennom dette styrke instituttets posisjon som et av Europas ledende forskningsmiljø på disse områdene. NIFU har nasjonalt ansvar for produksjon, analyse og formidling av statistikk og indikatorer for det samlede FoU- og innovasjonssystemet.

I strategiperioden 2010-2014 skal instituttet særlig utvikle studier av samspill og sammenhenger mellom utdanning, forskning og innovasjon. Instituttet skal styrke den komparative forskningen om Norden, søke samarbeid med nordiske forsknings- og policymiljøer og øke antall forskningsoppdrag i andre nordiske land. Som ledd i å styrke den nordiske plattformen fikk instituttet i desember 2011 godkjent nye vedtekter som spesifiserer at minst tre nordiske land alltid skal være representert i styret.

Instituttet er organisert i fire forskningsområder:

- Studier av grunnopplæring
- Studier av høyere utdanning

- Studier av forsknings- og innovasjonspolitik
- Statistikk og indikatorer

Alle områdene hadde høy aktivitet og god prosjektinngang i 2011.

I 2011 arbeidet instituttet aktivt med nordiske prosjekter. Et større NordForsk-finansiert prosjekt om forskningskvalitet ved de nordiske universitetene er den første grundige sammenlikningen mellom kvaliteten på forskningen ved nordiske læresteder målt gjennom sitering. Ett annet prosjekt støttet av Norges forskningsråd undersøker excellence-satsinger i forskning i nordiske land. Et tredje større prosjekt finansiert av Nordisk Energiforskning undersøker innovasjons- og industripolitikk i landene ved overgang til nye og mer klimavennlige energiformer. Innenfor FoU-statistikken tok NIFU initiativ til et samarbeid med nordiske statistikk-byråer for å få fram tidligere og mer sammenlignbar FoU-statistikk. Tabeller og indikatorer presenteres på instituttets nye nettsted for Nordisk FoU-statistikk.

Instituttet deltok også i en rekke EU- og OECD-prosjekter. Under EUs 7. rammeprogram ble prosjektet *Impact of Networks, Globalisation, and their Interaction with EU Strategies* avsluttet. Prosjektet har studert hvordan utviklingen fra globale produksjonsnettverk til globale innovasjonsnettverk endrer mønstrene i kunnskapsflyt og innovasjon, og er i ferd med å skape en ny global kunnskapsgeografi. NIFU deltok også i flere OECD-prosjekter, blant annet AHELO som utvikler metoder for å måle læringsutbytte i høyere utdanning, PIAAC som måler grunnleggende ferdigheter blant voksne, TALIS som kartlegger undervisningspraksis og arbeidsforhold for lærere og skoleledere og STIG som handler om nye former for organisering av internasjonalt forskningssamarbeid for å håndtere globale utfordringer.

Instituttets forskning resulterte i ca. 50 vitenskapelige publikasjoner. I tillegg bidrar NIFUs virksomhet i stor grad til en mer opplyst samfunnsdebatt innenfor utdanning, forskning og innovasjon. Antall medieoppslag i Retriever økte med over 20 prosent til 1403.

7.21.1 Disponering av grunnbevilgningen

Grunnbevilgningen ble disponert til strategiske instituttsatsninger (2,7 mill.), forprosjekter / idéutviklingsprosjekter (0,7 mill.), nettverksbygging og kompetanseutvikling (9,3 mill.). Et viktig flerårig strategisk prosjekt dreier seg om å forstå ulike typer innovasjonsprosesser i bedrifter og utvikle nye innovasjonsindikatorer gjennom å kople data fra den europeiske innovasjonsundersøkelsen med sysselsettingsdata og foretaksdata. To strategiske satsinger er knyttet til frafall i videregående opplæring og forskning på fagopplæringens aktører og organisering. Forprosjektene var blant annet knyttet til å utvikle teori- og metodegrunnlaget for studentundersøkelser og utvikling av en kunnskapsbase for forskning på profesjonsutdanninger.

Under kompetanseutvikling og nettverksbygging gikk den største delen av midlene til å støtte vitenskapelig publiseringsvirksomhet, med grunnlag i både nasjonale og internasjonale prosjekter, og til konferansedeltakelse i forbindelse med dette. Over 40 bok- og artikkelprosjekter fikk støtte. Syv av instituttets forskere fikk også støtte til doktorgradsarbeid og disputasforberedelser. Tre forskere disputerte. Det ble også gitt støtte til utgivelse av tidsskriftet *Journal of the Knowledge Economy* som utgis på Springer.

Flere av de strategiske satsingene og forprosjektene har en internasjonal dimensjon, i form av komparativ forskning, utvikling og vedlikehold av internasjonale nettverk og publisering med grunnlag i internasjonale prosjekter. Et eksempel er den flerårige strategiske satsingen innenfor frafall i videre opplæring knyttet til *International Research Network on Youth Education and Training*. Deltakelsen i nettverket og flere internasjonale forskningsopphold knyttet til dette resulterte i utgivelse av antologien *School Dropout and Completion: International Comparative studies in Theory and Policy*. Seks av NIFUs forskere deltok som forfattere, én også som redaktør av boka. Den komparative forskningen videreføres med støtte fra Forskningsrådsprogrammet Utdanning 2020 og gir NIFU mulighet til å gjennomføre den norske delen av en komparativ studie av frafall i 13 byer i ulike land.

7.21.2 Høydepunkter fra forskningen

Nye modeller for videregående opplæring

Innenfor grunnopplæringsområdet har evalueringen av skolereformen Kunnskapsløftet vært en sentral aktivitet gjennom flere år. Delprosjektet 'Struktur, gjennomføring og kompetanseoppnåelse' undersøkte effekter av endringene i tilbudsstrukturen i videregående opplæring, og fulgte reformelevene fram til tredje skoleår. Resultatene viser lite bedring i overgangen mellom det andre og tredje året i videregående opplæring. Bare halvparten av elevene på yrkesfag søker læreplass, en tredjedel søker seg mot studiekompetanse og resten avbryter opplæringen eller går om igjen. Rekrutteringen til helsefag og andre yrker Norge har stor behov for svikter, og gjennomføringen er ikke bedret. Resultatene ble også formidlet i en kronikk i Aftenposten. En medieanalyse gjennomført av Utdanningsdirektoratet viste at rapporten ga opphav til over 300 medieoppslag. I et annet prosjekt evaluerte NIFU et forsøk med praksisbrev mot frafall i yrkesutdanningen. Resultatene viser at elevene som var med i forsøket, tross et veldig svakt skolemessig utgangspunkt, hadde en gjennomføring minst på linje med de ordinære yrkesfagelevne. Evalueringen konkluderer med at dette først og fremst skyldes en praksisnær opplæring. Også dette prosjektet fikk bred oppmerksomhet i media, og ble utgangspunkt for en debatt om større fleksibilitet i forholdet mellom skole og læretid enn dagens modell med to år i skole og to år i lære. Samlet utgjør rapportene en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for at regjeringen vil igangsette utprøving av alternative fagopplæringsmodeller innenfor helsefag.

Kunnskapsgrunnlag for utviklingen av høyere utdanning

Innenfor høyere utdanning avsluttet instituttet et større treårig strategisk forskningsprogram finansiert av Kunnskapsdepartementet. Programmet omfattet et bredt spekter av temaer innen høyere utdanning og forskning. Programmet har resultert i en rekke rapporter, artikler og foredrag, og ble avsluttet med en konferanse i Kunnskapsdepartementet. Resultatene viser blant annet at:

- Forskningsmiljøenes størrelse har lite å si for produktiviteten blant forskerne
- Kvalitetsreformen har hatt begrenset effekt på gjennomstrømning og frafall i høyere utdanning. Frafallet er stabilt, men studieprogresjonen har økt noe.
- På PhD-nivå er gjennomstrømningen drastisk forbedret på 2000-tallet, og det har vært en sterk økning i kandidatproduksjonen.
- Begrepet forskningsbasert utdanning tolkes ulikt i ulike profesjonsutdanninger, og det er lite empirisk belegg for at en sterkere kobling mellom forskning og

utdanning på bachelornivå vil gi bedre undervisning, eller dyktigere profesjonsutøvere. Bachelorstudentene selv etterspør i første rekke mer praksisbasert kunnskap.

Resultatene gir kunnskapsgrunnlag for utvikling av ny politikk så vel som tiltak ved universiteter og høyskoler.

Kompleksitet og kunnskapsutnyttelse i byggevirkosomhet

På innovasjonsområdet gjennomfører NIFU et femårig KMB-prosjekt om kunnskapsprosesser i bygging. I samarbeid med BI, Veidekke, BNL og Fondet for Regionale Verneombud har NIFU undersøkt hvorfor byggenæringen i mange sammenhenger synes å utnytte en svært liten del av tilgjengelig kunnskap. Ett interessant funn er knyttet til kompleksiteten i byggeprosesser. Utfordringene knyttet til kompleksitetshåndtering blir undervurdert, både utenfor næringen og i næringen selv. Prosjektorganisering med mange del- og underentrepriser og utstrakt bruk av midlertidig arbeidskraft forbedrer isolert sett økonomien i et prosjekt, men bidrar samtidig til økt kompleksitet, dårligere kommunikasjonsflyt og mindre effektiv bruk av kunnskap. Resultatet kan være redusert sikkerhet og dårligere kvalitet i det som bygges. I tillegg til en rekke rapporter, foredrag og artikler har prosjektet bidratt til konkrete prosessinnovasjoner i næringen, blant annet knyttet til sikkerhetsarbeidet.

7.22 Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)

NUPI				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	15,5	22	Årsverk totalt	61
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	4,1	6	herav kvinner	22
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	13,2	18	Årsverk forskere totalt	42
			herav kvinner	13
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	23
Offentlig forvaltning	34,5	48	herav kvinner	6
Næringsliv	2,8	4	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,55
Utlandet	2,0	3		
Annet	0,0	0	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	72,0	100	Antall artikler i periodika og serier	65
			Antall artikler i antologier	23
Driftskostnader	71,6		Antall monografier	4
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	0,4	1 %		
Årsresultat	0,5		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	2,52
Egenkapital (% av totalkapitalen)	5,2	11 %		

www.nupi.no

NUPI har siden opprettelsen i 1959 hatt det todeltede formål å forske på og formidle kunnskap om mellomfolkelige spørsmål og internasjonale forhold. NUPI bidrar med kunnskap om internasjonale spørsmål på en rekke områder og fagfelt: maktforhold, sikkerhetspolitikk, utvikling, energi, internasjonal økonomi og norsk utenrikspolitikk. NUPI er en frittstående og faglig selvstyrt forskningsinstitusjon som fra 1997 har hatt status som statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Instituttets styre utnevnes av Kunnskapsdepartementet. Instituttets omsetning var i 2011 på 72 millioner kroner.

NUPIs om lag 70 medarbeidere er organisert i fem forskningsavdelinger i tillegg til kommunikasjonsavdelingen og administrasjonsavdelingen. De fem avdelingene er:

- Internasjonal politikk
- Russland og Eurasia
- Utviklingsstudier
- Internasjonal økonomi
- Sikkerhet og konflikthåndtering

NUPIs forskning dekker følgende temaområder:

- Norsk sikkerhetspolitikk, europeisk sikkerhet og transatlantiske relasjoner
- Global styring, stormaktsrivalisering og statssystem
- Energi og geopolitikk
- Internasjonal handel og investeringer, teknologi og økonomisk vekst
- Utvikling, statsdannelser og sikkerhet, fattigdom og korrupsjon
- Konflikt og fredsbygging
- Flernasjonale operasjoner og sikkerhet

I tillegg til kompetanse på temaområder har NUPI områdekompetanse på EU og Europa, Balkan, Russland og Eurasia, Afrika, Latin-Amerika og USA. Instituttet prioriterer styrking av kompetanse på Asia, særlig India og Kina.

NUPI har i løpet av året etablert en rekke større eksternt finansierte prosjekter, som er spredt over et bredt spekter av tema. Blant forskningsfelt som kan nevnes er sikkerhetssektorreform (SSR), herunder det UD-finansierte prosjektet Norwegian engagement with security sector reform og nordområdepolitikk, som er belyst gjennom prosjektene Modernizing the Russian North: Politics and Practice og Great Power, Arctic Power: Russia's engagement in the High North . I tillegg har NUPI fått et større forskningsprosjekt i tilknytning til grunnlovsjubileet i 2014, Manning the State, som blant annet ser på dannelsen av en norsk utenrikspolitikk.

Etableringen av Centre for Global Governance ved NUPI har også i 2011 vært et hovedsatsingsområde. Hensikten med senteret er å skape et strategisk forskningsinitiativ for å analysere globaliseringstrender og vurdere hvilken innvirkning de vil kunne ha på statens makt og styringsstrategier i sin alminnelighet, og den norske stat i særdeleshet. I regi av senteret er NUPI del av et internasjonalt konsortium som er finansiert av EUs 7. rammeprogram, GR:EEN-prosjektet med ansvaret for forskning på energi og miljøpolitikk. Prosjektet A Global Governance Perspective on Regional Securitisation of Human Rights er også en del av senterets portefølje. I 2011 har NUPI også startet et nytt satsingsområde knyttet til helse i relasjon til global governance.

7.22.1 Disponering av grunnbevilgningen

NUPI mottok 16 millioner kroner i basisbevilgning fra Forskningsrådet i 2011. Midlene er fordelt i samsvar med retningslinjene til forskningsaktiviteter som publisering, doktorgrader, nettverk, formidling og kvalitetssikring.

Det er benyttet 6,7 millioner kroner til forskningsaktiviteter i 2011. Dette dreier seg om publiseringsevne og utvikling av nye fagområder. Det har vært et sentralt mål å styrke og opprettholde instituttets publiseringsevne i vitenskapelige bøker og tidsskrifter. En høy andel av bevilgningen til forskningsaktiviteter har gått til dette formålet. Resultatet er 2,4 publiseringspoeng per forskerårsverk i 2011, herunder 18 artikler på nivå 2. Det ble utgitt 5 bøker (herunder *Nuclear Disarmament and Non-Proliferation* på Routledge og *Tilbake til Durkheim – staten og antropologien* på Universitetsforlaget).

NUPIs forskere har benyttet midler fra basisbevilgningen til å bygge instituttets internasjonale nettverk, blant annet ved konferansedeltakelse og besøk ved ulike utenlandske forskningsinstitusjoner. Tradisjonen med forskningsseminar, der ledende forskere fra utenlandske institusjoner inviteres til å holde foredrag om utvalgte emner ble videreført i 2011. NUPI har også hatt god produksjon av doktorgrader. Det ble avlagt 3 doktorgrader i 2011.

For å styrke og kvalitetssikre prosjektsøknader og rapporteringsrutinene ved instituttet har NUPI videreført forskningsadministrativ enhet som ble etablert i 2010, og fortsetter fokuset på dette området.

NUPIs bibliotek er også en viktig ressurs for kompetanseutvikling og faglig fornyelse av forskerstaben. Biblioteket har også en sentral rolle i samarbeidet med institutter og universiteter, blant annet på Balkan og i Kaukasus, som bidrag til å utvikle og styrke kapasiteten ved disse.

7.22.2 Høydepunkter fra forskningen

Innovasjon i forsvarsindustrien

Prosjektet *Innovation and Defence Industrial Policy* analyserer hvilken effekt offentlige institusjoner og støttetiltak til innovasjon har hatt på utviklingen av norsk forsvarsindustri. Et sentralt spørsmål er om forsvarsindustrien ville vært bedre tjent med at Innovasjon Norge og Forsvarsdepartementet - to sentrale aktører i industrien - fikk til bedre koordinering av sine mål og strategier for å støtte innovasjon, konkurranse og kapasitet i forsvarsindustrien.

Analysen i notatet *Defence Firms Facing Liberalization: Innovation and Export in an Agent-based Model of the Defence Industry* viser at europeiske forsvarsbedrifter vil bli gradvis mer effektive, mindre avhengig av innovasjonspolitiske støtteordninger og mer åpne for kunnskapsdeling og samarbeid mellom ulike aktører.

Norges nye vi - diasporaer i norsk utenrikspolitikk

Det faktum at mer enn ti prosent av Norges befolkning har en annen etnisk bakgrunn enn den norske vil kunne utfordre den tradisjonelle oppfatningen av "det norske vi". Behovet for å definere et "nytt norsk vi" vil bli stadig viktigere også i utenrikspolitikken. Formålet med prosjektet har vært å se på hvordan norsk utenrikspolitikk kan påvirkes av at Norge i løpet av de siste tiårene er blitt et multietnisk og multikulturelt samfunn.

En hovedkonklusjon er at det diasporiske er ett av flere elementer som bryter ned skillet mellom uten- og innenrikspolitikk. Norges måte å forholde seg til omverden på forandres idet Norge blir

hjem for mange nye grupper. Å tilpasse seg de nye omstendigheter kan bli krevende, men er helt nødvendig for å være i stand til å finne en riktig vei i det nye og mer kompliserte politiske terrenget. Studien er publisert i Internasjonal Politikk, 4/2011.

Norsk støtte til sikkerhetssektorreformer

Sikkerhetssektorreform (SSR) har til hensikt å bygge og restrukturere militærvesen, politi, etterretningstjeneste, straffedomstoler, fengselsvesen og sivile institusjoner med kontrollfunksjon over disse, i land som har vært preget av konflikt eller autoritært styresett. SSR er et viktig satsingsområde for mange av de internasjonale institusjoner Norge er en del av. Imidlertid er området preget av fragmentering, og et formål med NUPIs bidrag er å fange helheten i innsatsområdet.

Prosjektet *Norwegian engagement with security sector reform* har hatt som mål å etablere en klarere forståelse av den kapasiteten som finnes blant norske aktører innenfor SSR, hvilke typer tiltak og prosjekter som er støttet, og hvordan aktørene vurderer effekten og effektiviteten i tiltakene. Norske SSR-tilnærminger blir vurdert innenfor internasjonale og regionale rammer for SSR, og implikasjonene av dette for fremtidig norsk politikk på feltet. Prosjektet er oppsummert i rapporten *A Stocktaking of Norwegian, Engagement in Security Sector Reform*.

7.23 NTNU Samfunnsforskning

NTNU Samfunnsforskning			
Nøkkeltall 2011			
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte
Basisbevilgning	1,8	2	Årsverk totalt
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	21,4	18	herav kvinner
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	23,9	21	Årsverk forskere totalt
			herav kvinner
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad
Offentlig forvaltning	33,5	29	herav kvinner
Næringsliv	20,3	18	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk
Utlandet	14,0	12	
Annet	0,6	0	
Sum totale driftsinntekter	115,5	100	Vitenskapelig produksjon
			Antall artikler i periodika og serier
			Antall artikler i antologier
Driftskostnader	115,9		Antall monografier
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	-0,5	0 %	
Årsresultat	1,7		Publikasjonspoeng per forskerårsverk
Egenkapital (% av totalkapitalen)	37,7	37 %	

samforsk.no

NTNU Samfunnsforskning AS utfører forsknings-, utviklings- og formidlingsarbeid innenfor et bredt spekter av samfunnsfaglige forskningstema, og har også en betydelig aktivitet knyttet til bemannet romfart. Instituttet ble opprettet i 2004, som en videreføring av stiftelsen Allforsk, som ble opprettet i 1988.

Instituttet eies i sin helhet av NTNU og er organisert i følgende FoU-enheter: Studio Apertura (Organisasjonsforskning); CIRiS - Senter for tværfaglig forskning i rommet; NEC - Senter for entreprenørskap; Skole og idrett; Mangfold og inkludering; Oppvekst og utvikling; BUS - Barnevernets utviklingscenter Midt-Norge; NAPHA- Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid for voksne.

NTNU Samfunnsforskning AS hadde en omsetning på ca. 115,5 mill. kroner i 2011. Det ble i gjennomført 114,4 årsverk ved instituttet, hvorav 98,2 forskerårsverk. Ved utgangen av 2011 hadde instituttet 148 ansatte, hvorav 66 prosent kvinner.

I tillegg til aktiviteten som gjennomføres i avdelingene, har selskapet det administrative ansvaret for en del eksternt finansierte prosjekter som ansatte ved NTNU har det faglige ansvaret for.

Denne aktiviteten utgjorde ca. 14 prosent av netto omsetning i 2010.

Grunnbevilgning fra Forskningsrådet utgjorde 2,4 prosent av inntektene. Allforsk mottok tidligere grunnbevilgning gjennom flere år før den uteble gjennom en omorganisering. Instituttet er svært fornøyd med å ha fått tilbake sin posisjon som berettiget til grunnbevilgning.

7.23.1 Disponering av grunnbevilgningen

Grunnbevilgningen på 2,8 millioner kroner er blitt benyttet til nettverksbygging og kompetanseutvikling. Det ble i 2011 igangsatt 13 publikasjonsarbeider innenfor rammen av grunnbevilgningen. Dette utgjorde ca. 1,6 millioner kroner. Videre bidro instituttet med delfinansiering av fire internasjonale fagseminarer i samarbeid med institutter ved NTNU. Dette beløp seg til ca. 300 000 kroner. Den resterende delen av grunnbevilgningen ble benyttet til strategiske forprosjekter (ca. 500 000) og til samarbeid med eksterne nøkkelpersoner (ca. 400 000).

7.23.2 Høydepunkter fra forskningen

Elevundersøkelsen

NTNU Samfunnsforskning har ansvaret for de årlige analysene av Elevundersøkelsen i perioden 2011 til 2013. Elevundersøkelsen er et viktig verktøy for videreutvikling og kvalitetssikring av læringsmiljøet til elever i grunnskolen og videregående opplæring. Det er en nettbasert spørreundersøkelse hvor elever fra 5. trinn til ut videregående skole uttrykker sin mening om forhold som er viktige for å lære og å trives på skolen. Hvert år er det over 350 000 elever som svarer på Elevundersøkelsen.

Analysene beskriver tilstanden i norsk skole særlig på områdene Trivsel med lærer, Sosial trivsel, Mestring, Faglig utfordring, Elevdemokrati, Fysisk læringsmiljø, Mobbing på skolen, Motivasjon, Faglig veiledning, Medbestemmelse og Karriereveiledning. Analysene inkluderer at en ser på utvikling over tid og kontrollerer for ulike bakgrunnsfaktorer som kan ha innvirkning på resultatene.

Hvert år gjennomføres også dypdykk på et område som Utdanningsdirektoratet i samarbeid med NTNU Samfunnsforskning velger ut. I 2011 gjaldt dette lærer-elevrelasjonen. Man har gjennomført intervju om temaet blant elever, lærere, rektorer og foresatte i strategisk utvalgte skoler. Resultatene fra de kvalitative intervjuene blir sett i forhold til resultatene fra Elevundersøkelsen. De kvalitative data som kommer fram gjennom skolebesøkene kan både underbygge og nyansere de kvantitative resultatene, samt at viktige forhold som ikke kommer fram i spørreskjemadataene, kan avdekkes ved skolebesøkene.

Det er Utdanningsdirektoratet som er ansvarlig for gjennomføringen av Elevundersøkelsen, mens NTNU Samfunnsforskning er ansvarlig for analyser og rapportering.

Fartøysovervåkning fra Den Internasjonale Romstasjonen

NTNU Samfunnsforskning AS har ansvaret for prosjektet 'Vessel ID Sys', som tester ut overvåkning av internasjonal skipstrafikk fra den internasjonale romstasjonen (ISS). ISS er et samarbeidsprosjekt mellom amerikanske NASA, russiske RKA, japanske JAXA, europeiske ESA og canadiske CSA. Alle skip av en viss størrelse har vært pålagt å ha et automatisk kommunikasjonssystem (AIS) som kontinuerlig sender ut data, slik som identifikasjon, posisjon, kurs, hastighet, last og andre opplysninger til andre fartøy og landbaserte mottakere. Dette systemet lot i utgangspunktet kystvakter og myndigheter overvåke skipstrafikken langs kyster og var nyttig for at skip skulle kunne holde oversikt over andre skip i nærheten. Men systemet hadde en svakhet i at det benyttet VHF-radiosignaler som på grunn av horisonten ikke kunne registreres over en avstand på over 74 km, og var således til liten nytte for skip ute på det åpne hav.

Prosjektet Vessel ID Sys har som målsetting å løse dette problemet. Systemet har vært i drift siden juni 2010. ISS bruker 92 minutter på et omløp rundt jorden og kan dekke et område fra 68 grader nord til 68 grader sør. Romstasjonen var derfor egnet til å overvåke en langt større andel av skipstrafikken. I løpet av en dag kan mer enn 22 000 skip bli identifisert og 400 000 posisjoner bli registrert. Prosjektet har fungert helt etter planen, og har ført til at man har fått en langt bedre oversikt over den internasjonale skipstrafikken. Prosjektet blir utført i samarbeid med European Space Agency (ESA) og Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI), Kongsberg Seatex, et forskningsmiljø i Luxembourg og astronautene på ISS. Prosjektet har også bidratt i forhold til forbedring av neste generasjons teknologi og mottakere, og bidrar til tryggere, mer kontrollert og mer oversiktlig ferdsel på havet.

7.24 Samfunns- og næringslivsforskning (SNF)

SNF				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	6,7	10	Årsværk totalt	49
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	16
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	34,2	51	Årsværk forskere totalt	43
			herav kvinner	11
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	13
Offentlig forvaltning	10,1	15	herav kvinner	5
Næringsliv	14,7	22	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,30
Utlandet	0,4	1		
Annet	1,5	2	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	67,6	100	Antall artikler i periodika og serier	11
			Antall artikler i antologier	3
Driftskostnader	63,6		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	4,0	6 %		
Årsresultat	4,2		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,21
Egenkapital (% av totalkapitalen)	16,3	40 %		

www.snf.no

SNFs formål er å fremme anvendt forskning innen samfunnsøkonomi og bedriftsøkonomiske fag med basis i fagmiljøene ved Norges Handelshøyskole og Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen. Virksomheten drives i en prosjektbasert nettverksorganisasjon og var i 2011 organisert i 10 tematiske forskningsprogram. Omsetningen basert på prosjektinntekter og grunnbevilgning summerte seg til 66,4 millioner kroner, som fordelte seg på programmene som følger:

Tabell 1 Omsetning SNF 2011

Programområder	KNOK
Krise, omstilling og vekst	7500
Etikk og styring	6250
Klima og energi	2550
Global ledelse og økonomistyring	7000
Mat og ressursøkonomi	9250
Skatt og offentlig økonomi	7200
Finansiell økonomi og økonomisk styring	5050
Arbeid og utdanning	6600
Tele og media	6900
Tjenesteinnovasjon og merkebygging	4550
Diverse/Infrastrukturtiltak	3500
Samlet omsetning	66400

Anvendt forskning finner sted over et bredt spekter av områder, og SNFs sentrale oppgave er å bidra til å opparbeide og videreutvikle det faglige og markedsmessige grunnlaget for denne forskningen. I 2011 har det særlig vært arbeidet med å opparbeide grunnlag for en forsterket

satsing på skatteøkonomisk forskning og på forskning om fremtidens bedriftsløsninger. Når det gjelder skatt, har dette arbeidet særlig skjedd i et samarbeid med Skattedirektoratet, mens flere større foretak har deltatt og forpliktet seg til å støtte faglig miljøbygging på forskning som belyser utfordringer bedrifter og næringsliv i økende grad vil møte, både finansielt og som case for studier. Gledelig er også at NRK, Telenor og TV2 har fornyet sitt engasjement som konsortiepartnere for satsingen på tele- og medieøkonomi for en ny 4-årsperiode fra 2012.

7.24.1 Disponering av grunnbevilgningen

SNF mottok en grunnbevilgning i 2011 på kr 6 695 000.

SNF har de senere årene lagt opp til at styret hvert år diskuterer hvordan grunnbevilgningen skal disponeres. Det betyr at det hvert år sees med "friske" øyne på ledelsens forslag til hvordan grunnbevilgningen skal disponeres for å fremme langsiktig kunnskap og kompetanseutvikling innenfor SNFs virkefelt. I den forbindelse ble det for to år siden, i 2009, besluttet at ordinær publisering og formidling - som SNFs publikasjonsserie, hjemmesider med gratis nedlasting av disse og SNFs deltakelse i forskning.no - er å betrakte som en felleskostnad som virksomheten skal dekke over driften. Dermed er det lagt opp til at grunnbevilgningen forbeholdes strategisk viktige aktiviteter som støtter opp om utviklingen av eksisterende og nye tematiske forskningssatsinger.

Bruken av grunnbevilgningen i 2011 er vist i tabellen nedenfor, hvor det også sammenliknes med hvordan den ble brukt de to foregående år. Den viser at hovedtyngden av nettveksten er allokert strategiske instituttsatsinger og forprosjekter/idéutviklingsprosjekter.

Tabell: Grunnbevilgningens fordeling etter hovedposter, 2011 og 2010. KNOK

	2011	2010	2009
Strategiske instituttsatsinger	1.295	850	850
Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter	1.350	1.563	1.107
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	3.850	3.750	3.700
Internasjonalt samarbeid	200	150	0
SUM	6.695	6.363	5.657

Strategiske instituttsatsinger omfatter forskningsprogrammet "Krise, omstilling og vekst", samt styrking av infrastruktur for empirisk forskning på registerdata. Veksten i 2011 er i sin helhet på slik infrastruktur.

Forprosjekter og idéutviklingsprosjekter omfatter løpende utvikling innen de enkelte programmene som forskningen i SNF organiseres i. Av mer spesifikk karakter er støtte til å opparbeide grunnlag for FOCUS-satsingen, dvs. satsingen på å styrke forskning og faglig miljøbygging på fremtidens bedriftsløsninger. Denne satsingen omfatter hele NHH-miljøet og de eksternt finansierte aktivitetene organiseres gjennom SNF. Tilsvarende forpliktet SNF seg til å bruke av grunnbevilgningen til forprosjektet for å fremskaffe det faglige og finansielle grunnlaget for en større satsing på skatteøkonomi. Disse midlene blir imidlertid først allokert i 2012. I 2011 ble det også allokert midler til oppstart av CenSES innen denne hovedposten.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling omfatter faglig ajourføring for egne ansatte, kvalitetssikring av forskning og forskningsaktiviteter, samt nettverk og strategiske formidlingsaktiviteter.

Internasjonalt samarbeid inngår i større og mindre grad som en integrert del av aktiviteter som klassifiseres under de tre foregående hovedpostene. Den eneste aktiviteten som SNF finansierer over grunnbevilgningen, og som er direkte rettet mot internasjonalt samarbeid, gjaldt i 2011 SNFs deltakelse i COST-aksjonen "Southern multinationals". Fremveksten av multinasjonale foretak med utspring i fremvoksende økonomier, som Kina, India og Russland for å nevne noen, omfattes med økende interesse i Europa. Så langt er det ingen større forskningssatsing på dette i Norge, så vi bruker midler fra grunnbevilgningen for å delta og kunne bidra i dette europeiske forskernettverket.

7.24.2 Faglige høydepunkter fra forskningen

Den faglige aktiviteten har vært omfattende. SNF mener også den er nyttig. Likevel er det vanskelig å trekke frem enkeltprosjekter hvor det kan vises til konkrete resultater som på en god måte illustrerer den bedrifts- og samfunnsøkonomiske nytteverdi av instituttets FoU-virksomhet. Nyten ligger i stedet på faglige bidrag som kan bidra til mer målrettet politikk, mer effektiv regulering, bedre beslutninger i offentlig og privat regi, samt en god skattepolitikk. Det er en løpende aktivitet, hvor det ikke er så lett å vise til resultater som kaster dramatisk og brått om på ting, slik at det plutselig gir stor mernytte.

Et eksempel på samfunnsøkonomisk nytte er SNFs deltakelse i et av konsortiene som er engasjert av Finansdepartementet for å kvalitetssikre store offentlige investeringer (over 750 MNOK). SNFs ansvar er å ivareta den samfunnsøkonomiske analysen av slike investeringer. Den bygger på prinsipper for samfunnsøkonomisk analyse som fagpersoner i NHH-miljøet har vært med på å utvikle og forbedre de siste 15-20 årene. Disse rammeavtalene ble fornyet i 2011, og dette kvalitetssikringsregimet har definitivt bidratt til å høyne beslutningsunderlaget for store offentlige investeringer.

Et annet eksempel knytter seg til innspill vedrørende politikk og virkemiddelutforming på mange ulike felt. For tiden gjelder det nærings- og innovasjonspolitik i sin alminnelighet gjennom programmet Krise, omstilling og vekst og mer spesifikt på tele- og mediesiden gjennom programmet Tele og media. Det gjelder fiskeri- og landbrukspolitik gjennom programmet Mat og ressursøkonomi, energi- og miljøpolitikk gjennom programmet Klima og energi, og arbeidsmarkedspolitik og utdanningspolitikk gjennom programmet Arbeid og utdanning. I tillegg er det stor samfunnsøkonomisk nytte av forskning som finner sted, og som nå søkes styrket, når det gjelder utforming av skattesystemer, etterlevelse og unndragelse av skatt innen programmet Skatt og offentlig økonomi, og i programmet Etikk og styring. Det er imidlertid vanskelig å vise til hva som spesifikt er oppnådd i 2011.

Det samme gjelder den bedriftsøkonomiske nytteverdien av forskning på organisering og styring av virksomheten i bedrifter, bedrifters markedsstrategier og ekstern samhandling, herunder logistikk. Her er imidlertid de anvendte forskningsaktivitetene gjennom SNF i vekst, og de finansieres av bedrifter og næringsorganisasjoner.

7.25 SINTEF Teknologi og samfunn

SINTEF Teknologi og samfunn			
Nøkkeltall 2011			
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte
Basisbevilgning	11,3	17	Årsværk totalt
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	12,7	19	Årsværk forskere totalt
			herav kvinner
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad
Offentlig forvaltning	28,9	43	herav kvinner
Næringsliv	7,2	11	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk
Utlandet	4,0	6	
Annet	3,7	5	Vitenskapelig produksjon
Sum totale driftsinntekter	67,8	100	Antall artikler i periodika og serier
			Antall artikler i antologier
Driftskostnader	65,2		Antall monografier
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	2,7	4 %	
Årsresultat	2,7		Publikasjonspoeng per forskerårsverk
Egenkapital (% av totalkapitalen)			

www.sintef.no/teknologi-og-samfunn

SINTEF Teknologi og samfunn mottar grunnbevilgninger fra Forskningsrådet både på den samfunnsvitenskapelige og den teknisk-vitenskapelige arenaen. En overordnet beskrivelse av Stiftelsen SINTEF finnes i rapporten for de teknisk-industrielle instituttene.

SINTEF Teknologi og samfunn er et flerfaglig forskningsinstitutt innenfor både teknisk-industriell og samfunnsvitenskapelig arena. Strategien er å bygge samfunnsvitenskap inn i de nasjonale teknologiprojektene. I tillegg til å være en sterk teknologileverandør til industri og næringsliv, bidrar det til løsninger på samfunnsutfordringene innenfor helse, omsorg og velferd, verdige arbeidsforhold, et bærekraftig og konkurransedyktig næringsliv, et bærekraftig og effektivt og sikkert transportsystem og klima og miljø.

Forskningsinstituttet har seks fagavdelinger med rundt 220 medarbeidere: Anvendt økonomi, Helse, Medisinsk teknologi, Sikkerhet, Teknologiledelse og Transportforskning. Gjennom strategiske satsinger og utstrakt prosjektsamarbeid utnyttes den brede kompetansen i avdelingene og i andre fagmiljøer i og utenfor SINTEF.

De tre avdelingene Helse, Sikkerhet og Teknologiledelse i SINTEF Teknologi og samfunn utfører forskning innenfor fagfeltene arbeid, sikkerhet og helse.

Forskningen på arbeid søker å posisjonere og markedsorientere den faglige kompetanse og erfaring innen demokratiseringsprosesser i arbeidslivet. Resultatene fra forskningen svarer på flere av temaene som St. meld nr. 29(2010-2011) Felles ansvar for eit godt og anstendig arbeidsliv redegjør for. Faglige tema som organisatorisk sikkerhetsforskning, partssamarbeid, den norske samarbeidsmodellen, medvirkning, involvering og ansattes arbeidsvilkår og arbeidsmiljø er

fagområder som står sterkt hos i SINTEF, og som bygger videre på den faglige arven fra tidligere Institutt for Industriell Miljøforskning (IFIM).

Innen sikkerhetsforskningen har man arbeidet langsiktig med å bygge opp kunnskap om storulykkesrisiko og robuste organisasjoner ("Resilience Engineering") dvs. organisasjoner som har evne til å motstå normale menneskelige feilhandlinger og teknisk svikt uten at disse fører til alvorlige ulykker. Man analyserer og utvikler ny kunnskap om samspillet mellom menneske, teknologi, organisasjon og sikkerhet. Viktige kompetanseområder er driftssikkerhet og vedlikehold, erfaringsdata og dataanalyse, IKT, sikkerhet og organisasjon, menneskelige faktorer, samhandling og organisasjon, pålitelighet av sikkerhetskritisk utstyr, risiko- og sårbarhetsanalyse, sikkerhetsledelse/-styring og ulykkesgransking.

Den helsefaglige forskningen har som mål å utvikle kunnskap og tiltak som bidrar til å løse samfunnsutfordringer knyttet til helse og omsorg. I 2011 har man arbeidet systematisk for å styrke kompetansen på områdene a) kommunale helsetjenester og samhandling, b) komparative analyser av helse- og omsorgstjenestene i Norge i forhold til Norden, Europa og OECD-området, c) sykefravær, d) metoder og verktøy for å sikre integrerte løsninger for sammenhengende behandlingsforløp i sykehus og kommuner, og e) velferdsteknologi. Flere forskningsprosjekter styrkes i både perspektiv og metode gjennom tverrfaglig samarbeid mellom samfunnsvitere og teknologer.

Viktige hendelser i 2011:

- Videreført ROSS Gemini-senter (risiko og sårbarhetsstudier) hvor sju fagmiljøer ved NTNU og SINTEF er samlet for å styrke sikkerhetsforskningen i Trondheim.
- Gjennomført en nasjonal, representativ studie om levekår blant funksjonshemmede i Swaziland. Studiene har gitt et datagrunnlag for nasjonale myndigheter for å utvikle politikk og tiltak for funksjonshemmede.
- I samarbeid med den svenske EESUN-partneren (European Support Network), Arbeidstakarkonsult, initierte man til en workshop med partene i svensk arbeidsliv for å validere måleverktøyet, medvirkningsmeteret, opp mot svensk arbeidsliv.
- Man inviterte professor Steward Clegg fra University of Technology i Sydney til en tre dagers workshop om faglig samarbeid og sampublisering rundt temaet makt i organisasjoner.
- I 2011 ble Senter for Samhandlingsforskning (SeSam) etablert gjennom nettverkssamarbeidet "Trondheim Helseklynge". I tillegg til SINTEF og NTNU vil senteret inkludere relevante fagmiljø fra de regionale høyskolene i Midt Norge.
- Avdeling Helse ble etablert gjennom sammenslåing av tre tidligere avdelinger. Den nye avdelingen har 50 medarbeidere og organiserer forskningen i faggruppene Arbeid og helse, Epidemiologisk forskning, Helsetjenesteforskning, Global helse og Sykehusplanlegging.

7.25.1 Disponering av grunnbevilgningen

Grunnbevilgningene på den samfunnsvitenskapelige arenaen er fordelt til strategiske satsinger, nettverksbygging og kompetanseutvikling, publisering og internasjonalt samarbeid innenfor arbeidsforskning, sikkerhetsforskning, helsetjenesteforskning og global helseforskning.

	Forbruk 2011 (MNOK)	Fordeling (prosent)
Strategiske instituttsatsinger	2.311	21
Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter	0.240	2
Nettverksbygging, kompetanseutvikling og internasjonalisering	8.701	77
Vitenskapelig utstyr	0	0
Andelen av aktiviteten som omfatter internasjonalt samarbeid		2
SUM		

Strategiske instituttsatsinger

I 2011 er det videreført strategiske satsinger på følgende områder:

- Velferdsteknologi – global helse
- Rehabilitering og funksjonshemmede Norge
- Helsetjenesteforskning – kommunale tjenester og samhandling
- Helsetjenesteforskning – nordisk samarbeid
- Samfunnsfaglig energiforskning
- SFI Norman
- Arbeids- og sikkerhetsforskning
- Samhandling i helsesektoren
- Sosial innovasjon
- Strategier for framtidig arbeidsforskning

Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter

- Fornybar energi
- Målkonflikter
- Sikkerhetsforskning innenfor samhandling

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Forsknings samarbeidet med Det medisinske fakultet ved NTNU er formalisert gjennom etableringen av et Geminisenter. Forskningsaktiviteten er konsentrert om primærhelsetjenesten, helseøkonomi og samhandling i helsetjenesten, og omfatter doktorgradsstipendiater, masterstudenter og forskersamarbeid. Partene i Geminisamarbeidet er sentrale i utviklingen av Senter for Samhandlingsforskning (SeSam).

Fordi det er knyttet målkonflikter og interessekonflikter til det å ivareta sikkerhet og arbeidsmiljø, ser vi behov for å supplere etablerte tilnæringsmåter med perspektiver som tar for seg maktforhold og maktpill. SINTEF har utarbeidet en oversikt over ulike perspektiver på makt og drøftet hvordan disse kan anvendes innenfor sikkerhetsforskningen, herunder forskning på offentlig regulering og tilsynsvirksomhet. Man har også gjennomført empiriske studier, med sikte på å analysere robustheten av trepartssamarbeid for sikkerhet i et maktperspektiv. Som en videreføring av dette søkes det nå å anvende maktperspektiver til å forstå og videreutvikle sikkerhetsarbeidet innenfor organisasjoner og kontraktørhierarkier.

Publisering

De fleste av prosjektene har ikke rammer som gjør det mulig fullt ut å utnytte de store datamengdene i internasjonal publisering. Man har derfor valgt å bruke deler av basisbevilgningen også til publisering.

Internasjonalt samarbeid

- Helse-miljøets strategi omfatter å delta i prosjekter i Norden og EU og i andre internasjonale forskernettverk, blant annet Nordic Hospital Comparison Study Group.
- Det globale helsemiljøets internasjonale posisjon videreutvikles ved å delta i det nasjonale og internasjonale GlobalHealth-nettverket, inkludert WHO.
- Flere studie- og forskningsopphold ved amerikanske og europeiske universiteter og sykehus er gjennomført for å styrke grunnlaget for vår satsing på integrerte helsetjenester.
- Sikkerhetsmiljøet videreutvikler sitt internasjonale nettverk gjennom EU-prosjektet iNTeg-Risk, og er faglig koordinator for prosjektsøknaden Integrated Global Safety Management in Multi Organizational Operations (IGLOO).
- Deltar aktivt i ”European Technology Platform on Industrial Safety” (ETPIS) som skal berede grunnen for EUs rammeprogram innenfor industriell sikkerhet og bidra til sikker og bærekraftig vekst i europeisk næringsliv.
- Medlem i ”European Virtual Institute for Integrated Risk Management – (EU-VRi)” som er en såkalt ”European Economic Interest Grouping”. Vi er medlem av ”Executive Committee” i Society of Risk Analysis Europe (SRA-E) og derigjennom arrangør av SRA-Europe Annual Meeting, Trondheim i 2013.
- I EU-prosjektet Work and life quality in new and growing jobs (2010- 2012), samarbeides det med 11 andre europeiske forskningspartnere for å analysere arbeids- og livsvilkårene til ansatte i de bransjene som vokser mest i Europa. For å styrke arbeids- og livsvilkårene til de mest sårbare arbeidstakergruppene, har SINTEF fått hovedansvaret for å foreslå EU-policier for å bedre samarbeidet mellom partene i arbeidslivet.

7.25.2 Faglige høydepunkter fra forskningen

Demokrati i arbeidslivet

Gruppe for arbeidsforskning har i 2011 jobbet enda tydeligere med å posisjonere og markedsorientere den faglige kompetanse og erfaring innen demokratiseringsprosesser i arbeidslivet. I 2011 avsluttet man prosjektet Sunne arbeidsplasser, om de organisatoriske rammebetingelsene for et godt og helsefremmende arbeidsmiljø. Man har også ferdigstilt et måleverktøy for å måle omfanget og kvaliteten på partssamarbeidet i norske virksomheter. Et viktig resultat av dette arbeidet er identifiseringen av en tredje medvirkningsform, der tillitsvalgte samarbeider med ledelse utover det som er lov- og avtalefestet. Mangeårig aksjonsforskningserfaring sammen med ledere, ansatte og tillitsvalgte resulterte i 2011 i boka Demokrati i Arbeidslivet – den norske samarbeidsmodellen som konkurransefortrinn, som utgis i 2012.

Samhandling og kommunale tjenester

De flerårige satsingene på samhandling og kommunale tjenester og komparativ helsesystemforskning har som mål å utvikle kunnskap som svarer på de temaene i St. meld nr. 47

(2008-2009) Samhandlingsreformen. Det handler om å sikre en framtidig helse- og omsorgstjeneste som både svarer på pasientens behov for koordinerte tjenester, og som også svarer på de store samfunnsøkonomiske utfordringene med en større andel eldre mennesker og endring i sykdomsbildet.

Satsingen innebærer kompetanseoppbygging på planmetodikk og planprosesser for spesialisthelsetjenester, som kan anvendes innenfor en integrert helsetjeneste. Dette omfatter blant annet bruk av framskrivingsmodeller og verktøy for planlegging og beslutningsstøtte. I denne sammenhengen har man også sett på bruk av metoder for effektivisering og organisasjonsutvikling ved bruk av LEAN i sykehus. Velferdsteknologi har blitt etablert som et langsiktig satsningsområde i SINTEF, der teknologer og samfunnsvitere arbeider sammen for å utvikle løsninger som bidrar til bedre kvalitet og effektivitet i helse- og omsorgstjenestene. Arbeidet med å utvikle et verktøy for evaluering av samfunnsøkonomiske effekter ved innføring av velferdsteknologi har kommet godt i gang i 2011. SINTEF har også posisjonert seg som et nasjonalt kompetansemiljø gjennom flere prosjekter der man samarbeider med kommunehelsetjeneste og industri for utvikling av nye løsninger.

Forebygging av storulykker

SINTEF har i nært samarbeid med myndigheter og næringsliv, utviklet ny kunnskap om storulykkesrisiko og organisatoriske og strukturelle forhold som innvirker på dette. Det er utarbeidet en rapport for Petroleumstilsynet, som de har brukt i sitt arbeid med oppfølging av ulykken med Deepwater Horizon. SINTEF har gjennomgått og systematisert informasjon fra granskninger etter ulykken med Deepwater Horizon, utblåsningen på Montara-feltet utenfor Australia i august 2009, utblåsningen på Snorre A i november 2004 og brønnkontrollhendelsen på Gullfaks C i mai 2010. Formålet har vært å bidra til læring og forbedring i petroleumsnæringen for å redusere muligheten for at en ulykke, tilsvarende den som rammet Deepwater Horizon, skal skje på norsk sokkel. Rapporten gir konkrete anbefalinger både til industrien og myndighetene. Gjennom rammeavtale med oljeselskapet Eni Norge har man gitt råd om etablering av rammebetingelser for sikker drift av Goliat-feltet. Siden dette er det første oljefeltet som utvikles i Barentshavet, stilles det ekstra høye krav til dokumentasjon av sikker drift.

7.26 Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)

SIFO				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	17,0	34	Årsverk totalt	50
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	8,8	18	herav kvinner	33
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	15,4	31	Årsverk forskere totalt	34
			herav kvinner	21
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	15
Offentlig forvaltning	1,8	4	herav kvinner	9
Næringsliv	2,4	5	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,44
Utlandet	3,6	7		
Annet	0,4	1	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	49,5	100	Antall artikler i periodika og serier	20
			Antall artikler i antologier	7
Driftskostnader	47,6		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	1,9	4 %		
Årsresultat	1,9		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,60
Egenkapital (% av totalkapitalen)	9,1	40 %		

<http://www.sifo.no/>

SIFO er et statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter tilknyttet Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD). Instituttet har en fri og uavhengig stilling i forskningsfaglige og testfaglige spørsmål. Instituttets øverste organ er styret som oppnevnes av BLD og består av representanter fra forskningsmiljøer, forbrukerinstitusjonene og SIFOs ansatte. SIFO finansieres gjennom statlig grunnfinansiering og ved prosjektinntekter og oppdragsinntekter.

Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) skal være et ledende fagmiljø med formål å drive forskning, utredning og testvirksomhet ut fra hensynet til forbrukernes stilling og rolle i samfunnet. Instituttets arbeid skal videre ha et vitenskapelig og praktisk siktemål der samfunnsmessig nytteverdi tillegges vekt.

SIFO er et tverrfaglig institutt med faglig tyngdepunktet innen samfunnsfag og humaniora. Den faglige virksomheten er organisert i tre faggrupper:

- Forbrukerpolitikk og økonomi
- Forbrukskultur
- Teknologi og miljø

I faggruppa Forbrukerpolitikk og -økonomi er arbeidet i hovedsak rettet inn mot hvordan marked og politiske tiltak påvirker forbruket, samt hvordan forbrukerne reagerer på denne typen styring. Det kan være styring som skal ivareta forbrukernes velferd, men også prosesser som går på tvers av folks ønsker og behov. Et overordnet perspektiv innen temaområdet forbrukerøkonomi er forbrukernes ressursdisponering i husholdet. Gjennom dette arbeidet har instituttet posisjonert seg som en sentral premissleverandør for aktører som arbeider med forbrukerøkonomiske problemstillinger innen politikk, forvaltning, privat næringsliv og medier. Flere prosjekter er

rettet inn mot forvaltningens og forbrukerorganisasjonenes langsiktige behov, slik som Standardbudsjettet, SIFO- surveyen, barn og kommersialisering og pris og konkurranse. Andre prosjekter er forskerinitierte, innen temaer som forbrukertillit og makt, markedsbaserte reguleringssystemer, finansielle tjenester mv. Gruppen har også en rekke mindre oppdrag innenfor disse områdene

Forbruk er et felt der mennesker, foruten å anskaffe nyttige ting, uttrykker holdninger, preferanser, tilhørighet, verdier og smak. Disse meningsfulle, rutinepregete og symboladete sidene utvider forståelsen av begrepet forbruk fra å dreie seg om en snever økonomisk rasjonalitet til å handle om kultur. Forbruk blir da å betrakte både som et uttrykk og som et normativt system, og forbrukskultur ser på betydningen av forbruk langt ut over det økonomiske feltet.

Forbrukskultur finnes i spennet mellom forbruksvaner, sosial arv, rutiner og rasjonelle valg, og det er viktig å studere forbruk som et komplekst handlingsfelt som formes av ulike praksiser. SIFO forstår forbrukerrollen som situasjonsbetinget og forbrukskultur som den spesifikke historiske, geografiske og politiske rammen som forbrukeren handler innenfor.

Forskningen innen faggruppen Teknologi og miljø omfatter i hovedsak problemstillinger knyttet til bærekraftig forbruk på ulike områder - som energi, teknologi, klær, tekstiler, fritidsforbruk og matforbruk. SIFO har også forskning rundt temaene klær, fritid og husarbeid som ikke har miljøfokus.

Samarbeid med andre forskningsmiljøer både nasjonalt og internasjonalt er viktig for SIFO som koordinerer og er involvert i en rekke EU-prosjekter og store NFR-prosjekter med nasjonale samarbeidspartnere.

SIFOs publisering, målt som antall publiseringspoeng per forskerårsverk, er på linje med mange andre samfunnsfaglige forskningsinstitutter, men målsettingen er å øke aktiviteten. Forskerkompetansen er god med ca. halvparten av forskerstaben med doktorgrad. SIFO driver en offensiv forskningsformidling og er svært synlig i nasjonale og regionale medier.

7.26.1 Høydepunkter fra forskningen

Unge voksne og deres forhold til kreditt og gjeld

Tall fra inkassobransjen og kredittopplysningsbyråene viser at betalingsmisligholdet hos unge voksne har økt foruroligende de siste ti årene. Inkassobyrået Lindorff opplyser at nesten hver fjerde som registreres med inkassosaker hos dem er under 25 år, og at antall skyldnere i denne aldersgruppen har steget med 50 prosent siden 2005. SIFO har på oppdrag fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sett nærmere på dette fenomenet og har avdekket at årsakene til betalings- og gjeldsproblemer er flere.

Manglende ansvarsfølelse ser ut til å være en faktor. I Norge kan man som 18-åring inngå kjøpsavtaler i juridisk forstand. Unge mennesker er i en sårbar fase av livet, ofte med stram økonomi, og fristelsen til et lånefinansiert forbruk kan bli stor for mange. I SIFOs undersøkelse forteller flere unge at de gikk på en såkalt smell da de fikk tilgang til kreditt eller forbrukslån. De fleste klarer å ordne opp i dette på egenhånd eller med foreldrenes hjelp, men noen får problemer. Dagens unge har stor tro på at alt vil gå bra til slutt eller at noen, enten foreldre eller det offentlige, vil hjelpe dem hvis det går galt

En annen årsak til økt mislighold blant unge voksne er at forbrukslån er for lett tilgjengelig. Vi har en kredittbransje som med stor iver tilbyr lån og lette løsninger som ikke alltid er i de unges interesse. Mange av informantene forteller at de har blitt villedet av pågående markedsføring og av betalingsteknikker som er komplekse og vanskelige å forstå konsekvensene av. De sier at de har fått kredittkort «slengt» etter seg, og at det har vært altfor lett å høyne kredittbeløpet. De unge føler seg som ofre for markedsføring og kredittinstitusjoner. Spørsmålet er om man kan forlange noe måtehold av markedsførere, næringsliv og finansielle organisasjoner? Det avtegner seg også en generasjon som har liten økonomisk kunnskap, som ikke har lært å ta ansvar for sin egen økonomi. Nesten ingen av informantene hadde lært om forbrukslån og kreditt i skolen, og behovet for mer kunnskap er stort.

Obesity governance

SIFO har i samarbeid med forskere fra fem europeiske land gjennomført en kartlegging og analyse av «public private partnerships» (PPP) som er etablert i den hensikt å forebygge overvekt og fedme i Europa. PPP er en form for regulering som ikke baserer seg på tradisjonell politisk styring, men på samarbeid der representanter fra offentlig og privat sektor går sammen om å realisere et mål. «Obesity governance» studien indikerer at denne type PPP i særlig grad retter seg mot barn. Fokuset på barn kan ha mange årsaker og blant annet bunne i kulturelle oppfatninger at sunne matvaner bør etableres i barndom og at barn utgjør en svak forbruker gruppe. PPP rettet mot barn er også lettere å legitimere fordi alle velferdsstater, på et minimum, er ansvarlige for å hjelpe svake grupper i samfunnet. Studien viser også at svært mainformasjonskampanjene mest vanlig, mens Nøkkelhullet og andre merkeordninger tilhører en type PPP som utelukkende finnes i de Nordiske land. Prosjektet avdekker at det er nødvendig med et kritisk blikk på PPP, blant annet fordi beslutningstakerne ikke nødvendigvis representerer fellesskapets goder, men særinteresser, og at denne type regulering oftest baserer seg på tiltak som kan ramme skjevt og øke sosiale forskjeller i samfunnet.

CORPUS – Enhancing the Connectivity Between Research and Policy-Making in Sustainable Consumption

er et prosjekt innenfor EUs 7. rammeprogram. Ni europeiske forskningsinstitutter eller forskningsinstituttliknende institusjoner deltar, sammen med to departementer (Miljøverndepartementet i Finland og Lebensministerium i Østerrike). Hovedformålet med prosjektet er å forbedre kunnskapsutvekslingen mellom forskere og politikere (policy makers) på temaet bærekraftig produksjon og forbruk (SCP). Prosjektet søker å fremme kunnskapsbaserte beslutninger ved å anvende og teste en kombinasjon av nettbaserte og seminarbaserte kunnskapsmeglingsarenaer. Et nøkkelbegrep i hele satsingen er kunnskapsmegling. CORPUS koordineres av IÖW – Institute for Ecological Economy Research, ved Dr. Gerd Scholl.

Prosjektet dekker tre hovedfelt: Bærekraftig mobilitet, Bærekraftig matforbruk og Bærekraftig bolig: I tillegg til å gjennomføre tre seminarer på hvert av hovedfeltene er det opprettet en interaktiv web-plattform, www.scp-knowledge.eu, som oppdateres jevnlig med faglig innhold, diskusjoner og resultater fra gjennomførte seminarer. SIFO har hovedansvar for det faglige grunnlaget, organisering og gjennomføring av seminarene under temaet bærekraftig bolig. Det første med hovedvekt på trender, det andre på politiske virkemidler («policy instruments») og det tredje på scenarier. Rapportering fra prosjektet vil foreligge høsten 2012.

7.27 Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS)

SIRUS				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	37,4	88	Årsverk totalt	43
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	0,0	0	herav kvinner	29
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	2,9	7	Årsverk forskere totalt	33
			herav kvinner	21
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	16
Offentlig forvaltning	2,3	5	herav kvinner	11
Næringsliv	0,0	0	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,48
Utlandet	0,0	0		
Annet	0,1	0	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	42,7	100	Antall artikler i periodika og serier	25
			Antall artikler i antologier	2
Driftskostnader	41,1		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	1,6	4 %		
Årsresultat	1,6		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	0,74
Egenkapital (% av totalkapitalen)				

www.sirus.no

SIRUS ble opprettet 1. januar 2001 ved en sammenslåing av Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning (SIFA) og dokumentasjonsseksjonen og biblioteket i Rusmiddeldirektoratet. SIRUS har som formål å utføre og formidle forskning og dokumentasjon omkring rusmiddelspørsmål, med særlig vekt på samfunnsvitenskapelige problemstillinger. Instituttet skal spesielt arbeide for å belyse de problemer bruken av rusmidler gir opphav til, problemenes årsaker og hvordan de skal kunne løses eller reduseres gjennom offentlig og privat innsats. Instituttet er Norges kontaktpunkt for Det europeiske narkotikaovervåkningssenter i Lisboa, EMCDDA. Instituttet har også et nasjonalt bibliotekansvar på rusmiddelfeltet. I forbindelse med reorganiseringen av den statlige helse- og sosialforvaltningen fra 1. januar 2002, ble instituttet tillagt ytterligere oppgaver ved at en gruppe tobakksforskere ble overført fra Statens institutt for folkehelse. Etter dette omfatter virksomheten så vel alkohol og narkotika, som tobakk og i en viss grad pengespill og pengespillproblemer.

Hovedmålene for virksomheten er:

- Drive forskning av faglig høy kvalitet på rusmiddelfeltet og tilstøtende områder
- Fremskaffe relevant dokumentasjon på området
- Formidle eksisterende kunnskap til viktige brukergrupper

Instituttet er en uavhengig forskningsinstitusjon under Helse- og omsorgsdepartementet. Instituttet ledes av en direktør ansatt på åremål og har et fagråd på åtte medlemmer med personlige varamedlemmer. Fagrådet er oppnevnt av overordnet departement. Ved sammensetningen av fagrådet skal det legges vekt på en balanse mellom brukere og forskere med innsikt i instituttets arbeidsområde. To av medlemmene oppnevnes etter forslag fra instituttets ansatte. Dessuten

møter direktøren og en av forskningslederne i fagrådets møter uten stemmerett. Administrasjonssjefen er fagrådets sekretær.

I 2011 hadde SIRUS ca. 43 årsverk. Disse var fordelt på 33 årsverk til vitenskapelig arbeid/dokumentasjon, 5 til informasjons-/bibliotekfunksjonen og ca. 5 til administrasjon – inkl. direktørstillingen.

SIRUS sitt forskningsfelt er delt i følgende tre faggrupper:

- Faggruppe for alkoholforskning
- Faggruppe for narkotikaforskning
- Faggruppe for tobakksforskning

Instituttets medarbeidere har i alt publisert 55 arbeider i 2011. Av disse er 34 klassifisert som vitenskapelige arbeider. 20 arbeider ble publisert i internasjonale tidsskrifter. Det er publisert tre SIRUS-rapporter i 2011. Det er også publisert to doktorgrader. Fire publikasjoner er knyttet til dokumentasjon.

7.27.1 Høydepunkter fra forskningen

The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities

Studiens formål var å undersøke hvilken betydning en mindre endring i skjenketiden har for omfang av voldstilfeller. I tillegg ønsket man å se om en eventuell slik sammenheng er symmetrisk, dvs. om voldsomfanget går like mye ned ved en innskrenking i skjenketiden som den eventuelt går opp ved en tilsvarende utvidelse av skjenketiden.

Funnene tyder på at én times utvidelse av skjenketiden førte til en økning på i gjennomsnitt 20 voldstilfelle nattestid i helgene per 100 000 innbyggere per år. Dette tilsvarer en økning på omlag 17 prosent. Resultatene tyder på at effekten er symmetrisk, slik at antall voldstilfelle går tilsvarende ned ved en times tidligere stengning. Det ble brukt tre ulike statistiske analysemetoder, og funnene var like uavhengig av metode.

Utviklingstrekk på rusmiddelfeltet. Grunnlagsmateriale til regjeringens stortingsmelding om rusmiddelpolitikken

I grunnlagsmaterialet til den kommende stortingsmeldingen om rusmiddelpolitikken, ble sentrale tema som befolkningens narkotikabruk belyst. Det ble også gitt en oversikt over narkotikarelaterte problemer og skader, og narkotikasituasjonen i Norge ble sett på i et europeisk perspektiv. Virkning av mulige endringer i dagens narkotikapolitikk ble også diskutert.

Narkotikabruken i Norge har hatt en nedadgående trend de siste årene. Egenrapportert cannabisbruk blant de helt unge (15-16 år) har gått ned fra 12 prosent i 1999 til 5 prosent i 2011. 16,2 prosent av befolkningen (15-64 år) oppga i 2004 at de hadde brukt cannabis, mens tallet hadde sunket til 14,6 prosent i 2009. Egenrapportert bruk av ”tunge stoffer” (heroin, amfetamin eller kokain) blant unge (15-20 år) har gått ned fra 5 prosent i 2000 til 3,5 prosent i 2008. Blant voksenbefolkningen (15 år +) rapporterte i 2009 noe under 5 prosent at de hadde brukt slike stoffer noen gang. For bruk siste 12 måneder har det vært en nedgang på totusentallet hvor mindre enn én prosent rapporterte om slik bruk.

Post-ban self-reports on economic impact of smoke-free bars and restaurants are biased by pre-ban attitudes

Salgstall har vist at det norske forbudet mot røyking inne på serveringssteder, som ble iverksatt i juni 2004, ikke har påvirket bransjen negativt. Denne artikkelen undersøker om de ansattes egen rapportering av røykeforbudets økonomiske konsekvenser viser det samme resultatet, og om selvrapporing fra tiden etter at forbudet ble innført er preget av holdningene til loven før den trådte i kraft.

56, 4 prosent av de ansatte i bransjen mente at røykeforbudet hadde ført til en stor reduksjon (28, 2 prosent) eller noe reduksjon (28, 2 prosent) i antall kunder. Dette resultatet stemmer ikke med analysene av salgsdata. Etter å ha justert for demografiske og røykerelaterte variabler, viste resultatene at en negativ innstilling til røykeforbudet fra før det inntrådte, innvirket signifikant på oddsene for å rapportere en negativ økonomisk konsekvens av røykeforbudet etter at forbudet hadde trådt i kraft. Selvrapporing av de økonomiske konsekvensene av forbudet mot røyking innendørs på serveringssteder, er altså påvirket av holdningene til et lovforbud. Denne rapporteringen bør derfor ikke betraktes som et gyldig mål på den økonomiske effekten av forbudet.

7.28 Uni Rokkansenteret

Rokkansenteret				
Nøkkeltall 2011				
Økonomi	Mill kroner	Andel (%)	Ansatte	
Basisbevilgning	1,5	3	Årsverk totalt	53
Tilskudd til forvaltningsoppgaver	1,7	3	herav kvinner	26
Inntekter fra Forskningsrådet eksklusive basisbevilgning	33,9	60	Årsverk forskere totalt	43
			herav kvinner	19
Andre driftsinntekter etter kilde			Antall ansatte med doktorgrad	37
Offentlig forvaltning	15,8	28	herav kvinner	18
Næringsliv	0,3	0	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk	0,87
Utlandet	2,4	4		
Annet	1,1	2	Vitenskapelig produksjon	
Sum totale driftsinntekter	56,6	100	Antall artikler i periodika og serier	30
			Antall artikler i antologier	34
Driftskostnader	54,6		Antall monografier	0
Driftsresultat (% av driftsinntekter)	2,0	3 %		
Årsresultat	2,0		Publikasjonspoeng per forskerårsverk	1,13
Egenkapital (% av totalkapitalen)				

rokkan.uni.no

Uni Rokkansenteret – Stein Rokkan senter for flerfaglige samfunnsstudier - er en avdeling i Uni Research AS, et uavhengig forskningsselskap der Universitetet i Bergen er hovedeier. Uni Rokkansenteret driver forskning innenfor et bredt felt av samfunns- og kulturforskning, og er engasjert både i langsiktig grunnforskning og anvendt forskning. Det er et hovedmål at forskningen skal være aktuell og kritisk, og gi grunnlag for politikk-relevante anvendelser.

Forskerne ved senteret har sin faglige bakgrunn i statsvitenskap, sosiologi, økonomi, sosialantropologi, historie og kulturfag. Forskerne utfører forskning for Norges forskningsråd, EU og andre internasjonale organisasjoner, samt offentlig og privat sektor nasjonalt. Omsetningen var i 2011 på kr 50,4 millioner, og senteret hadde et regnskapsmessig overskudd på kr 1 961 000. Totalt ble det utført 49 årsverk forskning, og senteret har 42 forskere i hovedstilling. Senteret engasjerer forskere ved universiteter innenlands og utenlands i bistillinger. Om lag 60 prosent av forskningen er finansiert fra Norges forskningsråd.

Flere doktorgradsstudenter blir rekruttert via prosjektaktivitetene, og det gjennomføres en rekke tiltak som skal bidra til å sikre planlagt gjennomføring av et doktorgradsløp. I 2011 ble det avlagt to doktorgrader fra forskere med en tilknytning til Uni Rokkansenteret.

Uni Rokkansenteret legger stor vekt på å bringe resultater fra prosjektene fram til publisering i fagtidsskrifter og bøker. I 2011 ble det publisert 32 artikler i fagtidsskrifter, 34 artikler i vitenskapelige antologier og gitt ut 7 bøker. Forskerne deltar aktivt på fagkonferanser og seminarer, og senteret står selv som arrangør av slike faglige aktiviteter. Flere av forskerne bidrar populærvitenskapelig ved intervjuer og kronikker basert på egen forskning. Både institusjonelt og individuelt for enkeltforskere er det etablert flere nære samarbeidsrelasjoner med forskere ved andre institutter og ved universitet og høyskoler, både nasjonalt og internasjonalt.

Forskningen ved Uni Rokkansenteret var i 2011 organisert i tre forskningsgrupper, som reflekterer forskningsprofilen ved senteret:

- Demokrati, forvaltning og velferd
- Organisasjon, tjenester og helseøkonomi
- Kultur, teknologi og kjønn

Forskningslederne for gruppene utgjør sammen med forskningsdirektør og administrasjons- og personalsjef ledergruppen ved senteret. Forskningsgruppene spiller en sentral rolle som en faglig ramme rundt pågående prosjekter, og etablerer et grunnlag for flerfaglige samarbeidsrelasjoner.

Uni Rokkansenteret er fra 2011 innlemmet i systemet for basisbevilgning til instituttsektoren. Det gir senteret ressurser til å styrke kompetansen og bygge nye forskningsfelt. Uni Rokkansenteret har bidratt til oppstart av et forskningsprogram innen samfunnsvitenskapelig klimaforskning, som et samarbeid innad i Uni Research, og med Universitetet i Bergen og andre institusjoner. Uni Rokkansenteret fikk også i 2011 innvilget søknader i VAM-programmet, som er en viktig satsing for forskningen ved senteret. Det store EU-finansierte forskningsprogrammet Femcit ble avsluttet i 2011. Det har vært koordinert fra Uni Rokkansenteret, med en veldig positiv evaluering av faglig og administrativ gjennomføring av prosjektet. Likeledes ble helseøkonomiprogrammet HEB avsluttet og oppsummert som en faglig veldig vellykket satsing. HEB vil fortsette med midler fra Universitetet i Bergen og andre prosjektbevilgninger.

7.28.1 Disponering av grunnbevilgningen

2011 var første året Uni Rokkansenteret har hatt grunnbevilgning fra Norges forskningsråd. Grunnbevilgningen var i 2011 på kr 1 500 000. Den er disponert til følgende formål:

Strategiske instituttsatsinger

Uni Rokkansenteret satser på utvikling av kompetanse på nye forskningsfelt som samfunnsvitenskapelig klimaforskning og migrasjonsforskning. Kr 250 000 er anvendt til formålet i 2011.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

I 2011 er brukt kr 1 250 000 til kompetanseutvikling for forskerne ved senteret. Formålet er å legge til rette for publisering av artikler i nasjonale og internasjonale fagtidsskrifter.

Internasjonalt samarbeid

Uni Rokkansenteret har et utstrakt internasjonalt samarbeid. Knyttet til kompetanseutvikling gis det også kompensasjon for opphold ved utenlandske institusjoner.

7.28.2 Høydepunkter fra forskningen

FEMCIT - Gendered Citizenship in Multicultural Europe: the Impact of Contemporary Women's Movements

FEMCIT har vært finansiert av EUs 6. Rammeprogram, med delfinansiering fra NFR, og koordinert fra Uni Rokkansenteret. Prosjektet startet i 2007 og ble avsluttet våren 2011. FEMCIT har en flerdimensjonal tilnærming til medborgerskap (citizenship) og har studert kjønn og medborgerskap med fokus på seks sentrale dimensjoner, med utvalgte temaer:

Politisk medborgerskap: å føle seg representert, representasjon av etniske minoriteter

Sosialt medborgerskap: barneomsorg, foreldrepermisjon

Økonomisk medborgerskap: lønnsarbeid, familie/arbeid, eldreomsorg

Kroppslig medborgerskap: abort, prostitusjon

Multikulturelt medborgerskap: kristen og muslimsk tro, vold og rasisme

Intimt medborgerskap: reproduktive rettigheter, partnerskap, seksuelle identiteter og praksiser.

Sluttrapport ble sendt EU i mars 2011. Et eksternt forskerpanel evaluerte FEMCIT som et svært vellykket prosjekt, som har nådd sine mål. Forskerne fikk særlig skryt for god fagformidling og høy kvalitet på publikasjonene. Resultater er formidlet gjennom tidsskriftsartikler og bokkapitler, samt 30 rapporter publisert på prosjektets hjemmeside, www.femcit.org.

Omdømmebygging og strategisk kommunikasjon i offentlige foretak

Prosjektet Legitimacy, identity, hierarchy – Strategic communication in the Hospital Sector startet i 2007 og ble slutført i 2011. Det er finansiert av FRISAM. Utgangspunktet var at offentlige organisasjoner, som helseforetak, bruker langt større ressurser på strategisk kommunikasjon enn tidligere. Dette har blitt studert i et lys av «omdømmesamfunnets» framvekst, med krav om at alle typer organisasjoner skal forvalte sitt omdømme. Fenomenet er nytt, både i utbredelse og ved at slike organisasjoner tidligere var innrettet mot å drive folkeopplysning og samfunnsinformasjon. To sentrale bidrag i prosjektet ble ferdigstilt i 2011. Hogne L. Sataøens for Phd.-avhandling «Frå folkeopplysning til omdømmehandtering? Om institusjonalisering og profesjonalisering av informasjons- og kommunikasjonsarbeid i norske sjukehus», samt boken «Substans og Framtreden: Omdømmehåndtering i offentlig sektor» (A. Wæraas, H. Byrkjeflor og S.I. Angell, red.).

Helseøkonomi Bergen - HEB

HEB er et nasjonalt senter for forskning i helseøkonomi. 2011 var siste året med finansiering fra NFR, som har finansiert HEB siden 1997. HEB sitt hovedmål er å gjennomføre forskning av høy kvalitet om helseøkonomiske problemstillinger av relevans for helsesektoren. Viktige delmål er å

rekruttere nye forskere innen helseøkonomi gjennom doktorgradsutdanning, samt legge grunnlag for videreutvikling av kompetanse gjennom postdoktorstillinger. Internasjonal utveksling av forskere, og forskersamarbeid gjennom internasjonale forskningsprosjekter og nettverk, står sentralt. HEB-forskerne publiserer regelmessig i internasjonale og nasjonale fagtidsskrifter med fagfellevurdering. I 2011 har HEB-forskerne publisert 28 arbeider i internasjonale tidsskrifter. HEB har nådd sitt mål med å gjøre forskere kvalifisert til stillinger i basismiljøene; forskere fra HEB er ansatt i professorater på Universitetet i Bergen ved Institutt for økonomi og Senter for internasjonal helse, og NHH. Det undervises i helseøkonomi både på bachelor, master og doktorgradsnivå. HEB vurderes både av programstyret i NFR og lokalt i forskningsmiljøet som en svært vellykket satsing. Den generelle bevilgningen fra NFR har gitt grunnlag for å bygge opp en kompetanse, som den store utfordringen er å beholde.

Vedlegg 1 – Nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2011

Nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2011

Tabelloversikt

Tabell 1a Sammendrag av økonomiske nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2011

Tabell 1b Sammendrag av øvrige nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2011

Tabell 2 Inntekter i 2011 fordelt på finansieringstype. Mill. kr

Tabell 3 Inntekter i alt fordelt på finansieringstype. 2009-2011. Mill kr

Tabell 4 Driftsinntekter og driftsresultat. 2007-2011. Mill kr og prosent

Tabell 5 Finansiering fra Norges forskningsråd 2007-2011. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

Tabell 6 Basisfinansiering 2007-2011. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

Tabell 7 Driftsinntekter utenom basisfinansiering og bevilgninger til nasjonale og/eller forvaltningsrettede oppgaver. 2007-2011. Mill kr

Tabell 8 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2007-2011. Mill kr

Tabell 9 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2007-2011. 1000 kr

Tabell 10 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2007-2011. 1000 kr

Tabell 11 Disponering av grunnbevilgningen. 2007-2011. Mill kr

Tabell 12 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2007-2011.

Tabell 13 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2011.

Tabell 14 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2011.

Tabell 15 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2011.

Tabell 16 Veiledning og forskerutdanning i 2011

Tabell 17 Doktorgrader avlagt av personer tilknyttet instituttet 2010-2011

Tabell 18 Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad. 2007-2011

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2011. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Tabell 20 Instituttforskere med utenlandsopphold i 2011. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag bearbeidet i 2011 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.

Tabell 22 Antall vitenskapelige publikasjoner 2010-2011

Tabell 23 Publikasjonspoeng og poeng per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2010-2011

Tabell 24 Annen formidling 2011

Tabell 25 Driftsinntekter i 2011, eksklusive inntekter overført til andre, fordelt på finansieringstype. Mill. kr

Tabell 26 Instituttets styre, institutt- og forskningsledelse og kvinneandeler i 2011

Generelle fotnoter:

Totale inntekter inkluderer også finansinntekter og ekstraordinære inntekter

Driftsinntekter er eksklusive finansinntekter og ekstraordinære inntekter

Basisbevilgning omfatter Grunnbevilgning og strategiske instituttprogram (fra NFR og/eller departement)

I Offentlig forvaltning inngår inntekter fra kommuner og fylkeskommuner

Tabell 1a Sammendrag av økonomiske nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2011

	Driftskostnader					Basisbevilgning								Inntekter fra utlandet i % av totale driftsinntekter ³⁾
	Totale inntekter ¹⁾	Drifts - resultat	Totalt	Herav utført av andre ²⁾	Invest - eringer	Grunn- bevilgning og SIP	Basisbev. andel av	FoU-inntekter fra Forsknings- rådet	F.rådets andel av	Nasjonale oppdrags- inntekter	Internasjonale inntekter	herunder EU- inntekter		
							totale drifts- inntekter		totale drifts- inntekter				Prosent	
Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Mill kr	Prosent	Mill kr	Mill kr	Mill kr	Prosent	
Agderforskning	33,7	-2,0	35,5	6,3	0,2	3,5	10	5,8	28	15,1	1,5	0,9	4	
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	64,3	1,9	62,0	10,7	0,7	5,7	9	22,7	44	23,4	0,4	0,3	1	
Møreforskning	46,0	0,5	45,0	4,6	3,3	5,3	12	3,9	17	35,4	0,2		0	
Nordlandsforskning	36,5	-0,2	36,4	4,3		4,2	12	12,2	45	11,2				
Norut Alta	13,2	-0,5	13,7	2,2		2,1	16	2,8	37	8,0	0,2	0,1	2	
Norut Tromsø, samfunn	18,1	-0,1	17,7	1,7	0,4	2,9	16	4,6	42	8,8	0,9	0,9	5	
Telemarksforskning	27,0	0,8	26,0	2,0	0,1	3,9	15	1,2	19	20,0	0,3	0,1	1	
Telemarksforskning - Notodden	1,9	-2,4	4,2		0,0	0,7	38		38	1,1				
Trøndelag Forskning og Utvikling	19,5	1,7	17,7			2,2	11	3,1	27	12,8	0,8		4	
Vestlandsforskning	24,3	0,1	24,0	3,4	0,1	3,4	14	4,6	33	12,4	1,2	1,2	5	
Østfoldforskning	28,0	-1,7	29,6		0,0	2,8	10	5,4	29	18,9	0,0		0	
Østlandsforskning	24,8	-0,9	25,4	2,2	0,1	3,1	13	3,6	27	15,0	1,5	1,1	6	
Sum regionale institutter	337,5	-2,8	337,1	37,3	4,9	39,8	12	69,9	21	182,2	7,0	4,5	2	
AFI	35,6	0,1	35,1	2,1	0,1	6,9	19	8,9	45	14,9	1,6	0,3	5	
CMI	88,2	1,6	86,1	15,4	33,8	14,1	16	22,4	42	33,4	16,8		19	
Fafo	109,1	0,6	108,3		2,7	13,9	13	15,3	27	62,3	4,4	1,8	4	
FNI	32,5	0,4	31,9	5,3	0,8	8,4	26	19,7	87	2,5	1,1		3	
Frischsenteret	33,8	0,9	32,5		0,5	2,7	8	26,6	82	3,1	0,9	0,3	3	
ISF	57,2	-2,9	59,6	12,1	1,0	10,4	18	24,9	62	19,8	0,3		0	
NIFU	80,1	4,1	75,5		0,6	12,7	16	27,5	50	27,4	6,8	4,1	9	
NOVA	85,0	5,6	79,4			25,7	30	15,5	48	39,1	4,5	1,5	5	
NTNU Samfunnsforskning	119,1	-0,5	115,9	10,0		1,8	2	23,9	22	51,7	14,0		12	
NUPI	72,2	0,4	71,6	6,4	1,1	15,5	22	13,2	40	19,6	2,0	0,6	3	
PRIO	91,0	2,3	87,1	4,1	0,6	13,3	15	31,0	50	26,0	14,1	6,3	16	
Rokkansenteret	56,6	2,0	54,6	6,2		1,5	3	33,9	63	16,0	2,4	0,5	4	
SINTEF Teknologi og samfunn	67,8	2,7	65,2			11,3	17	12,7	35	39,9	4,0	3,4	6	
SNF	68,0	4,0	63,6	3,0	0,1	6,7	10	34,2	60	25,4	0,4	0,0	1	
Sum nasjonale institutter	996,2	21,3	966,5	64,7	41,3	144,7	15	309,6	31	381,2	73,3	18,8	7	
Sum institutter som omfattes av finansierungsordningen	1 333,8	18,4	1 303,6	102,0	46,3	184,5	14	379,6	29	563,4	80,3	23,3	6	
SIFO	49,5	1,9	47,6		0,5	17,0	34	15,4	31	3,1	3,6	3,6	7	
SIRUS	42,7	1,6	41,1			37,4	88	2,9	7	2,4				
Sum institutter som ikke omfattes av finansierungsordningen	92,2	3,5	88,7		0,5	54,4	59	18,3	20	5,6	3,6	3,6	4	
SUM	1 425,9	22,0	1 392,3	102,0	46,7	238,9	17	397,9	28	569,0	84,0	26,9	6	

1) Totale inntekter omfatter driftsinntekter, finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

2) Det kan være ulike prinsipper for regnskapsføring av kostnader ved eget institutt og kostnader ved arbeid utført av andre.

3) Driftsinntekter er eksklusive finansinntekter og ekstraordinære inntekter

Tabell 1b Sammendrag av øvrige nøkkeltall for samfunnsvitenskapelige institutter 2011

	Årsverk				Doktorgrader		Publikasjonspoeng		Bistillinger Årsverk i bistillinger mot UoH- sektoren
	Totalt	Forskere/ faglig pers.	herav kvinner	Forskerårsverk som andel av totale årsverk	Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk ¹⁾	Avlagte doktor- grader ²⁾	Publikasjons- poeng	Publikasjons- poeng per forsker- årsverk ¹⁾	
	Antall	Antall	Antall	Prosent	Forholdstall	Antall	Antall	Forholdstall	
Agderforskning	29	24	14	83	0,46	1	12	0,51	2,0
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	46	38	18	82	0,50	3	22	0,57	2,4
Møreforskning	44	37	15	85	0,30		2	0,05	1,7
Nordlandsforskning	32	28	17	88	0,64	1	13	0,46	0,7
Norut Alta	12	11	5	90	0,45		6	0,52	0,6
Norut Tromsø, samfunn	15	13	7	85	0,56		9	0,70	0,8
Telemarkforskning	26	22	8	85	0,14		17	0,79	1,0
Telemarkforskning - Notodden	5	4	3	80	0,50				
Trøndelag Forskning og Utvikling	19	18	6	95	0,22		1	0,07	1,2
Vestlandsforskning	26	22	6	86	0,36	1	10	0,45	
Østfoldforskning	23	19	9	83	0,26	2	14	0,76	0,5
Østlandsforskning	24	22	10	92	0,41		11	0,51	3,2
Sum regionale institutter	301	258	118	86	0,40	8	118	0,46	14,1
AFI	34	28	15	82	0,54		33	1,16	0,2
CMI	61	43	22	70	0,63	2	62	1,46	2,3
Fafo	93	80	46	85	0,30	1	47	0,60	1,1
FNI	32	26	9	80	0,43	1	25	0,97	0,6
Frischsenteret	25	21	6	87	0,56		19	0,87	4,2
ISF	47	35	21	75	0,83	1	57	1,63	3,0
NIFU	68	57	30	84	0,42	1	50	0,88	2,0
NOVA	76	63	34	83	0,75	3	52	0,83	2,1
NTNU Samfunnsforskning	114	98	63	86	0,21	4	21	0,22	5,1
NUPI	61	42	13	68	0,55	3	105	2,52	2,4
PRIO	69	53	24	76	0,51	1	134	2,55	5,6
Rokkansenteret	53	43	19	80	0,87	1	48	1,13	4,6
SINTEF Teknologi og samfunn	56	48	23	85	0,54	3	41	0,86	1,6
SNF	49	43	11	88	0,30	1	9	0,21	1,1
Sum nasjonale institutter	837	678	335	81	0,50	22	704	1,04	35,7
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	1 138	936	453	82	0,47	30	822	0,88	49,8
SIFO	50	34	21	68	0,44		20	0,60	1,0
SIRUS	43	33	21	78	0,48	2	24	0,74	0,4
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	92	67	42	73	0,46	2	45	0,67	1,4
SUM	1 230	1 003	495	82	0,47	32	866	0,86	51,2

1) Gjelder årsverk utført av forskere/faglig personale.

2) Omfatter avlagte doktorgrader der minst 50 prosent av arbeidet er utført ved instituttet eller der instituttet har finansiert minst 50 prosent av arbeidet.

Tabell 2 Inntekter i 2011 fordelt på finansieringstype. Mill. kr

	Basisbevilgning			Inntekter til forvaltningsoppgaver	Bidrags - inntekter ¹⁾	Inntekter fra Norges forskningsråd		Oppdragsinntekter ¹⁾					Øvrige inntekter fra driften	Finansinntekter m.m. ²⁾	Totale inntekter
	Grunnbevilgning	Strategisk institutt - program	Sum			Forsknings - tildeling	Andre inntekter fra NFR	Offentlig forvaltning	Næringsliv	Utlandet	Andre	Sum			
Agderforskning	3,5		3,5		7,5	5,8		12,0	3,2	1,5		16,6		0,3	33,7
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	5,7		5,7		11,2	22,7		13,0	10,4	0,4		23,8	0,5	0,4	64,3
Møreforskning	5,3		5,3		0,4	1,9	2,0	20,4	14,7	0,2	0,3	35,6	0,3	0,5	46,0
Nordlandsforskning	4,2		4,2		8,2	12,0	0,2	10,8	0,4			11,2	0,4	0,3	36,5
Norut Alta	2,1		2,1			2,8		4,4	3,7	0,2		8,2	0,1	0,0	13,2
Norut Tromsø, samfunn	2,9		2,9			4,6		6,5	2,1	0,9	0,3	9,7	0,4	0,5	18,1
Telemarkforskning	3,9		3,9	0,5	0,2	1,2	0,0	18,5	1,1	0,3	0,3	20,3	0,7	0,2	27,0
Telemarkforskning - Notodden	0,7		0,7					1,0	0,1			1,1	0,0	0,1	1,9
Trøndelag Forskning og Utvikling	2,2		2,2			2,8	0,3	9,0	3,8	0,8		13,7	0,4	0,2	19,5
Vestlandforskning	3,4		3,4		2,5	4,6		8,8	3,6	1,2		13,6		0,3	24,3
Østfoldforskning	2,8		2,8			5,4		3,7	15,1	0,0		18,9	0,8	0,1	28,0
Østlandforskning	3,1		3,1		1,2	3,6		13,0	2,0	1,5		16,6	0,1	0,3	24,8
Sum regionale institutter	39,8	0,0	39,8	0,5	31,2	67,4	2,6	121,1	60,2	7,0	0,9	189,2	3,7	3,2	337,5
AFI	6,9		6,9		0,9	7,5	1,4	9,9	4,5	1,6	0,5	16,5	2,2	0,4	35,6
CMI	14,1		14,1		1,0	22,4		31,7	0,6	16,8	1,1	50,2	0,1	0,5	88,2
Fafo	13,9		13,9		10,1	15,3		35,9	26,4	4,4		66,7	2,9	0,2	109,1
FNI	8,4		8,4		0,1	19,7		2,0	0,5	1,1		3,6	0,5	0,2	32,5
Frischsenteret	0,7	2,0	2,7			26,6		2,7	0,4	0,9		4,1		0,4	33,8
ISF	10,4		10,4			24,9		19,7		0,3	0,2	20,1	1,3	0,5	57,2
NIFU	12,7		12,7		5,2	7,8	19,6	25,6	1,8	6,8		34,2	0,0	0,5	80,1
NOVA	25,7		25,7			15,5		31,4		4,5	7,7	43,6	0,2	0,0	85,0
NTNU Samfunnsforskning	1,8		1,8	21,4	2,3	23,9		31,2	20,3	14,0	0,3	65,8	0,3	3,6	119,1
NUPI	15,5		15,5	4,1	17,7	13,1	0,1	16,8	2,8	2,0		21,6		0,2	72,2
PRIO	13,3		13,3		5,1	31,0		24,7	0,2	14,1	1,1	40,1		1,6	91,0
Rokkansenteret	1,5		1,5	1,7		33,9		15,8	0,3	2,4		18,4	1,1		56,6
SINTEF Teknologi og samfunn	11,3		11,3			12,7		28,9	7,2	4,0	3,7	43,9			67,8
SNF	6,7		6,7			34,2		10,1	14,7	0,4	0,5	25,7	1,0	0,4	68,0
Sum nasjonale institutter	142,7	2,0	144,7	27,1	42,2	288,5	21,1	286,4	79,8	73,3	15,0	454,5	9,6	8,5	996,2
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	182,5	2,0	184,5	27,6	73,4	355,9	23,7	407,4	140,0	80,3	16,0	643,7	13,3	11,7	1 333,8
SIFO	10,2	6,9	17,0	8,8	1,1	15,4		1,4	1,7	3,6		6,8	0,4		49,5
SIRUS	37,4		37,4			2,9		2,3			0,1	2,4			42,7
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	47,5	6,9	54,4	8,8	1,1	18,3	0,0	3,7	1,7	3,6	0,1	9,2	0,4	0,0	92,2
SUM	230,1	8,9	238,9	36,3	74,5	374,2	23,7	411,2	141,7	84,0	16,1	652,9	13,7	11,7	1 425,9

1) Fordelingen av inntekter etter inntektstype er foreløpig og vil kunne bli endret.

2) Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

Tabell 3 Inntekter i alt fordelt på finansieringstype. 2009-2011. Mill kr

	Basisbevilgning ¹⁾			Øvrige driftsinntekter			Finansinntekter ²⁾			Totalt		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Agderforskning	3,6	3,6	3,5	32,5	30,8	29,9	0,4	0,3	0,3	36,5	34,7	33,7
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	6,1	5,8	5,7	64,5	59,8	58,2	1,0	2,9	0,4	71,5	68,6	64,3
Møreforskning	3,8	4,2	5,3	39,4	40,8	40,2	0,5	0,4	0,5	43,8	45,3	46,0
Nordlandsforskning	5,7	4,7	4,2	31,8	30,5	32,0	0,2	0,3	0,3	37,7	35,4	36,5
Norut Alta	2,1	2,1	2,1	9,4	11,5	11,1	0,0	0,0	0,0	11,5	13,6	13,2
Norut Tromsø, samfunn	2,7	2,8	2,9	16,1	14,4	14,7	1,3	0,4	0,5	20,1	17,6	18,1
Telemarkforskning	2,5	2,9	3,9	22,6	21,3	22,9	0,6	0,5	0,2	25,6	24,6	27,0
Telemarkforskning - Notodden	1,0	1,1	0,7	2,8	2,6	1,1	0,1	2,0	0,1	3,9	5,7	1,9
Trøndelag Forskning og Utvikling	2,0	2,1	2,2	16,9	18,2	17,2	0,1	0,1	0,2	18,9	20,4	19,5
Vestlandforskning	4,4	3,5	3,4	22,0	24,1	20,7	0,1	0,1	0,3	26,5	27,7	24,3
Østfoldforskning	2,7	2,8	2,8	25,3	28,1	25,0	0,6	0,1	0,1	28,6	31,0	28,0
Østlandforskning	2,6	2,9	3,1	17,9	18,7	21,4	0,4	0,3	0,3	20,8	21,9	24,8
Sum regionale institutter	39,1	38,3	39,8	301,1	300,9	294,5	5,3	7,4	3,2	345,5	346,7	337,5
AFI	6,3	7,2	6,9	32,5	30,4	28,4	0,4	0,3	0,4	39,2	37,9	35,6
CMI	14,0	14,3	14,1	58,7	65,6	73,6	1,5	0,3	0,5	74,2	80,2	88,2
Fafo	12,0	13,1	13,9	97,4	97,3	95,0	0,5	0,2	0,2	110,0	110,7	109,1
FNI	8,8	8,7	8,4	21,3	22,0	23,9	0,2	0,2	0,2	30,3	30,9	32,5
Frischsenteret	2,0	2,0	2,7	24,0	26,1	30,7	1,6	1,2	0,4	27,5	29,3	33,8
ISF	10,5	10,5	10,4	48,7	46,0	46,3	0,7	0,3	0,5	60,0	56,9	57,2
NIFU	20,1	12,8	12,7	53,0	63,1	66,9	0,8	0,4	0,5	73,9	76,3	80,1
NOVA	27,3	26,9	25,7	62,0	53,2	59,3	0,0	0,0	0,0	89,2	80,2	85,0
NTNU Samfunnsforskning			1,8	116,1	113,6	113,6	2,7	2,2	3,6	118,8	115,9	119,1
NUPI	17,1	15,4	15,5	48,4	53,0	56,5	0,0	0,0	0,2	65,5	68,5	72,2
PRIO	12,0	12,6	13,3	61,1	69,3	76,1	1,9	1,4	1,6	75,0	83,3	91,0
Rokkansenteret			1,5	61,8	56,6	55,1				61,8	56,6	56,6
SINTEF Teknologi og samfunn	5,0	10,6	11,3	83,6	63,7	56,6	0,0			88,6	74,3	67,8
SNF	7,5	6,3	6,7	51,6	52,8	60,9	0,2	0,2	0,4	59,3	59,4	68,0
Sum nasjonale institutter	142,6	140,6	144,7	820,1	812,9	843,0	10,6	6,8	8,5	973,2	960,3	996,2
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	181,7	178,9	184,5	1 121,2	1 113,8	1 137,5	15,9	14,2	11,7	1 318,7	1 307,0	1 333,8
SIFO	18,2	20,0	17,0	24,1	25,8	32,5	0,6			42,9	45,8	49,5
SIRUS	36,7	36,5	37,4	5,3	5,4	5,3				42,0	41,9	42,7
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	54,9	56,5	54,4	29,4	31,2	37,8	0,6			84,9	87,7	92,2
SUM	236,6	235,4	238,9	1 150,6	1 145,0	1 175,3	16,5	14,2	11,7	1 403,7	1 394,7	1 425,9

1) Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer.

2) Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

Tabell 4 Driftsinntekter og driftsresultat. 2007-2011. Mill kr og prosent

	Driftsinntekter, mill. kr					Driftsresultat, mill. kr					Driftsresultat i prosent av driftsinntekter				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	29,3	36,1	36,1	34,4	33,4	0,5	0,1	-0,3	-0,2	-2,0	1,8	0,4	-0,8	-0,7	-6,0
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	57,6	70,3	70,6	65,6	63,9	0,0	-0,8	0,1	-3,7	1,9	0,0	-1,1	0,1	-5,6	2,9
Møreforskning	33,3	42,9	43,3	44,9	45,5	0,7	-0,2	-1,0	-0,3	0,5	2,1	-0,4	-2,3	-0,7	1,1
Nordlandforskning	28,9	32,5	37,5	35,2	36,2	1,3	0,3	2,0	-1,9	-0,2	4,6	0,8	5,3	-5,4	-0,5
Nurut Alta	8,3	11,6	11,5	13,6	13,2	-0,3	-0,2	0,2	0,6	-0,5	-3,3	-1,4	2,1	4,2	-4,1
Nurut Tromsø, samfunn	17,3	19,4	18,8	17,2	17,6	-2,1	-3,2	1,1	-0,5	-0,1	-12,0	-16,7	6,0	-2,7	-0,6
Telemarkforskning	17,7	20,1	25,0	24,2	26,7	0,4	0,7	1,5	0,2	0,8	2,1	3,5	5,8	0,9	3,0
Telemarkforskning - Notodden	5,3	5,4	3,8	3,7	1,8	0,4	0,0	-0,2	-0,9	-2,4	7,0	0,4	-4,2	-25,0	-131,0
Trøndelag Forskning og Utvikling	13,0	16,9	18,8	20,3	19,4	-0,3	1,4	1,5	1,8	1,7	-2,4	8,2	8,0	9,0	8,7
Vestlandforskning	19,8	24,5	26,3	27,6	24,1	0,6	0,9	1,5	0,7	0,1	2,8	3,8	5,8	2,7	0,3
Østfoldforskning	20,4	22,5	28,0	30,9	27,9	1,1	-2,0	0,4	0,1	-1,7	5,3	-8,9	1,4	0,5	-6,0
Østlandforskning	21,7	24,3	20,4	21,6	24,6	0,8	1,1	-0,3	-1,1	-0,9	3,8	4,6	-1,7	-4,9	-3,5
Sum regionale institutter	272,5	326,6	340,2	339,2	334,3	3,1	-1,8	6,5	-5,1	-2,8	1,1	-0,5	1,9	-1,5	-0,8
AFI	35,0	37,4	38,8	37,6	35,3	-0,9	0,1	0,7	-0,8	0,1	-2,6	0,4	1,7	-2,1	0,4
CMI	55,4	81,8	72,7	79,9	87,7	-1,2	8,8	1,4	3,1	1,6	-2,1	10,8	1,9	3,9	1,8
Fafo	90,9	103,6	109,5	110,4	108,9	3,0	6,2	3,8	1,4	0,6	3,3	6,0	3,5	1,3	0,6
FNI	24,8	31,0	30,1	30,7	32,3	-0,2	-0,3	-1,4	-0,3	0,4	-0,9	-0,9	-4,8	-0,8	1,3
Frischsenteret		26,2	25,9	28,1	33,4		1,0	0,6	0,7	0,9		4,0	2,4	2,4	2,7
ISF	41,8	43,5	59,3	56,5	56,7	-1,0	-2,1	4,4	2,2	-2,9	-2,3	-4,8	7,4	3,9	-5,1
NIFU	63,7	71,0	73,1	75,9	79,6	1,8	2,4	1,1	3,2	4,1	2,8	3,4	1,5	4,2	5,1
NOVA	70,1	79,2	89,2	80,2	85,0	0,3	0,9	0,7	-2,5	5,6	0,4	1,1	0,8	-3,1	6,6
NTNU Samfunnsforskning	69,5	93,1	116,1	113,6	115,5	3,9	3,7	0,2	-0,9	-0,5	5,7	4,0	0,2	-0,8	-0,4
NUPI	53,1	63,7	65,5	68,5	72,0	0,6	0,6	0,1	0,1	0,4	1,1	1,0	0,2	0,1	0,6
PRIO	66,0	74,1	73,1	81,9	89,4	2,2	1,2	-3,3	6,3	2,3	3,3	1,6	-4,5	7,7	2,6
Rokkansenteret		48,2	61,8	56,6	56,6		0,4	1,1	1,2	2,0		0,9	1,8	2,1	3,5
SINTEF Teknologi og samfunn	24,7	29,5	88,5	74,3	67,8	1,2	1,2	0,4	1,0	2,7	4,8	4,1	0,4	1,3	3,9
SNF	50,6	60,5	59,1	59,1	67,6	-5,7	1,4	2,9	2,8	4,0	-11,3	2,4	4,9	4,7	5,9
Sum nasjonale institutter	645,7	842,6	962,6	953,5	987,7	4,0	25,8	12,6	17,5	21,3	0,6	3,1	1,3	1,8	2,2
Sum institutter som omfattes av finansierungsordningen	918,2	1 169,2	1 302,8	1 292,7	1 322,0	7,1	24,0	19,2	12,4	18,4	0,8	2,1	1,5	1,0	1,4
SIFO	38,0	41,2	42,3	45,8	49,5	0,1	1,3	-0,6	1,1	1,9	0,3	3,1	-1,4	2,3	3,9
SIRUS	37,5	38,1	42,0	41,9	42,7	0,1	1,2	1,2	1,9	1,6	0,2	3,1	2,9	4,6	3,8
Sum institutter som ikke omfattes av finansierungsordningen	75,4	79,3	84,3	87,7	92,2	0,2	2,5	0,6	3,0	3,5	0,3	3,1	0,7	3,4	3,8
SUM	993,6	1 248,5	1 387,2	1 380,4	1 414,2	7,3	26,5	19,8	15,4	22,0	0,7	2,1	1,4	1,1	1,6

Tabell 5 Finansiering fra Norges forskningsråd 2007-2011. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

	Finansiering fra Norges forskningsråd ¹⁾ mill. kr.					Forskningsrådsfinansiering ¹⁾ i prosent av driftsinntekter				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	9,4	12,7	13,1	11,5	9,3	32	35	36	33	28
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	26,7	36,5	35,4	32,6	28,4	46	52	50	50	44
Møreforskning	9,8	11,6	11,9	11,7	7,9	30	27	28	26	17
Nordlandsforskning	14,9	14,5	20,3	19,5	16,4	52	45	54	55	45
Norut Alta	3,0	3,7	4,7	5,1	4,8	37	32	41	37	37
Norut Tromsø, samfunn	9,5	9,2	8,5	7,8	7,5	55	47	45	46	42
Telemarksforskning	4,9	3,7	5,7	4,8	5,1	28	18	23	20	19
Telemarksforskning - Notodden	1,0	0,9	1,0	1,1	0,7	20	16	27	30	38
Trøndelag Forskning og Utvikling	1,9	3,5	5,1	7,5	5,3	14	20	27	37	27
Vestlandsforskning	7,3	10,2	12,0	12,8	8,0	37	41	46	46	33
Østfoldforskning	13,2	4,3	5,1	5,3	8,2	65	19	18	17	29
Østlandsforskning	5,2	4,4	5,1	6,9	6,8	24	18	25	32	27
Sum regionale institutter	106,8	115,0	128,0	126,6	108,3	39	35	38	37	32
AFI	15,4	15,2	16,9	18,5	15,7	44	41	44	49	45
CMI	18,1	27,7	30,8	33,6	36,5	33	34	42	42	42
Fafo	28,6	25,2	22,4	21,6	29,2	31	24	20	20	27
FNI	17,4	23,5	24,1	23,2	28,1	70	76	80	75	87
Frischsenteret		19,0	19,5	20,1	27,3		73	75	71	82
ISF	23,6	27,3	32,2	33,7	35,2	56	63	54	60	62
NIFU	29,5	38,4	40,0	40,6	40,2	46	54	55	54	50
NOVA	12,9	10,0	44,8	45,1	41,2	18	13	50	56	48
NTNU Samfunnsforskning	22,2	38,2	37,8	30,4	25,8	32	41	33	27	22
NUPI	5,6	9,0	25,4	23,3	28,7	11	14	39	34	40
PRIO	28,7	37,8	42,4	41,6	44,3	44	51	58	51	50
Rokkansenteret		29,6	34,4	32,7	35,4		61	56	58	63
SINTEF Teknologi og samfunn	8,7	8,6	19,3	26,6	23,9	35	29	22	36	35
SNF	29,8	37,0	36,4	35,6	40,9	59	61	62	60	60
Sum nasjonale institutter	240,3	346,4	426,5	426,7	452,4	37	41	44	45	46
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	347,1	461,5	554,4	553,3	560,7	38	39	43	43	42
SIFO	5,4	8,4	10,7	12,9	15,4	14	20	25	28	31
SIRUS	1,1	1,1	1,1	3,7	2,9	3	3	3	9	7
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	6,4	9,5	11,8	16,6	18,3	9	12	14	19	20
SUM	353,6	470,9	566,2	569,9	579,0	36	38	41	41	41

1) Omfatter all finansiering fra Norges forskningsråd (både basisbevilgning og prosjekttildeling).

Tabell 6 Basisfinansiering 2007-2011. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

	Basisfinansiering ¹⁾ , mill. kr					Basisbevilgning som % av driftsinntekter				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	2,9	3,1	3,6	3,6	3,5	10	8	10	10	10
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	5,7	5,2	6,1	5,8	5,7	10	7	9	9	9
Møreforskning	3,2	3,3	3,8	4,2	5,3	10	8	9	9	12
Nordlandsforskning	5,3	4,5	5,7	4,7	4,2	18	14	15	13	12
Norut Alta	1,5	2,0	2,1	2,1	2,1	18	17	18	16	16
Norut Tromsø, samfunn	2,4	2,1	2,7	2,8	2,9	14	11	14	16	16
Telemarksforskning	2,4	2,2	2,5	2,9	3,9	14	11	10	12	15
Telemarksforskning - Notodden	1,0	0,9	1,0	1,1	0,7	20	16	27	30	38
Trøndelag Forskning og Utvikling	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2	14	11	11	10	11
Vestlandsforskning	2,4	2,4	4,4	3,5	3,4	12	10	17	13	14
Østfoldforskning	2,5	2,6	2,7	2,8	2,8	12	12	9	9	10
Østlandsforskning	2,0	2,2	2,6	2,9	3,1	9	9	13	13	13
Sum regionale institutter	33,2	32,3	39,1	38,3	39,8	12	10	11	11	12
AFI	8,1	6,0	6,3	7,2	6,9	23	16	16	19	19
CMI	12,3	13,3	14,0	14,3	14,1	22	16	19	18	16
Fafo	11,6	10,9	12,0	13,1	13,9	13	11	11	12	13
FNI	8,5	8,3	8,8	8,7	8,4	34	27	29	28	26
Frischsenteret		5,0	2,0	2,0	2,7		19	8	7	8
ISF	9,5	9,9	10,5	10,5	10,4	23	23	18	19	18
NIFU	14,5	21,3	20,1	12,8	12,7	23	30	28	17	16
NOVA	24,5	26,2	27,3	26,9	25,7	35	33	31	34	30
NTNU Samfunnsforskning					1,8					2
NUPI	19,1	19,5	17,1	15,4	15,5	36	31	26	23	22
PRIO	11,5	13,3	12,0	12,6	13,3	17	18	16	15	15
Rokkansenteret					1,5					3
SINTEF Teknologi og samfunn	3,4	3,5	5,0	10,6	11,3	14	12	6	14	17
SNF	7,4	8,0	7,5	6,3	6,7	15	13	13	11	10
Sum nasjonale institutter	130,3	145,2	142,6	140,6	144,7	20	17	15	15	15
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	163,5	177,5	181,7	178,9	184,5	18	15	14	14	14
SIFO	24,0	25,0	18,2	20,0	17,0	63	61	43	44	34
SIRUS	33,4	35,9	36,7	36,5	37,4	89	94	87	87	88
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	57,4	60,9	54,9	56,5	54,4	76	77	65	64	59
SUM	220,8	238,4	236,6	235,4	238,9	22	19	17	17	17

1) Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer.

Tabell 7 Driftsinntekter utenom basisfinansiering og bevilgninger til nasjonale og/eller forvaltningsrettede oppgaver. 2007-2011. Mill kr

	Norges forskningsråd					Offentlig forvaltning					Næringsliv				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	6,5	9,6	9,5	7,9	5,8	8,7	15,1	15,5	14,3	16,6	6,6	3,9	3,5	2,9	3,9
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	21,0	31,2	29,3	26,8	22,7	18,8	17,1	19,2	17,9	18,8	7,5	14,2	15,0	10,3	15,8
Møreforskning	6,6	8,3	8,1	7,5	3,9	15,3	16,7	16,7	23,1	20,4	5,6	10,4	12,9	8,6	15,1
Nordlandsforskning	9,6	10,0	14,6	14,8	12,2	11,5	16,2	14,1	13,1	18,5	0,9	0,2	1,9	0,9	0,4
Norut Alta	1,5	1,7	2,6	3,0	2,8	3,8	4,0	4,3	5,0	4,4	1,1	2,9	1,8	3,3	3,7
Norut Tromsø, samfunn	7,1	7,1	5,8	5,1	4,6	3,4	4,7	7,0	6,1	6,5	2,7	3,6	2,0	2,1	2,1
Telemarksforskning	2,5	1,4	3,2	1,9	1,2	9,4	13,6	15,8	16,2	18,6	2,4	1,1	1,3	0,6	1,1
Telemarksforskning - Notodden						3,7	4,6	2,8	2,5	1,0	0,3			0,1	0,1
Trøndelag Forskning og Utvikling		1,6	3,1	5,4	3,1	7,0	9,5	5,2	6,2	9,0	3,0	2,9	8,5	6,3	3,8
Vestlandsforskning	4,9	7,8	7,7	9,3	4,6	6,3	6,9	6,3	8,0	10,4	2,7	4,7	5,0	3,6	4,4
Østfoldforskning	10,7	1,7	2,5	2,6	5,4	2,6	5,5	8,7	4,9	3,7	3,3	12,4	12,9	19,8	15,1
Østlandsforskning	3,1	2,2	2,6	4,0	3,6	12,0	13,8	10,5	10,7	14,2	2,3	3,9	1,7	1,8	2,0
Sum regionale institutter	73,6	82,7	88,9	88,3	69,9	102,5	127,6	126,2	128,1	142,1	38,4	60,3	66,4	60,3	67,6
AFI	7,3	9,2	10,5	11,3	8,9	10,0	13,4	11,7	9,5	10,3	4,7	4,0	5,8	4,3	4,5
CMI	7,1	15,7	17,7	19,3	22,4	14,7	28,8	22,8	27,7	31,7	1,0	1,0	0,3	0,4	0,6
Fafo	18,0	15,2	10,3	8,5	15,3	29,4	29,9	37,2	37,6	39,2	24,0	27,0	38,8	37,6	32,7
FNI	8,9	15,2	15,3	14,5	19,7	4,5	3,8	4,7	4,1	2,2	2,0	1,8	1,3	0,5	0,5
Frischsenteret		19,0	19,5	20,1	26,6		1,8	4,4	5,0	2,7		0,0			0,4
ISF	14,1	17,4	21,7	23,2	24,9	9,5	9,6	18,5	20,2	19,7	0,8	0,9	1,6	0,1	
NIFU	20,2	23,6	26,3	27,8	27,5	17,6	16,0	17,2	24,6	30,8	2,6	1,5	0,0	2,2	1,8
NOVA	12,9	10,0	17,5	18,2	15,5	24,0	25,0	21,4	25,0	31,4			0,7		
NTNU Samfunnsforskning	22,2	38,2	37,8	30,4	23,9	16,0	18,2	24,5	30,0	33,5	15,3	18,3	21,3	18,9	20,3
NUPI	4,3	9,0	8,3	7,9	13,2	24,2	30,0	33,8	36,6	34,5	2,9	2,9	2,0	2,3	2,8
PRIO	17,2	24,5	30,5	29,0	31,0	29,6	25,5	20,2	24,0	29,7	0,4		0,1	1,1	0,2
Rokkansenteret		29,6	34,4	32,7	33,9		10,6	15,9	16,7	15,8		0,7	1,1	0,5	0,3
SINTEF Teknologi og samfunn	5,3	5,1	14,3	16,0	12,7	4,5	6,8	51,3	25,5	28,9	9,4	11,6	11,6	14,2	7,2
SNF	24,0	30,4	30,7	29,2	34,2	3,9	6,3	4,0	3,9	10,1	11,4	12,0	14,4	17,5	14,7
Sum nasjonale institutter	161,3	262,0	294,9	288,1	309,6	188,0	225,8	287,6	290,3	320,3	74,4	81,7	99,1	99,6	86,1
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	234,9	344,7	383,8	376,3	379,6	290,5	353,3	413,8	418,4	462,4	112,9	142,0	165,5	159,9	153,7
SIFO	5,4	8,4	10,7	12,9	15,4	3,2	1,9	1,1	2,4	1,8	3,0	1,9	1,6	1,2	2,4
SIRUS	1,1	1,1	1,1	3,7	2,9	1,9	1,1	2,4	1,5	2,3			0,5		
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	6,4	9,5	11,8	16,6	18,3	5,1	3,0	3,5	3,9	4,1	3,0	1,9	2,1	1,2	2,4
SUM	241,4	354,2	395,6	393,0	397,9	295,6	356,3	417,2	422,3	466,5	115,9	143,9	167,6	161,1	156,0

Tabell 7 forts Driftsinntekter utenom basisfinansiering og bevilgninger til nasjonale og/eller forvaltningsrettede oppgaver. 2007-2011. Mill kr

	Utlandet					Andre					Sum inntekter				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	1,5	1,3	0,2	0,2	1,5	3,2	3,0	3,8	5,5	2,1	26,4	33,0	32,5	30,8	29,9
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	0,9	0,5	1,0	1,2	0,4	3,7	2,1		3,6	0,5	51,9	65,1	64,5	59,8	58,2
Møreforskning	1,2	1,2	1,1	0,4	0,2	1,3	3,0	0,7	1,2	0,6	30,1	39,5	39,4	40,8	40,2
Nordlandforskning	1,5	0,9	0,7	0,6		0,2	0,6	0,4	1,2	0,9	23,6	28,0	31,8	30,5	32,0
Norut Alta			0,5	0,1	0,2	0,3	1,0	0,1	0,2	0,1	6,8	9,6	9,4	11,5	11,1
Norut Tromsø, samfunn	0,1	0,0	0,6	0,2	0,9	1,6	1,9	0,7	0,9	0,7	14,9	17,4	16,1	14,4	14,7
Telemarkforskning	0,1	0,2	0,4	0,6	0,4	0,9	1,2	1,6	2,0	1,1	15,3	17,6	22,3	21,3	22,4
Telemarkforskning - Notodden	0,2					0,0	0,0			0,0	4,3	4,6	2,8	2,6	1,1
Trøndelag Forskning og Utvikling	1,0	0,2	0,0	0,2	0,8	0,1	0,9	0,1	0,1	0,4	11,1	15,1	16,9	18,2	17,2
Vestlandforskning	3,3	2,5	2,5	2,7	1,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,1	17,4	22,2	22,0	24,1	20,7
Østfoldforskning	0,5	0,3	0,5		0,0	0,8		0,8	0,8	0,8	17,9	19,9	25,3	28,1	25,0
Østlandforskning	0,9	1,0	1,2	1,9	1,5	1,3	1,3	1,9	0,4	0,1	19,7	22,2	17,9	18,7	21,4
Sum regionale institutter	11,3	8,1	8,7	8,0	7,1	13,5	15,3	10,7	16,2	7,3	239,3	294,0	300,9	300,9	294,1
AFI	3,1	2,2	1,6	2,6	1,6	1,8	2,5	2,8	2,6	3,1	26,9	31,4	32,5	30,4	28,4
CMI	16,1	9,6	15,1	17,1	16,8	4,3	13,3	2,8	1,2	2,2	43,2	68,5	58,7	65,6	73,6
Fafo	6,2	17,8	9,8	11,4	4,4	1,8	2,8	1,3	2,3	3,5	79,3	92,7	97,4	97,3	95,0
FNI	0,6	1,8	1,7	2,7	1,1	0,2	0,1	-1,8	0,3	0,5	16,3	22,7	21,3	22,0	23,9
Frischsenteret				1,1	0,9		0,4					21,3	24,0	26,1	30,7
ISF	1,3	0,2	1,3	0,5	0,3	6,7	5,7	5,7	2,0	1,5	32,3	33,7	48,7	46,0	46,3
NIFU	8,7	8,3	8,2	8,4	6,8	0,1	0,4	1,3	0,0	0,0	49,3	49,7	53,0	63,1	66,9
NOVA	2,1	9,2	16,0	4,0	4,5	6,6	8,7	6,2	6,1	7,9	45,6	52,9	62,0	53,2	59,3
NTNU Samfunnsforskning	8,2	8,5	11,2	12,3	14,0	7,8	9,8	3,0	1,0	0,6	69,5	93,1	97,7	92,6	92,3
NUPI	1,8	1,5	1,0	2,3	2,0	0,8	0,8	0,0	0,0		34,0	44,2	45,1	49,1	52,5
PRIO	6,4	8,7	7,9	11,5	14,1	0,9	2,1	2,3	3,7	1,1	54,5	60,8	61,1	69,3	76,1
Rokkansenteret		2,4	3,9	3,6	2,4		3,6	5,1	1,3	1,1		47,0	60,3	54,9	53,5
SINTEF Teknologi og samfunn	1,7	2,6	3,3	5,7	4,0	0,4			2,3	3,7	21,3	26,0	80,6	63,7	56,6
SNF	1,4	1,7	0,5	0,4	0,4	2,6	2,1	2,0	1,8	1,5	43,2	52,5	51,6	52,8	60,9
Sum nasjonale institutter	57,6	74,4	81,7	83,5	73,3	34,0	52,3	30,7	24,6	26,6	515,4	696,2	794,0	786,1	815,9
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	68,9	82,5	90,4	91,6	80,4	47,6	67,6	41,4	40,8	33,9	754,7	990,2	1 094,9	1 087,0	1 110,0
SIFO	2,4	3,9	3,2	2,1	3,6			0,1	0,7	0,4	14,0	16,2	16,6	19,3	23,7
SIRUS	0,1	0,1	0,4			1,0		0,8	0,1	0,1	4,1	2,2	5,3	5,4	5,3
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	2,5	4,0	3,6	2,1	3,6	1,0		0,9	0,9	0,5	18,1	18,4	21,9	24,7	29,0
SUM	71,4	86,6	94,1	93,7	84,0	48,6	67,6	42,3	41,7	34,5	772,8	1 008,6	1 116,8	1 111,7	1 139,0

Tabell 8 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2007-2011. Mill kr

	EU-institusjoner					Næringsliv					Øvrige institusjoner og organisasjoner					Totalt inntekter fra utlandet				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	0,7	0,2	0,1	0,0	0,9	0,0					0,8	1,1	0,1	0,2	0,6	1,5	1,3	0,2	0,2	1,5
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	0,8	0,4	0,8	1,2	0,3	0,0	0,1		0,0		0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,9	0,5	1,0	1,2	0,4
Møreforskning	1,2	0,9	0,8	0,0							0,0	0,2	0,3	0,3	0,2	1,2	1,2	1,1	0,4	0,2
Nordlandsforskning	1,2	0,1	0,2						0,3		0,3	0,8	0,6	0,3		1,5	0,9	0,7	0,6	
Norut Alta			0,1		0,1								0,4	0,1	0,2			0,5	0,1	0,2
Norut Tromsø, samfunn			0,6		0,9						0,1	0,0		0,2	0,1	0,1	0,0	0,6	0,2	0,9
Telemarkforskning	0,1	0,1		0,1	0,1						0,0	0,1	0,4	0,4	0,2	0,1	0,2	0,4	0,6	0,4
Telemarkforskning - Notodden	0,2										0,0					0,2				
Trøndelag Forskning og Utvikling	0,6	0,0				0,2	0,1		0,2		0,2	0,0	0,0		0,8	1,0	0,2	0,0	0,2	0,8
Vestlandsforskning	3,3	2,5	2,5	2,7	1,2											3,3	2,5	2,5	2,7	1,2
Østfoldforskning						0,5		0,5				0,3		0,0		0,5	0,3	0,5		0,0
Østlandsforskning	0,4	0,0	0,4	1,5	1,1						0,6	1,0	0,8	0,4	0,4	0,9	1,0	1,2	1,9	1,5
Sum regionale institutter	8,4	4,2	5,5	5,5	4,5	0,8	0,2	0,5	0,5		2,1	3,6	2,7	2,0	2,6	11,3	8,1	8,7	8,0	7,1
AFI	0,2	0,3	0,2	0,9	0,3			0,0	0,1		2,9	1,9	1,4	1,7	1,3	3,1	2,2	1,6	2,6	1,6
CMI											16,1	9,6	15,1	17,1	16,8	16,1	9,6	15,1	17,1	16,8
Fafo	1,7	1,8	0,2	0,4	1,8			1,2	0,3		4,5	16,0	8,4	10,7	2,6	6,2	17,8	9,8	11,4	4,4
FNI	0,1	0,4	0,0	0,0		0,2	0,5	0,1	0,1	0,0	0,3	0,9	1,6	2,5	1,1	0,6	1,8	1,7	2,7	1,1
Frischsenteret				1,1	0,3										0,6				1,1	0,9
ISF	0,3	0,1	0,3	0,3							1,0	0,1	1,0	0,2	0,3	1,3	0,2	1,3	0,5	0,3
NIFU	4,9	5,4	6,1	4,3	4,1						3,9	2,9	2,2	4,2	2,7	8,7	8,3	8,2	8,4	6,8
NOVA	0,3	1,0	1,1	1,5					0,3		1,8	8,2	15,0	4,0	2,7	2,1	9,2	16,0	4,0	4,5
NTNU Samfunnsforskning	0,0					0,0	0,3	9,5	9,7	12,6	8,1	8,2	1,8	2,6	1,4	8,2	8,5	11,2	12,3	14,0
NUPI	0,5	0,4	0,3	0,1	0,6		0,0	0,1	0,1		1,4	1,1	0,7	2,1	1,4	1,8	1,5	1,0	2,3	2,0
PRIO	1,8	3,2	3,1	5,1	6,3	2,6	2,8	2,7	3,4	4,3	2,0	2,8	2,2	2,9	3,6	6,4	8,7	7,9	11,5	14,1
Rokkansenteret		1,5	1,2	1,8	0,5							0,9	2,7	1,8	1,9		2,4	3,9	3,6	2,4
SINTEF Teknologi og samfunn	1,1	0,7	2,1	4,8	3,4	0,7	1,9	0,9	0,3				0,4	0,6	0,7	1,7	2,6	3,3	5,7	4,0
SNF	0,9	0,8	0,1	0,0		0,1					0,4	0,9	0,4	0,4	0,3	1,4	1,7	0,5	0,4	0,4
Sum nasjonale institutter	11,7	15,6	14,6	18,9	18,8	3,5	5,4	14,5	13,9	17,3	42,4	53,5	52,7	50,8	37,2	57,6	74,4	81,7	83,5	73,3
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	20,1	19,8	20,1	24,4	23,3	4,3	5,7	14,9	14,4	17,3	44,5	57,1	55,4	52,8	39,8	68,9	82,5	90,4	91,6	80,4
SIFO	1,6	3,3	2,3	1,1	3,6	0,6	0,1				0,1	0,5	0,9	1,0		2,4	3,9	3,2	2,1	3,6
SIRUS			0,4								0,1	0,1				0,1	0,1	0,4		
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	1,6	3,3	2,8	1,1	3,6	0,6	0,1				0,2	0,6	0,9	1,0		2,5	4,0	3,6	2,1	3,6
SUM	21,7	23,1	22,8	25,5	26,9	4,9	5,8	14,9	14,4	17,3	44,8	57,6	56,3	53,8	39,8	71,4	86,6	94,1	93,7	84,0

Tabell 9 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2007-2011. 1000 kr

	Driftsinntekter ¹⁾ per totale årsverk					Driftsinntekter ¹⁾ per forskerårsverk ²⁾				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	977	1 214	1 308	1 162	1 165	1 127	1 490	1 592	1 404	1 405
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	1 225	1 506	1 409	1 449	1 376	1 484	1 832	1 677	1 741	1 676
Møreforskning	881	1 001	1 061	1 085	1 037	1 081	1 197	1 288	1 298	1 227
Nordlandsforskning	863	1 049	1 014	1 044	1 125	948	1 161	1 103	1 184	1 285
Norut Alta	741	989	965	1 090	1 065	741	1 081	1 105	1 238	1 179
Norut Tromsø, samfunn	834	849	1 038	1 133	1 182	954	1 046	1 278	1 346	1 398
Telemarkforskning	804	901	971	1 011	1 033	956	1 081	1 138	1 191	1 221
Telemarkforskning - Notodden	970	865	774	775	364	1 166	991	926	930	455
Trøndelag Forskning og Utvikling	865	979	1 192	1 075	1 030	927	1 107	1 355	1 210	1 087
Vestlandsforskning	918	998	990	995	936	1 167	1 169	1 140	1 139	1 084
Østfoldforskning	1 151	1 234	1 217	1 235	1 212	1 377	1 459	1 473	1 470	1 467
Østlandsforskning	985	1 014	852	940	1 023	1 083	1 107	929	1 081	1 117
Sum regionale institutter	960	1 098	1 113	1 127	1 111	1 116	1 289	1 300	1 322	1 296
AFI	824	986	1 028	1 059	1 031	1 046	1 249	1 232	1 265	1 260
CMI	1 065	1 304	1 275	1 441	1 433	1 530	1 802	1 731	2 069	2 052
Fafo	1 060	1 183	1 170	1 148	1 169	1 254	1 425	1 397	1 354	1 370
FNI	855	983	961	984	1 012	1 083	1 219	1 203	1 228	1 261
Frischsenteret		1 169	1 351	1 192	1 363		1 286	1 572	1 365	1 564
ISF	805	862	1 140	1 142	1 218	1 162	1 262	1 560	1 549	1 619
NIFU	937	986	1 015	1 091	1 174	1 099	1 164	1 198	1 300	1 399
NOVA	866	955	1 007	982	1 126	1 002	1 104	1 158	1 162	1 350
NTNU Samfunnsforskning	965	1 078	1 001	927	1 009	1 037	1 189	1 138	1 075	1 176
NUPI	1 011	1 054	1 079	1 117	1 179	1 504	1 523	1 491	1 703	1 723
PRIO	1 102	1 175	1 118	1 232	1 296	1 414	1 482	1 465	1 463	1 700
Rokkansenteret		1 078	1 292	1 122	1 071		1 342	1 605	1 397	1 331
SINTEF Teknologi og samfunn	1 373	1 373	1 428	1 429	1 209	1 536	1 440	1 553	1 548	1 416
SNF	1 195	1 426	1 227	1 346	1 384	1 647	1 694	1 394	1 536	1 567
Sum nasjonale institutter	986	1 206	1 131	1 136	1 180	1 230	1 486	1 369	1 385	1 456
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	978	1 174	1 126	1 134	1 162	1 194	1 425	1 350	1 368	1 412
SIFO	864	877	894	907	1 000	1 226	1 130	1 351	1 117	1 464
SIRUS	973	977	1 025	1 042	1 000	1 144	1 141	1 187	1 204	1 290
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	915	923	955	967	1 000	1 184	1 135	1 264	1 157	1 378
SUM	973	1 154	1 114	1 121	1 150	1 193	1 402	1 345	1 352	1 410

1) Driftsinntekter knyttet til faglige aktiviteter som måtte være utført av andre enn instituttets egne medarbeidere inngår.

2) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 10 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2007-2011. 1000 kr

	Basisfinansiering per forskerårsverk ¹⁾				
	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	112	126	157	145	148
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	146	136	145	154	149
Møreforskning	104	93	115	120	143
Nordlandforskning	175	162	167	157	150
Norut Alta	134	187	204	193	184
Norut Tromsø, samfunn	131	111	183	217	229
Telemarkforskning	131	120	113	141	177
Telemarkforskning - Notodden	229	158	248	279	175
Trøndelag Forskning og Utvikling	132	122	143	124	122
Vestlandforskning	143	114	189	144	151
Østfoldforskning	166	169	139	132	150
Østlandforskning	101	100	116	145	142
Sum regionale institutter	136	128	149	149	154
AFI	241	201	202	242	245
CMI	338	293	333	370	329
Fafo	160	150	154	161	175
FNI	373	327	351	349	327
Frischsenteret		243	120	97	126
ISF	264	287	277	289	296
NIFU	249	349	330	220	224
NOVA	350	366	354	390	408
NTNU Samfunnsforskning					19
NUPI	541	466	390	383	371
PRIO	247	267	240	225	253
Rokkansenteret					35
SINTEF Teknologi og samfunn	211	171	87	221	235
SNF	240	224	177	164	155
Sum nasjonale institutter	248	256	203	204	213
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	213	216	188	189	197
SIFO	775	686	580	487	504
SIRUS	1020	1075	1038	1050	1129
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	901	872	823	746	813
SUM	265	268	229	231	238

1) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 11 Disponering av grunnbevilgningen. 2007-2011. Mill kr

	Instituttinitert forskning ¹⁾				Strategisk institutt-satsning	For-prosjekt/ Ideutvikling	Nettverksbygging, kompetanseutvikling m.v.					Vitenskapelig utstyr					Sum grunnbevilgning					Herav til int. samarbeid
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Agderforskning	1,6	0,9	1,1	0,4	1,0	0,2	0,8	1,4	1,5	3,1	2,3						2,4	2,3	2,6	3,6	3,5	0,2
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	2,2	2,3	2,7	3,6	2,1	1,3	0,7	0,7	1,6	1,9	2,3						2,9	3,0	4,4	5,5	5,7	0,2
Møreforskning	1,2	0,8	1,3	0,8	1,1	0,1	0,8	1,4	1,5	3,0	4,1	0,1					2,1	2,2	2,8	3,8	5,3	
Nordlandforskning	1,0	0,8	2,1	4,0	1,6		0,9	0,8	1,3	0,7	2,6						1,9	1,6	3,4	4,7	4,2	
Norut Alta	0,7	0,7	0,6	1,8	1,0	0,5	0,3	0,3	0,4	0,3	0,6						1,0	1,0	1,0	2,1	2,1	0,1
Norut Tromsø, samfunn	0,6	0,6	2,0	1,5		0,9	0,9	0,9	0,6	1,3	2,0						1,5	1,5	2,6	2,8	2,9	0,1
Telemarkforskning	0,4	0,7	1,0	1,9	0,1		0,6	0,6	1,0	1,0	3,8						0,9	1,3	1,9	2,9	3,9	
Telemarkforskning - Notodden	0,1	0,1	0,1	0,3		0,4	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3						0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,1
Trøndelag Forskning og Utvikling	0,4	0,4	0,6	0,9		0,6	0,7	0,7	1,3	2,2	1,6						1,1	1,1	1,9	3,0	2,2	0,1
Vestlandforskning	1,0	1,0	2,3	2,1	1,1		0,6	0,6	1,2	1,1	2,3						1,6	1,6	3,5	3,2	3,4	0,1
Østfoldforskning	0,9	1,0	0,9	2,5	0,8	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	1,8	0,3		0,3			1,4	1,2	1,4	2,8	2,8	0,5
Østlandforskning	0,8	0,7	0,8	1,3	0,3	1,3	0,8	0,9	1,0	1,7	1,6						1,6	1,6	1,8	2,9	3,1	0,6
Sum regionale institutter	10,7	9,7	15,5	21,0	9,0	5,5	7,8	9,1	12,2	16,9	25,2	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	18,8	18,9	27,9	37,9	39,8	2,1
AFI	3,3	2,4	2,6	3,3	0,6	0,8	1,4	2,4	2,7	3,4	5,4	0,0	0,1				4,7	4,9	5,3	6,7	6,9	1,0
CMI	8,2	9,5	10,2	11,8	3,2	0,7	1,5	2,1	2,3	2,4	10,1						9,6	11,6	12,5	14,2	14,1	7,0
Fafo	4,9	6,9	7,1	9,6		3,8	3,0	3,1	4,9	3,5	10,1						7,9	10,0	12,0	13,1	13,9	6,9
FNI	3,7	7,3	7,5	7,3	2,6	2,7	1,4	1,0	1,2	1,4	3,1						5,1	8,3	8,8	8,7	8,4	1,7
Frischsenteret											0,7										0,7	0,2
ISF	3,3	4,6	2,9	2,3	2,7	1,4	3,4	4,3	7,7	8,2	6,3	1,0	1,0				7,7	9,9	10,5	10,5	10,4	0,1
NIFU	3,6	9,7	5,3	9,5	2,7	0,7	2,5	3,9	7,8	3,0	9,3						6,1	13,6	13,2	12,5	12,7	1,8
NOVA	13,5	18,1	20,9	25,0		4,9	3,5	1,9	2,2	1,9	17,2						17,0	20,1	23,2	26,9	22,1	1,4
NTNU Samfunnsforskning						0,9					1,0										1,8	
NUPI	14,5	15,5	17,5	13,2	12,7		3,3	3,2	2,8	2,2	2,8						17,7	18,7	20,4	15,4	15,5	1,6
PRIO	5,0	6,6	5,0	8,0	2,1	1,5	2,5	2,5	5,5	4,6	9,6		0,9	0,9			7,5	10,0	11,4	12,6	13,3	3,1
Rokkansenteret					0,3						1,3										1,5	
SINTEF Teknologi og samfunn	2,2	2,5	3,2	6,2	2,3	0,2	1,2	1,0	5,6	4,4	8,7			3,0			3,4	3,5	11,9	10,6	11,3	0,5
SNF	1,2	3,4	3,6	4,0	1,3	1,4	2,9	1,7	2,1	2,4	4,1						4,2	5,1	5,7	6,3	6,7	0,2
Sum nasjonale institutter	63,3	86,6	85,9	100,2	30,6	18,9	26,6	27,1	45,0	37,5	89,7	1,0	1,9	3,9	0,0	0,0	90,9	115,6	134,7	137,7	139,2	25,4
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	74,0	96,3	101,3	121,2	39,6	24,4	34,4	36,2	57,1	54,4	114,9	1,3	1,9	4,2	0,0	0,0	109,8	134,5	162,6	175,6	178,9	27,5
SIFO	18,0	8,8	8,6	10,4	5,1	2,5	6,0	15,8	9,1	9,1	2,5		0,5	0,5	0,5		24,0	25,0	18,2	20,0	10,2	
SIRUS																						
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	18,0	8,8	8,6	10,4	5,1	2,5	6,0	15,8	9,1	9,1	2,5	0,0	0,5	0,5	0,5	0,0	24,0	25,0	18,2	20,0	10,2	0,0
SUM	92,0	105,1	109,9	131,6	44,7	27,0	40,4	52,0	66,2	63,5	117,4	1,3	2,4	4,7	0,5	0,0	133,8	159,5	180,7	195,6	189,1	27,5

1) Inkludert kvalitetssikring, publisering og formidling.

Tabell 12 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2007-2011.

	2007					2008					2009				
	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total
Agderforskning	30	15	26	11	87	30	16	24	12	81	28	15	23	11	82
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	47	18	39	13	83	47	23	38	18	82	50	26	42	20	84
Møreforskning	38	15	31	11	81	43	19	36	16	84	41	17	34	14	82
Nordlandsforskning	33	24	30	21	91	31	21	28	18	90	37	23	34	20	92
Norut Alta	11	5	11	5	100	12	6	11	5	91	12	6	10	5	87
Norut Tromsø, samfunn	21	13	18	11	87	23	13	19	10	81	18	10	15	8	81
Telemarksforskning	22	9	19	8	84	22	9	19	8	83	26	9	22	8	85
Telemarksforskning - Notodden	5	5	5	4	83	6	5	6	4	87	5	4	4	4	84
Trøndelag Forskning og Utvikling	15	2	14	2	93	17	3	15	3	88	16	3	14	3	88
Vestlandsforskning	22	7	17	3	79	25	10	21	7	85	27	11	23	7	87
Østfoldforskning	18	10	15	7	84	18	10	15	8	85	23	13	19	10	83
Østlandsforskning	22	9	20	7	91	24	12	22	10	92	24	11	22	9	92
Sum regionale institutter	284	131	244	102	86	298	147	253	117	85	306	148	262	118	86
AFI	42	28	33	20	79	38	24	30	17	79	38	24	32	19	83
CMI	52	25	36	14	70	63	32	45	20	72	57	29	42	20	74
Fafo	86	47	73	37	84	88	49	73	38	83	94	51	78	41	84
FNI	29	8	23	5	79	32	10	25	8	81	31	9	25	7	80
Frischsenteret											19	3	17	2	86
ISF	52	30	36	21	69	51	30	35	21	68	52	32	38	24	73
NIFU	68	32	58	25	85	72	35	61	27	85	72	38	61	30	85
NOVA	81	48	70	41	86	83	47	72	40	86	89	50	77	43	87
NTNU Samfunnsforskning	72	43	67	38	93	86	55	78	47	91	116	70	102	58	88
NUPI	53	19	35	10	67	60	20	42	11	69	61	20	44	11	72
PRIO	60	25	47	20	78	63	25	50	19	79	65	28	50	20	76
Rokkansenteret											48	24	39	16	81
SINTEF Teknologi og samfunn	18	9	16	8	89	22	11	21	10	95	62	38	57	33	92
SNF	42	14	31	7	73	42	12	36	7	84	48	16	42	11	88
Sum nasjonale institutter	655	329	525	246	80	699	350	567	265	81	851	432	703	334	83
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	939	460	769	348	82	996	497	820	383	82	1 157	580	965	452	83
SIFO	44	28	31	19	70	47	32	36	25	78	47	32	31	20	66
SIRUS	39	27	33	23	85	39	28	33	23	86	41	29	35	24	86
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	82	56	64	42	77	86	59	70	48	81	88	60	67	44	76
SUM	1 021	516	833	391	82	1 082	557	890	430	82	1 245	640	1 031	496	83

Tabell 12 forts Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2007-2011.

	2010					2011				
	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total
Agderforskning	30	17	25	13	83	29	17	24	14	83
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	45	22	38	17	83	46	23	38	18	82
Møreforskning	41	17	35	15	84	44	18	37	15	85
Nordlandsforskning	34	22	30	18	88	32	21	28	17	88
Norut Alta	13	7	11	5	88	12	6	11	5	90
Norut Tromsø, samfunn	15	8	13	6	84	15	8	13	7	85
Telemarksforskning	24	8	20	7	85	26	9	22	8	85
Telemarksforskning - Notodden	5	4	4	4	83	5	4	4	3	80
Trøndelag Forskning og Utvikling	19	6	17	6	89	19	7	18	6	95
Vestlandsforskning	28	11	24	8	87	26	10	22	6	86
Østfoldforskning	25	13	21	10	84	23	12	19	9	83
Østlandsforskning	23	10	20	8	87	24	11	22	10	92
Sum regionale institutter	301	146	257	116	85	301	146	258	118	86
AFI	36	23	30	18	84	34	19	28	15	82
CMI	55	27	39	18	70	61	33	43	22	70
Fafo	96	51	82	43	85	93	56	80	46	85
FNI	31	10	25	7	80	32	11	26	9	80
Frischsenteret	24	7	21	6	87	25	7	21	6	87
ISF	50	31	37	24	74	47	30	35	21	75
NIFU	70	37	58	29	84	68	37	57	30	84
NOVA	82	46	69	39	85	76	42	63	34	83
NTNU Samfunnsforskning	123	77	106	63	86	114	75	98	63	86
NUPI	61	18	40	9	66	61	22	42	13	68
PRIO	67	30	56	24	84	69	32	53	24	76
Rokkansenteret	50	24	41	17	80	53	26	43	19	80
SINTEF Teknologi og samfunn	52	32	48	28	92	56	29	48	23	85
SNF	44	14	39	9	88	49	16	43	11	88
Sum nasjonale institutter	839	426	688	333	82	837	434	678	335	81
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	1 140	572	945	449	83	1 138	580	936	453	82
SIFO	51	33	41	28	81	50	33	34	21	68
SIRUS	40	29	35	24	87	43	29	33	21	78
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	91	62	76	52	84	92	62	67	42	73
SUM	1 231	634	1 021	500	83	1 230	642	1 003	495	82

Tabell 13 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2011.

	Avgang til:						Tilvekst fra:								
	Næringsliv	UoH	Andre forsknings- institutt	Off. virksom- het	Utland	Annet	Sum	Nærings- liv	UoH	Andre forsknings- institutt	Off. virksom- het	Utland	Nyut- dannede	Annet	Sum
Agderforskning		1	1	1			3	1	2	1	3		2		9
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling		2		1		2	5		3	1					4
Møreforskning	1						1		1		1		3		5
Nordlandsforskning	1	1	2			1	5	2		1	1				4
Norut Alta		1	1				2								
Norut Tromsø, samfunn		2	1				3						1		1
Telemarksforskning															
Telemarksforskning - Notodden		1		1			2				2				2
Trøndelag Forskning og Utvikling	1			2			3	1	1						2
Vestlandsforskning		1		2			3			1					1
Østfoldforskning				1		2	3								
Østlandsforskning	2	4	2				8								
Sum regionale institutter	5	13	7	8	0	5	38	4	7	4	7	0	6	0	28
AFI		1					1			2					2
CMI		1		2	1		4		2	3			1		6
Fafo	2		2	4	1	1	10	1	3	3	1	1			9
FNI			1	1		1	3					1	2		3
Frischsenteret										1					1
ISF		1	1	1		1	4		1			3			4
NIFU		2		3		1	6		2	2	1		1		6
NOVA		2		1	1	1	5		3	2		4	4	2	15
NTNU Samfunnsforskning	3	12	1	2	2	3	23	4	4	1	8		3	1	21
NUPI		1				4	5		2			4		1	7
PRIO		3					3					2	3	1	6
Rokkansenteret		2		1			3	2	2			1			5
SINTEF Teknologi og samfunn	1			2	1	1	5								
SNF		2					2		3			1			4
Sum nasjonale institutter	6	27	5	17	6	13	74	7	22	14	10	17	14	5	89
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	11	40	12	25	6	18	112	11	29	18	17	17	20	5	117
SIFO		1					1	1					1		2
SIRUS		1					1		1	2					3
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	0	2	0	0	0	0	2	1	1	2	0	0	1	0	5
SUM	11	42	12	25	6	18	114	12	30	20	17	17	21	5	122

Tabell 14 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2011.

	Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med bistilling i:			
	Næringslivet	UoH	Annet forsknings- miljø	Sum
Agderforskning	0,9	1,0		1,9
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	0,2	1,0		1,2
Møreforskning				
Nordlandsforskning	0,8	0,2	0,2	1,2
Norut Alta		0,2		0,2
Norut Tromsø, samfunn		0,2		0,2
Telemarkforskning		0,2		0,2
Telemarkforskning - Notodden				
Trøndelag Forskning og Utvikling		0,8		0,8
Vestlandsforskning				
Østfoldforskning		0,5		0,5
Østlandsforskning		0,2		1,3
Sum regionale institutter	1,9	5,4	0,2	7,5
AFI		0,2		0,2
CMI		0,5		0,5
Fafo	0,2	0,9		1,1
FNI		0,6		0,6
Frischsenteret		0,3		0,3
ISF		1,0	0,2	1,2
NIFU		0,4		0,4
NOVA		1,3	0,1	1,4
NTNU Samfunnsforskning		0,2		0,2
NUPI		1,4	0,2	1,6
PRIO	0,4	1,0		1,4
Rokkansenteret		0,9	0,4	1,3
SINTEF Teknologi og samfunn		1,3		1,3
SNF		0,1		0,1
Sum nasjonale institutter	0,6	10,0	0,9	11,5
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	2,5	15,5	1,1	19,1
SIFO		0,2		0,2
SIRUS	0,2	0,2	0,2	0,6
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	0,2	0,4	0,2	0,8
SUM	2,7	15,9	1,3	19,9

Tabell 15 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2011.

	Arbeid utført i bistilling ved instituttet av forskere med hovedstilling i :			
	Næringslivet	UoH	Annet forsknings- miljø	Sum
Agderforskning		1,0	0,5	1,5
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling		1,4		1,4
Møreforskning		1,7		1,7
Nordlandsforskning		0,5	1,0	1,5
Norut Alta		0,4		0,4
Norut Tromsø, samfunn		0,6		0,6
Telemarksforskning		0,8		0,8
Telemarksforskning - Notodden				
Trøndelag Forskning og Utvikling		0,4		0,4
Vestlandsforskning	0,2			0,2
Østfoldforskning				
Østlandsforskning	0,2	1,8	0,0	2,1
Sum regionale institutter	0,4	8,7	1,5	10,6
AFI				
CMI		1,8	0,6	2,4
Fafo		0,2		0,2
FNI				
Frischsenteret		3,9		3,9
ISF		2,0		2,0
NIFU		1,6		1,6
NOVA		0,8	0,5	1,3
NTNU Samfunnsforskning		4,9		4,9
NUPI		1,0	0,2	1,2
PRIO		4,6	0,2	4,8
Rokkansenteret		3,7		3,7
SINTEF Teknologi og samfunn		0,25		0,3
SNF		1,0		1,0
Sum nasjonale institutter	0,0	25,7	1,5	27,2
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	0,4	34,3	3,0	37,7
SIFO		0,8		0,8
SIRUS		0,2	0,4	0,6
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	0,0	1,0	0,4	1,4
SUM	0,4	35,3	3,4	39,1

Tabell 16 Veiledning og forskerutdanning i 2011

	Antall mastergradsstudenter med arbeidsplass ved instituttet			Ansatte i hovedstilling som har vært veiledere for mastergradsstudenter			Ansatte i hovedstilling som har vært veiledere for doktorgradsstudenter			Doktorgradskandidater/-studenter tilknyttet instituttet			Avlagte doktorgrader der instituttet har bidratt med veiledning		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
Agderforskning										2	3	5			
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling				2	1	3	1	2	3	4	1	5	1		1
Møreforskning	2		2	6	5	11	1		1	1	1	2			
Nordlandforskning	1	1	2		2	2	1		1	6	4	10			
Norut Alta				1		1	1		1	3		3			
Norut Tromsø, samfunn				2		2				2		2			
Telemarkforskning							1		1	3	1	4			
Telemarkforskning - Notodden	1		1				1		1	1		1			
Trøndelag Forskning og Utvikling	1	1	2												
Vestlandforskning		1	1		1	1		1	1	1	5	6			
Østfoldforskning					1	1		2	2	2	1	3		2	2
Østlandforskning								1	1	2		2			
Sum regionale institutter	5	3	8	11	10	21	6	6	12	27	16	43	1	2	3
AFI	1		1	2	1	3	1		1	2		2			
CMI	7	3	10	2	3	5	6	3	9	5	2	7	1		1
Fafo	9	3	12	5	5	10	4	4	8	7	5	12	1	1	2
FNI	8	4	12	1	11	12	1	4	5	1	7	8	1		1
Frischsenteret	5	2	7		5	5		5	5	4	4	8			
ISF	3	2	5	5	6	11	6	6	12	8	1	9	2		2
NIFU				3		3		1	1	5	1	6			
NOVA		2	2	9	2	11	4	3	7	9	5	14			
NTNU Samfunnsforskning	4	1	5	5	4	9		1	1	14	2	16			
NUPI	10	5	15	3	7	10		3	3	4	4	8		1	1
PRIO	1		1	3	5	8	1	5	6	10	6	16	3		3
Rokkansenteret	5	5	10	1	4	5	3	3	6	5	4	9			
SINTEF Teknologi og samfunn	3	1	4	1	1	2		2	2	5		5			
SNF	3	2	5		2	2	1	2	3	1	1	2	2	1	3
Sum nasjonale institutter	59	30	89	40	56	96	27	42	69	80	42	122	10	3	13
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	64	33	97	51	66	117	33	48	81	107	58	165	11	5	16
SIFO	3	1	4	3	2	5	5	2	7	7	6	13	1		1
SIRUS				5	1	6	3	2	5	5	2	7	1		1
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	3	1	4	8	3	11	8	4	12	12	8	20	2	0	2
SUM	67	34	101	59	69	128	41	52	93	119	66	185	13	5	18

Tabell 17 Doktorgrader avlagt av personer tilknyttet instituttet 2010-2011

	2010						2011					
	Totalt antall avlagte doktorgrader			Antall avlagte doktorgrader med over 50% instituttbidrag ¹⁾			Totalt antall avlagte doktorgrader			Antall avlagte doktorgrader med over 50% instituttbidrag ¹⁾		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
Agderforskning		1	1		1	1	1		1	1		1
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling							4	1	5	3		3
Møreforskning												
Nordlandsforskning	2		2	2		2	2		2	1		1
Norut Alta												
Norut Tromsø, samfunn		1	1		1	1						
Telemarkforskning												
Telemarkforskning - Notodden												
Trøndelag Forskning og Utvikling		1	1		1	1						
Vestlandsforskning								1	1		1	1
Østfoldforskning							2		2	2		2
Østlandsforskning												
Sum regionale institutter	2	3	5	2	3	5	9	2	11	7	1	8
AFI	2		2	1		1		1	1			
CMI		1	1		1	1	2		2	2		2
Fafo	1	1	2	1	1	2	2		2	1		1
FNI	1	1	2	1	1	2	1		1	1		1
Frischsenteret		1	1		1	1						
ISF							1		1	1		1
NIFU							1	2	3		1	1
NOVA		3	3		2	2	3		3	3		3
NTNU Samfunnsforskning	1	3	4	1	3	4	2	2	4	2	2	4
NUPI								3	3		3	3
PRIO	3	1	4	3	1	4	2		2	1		1
Rokkansenteret	3	1	4	1		1	1	1	2		1	1
SINTEF Teknologi og samfunn	1		1				2	1	3	2	1	3
SNF	2	2	4	1	1	2	1		1	1		1
Sum nasjonale institutter	14	14	28	9	11	20	18	10	28	14	8	22
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	16	17	33	11	14	25	27	12	39	21	9	30
SIFO												
SIRUS	1		1	1		1	1	1	2	1	1	2
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	1		1	1		1	1	1	2	1	1	2
SUM	17	17	34	12	14	26	28	13	41	22	10	32

¹⁾ Omfatter antall avlagte doktorgrader der minst 50 prosent av arbeidet er utført ved instituttet eller der instituttet har finansiert minst 50 prosent av arbeidet.

Tabell 18 Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad. 2007-2011

	2007			2008			2009			2010			2011			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk				
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	2007	2008	2009	2010	2011
Agderforskning	2	3	5		7	7	2	6	8	2	7	9	4	7	11	0,19	0,29	0,35	0,37	0,46
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	3	8	11	5	9	14	7	10	17	6	8	14	8	11	19	0,28	0,36	0,40	0,37	0,50
Møreforskning	5	4	9	3	6	9	3	5	8	5	9	14	4	7	11	0,29	0,25	0,24	0,40	0,30
Nordlandsforskning	7	5	12	9	8	17	5	7	12	8	7	15	10	8	18	0,39	0,61	0,35	0,51	0,64
Norut Alta				2	1	3	3	1	4	3	2	5	3	2	5		0,28	0,38	0,45	0,45
Norut Tromsø, samfunn	7	1	8	7	4	11	6	4	10	5	4	9	4	3	7	0,44	0,59	0,68	0,70	0,56
Telemarkforskning	3	1	4	3	2	5	2	2	4	1	2	3	1	2	3	0,22	0,27	0,18	0,15	0,14
Telemarkforskning - Notodden	2		2	2		2	2		2	2		2	2		2	0,44	0,36	0,49	0,50	0,50
Trøndelag Forskning og Utvikling		2	2	1	2	3	1	2	3	1	3	4	2	2	4	0,14	0,20	0,22	0,24	0,22
Vestlandforskning	2	5	7	2	4	6	3	5	8	2	5	7	2	6	8	0,41	0,29	0,35	0,29	0,36
Østfoldforskning		2	2		2	2		3	3		3	3	2	3	5	0,14	0,13	0,16	0,14	0,26
Østlandforskning	1	2	3	1	3	4	1	6	7	1	9	10	1	8	9	0,15	0,18	0,32	0,50	0,41
Sum regionale institutter	32	33	65	35	48	83	35	51	86	36	59	95	43	59	102	0,27	0,33	0,33	0,37	0,40
AFI	6	7	13	7	6	13	9	4	13	12	4	16	8	7	15	0,39	0,43	0,41	0,54	0,54
CMI	8	12	20	9	9	18	11	13	24	12	13	25	14	13	27	0,55	0,40	0,57	0,65	0,63
Fafo	9	11	20	9	13	22	12	13	25	12	15	27	13	11	24	0,28	0,30	0,32	0,33	0,30
FNI	3	4	7	3	4	7	2	6	8	2	7	9	4	7	11	0,31	0,28	0,32	0,36	0,43
Frischsenteret				1	11	12		10	10		11	11	1	11	12			0,61	0,53	0,56
ISF	14	11	25	10	11	21	16	16	32	15	13	28	16	13	29	0,69	0,61	0,84	0,77	0,83
NIFU	8	13	21	9	13	22	11	14	25	11	11	22	10	14	24	0,36	0,36	0,41	0,38	0,42
NOVA	24	16	40	27	16	43	27	16	43	27	17	44	29	18	47	0,57	0,60	0,56	0,64	0,75
NTNU Samfunnsforskning	3	7	10	6	8	14	11	10	21	16	12	28	11	10	21	0,15	0,18	0,21	0,26	0,21
NUPI	4	17	21	5	16	21	5	17	22	6	15	21	6	17	23	0,59	0,50	0,50	0,52	0,55
PRIO	4	16	20	3	15	18	8	15	23	7	13	20	9	18	27	0,43	0,36	0,46	0,36	0,51
Rokkansenteret				14	14	28	13	19	32	19	19	38	18	19	37			0,83	0,94	0,87
SINTEF Teknologi og samfunn	4	8	12	5	10	15	17	14	31	16	14	30	12	14	26	0,75	0,73	0,54	0,63	0,54
SNF	8	12	20	5	11	16	5	10	15	5	10	15	5	8	13	0,65	0,45	0,35	0,39	0,30
Sum nasjonale institutter	95	134	229	113	157	270	147	177	324	160	174	334	156	180	336	0,44	0,48	0,46	0,49	0,50
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	127	167	294	148	205	353	182	228	410	196	233	429	199	239	438	0,38	0,43	0,42	0,45	0,47
SIFO	9	4	13	10	6	16	10	5	15	10	5	15	9	6	15	0,42	0,44	0,48	0,37	0,44
SIRUS	7	5	12	8	4	12	8	4	12	8	3	11	11	5	16	0,37	0,36	0,34	0,32	0,48
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	16	9	25	18	10	28	18	9	27	18	8	26	20	11	31	0,39	0,40	0,40	0,34	0,46
SUM	143	176	319	166	215	381	200	237	437	214	241	455	219	250	469	0,38	0,43	0,42	0,45	0,47

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2011. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

	Norden		EU		Øvrig Europa		USA		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
Agderforskning			1	4									1	4
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling														
Møreforskning														
Nordlandsforskning											1	12	1	12
Norut Alta														
Norut Tromsø, samfunn														
Telemarksforskning														
Telemarksforskning - Notodden														
Trøndelag Forskning og Utvikling														
Vestlandforskning					1	6							1	6
Østfoldforskning														
Østlandforskning														
Sum regionale institutter	0	0	1	4	1	6	0	0	0	0	1	12	3	22
AFI														
CMI			1	2					1	2	1	2	3	6
Fafo			1										1	
FNI			1	5									1	5
Frischsenteret														
ISF														
NIFU											1	4	1	4
NOVA	1	11			1	4	1	4					3	19
NTNU Samfunnsforskning														
NUPI			1	12			1	2					2	14
PRIO			3	10	1	4	4	14	1	7			9	35
Rokkansenteret														
SINTEF Teknologi og samfunn														
SNF														
Sum nasjonale institutter	1	11	7	29	2	8	6	20	2	9	2	6	20	83
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	1	11	8	33	3	14	6	20	2	9	3	18	23	105
SIFO			1				1							2
SIRUS														
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0
SUM	1	11	9	33	3	14	7	20	2	9	3	18	25	105

Tabell 20 Instituttforskere med utenlandsopphold i 2011. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

	Norden		EU		Øvrig Europa		USA		Canada		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
Agderforskning																
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling							1	5							1	5
Møreforskning																
Nordlandsforskning							1	5							1	5
Norut Alta																
Norut Tromsø, samfunn																
Telemarkforskning																
Telemarkforskning - Notodden																
Trøndelag Forskning og Utvikling																
Vestlandforskning					1	6									1	6
Østfoldforskning																
Østlandforskning																
Sum regionale institutter	0	0	0	0	1	6	2	10	0	0	0	0	0	0	3	16
AFI																
CMI			1	5							5	18			6	23
Fafo									1	6	1	12	1	6	3	24
FNI							1	6							1	6
Frischsenteret							3	13							3	13
ISF																
NIFU																
NOVA	2	13													2	13
NTNU Samfunnsforskning																
NUPI							1	5							1	5
PRIO							4	30							4	30
Rokkansenteret							2	10							2	10
SINTEF Teknologi og samfunn																
SNF																
Sum nasjonale institutter	2	13	1	5	0	0	11	64	1	6	6	30	1	6	22	124
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	2	13	1	5	1	6	13	74	1	6	6	30	1	6	25	140
SIFO																
SIRUS																
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUM	2	13	1	5	1	6	13	74	1	6	6	30	1	6	25	140

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag bearbeidet i 2011 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.

	Prosjektstørrelse								Totalt	
	0 - 0,1 mill. kr		0,1 - 0,5 mill. kr		0,5 - 2,0 mill. kr		> 2 mill. kr			
	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr
Agderforskning	53	1,6	60	7,6	26	8,5	10	15,8	149	33,4
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	14	0,5	33	5,4	39	15,8	31	36,0	117	57,7
Møreforskning	62	2,2	94	10,8	54	15,8	16	11,2	226	39,9
Nordlandsforskning	18	0,5	49	5,9	22	7,7	22	17,5	111	31,6
Norut Alta	11	0,4	31	4,0	6	3,8	3	2,7	51	11,0
Norut Tromsø, samfunn	9	0,6	24	4,6	9	2,3	5	6,8	47	14,3
Telemarksforskning	39	1,4	59	7,3	26	10,4	4	2,7	128	21,7
Telemarksforskning - Notodden	6	0,2	3	0,1	2	0,8			11	1,1
Trøndelag Forskning og Utvikling	104	2,8	40	7,0	11	7,8	1	1,3	156	18,9
Vestlandsforskning	23	1,1	23	3,7	25	9,0	12	6,0	83	19,9
Østfoldforskning	41	2,9	33	8,6	3	3,0	7	9,8	84	24,2
Østlandsforskning	40	1,1	47	8,2	16	7,2	3	6,8	106	23,3
Sum regionale institutter	420	15,2	496	73,2	239	92,1	114	116,6	1 269	297,1
AFI	12	0,4	51	8,4	28	9,3	21	10,1	112	28,1
CMI	33	1,1	38	8,2	12	11,8	38	36,0	121	57,2
Fafo	9	0,7	216	17,5	134	38,3	71	52,4	430	108,9
FNI	8	0,5	13	3,9	15	16,5	1	4,4	37	25,3
Frischsenteret	4	0,3	9	3,0	17	14,0	6	16,1	36	33,4
ISF	6	0,4	18	3,3	10	2,7	25	38,6	59	45,0
NIFU	25	0,7	65	12,0	45	15,6	26	51,3	161	79,6
NOVA	14	0,5	63	12,3	52	18,1	33	54,5	162	85,4
NTNU Samfunnsforskning	128	4,5	81	21,6	46	44,2	9	45,1	264	115,5
NUPI	31	0,9	32	4,3	28	12,4	25	34,9	116	52,5
PRIO	16	1,3	51	14,3	48	49,2	8	24,7	123	89,4
Rokkansenteret	4	0,2	36	4,2	18	4,7	37	38,5	95	47,6
SINTEF Teknologi og samfunn	86	3,4	48	12,3	32	33,7	7	18,5	173	67,8
SNF	12	0,7	23	4,4	32	12,3	30	42,2	97	59,7
Sum nasjonale institutter	388	15,6	744	129,7	517	282,7	337	467,4	1 986	895,3
Sum institutter som omfattes av finansierungsordningen	808	30,8	1 240	202,9	756	374,8	451	584,0	3 255	1 192,4
SIFO	3	0,3	11	1,4	16	5,9	34	42,2	64	49,7
SIRUS										
Sum institutter som ikke omfattes av finansierungsordningen	3	0,3	11	1,4	16	5,9	34	42,2	64	49,7
SUM	811	31,0	1 251	204,3	772	380,7	485	626,2	3 319	1 242,2

Tabell 22 Antall vitenskapelige publikasjoner 2010-2011

	2010						2011					
	Artikler i periodika eller serier		Artikler i antologier		Monografi		Artikler i periodika eller serier		Artikler i antologier		Monografi	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2
Agderforskning	7	4	2				5	2	6			
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	13	3					19	5	3			
Møreforskning	6	2	1	3			2		2			
Nordlandforskning	8	2	14	7			9	2	3	2		
Norut Alta			8				1	1	5			
Norut Tromsø, samfunn	8	5	3				9	1	3			
Telemarkforskning	4		1		1		4	3	1		1	
Telemarkforskning - Notodden			1									
Trøndelag Forskning og Utvikling			2				1		2			
Vestlandforskning	10	1	6	2		1	9	2	3	1		
Østfoldforskning	3						3	4	1			
Østlandforskning	7	1	1	1			5	1	10	2		
Sum regionale institutter	66	18	39	13	1	1	67	21	39	5	1	
AFI	11		4	6	4		20	1	16	6		
CMI	11	6	8	13		2	24	3	1	20	1	3
Fafo	28	6	7	6		1	27	8	17	5		1
FNI	25	2	3	5	4	2	9	3	1	10		
Frischsenteret	15	3					18	3				
ISF	26	7	26	4	1		18	7	28	2	1	1
NIFU	25	8	17	2	5		23	9	8	3		
NOVA	36	7	34		6		35	9	13	2		
NTNU Samfunnsforskning	18	3	4				19	1	8	1	1	
NUPI	39	3	4	18	5	4	60	5	6	17	2	2
PRIO	39	20	17	16	3	2	32	22	14	41	1	4
Rokkansenteret	14	5	10	2	1		20	10	31	3		
SINTEF Teknologi og samfunn	21	10					37	11	15	1		1
SNF	7	5	1	2			10	1	3			
Sum nasjonale institutter	315	85	135	74	29	11	352	93	161	111	6	12
Sum institutter som omfattes av finansierungsordningen	381	103	174	87	30	12	419	114	200	116	7	12
SIFO	14	3	9	6	2		20		6	1		
SIRUS	31	6					22	3	1	1		
Sum institutter som ikke omfattes av finansierungsordningen	45	9	9	6	2		42	3	7	2		
SUM	426	112	183	93	32	12	461	117	207	118	7	12

Tabell 23 Publikasjonspoeng og poeng per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2010-2011

	Publikasjonspoeng									
	2010					2011				
	Artikler i periodika eller serier	Artikler i antologier	Monografi	Sum poeng	Publikasjons-poeng per årsverk*	Artikler i periodika eller serier	Artikler i antologier	Monografi	Sum poeng	Publikasjons-poeng per årsverk*
Agderforskning	11	0		11	0,45	9	3		12	0,51
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	18			18	0,49	21	1		22	0,57
Møreforskning	5	2		6	0,18	1	1		2	0,05
Nordlandsforskning	12	11		23	0,79	11	2		13	0,46
Norut Alta		6		6	0,51	4	2		6	0,52
Norut Tromsø, samfunn	16	2		18	1,40	7	2		9	0,70
Telemarksforskning	4	1	5	10	0,47	12	0	5	17	0,79
Telemarksforskning - Notodden		1		1	0,18					
Trøndelag Forskning og Utvikling		1		1	0,07	1	1		1	0,07
Vestlandsforskning	9	5	4	17	0,72	8	2		10	0,45
Østfoldforskning	3			3	0,12	14	1		14	0,76
Østlandsforskning	8	1		9	0,43	5	7		11	0,51
Sum regionale institutter	85	29	9	123	0,48	91	21	5	118	0,46
AFI	8	8	18	34	1,14	16	16		33	1,16
CMI	16	13	9	38	0,98	22	12	29	62	1,46
Fafo	27	8	8	43	0,53	32	13	3	47	0,60
FNI	27	7	36	70	2,81	16	9		25	0,97
Frischsenteret	14			14	0,66	19			19	0,87
ISF	17	31	5	54	1,47	29	18	11	57	1,63
NIFU	33	12	22	67	1,15	43	7		50	0,88
NOVA	48	21	23	93	1,34	43	9		52	0,83
NTNU Samfunnsforskning	20	2		22	0,21	14	4	3	21	0,22
NUPI	43	20	47	109	2,71	65	20	21	105	2,52
PRIO	61	19	11	91	1,63	69	34	31	134	2,55
Rokkansenteret	21	5	5	31	0,76	30	18		48	1,13
SINTEF Teknologi og samfunn	24			24	0,50	29	7	5	41	0,86
SNF	16	2		18	0,47	7	2		9	0,21
Sum nasjonale institutter	375	148	184	707	1,03	434	169	102	704	1,04
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	460	177	193	830	0,88	525	190	107	822	0,88
SIFO	20	11	8	39	0,95	16	4		20	0,60
SIRUS	29			29	0,84	23	1		24	0,74
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	49	11	8	68	0,90	40	5		45	0,67
SUM	509	188	202	898	0,88	564	195	107	866	0,86

* årsverk utført av forskere/faglig personale

Tabell 24 Annen formidling 2011

	Fagbøker, lærebøker, andre selvstendige utgivelser	Kapitler og artikler i bøker, lærebøker, allmenntids-skrifter med mer	Rapporter			Foredrag/fremleggelse av paper/poster	Populærvit. artikler og foredrag	Ledere, kommentarer, kronikker ol	Konferanser, seminarer der instituttet har medvirket i arr.
			Egen rapportserie	Ekstern rapportserie	Til oppdrags-givere				
Agderforskning	6	7	21			21	20	75	11
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	3	1	28	2	1	33	5	24	5
Møreforskning			44	5	4	35	41	12	4
Nordlandsforskning	3	14	22	5		47	36	10	5
Norut Alta		1	7	1		29	18	9	1
Norut Tromsø, samfunn		12	10	8		37	33	53	1
Telemarkforskning			63	6		4	67		1
Telemarkforskning - Notodden			2	1	1	3	2		
Trøndelag Forskning og Utvikling		3	39	3	9	3	132	3	2
Vestlandforskning	1	7	21	2		50	26	3	5
Østfoldforskning		9	40			32	6	2	8
Østlandforskning	1	6	40	7		11	55	5	5
Sum regionale institutter	14	60	337	40	15	305	441	196	48
AFI	6	20	16	3	18	128	62	29	11
CMI	11	15	86	15	8	60	42	23	20
Fafo	1		59	9		52	415	70	7
FNI	4	9	17	2	1	131	11	22	6
Frischsenteret			8	10		58	56	13	3
ISF		6	7	8		28	80	29	5
NIFU	1	39	55	21		54	138	30	
NOVA	6	13	35	11		112	9	22	18
NTNU Samfunnsforskning		11	17	7		62	27	22	44
NUPI	5	21	14	16	6	92	20	98	15
PRIO	13	11	21	10	2	31	43	33	6
Rokkansenteret	2		20	8		94	28	32	21
SINTEF Teknologi og samfunn	1	37	57	18	2	40	13	53	
SNF		10	54	5		39	35	25	7
Sum nasjonale institutter	50	192	466	143	37	981	979	501	163
Sum institutter som omfattes av finansierungsordningen	64	252	803	183	52	1286	1420	697	211
SIFO		1	22	4	64	79	1	23	4
SIRUS		3	9	5		85	6	11	
Sum institutter som ikke omfattes av finansierungsordningen		4	31	9	64	164	7	34	4
SUM	64	256	834	192	116	1450	1427	731	215

Tabell 25 Driftsinntekter i 2011, eksklusive inntekter overført til andre, fordelt på finansieringstype. Mill. kr

	Basisbevilgning			Inntekter til forvaltningsoppgaver	Inntekter fra Norges forskningsråd			Oppdragsinntekter ¹⁾				Øvrige inntekter fra driften	Driftsinntekter, ekskl inntekter overført til andre	
	Grunnbevilgning	Strategisk institutt - program	Sum		Bidrags - inntekter ¹⁾	Forsknings - tildeling	Andre inntekter fra NFR	Offentlig forvaltning	Næringsliv	Utlandet	Andre			Sum
Agderforskning	3,5		3,5		7,5	3,1		9,3	3,2	1,5		13,9		28,0
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	5,7		5,7		11,0	13,9		11,9	9,8	0,4		22,1	0,5	53,2
Møreforskning	5,3		5,3		0,4	1,8	2,0	18,5	12,5	0,1	0,3	31,4	0,3	41,2
Nordlandsforskning	4,2		4,2		7,2	9,2	0,2	10,3	0,4			10,8	0,4	31,9
Norut Alta	2,1		2,1			2,8		3,9	2,7	0,2		6,7	0,1	11,7
Norut Tromsø, samfunn	2,9		2,9			4,6		6,5	2,1	0,9	0,3	9,7	0,4	17,6
Telemarksforskning	3,9		3,9	0,5	0,2	1,2	0,0	18,5	1,1	0,3	0,3	20,3	0,7	26,7
Telemarksforskning - Notodden	0,7		0,7					1,0	0,1			1,1	0,0	1,8
Trøndelag Forskning og Utvikling	2,2		2,2			2,8	0,3	9,0	3,8	0,8		13,7	0,4	19,4
Vestlandsforskning	3,4		3,4		2,5	4,2		8,4	3,2	1,2		12,8		22,8
Østfoldforskning	2,8		2,8			4,1		3,7	15,1	0,0		18,8	0,8	26,5
Østlandsforskning	3,1		3,1		1,2	2,5		12,0	2,0	1,5		15,5	0,1	22,4
Sum regionale institutter	39,8		39,8	0,5	29,9	50,2	2,5	112,9	55,9	6,9	0,9	176,7	3,7	303,3
AFI	6,9		6,9		0,9	6,7	1,4	9,8	4,5	1,6	0,4	16,3	2,2	34,3
CMI	14,1		14,1		1,0	16,4		22,4	0,6	16,6	1,1	40,7	0,1	72,3
Fafo	13,9		13,9		10,1	15,3		35,9	26,4	4,4		66,7	2,9	108,9
FNI	8,4		8,4		0,1	14,4		2,0	0,5	1,1		3,6	0,5	26,9
Frischsenteret	0,7	2,0	2,7			23,0		2,4	0,4	0,7		3,6		29,3
ISF	10,4		10,4			19,8		12,7		0,2	0,2	13,1	1,3	44,6
NIFU	12,7		12,7		5,2	7,8	19,6	25,6	1,8	6,8		34,2	0,0	79,6
NOVA	25,7		25,7			15,5		31,4		4,5	7,7	43,6	0,2	85,0
NTNU Samfunnsforskning	1,8		1,8	19,7	2,3	19,9		25,6	19,9	14,0	0,3	59,8	0,3	103,8
NUPI	15,5		15,5	4,1	15,4	11,7	0,1	16,8	2,8	2,0		21,6		68,3
PRIO	13,3		13,3		5,1	29,2		23,0	0,2	14,0	1,1	38,3		85,8
Rokkansenteret	1,5		1,5	1,7		28,9		15,4	0,3	1,6		17,3	1,1	50,4
SINTEF Teknologi og samfunn	11,3		11,3			12,7		28,9	7,2	4,0	3,7	43,9		67,8
SNF	6,7		6,7			31,2		10,1	14,7	0,4	0,5	25,7	1,0	64,6
Sum nasjonale institutter	142,7	2,0	144,7	25,5	40,0	252,3	21,1	262,2	79,3	72,0	14,9	428,5	9,6	921,7
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	182,5	2,0	184,5	25,9	69,9	302,5	23,6	375,1	135,2	79,0	15,9	605,2	13,3	1 224,9
SIFO	10,2	6,9	17,0	8,8	1,1	15,4		1,4	1,7	3,6		6,8	0,4	49,5
SIRUS	37,4		37,4			2,1		2,3			0,1	2,4		41,9
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	47,5	6,9	54,4	8,8	1,1	17,5		3,7	1,7	3,6	0,1	9,2	0,4	91,4
SUM	230,1	8,9	238,9	34,7	70,9	320,0	23,6	378,9	137,0	82,6	16,0	614,4	13,7	1 316,3

1) Fordelingen av inntekter etter inntektstype er foreløpig og vil kunne bli endret.

Tabell 26 Instituttets styre, institutt- og forskningsledelse og kvinneandeler i 2011

	Instituttets styre		Instituttledelse		Forskningsledelse		Andel kvinner av totale årsverk	Andel kvinner av faglig personale (FoU-årsverk)	Andel kvinner blant ansatte med doktorgrad	Andel kvinner av avlagte doktorgrader
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner				
Agderforskning	4	3	2	3	1	2	59	58	36	100
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	6	2	3	3	2		50	46	42	80
Møreforskning	7	5	4		6	5	41	42	36	
Nordlandsforskning	4	4	2	2	2	1	64	61	56	100
Norut Alta	4	3		1			51	46	60	
Norut Tromsø, samfunn	5	3	5	1	1		56	54	57	
Telemarksforskning	4	3	1	1			36	38	33	
Telemarksforskning - Notodden	3	3		1		1	80	75	100	
Trøndelag Forskning og Utvikling	2	4	1				38	34	50	
Vestlandsforskning	4	3	3	2			37	27	25	
Østfoldforskning	4	5	2	2	1	1	52	47	40	100
Østlandsforskning	3	3	1		2	1	46	43	11	
Sum regionale institutter	50	41	24	16	15	11	49	46	42	82
AFI	4	3	4	3	2	2	55	53	53	
CMI	3	3	2	1	1	3	54	52	52	100
Fafo	7	9	4	4	3	3	60	58	54	100
FNI	4	3	4				34	34	36	100
Frischsenteret	3	3	2				27	27	8	
ISF	5	2	2	3	2	1	63	60	55	100
NIFU	4	3	2	1		4	54	52	42	33
NOVA	3	5	2	1	3	3	55	54	62	100
NTNU Samfunnsforskning	5	4	1	3	4	2	65	64	52	50
NUPI	3	4	2	1	4	1	35	30	26	
PRIO	4	3	1	3	3	1	46	45	33	100
Rokkansenteret			2	3	1	2	50	45	49	50
SINTEF Teknologi og samfunn				1	5	3	52	48	46	67
SNF	6	4	9	1	1		34	26	38	100
Sum nasjonale institutter	51	46	37	25	29	25	52	49	46	64
Sum institutter som omfattes av finansieringsordningen	101	87	61	41	41	32	51	48	45	69
SIFO	2	6	3	4		3	66	63	60	
SIRUS	3	5	3	3	1	2	69	63	69	50
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen	5	11	6	7	1	5	67	63	65	50
SUM	106	98	67	48	42	37	52	49	47	68

Vedleggstabell 1 Eiendeler og egenkapital og gjeld i 2011

	Eiendeler			Egenkapital og gjeld		
	Anleggsmidler	Omløpsmidler	Sum eiendeler	Egenkapital	Gjeld	egenkapital og gjeld
Agderforskning	1 317	20 304	21 621	8 834	12 787	21 621
IRIS - Samfunns- og næringsutvikling	84 178	133 558	217 736	81 624	136 112	217 736
Møreforskning	3 570	44 677	48 247	15 704	32 543	48 247
Nordlandforskning	1 155	22 808	23 963	7 584	16 379	23 963
Norut Alta	210	9 379	9 589	1 844	7 745	9 589
Norut Tromsø, samfunn	14 466	15 379	29 845	21 540	8 305	29 845
Telemarkforskning	6 238	16 680	22 918	9 583	13 335	22 918
Telemarkforskning - Notodden	250	2 553	2 803	2 224	579	2 803
Trøndelag Forskning og Utvikling	102	17 675	17 777	8 466	9 311	17 777
Vestlandforskning	253	18 190	18 443	8 977	9 465	18 442
Østfoldforskning	1 110	27 198	28 308	3 417	24 891	28 308
Østlandforskning	581	19 086	19 667	10 193	9 474	19 667
Sum regionale institutter	113 430	347 487	460 917	179 990	280 926	460 916
AFI	267	26 077	26 344	12 397	13 947	26 344
CMI	52 378	39 993	92 371	18 630	73 741	92 371
Fafo	56 456	73 291	129 747	30 162	99 585	129 747
FNI	8 670	14 951	23 621	8 870	14 750	23 620
Frischsenteret	5 741	41 335	47 076	19 709	27 366	47 075
ISF	21 600	27 219	48 819	15 134	33 685	48 819
NIFU	5 118	71 806	76 924	35 093	41 831	76 924
NOVA	1 093	49 767	50 860	9 349	41 511	50 860
NTNU Samfunnsforskning	1 036	102 117	103 153	37 651	65 502	103 153
NUPI	2 537	45 288	47 825	5 187	42 638	47 825
PRIO	3 232	88 044	91 276	39 258	52 018	91 276
Rokkansenteret						
SINTEF Teknologi og samfunn						
SNF	1 313	39 402	40 715	16 301	24 414	40 715
Sum nasjonale institutter	159 441	619 290	778 731	247 741	530 988	778 729
SIFO		22 688	22 688	9 145	13 541	22 686
SIRUS						
Sum institutter som ikke omfattes av finansieringsordningen		22 688	22 688	9 145	13 541	22 686
SUM	272 871	989 465	1 262 336	436 876	825 455	1 262 331

Publikasjonen kan bestilles
på [www.forskningsradet.no/
publikasjoner](http://www.forskningsradet.no/publikasjoner)

Norges forskningsråd

Stensberggata 26
Postboks 2700 St.Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Design omslag: Design et cetera AS
Trykk: 07 Gruppen
Opplag: 325

ISBN 978-82-12-03091-6 (trykksak)
ISBN 978-82-12-03092-3 (pdf)